

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 3 ДИНАРА

БЕОГРАД, МАЈ 1998.
ГОДИНА IX, БРОЈ 528

НЕ ТЕРОРИЗМУ!

СРПСКИ РАДИКАЛИ У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника:
Душан Весић

Редакција:
Момир Марковић, Мирослав Васиљевић,
Наташа Јовановић, Јадранка Шешељ,
Јасминка Олујић, Александар Вучић,
Жана Живаљевић, Рајко Ђурђевић,
Весна Арсић, Коста Димитријевић,
Драгољуб Стаменковић, Вељко Дукић,
Дмитриј Јанковић

Секретар редакције:
Љиљана Мијоковић

Технички уредник
и компјутерски прелом:
Северин Поповић

Дизајн корица:
Драган Перић

Лектор:
Зорица Илић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Председник Издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:
Томислав Николић,
Маја Гојковић, Драган Ђодоровић,
Ратко Гонди, др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Зоран Красић,
Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Ратко Марчетић, Владимир Башкот

Шеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:
НИП "АБЦ-ГРАФИКА" д. д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су
у Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под
бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

Министарство за информације Републике
Србије 19. августа 1991. године
дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да
се "Велика Србија" сматра производом из
Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. али-
неје 10. за чији промет се плаћа основ-
ни порез по стопи од 3%.

У овом броју:

- Дуел др Шешеља и др Ђинђића у биоскопу "Рекс":
Улазак у Владу било је питање части 2
- Експозе Мирка Марјановића
у Народној скупштини Републике Србије:
Циљеви Владе народног јединства 12
- Др Војислав Шешељ на Телевизији 5 у Нишу:
Глас народа 18
- Делегација Савезне скупштине на
Осмом заседању Парламентарне
скупштине савеза Русије и Белорусије:
Прошлост је повукла границе, будућност нека их брише 31
- Поздравни говор Томислава Николића
на Осмом заседању Парламентарне
скупштине савеза Русије и Белорусије:
Одлучили смо да сами уређујемо своју државу 33
- Томислав Николић у емисији
"Гравитација" на БК Телевизији:
Дошло време да се народ пита 34
- Др Војислав Шешељ
на Телевизији Смедерево:
Косовска хроника 40
- Др Војислав Шешељ
на Телевизији "Росуља" у Власотинцу:
Влада је свесна свих својих обавеза 48
- Игор Мирковић на Радију Б92:
Где је Српска Војводина? 61
- Разговор с Петром Јојићем:
Вратићемо поверење народа у државу 69
- Разговор с Драшком Марковићем:
НАТО-пакт је претња миру 73
- Драшко Марковић на Међународној конференцији
"Нова архитектура европске безбедности и НАТО":
Какву то сигурност гарантује НАТО? 77
- Конференције за штампу Српске радикалне странке 81
- На насловној страни:
Демонстрације Срба у Приштини
против шиптарског тероризма

УЛАЗАК У ВЛАДУ БИЛО ЈЕ ПИТАЊЕ ЧАСТИ

"Господине Ђинђићу, била би највећа трагедија за Србију да је Милошевић пао с власти и да сте ви дошли на власт. Није случајно, пре истека мандата претходне владе, дошло до терористичких акција на Косову и Метохији. Било је питање части за Српску радикалну странку да уђе у Владу кад је Србији најтеже, да преузме ризик и одговорност. Реаговање западних сила говори да смо повукли одличан потез. Зато ова Влада има шансе да издржи пуне четири године. А да ће ваша странка толико издржати, господине Ђинђићу, у то сумњам".

Бојана Лекић: Поштовани слушаоци Радија Б-92 добро вече. Моје име је Бојана Лекић. Ово је јавно извођење емисије "Два у три" у оквиру Радија Б-92, поводом девете годишњице нашег радија.

Прва емисија је информативног програма, коју ћете имати прилике да гледате и слушате уживо и као што то већ ред налаже у Радију Б-92, отвореном програму, ви ћете имати прилике да постављате питања у другом делу емисије. Осим добродошлице свима

вама, дужност ми је да вас позовем на ред и дисциплину, како то налаже обичај.

Правила понашања ће вам објаснити колега Тимофејев, водитељ наше веома популарне емисије "Два у три", која вечерас има специјалан термин због специјалног повода. Дакле, молим вас да не буде гласног навијања, јер неколико телевизија снима овај дуел и он ће, сасвим сигурно, бити емитован на 33 станице независних електронских медија и у телевизијској ве-

рзији. Врло вероватно да ће неки од колега овог вечерашњег наступа двојице лидера имати прилику да покажу, па се надамо да ће то имати могућности да виде и њихови гледаоци.

Као што знате, наши вечерашњи гости су др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке и потпредседник Републичке владе и са друге стране др Зоран Ђинђић.

Тимофејев: Добро вече, добро дошли у емисију "Два у три", добро дошли на јавно снимање емисије која ће ићи у чет-

Попрштите "обрачуна": биоскоп "Рекс" у Јеврејској улици у Београду

вртак, у свом редовном термину од 15,00 - 16,00 часова. Емисија траје један сат и овај наш разговор би требало да траје један сат. Дакле, сад је 20,00 часова и емисија ће трајати до 21,00 час.

Као што смо чули, са моје десне стране је др Војислав Шешел, председник Српске радикалне странке и потпредседник Владе Републике Србије, а са моје леве стране је др Зоран Ђинђић, председник Демократске странке. Замолио бих да оквирно поштујемо ових 3 минута и 20 секунди, да не би неко причао много више, а неко много мање.

Последњих 10 до 15 минута имате прилике да поставите питање мојим и вашим гостима. Дакле, замолићу вас да изађете када будемо кренули са постављањем питања. Молим вас да питање буде кратко, без много констатација, јер немамо много времена.

дајућа политичка партија, дакле да освоји више од половине посланика у Народној скупштини и да формирамо владу. Народ је пресудио овако како је пресудио у септембру месецу, одлучујући да ниједна политичка партија то сама није у стању да уради. Одмах после септембарских избора смо јавно кренули са иницијативом да се формира концентрациона влада националног јединства од четири највеће парламентарне политичке партије и шест месеци смо на томе инсистирали.

Прва три месеца се и нису водили неки интензивни преговори, осим што је дошло до међустраничног договора око конституисања Народне скупштине и у том међустраничном договору учествовале су све четири политичке партије, с тим што је тада Српски покрет обнове на један невелик на-

чи седнице Народне скупштине постигнут је договор између Српске радикалне странке и левих странака о формирању Владе на принципу да састав владе одговара пропорционалном саставу Народне скупштине и у квалитативном и у квантитативном погледу.

Радикали су добили 15 мандата, социјалисти 15, ЈУЛ 5 и један је ванстраначки, то је министар без портфеља Милан Беко. Та влада је одмах почела да ради, имала је већ 10 седница и наравно не може се рачунати на неке конкретне ефекте који би се одмах осетили. Рачунам да ће ти ефекти бити осетни за првих 100 дана постојања те владе. Основно је да постигнемо да исплата пензија буде редовна, да ове године буде 12 пензија и сада трагамо за варијантом да исплатимо и заоста-

Дуел потпредседника републичке Владе и председника непарламентарне странке

Дакле, кренимо одмах. Господине Шешел, како се осећате као потпредседник Владе? Како то функционише?

Влада добро функционише

Др Шешел: Влада народног јединства добро функционише. Првих месец дана није било никаквих посебних проблема, постигли смо већ неке резултате и интензивно радимо на системским променама, на системским законима, за које се надамо да ће побољшати укупно стање у нашем друштву.

Основне преокупације су нам питање Косова и Метохије, економско и социјално питање. Српска радикална странка је желела да сама постане вла-

дин покушао да се дистанцира од претходног договора, били су уздржани приликом гласања за председника Народне скупштине, што је јавности било врло препознатљиво.

Прва три месеца су преговори вођени између Српског покрета обнове и леве коалиције. Ми смо учествовали само у два разговора код Милана Милутиновића и у два разговора са Мирком Марјановићем. До последњег дана, када је заказана седница Народне скупштине, није се знало какав ће бити састав владе.

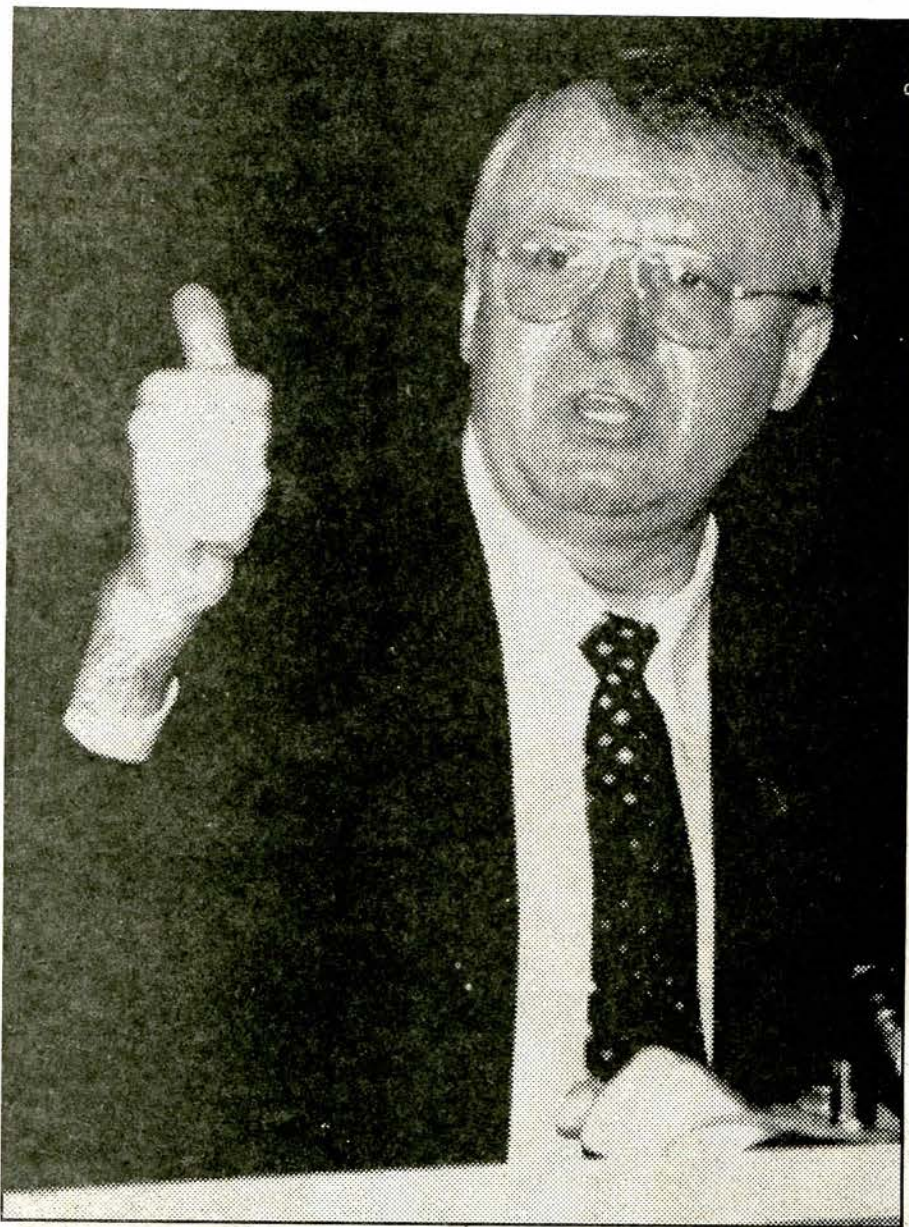
Српски покрет обнове је непрекидно условљавао своје учешће у Влади нашим неучешћем, што је њихова грешка за којом ми нисмо смели да се поведемо. Ако они неће са нама, што бисмо ми инсистирали? Последњег дана уо-

ле пензије, али да то буде из реалних извора, да се не иде на доштампавање новца.

Имамо један чврст став у овој влади, да не идемо на ребаланс буџета и да морамо обезбедити реалне изворе. То је сада веома тешко. Уколико озбиљније кренимо са процесом приватизације, а спремамо се, мислим да ће то бити шанса да решимо питање заосталих пензија, питање заосталих дечијих додатака, старе девизне штедње и свега онога што је наслеђено.

Кампања стално траје

Вотитељ: Господине Ђинђићу да ли ви признајете ову владу у којој је господин Шешел потпредседник? Да ли

Др Војислав Шешелъ

јете господина Шешеља за потпредседника Владе?

Др Ђинђић: Мене чуди да господин Шешелъ сам признаје ову владу, јер он као ја, као сви нормални људи у Србији зна да су избори били лажирани, да су били лажирани и председнички избори, да су били лажирани и републички избори и да је било крађе од гласача Српске радикалне странке.

На Косову и Метохији је била крађа гласова, тако да парламент који резултира из лажираних и покрадених избора не може се сматрати легитимним парламентом, а влада коју изабере тај парламент не би се могла у нормалним земљама сматрати легитимном владом. Међутим, мене изненађује још нешто, што се о народном јединству говори међу коалиционим партнерима који су међусобно измењали тако тешке речи да би у нормалним условима очекивали да они једне друге гледају преко нишана са пушке. Чак не могу у једној просторији заједно да седе, јер ја имам целу документацију

изјава господина Шешеља и Томе Николића, госпође Мире Марковић и других функционера ове друге стране.

Према тим изјавама, Слободан Милошевић је диктатор, он је упропастио све чега се дотакао, он је највећи издајник српског народа, тако велики да чак господин Шешелъ није хтео да му пише писмо, него му је Тома Николић, који је нижи по рангу, написао писмо где му је рекао тако ружне речи које овде, ако не будем морао, нећу да их поновим. С друге стране, јасно је шта су одговорили на то конкуренти господина Шешеља и на крају су се они нашли у једној влади коју чак са високом дозом хумора зову народним јединством.

Овде можемо да нагађамо да ли су они тако неозбиљни људи, да су тако тешке политичке оптужбе користили као шалу не мислећи озбиљно. Како онда да им данас верујемо. То што данас говоре, да ли је и то шала? Када ћемо сазнати када они мисле озбиљно? "Првена вештина са Дедиња је нај-

већи диктатор" и пошто је господин Шешелъ сада присутан не цитирам речи госпође Марковић како је њега означила.

То значи ако су они све то тада говорили у шали и у предизборном жару, а познато је да за странке кампања стално траје, откуд знамо да и ово сада није кампања и да ће за три месеца господин Шешелъ овде седећи за овим столом рећи "тачно, Слободан Милошевић је највећи издајник" а ви када га будете питали, зашто то нисте рекли пре два месеца, него сте рекли да сте у Влади народног јединства, он ће рећи - "шалио сам се, јер сам тада био у Влади". Ја то не могу да разумем и волео бих да ми господин Шешелъ то објасни.

Демократе прве у коалицији са социјалистима

Др Шешелъ: Наравно, господине Ђинђићу све ћу ја вама објаснити. Прво, господине Ђинђићу све оне примедбе које се могу изрећи изборима из 1996. и 1997. године могу се изрећи и изборима из 1993, 1992. и 1990. године. Све оно што се дешавало прошле године у септембру 1997. дешавало се и на ванредним изборима 1996. године.

Све наше примедбе биле су концентрисане на изборима на подручју Косова и Метохије. Основни узрок тих проблема је шиптарски бојкот избора и манипулација на бирачким местима. Манипулација је било и о томе је Српска радикална странка јавно говорила, али те исте манипулације су се дешавале и 1993. године када сте ви водили преговоре у уласку у Владу, имали превиоку цену, па вас је прешао Вук Драшковић, гурнуо Душана Михајловића по најнижој цени да вама помрси рачуне. Према томе, ако ћемо о принципијелности, о моралу, мислим да то на накарадан начин поставља.

Сетите се шта сте ви и Вук Драшковић један другом рекли пре формирања коалиције, па сте формирали коалицију "Заједно" и горко се кајете због те коалиције у коју сте ушли са Драшковићем. Много горе ствари сте рекли од овога што смо ми радикали и социјалисти међусобно разменили.

Др Ђинђић: Реците неки доказ.

Др Шешелъ: Наоружавали сте муслимане, па вас је лично Вук Драшковић преко Студија Б оптужио да сте продавали оружје муслиманима и то је најгора могућа оптужба. Ја сам се згрануо како је вама пало на памет после те оптужбе да склапате коалицију, али то је ваше право. Знате, људи који се озбиљно баве политиком не смеју да буду људи мржње, него људи компромиса и политичких циљева.

Ја сам свестан ризика које смо ми преузели улазећи у ову владу са левицарским странкама. Било би нам лакше, иако бисмо имали тешких проблема са Драшковићем због његовог политичког профила, да је ушао и Српски покрет обнове, некако би нам равно-

тежа унутар Владе више погодовала, лакше бисмо се сналазили. Овде ризик постоји, али без овог ризика нисмо имали шансу да се сада опробамо у нечему што раније нисмо радили. С друге стране, господине Ђинђићу ви сте улазили у коалицију са социјалистима, али не на овако отворен и принципијелан начин као радикали.

Ви сте са социјалистима 1992. године ушли у коалицију после избора на којима нисте учествовали, јер нисте признавали Савезну Републику Југославију. Имали сте два министра у социјалистичкој влади, министра Ђукића који је водио иностране послове и Миодрага Перишића, вашег потпредседника који је чак изјавио да замрзава своје чланство у Демократској странци док је министар у социјалистичкој влади. Каква је то трговина господине Ђинђићу? Да ли је неки министар радикал замрзнуо своје чланство у Српској радикалној странци док је у Влади? Није.

Др Ђинђић: Морате мало више да водите рачуна о времену, него о томе што говорите, јер заиста најтеже оптужбе против вас господине Шешељ дајете ви сами.

Ваше изјаве вас највише оптерећују, ако човека нешто обавезује, онда су то ваљда његове речи. Ако ви кажете да никада Српска радикална странка неће ући у владу са СПС-ом и онда кажете истовремено да Српска радикална странка за разлику од других странака обећава само оно што може да испуни. То значи да ви уз то своје обећање већујете и одређену обавезу да ће оно бити испуњено.

То нису шале, то нису вицеви, то нису метафоре, то нису црвене вештице, то није оружје за муслимане. То је једно политичко обећање. Људи за вас гласају зато што сте рекли да Српска радикална странка никада неће ући са једном компромитованом странком као што је СПС, која је криминизовала друштво, која је упропастила национални интерес, на чијем врху су болесни људи, ви то кажете и данас кажете - хоћемо да се опробамо. Што се нисте опробали 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997. године, а данас сте нашли да се опробавате.

Ђинђић повереник Запада

И председник државе је СПС, значи ви сте талац, ви сте Нова демократија, ви сте овога пута били активнији него Нова демократија, него СПО. Ја сам изненађен тиме, ја то не волим. Значи, немојте да мислите да сам ја злурад и да кажем што горе то боље, не, ја бих волео да ова влада није формирана, да је проглашена национална криза као што постоји и да се тражило неко решење које би онда било решење за спас ове државе, а не да ви уђете и да гурате кола Слободана Милошевића. Он управља према провалији, ви мало отпозади гурате да брже иду у провалију.

Др Шешељ: Ја знам господине Ђинђићу да сте ви желели да се не формира ова влада и да се створи што дубља криза у Србији и то што сте ви желели желела је и Немачка и Америка. (Аплауз.) Центрирали сте притиске на Косову и Метохији, рачунајући да неће доћи до формирања владе и ту је прљаву игру играо Вук Драшковић, у убеђењу да се социјалисти неће усудити да праве коалицију са радикалима.

Кад год је Слободан Милошевић био у добрим односима са Американцима, ви сте са њим били у добрим односима, ви сте га подржавали, а ја сам трунуо по затворима, па су после Американци и Немци уз вашу и Драшковићеву помоћ притискали Слободана Милошевића ја сам можда хтео да помогнем, не њему, него Србији, јер знам шта би се десило да он падне са власти, да Милошевић падне са власти и да ви дођете на власт. То би била највећа трагедија за Србију и није случајно што је пре истека мандата

претходне Владе дошло до темпирања кризе на Косову и Метохији, до терористичких акција. То је било питање части за Српску радикалну странку, када је Србији најтеже да уђе у Владу, да преузме одговорност и да преузме огромни ризик. Реаговање западних сила говори да смо постигли пун успех.

Шта је прво што је урадила влада народног јединства, испрсила се, изашла пред народ и добила од народа подршку да се спречи било какво страномешање у наше унутрашње послове. Ова влада... (аплауз) постојаће док је Косово у Србији и ова влада неће дати Косово ни по коју цену и неће дозволити страна мешања на коме инсистирате, ви и ваши савезници.

Ви можете да се играте, опет подвлачим, ви сте улазили у коалицију са социјалистима, али испод жита на трговачки начин. Ми нисмо хтели да уђемо крајем 1992. године, почетком 1993. године са социјалистима, сматрали смо да није паметно и нисмо хтели

Др Зоран Ђинђић

Др Војислав Шешел: аргументима против неистина

у Шаиновићеву владу, али смо рекли, даћемо вам шансу ако будете добри останите, ако не будете, падате и ми смо оно своје обећање испунили. Влада је практично пала, па су расписивани нови избори.

За нове изборе се нисмо унапред изјашњавали о евентуалним коалицијама, рекли смо нећемо никакве коалиције пре избора, а после избора ћемо видети ко ће са којом снагом располагати у парламенту и није истина да смо рекли, да нећемо никада са социјалистима. Рекли смо, ми бисмо избегли да идемо са са левичарским странкама, ми желимо четворну коалицију, да нас левичарске странке случајно не би прегласавале у овој влади. Ако Вук ни по коју цену није хтео четворну коалицију, али хтео је да тргује, хтео је амбасадорска места, хтео је виле на Дедињу и Кошутњаку и није хтео никако са нама што онда ми да чекамо Вука Драшковића, кога нема без њега се може.

Ми смо формирали овакву владу, уз још већи ризик али не секирајте се уопште, постоји шанса да ова влада издржи пуне четири године, а да ли ће ваша странка толико постојати господине Ђинђићу ја не знам!

Др Ђинђић: Ево, ја бих прво рекао господине Шешел, нисте ви уласком у Владу помогли Србију, ви сте помогли Слободану Милошевићу. Ако је за вас Слободан Милошевић постао Србија, то је највећи корак вашег пропадања.

Друго, референдум, следећег дана након објављивања резултата референдума, Љубиша Ристић је у Стразбуру званично пренео Милошевићев ултиматум или учену и рекао је - председник Србије ће допустити страном посредовање, с тим да Југославија буде примљена у Савет Европе. Ни 24 сата није народна воља обавезивала Слободана Милошевића, и како би другачије? Знате сви врло добро да се о њему сјајно писало, о његовом карактеру, о његовом детињству, о његовим проблемима, о његовој политици, о његовој принципијелности и ви сада говорите о народној вољи, Влади народног јединства са Слободаном Милошевићем, а где ми живимо господине Шешел. Је ли ово сада постало..., је ли ово није више Србија, је ли овде не важи оно што је важило пре 6 месеци, је ли овде више нема здравог разума.

Што се тиче односа Демократске странке према господину Милошевићу, наши односи су прекинути 1994 и 1995. године увођењем блокаде на Дрини. Није тачно да су тада Американци били против Слободана Милошевића, тада је он имао највећу подршку света, а ми смо сматрали ту одлуку погрешном, сматрали смо њега одговорним за ту несрећу која се десила и сматрали смо да ова власт нема право да кажњава народ преко Дрине.

Није тачно да се наши односи са влашћу, да се равнају према свету са влашћу и ако говоримо о Немцима, Американцима, свима онима, не требају ни Немцима ни Американцима шпију-

ни, ни њихови људи овде убачени, јер су они овде док имају власт у Србији какву имају. Не треба им ништа. Они без динара, долара, уништавају ову земљу, само имајући власт какву Србија данас има. Та партија је највећи непријатељ српског народа и не треба ниједном непријатељу та власт...

Тимофејевић: Господине Шешел, ја сматрам да ћете ви одговорити на ово али ја бих хтео да кренемо управо на оно...

Др Шешел: Ја морам да реагујем.

Тимофејевић: Дакле, господин Ђинђић је баш и споменуо овај Савет Европе и господина Љубишу Ристића, његову изјаву. Постоји једна прича, врло кратка, а можда и није, да сада треба неко не да се претвори у да, то је врло необично питање, а тема која је понуђена за референдум јесте, да ли је овај референдум показао неке резултате, односно одлука референдума, да ли је одлука референдума показала резултате.

Референдум стабилизовао државу

Др Шешел: Овај референдум је стабилизовао Србију и нема тога ко може ово не да претвори у да. Тога нема, то зна и ова влада Србије. Што се тиче наводне изјаве Љубише Ристића, то је интерпретација штампе под контролом господина Ђинђића и то ја једноставно не би коментарисао. Савету Европе је предочено, ако наша земља буде примљена у чланство, да ће постојати могућност да Савет Европе отвори

своја представништва свуда на територији наше земље, без посебних интереса у представништвима. Дакле, то је један врло коректан наступ.

Представницима свих међународних организација је речено да могу да дођу у Србију, могу да разговарају, али не можете бити ... између власти и представника албанских партија, не можете бити арбитража, не можете бити посредници. Можете се информисати, са свим функционерима режима разговарати, који желе да разговарају са вама, можете са представницима странака у Београду, можете са свим представницима албанских странака да разговарате.

Ми немамо разлога да било шта кријемо у процесу разговора о косовском проблему, али сутра да воља буде изнад воље, нашег Устава и нашег законског система, то је немогуће. Немогуће је да странци уређују дијалог између представника српске власти и Албанаца.

Господине Ђинђићу, 94. године сте направили једну ствар заједно са социјалистима, која се још увек памти у Србији по злу, усвојили сте закон о враћању приватизације у првобитно стање о ревизији приватизације. То је зауставило процес приватизације и тако смо у ситуацији да све радимо испочетка. То је оно по чему сте познати.

Ја се са вама могу сложити да је пројекат приватизације био лош, криминално лош, то је дело Анте Марковића. Када се већ деси приватизација по позитивним законима, онда се не сме кршити правни поредак и враћати у првобитно стање. То је оно што је нару-

шило правни легитимитет у власти и правни поредак у Србији 1994. године. То је та година када смо ми радикали пљували по законима, прогањани из Црне Горе итд. Вратимо се сада на питање Слободана Милошевића, ви сте Слободана Милошевића претворили у своју личну опсесију, господине Ђинђићу.

Не поставља се уопште питање да ли ми волимо или не волимо Слободана Милошевића. Чињеница је да је Слободан Милошевић, односно његова партија у септембру месецу, добила више од милион гласова на изборима. То је чињеница, без обзира на примене на Косово и Метохију. Ми смо друга по снази странка са 1.200.000 гласова. То што они морају респектовати један део воље, у нашем случају ми морамо респектовати, као политичари, вољу другог дела народа, који је њима указао поверење. Да су добили велики број гласова то је чињеница, ми полазимо као озбиљни политичари, у политици нема емоција, нема ни љубави.

Ми смо пред задатком да решимо један конкретан проблем, а да ли ћемо ићи на ванредне изборе, створити политичку кризу и стабилизovati Србију, то је желела и очекивала Америка, желела и очекивала Немачка, то сте ви тражили. Или ћемо допринети стабилизацији и тражити шансу да решимо неке проблеме и спречимо страни мешање.

Др Ђинђић: Господине Шешељ захтев за слободним изборима, у болесним комунистичким мозговима може да води дестабилизацији државе. Сло-

бодни избори .... то мислим начелно, ако тражимо слободне изборе, ако тражимо да избори не буду покрадени, ако тражимо да иста рука не држи нож и погачу, то на дужи рок стабилизује земљу она постаје сигурна демократска држава која има јаке институције.

Континуитет крађа од 1945. године до данас уништава нашу државу, њен интегритет, њене институције и њен морал. Погледајте, земљу у којој ми данас живимо око 50 година, у болницама нема лекова, у фабрикама нема производње, у школама се не учи, у судовима нема правде, на бивљацима народ своје паре зарађује, у парламенту нема политике.

То је држава коју смо затекли после 50 година лажирања избора. Сада кажете да захтев за слободне изборе, стабилизује земљу и то хоће Американци, Немци, марсовци, масони, Ватикан, а да не заборавим и питање успут, да ли мислите да је господин Паља наш држављанин и да ли сте када сте одржали захтев за референдум захтевали да се мисија господина Паље прекине и да престане захтев за посредовање, званично посредовање на Косову, Папиног изасланика.

Да ли то за вас значи посредовање или мислите да се могу правити изузеци па да господин Паља може да се подведе под неку варијанту српског радикала, на привременом раду у Ватикану. Није реч била о приватизацији, није била реч о лошем закону Анте Марковића, молим вас, није о томе била реч.

Публика је гласним навијањем одобравала одговоре др Шешеља

Била је реч о томе да је у условима хиперинфлације 1992. и 1993. године, за шаку динара купљено национално богатство које су генерације стварале 50 година. Ја сам био у Крушевцу где је хотел од 12 спратова купљен за 12.000 марака. 12.000 марака су коштале у већина хотела оне славине а један мали број људи је искористио то.

Др Шешељ: Што је био крив онај који је куповао ако је цена била ниска. Ваљда је био крив онај који је продавао.

Др Ђинђић: Ако се последице неког закона одржавају јако лоше за националну ситуацију, парламент има право по Уставу да један закон поништи.

Ми смо сад то учинили са свешћу о социјалној одговорности наше генерације која мора да брине о људима који су 40 година а улагали у ту друштвену имовину и који се једног јутра пробуде и нађу се у хотелу, у фабрици, на неком имању које одједном има неког власника, који је искористио прилику да је био близу власти, дочепао се те прилике, дао пар хиљада динара и постао власник те фабрике.

Да ли се ви залажете за то да се на тај начин обави приватизација, а ми смо сачували ту имовину да би ви сада могли да је приватизујете по неком сад, надам се поштенијем закону, да би већи број људи у Србији могло да постане корисник те друштвене имовине коју су стварали....

Загрљај с Гонзалесом

Др Шешељ: И најгора приватизација је боља од друштвене својине, господине Ђинђићу. Ово што сте износили, наше економске и социјалне проблеме, засновано је пре свега на чињеници да код нас касни приватизација. Да смо имали и најгору приватизацију 1990, 1991, 1992, већ би се искобелали из неких од најтежих проблема. Друго, нема ретроактивне примене закона ни у једном модерном, цивилизованом, правном поретку, ако је то на штету грађана на које се закон односи.

Ако би грађани по важећим прописима нешто купио испод цене, ако је нешто што вреди милион долара, грађанин купио за један долар, зато што је Влада у том тренутку била неспособна, закон мора да штити грађанина и не сме се новим законом то отимати грађанину. То не нема нигде у цивилизованом свету, господине Ђинђићу. Раније је било мешање у наше унутрашње послове. Сетимо се Гонзалеса. Ви сте се овде грлили са Гонзалесом, а ми нисмо хтели ни да разговарамо са њим, јер смо били против мешања, без обзира какви су политички проблеми у нашој земљи и шта се дешавало у изборном поступку.

Дошло је до ангажовања хуманитарне организације "Свети Еуђидио". Та организација нема статут ни државе, ни међународне организације. Међународна организација по дефиницији

у међународном јавном праву је организација која окупља државе. Правно посредовање подразумева, директно мешање држава и међународних организација које окупљају државе.

Др Ђинђић: Ватикан може.

"Свети Еуђидио" није Ватикан

Др Шешељ: То није Ватикан. Ту нема органске спреге. Дајте доказ. Дајте органску спрегу. Не можете рећи - удружење Срба у Француској, е, то је испостава српске државе. Није тачно. Не може било која католичка организација да буде везана за државу Ватикан.

Што се Паље тиче, да је ова Влада о томе одлучивала, вероватно не би било никаквих шанси да се он појави, али то што се он појавио, не значи страном мешање, већ једноставно једна комплетна услуга хуманитарне организације. Страном мешање, кад се меша страна држава и кад се мешају организације, попут УНУ-а, ЕУ, Савета Европе ОЕБС-а итд.

Тимофејев: Стоје неке државе, које?

Др Шешељ: Да ли стоје или не стоје - не може та организација да се претвори у арбитражу и да инсистира да се прихвати неко решење, или да буде координатор расправе између представника Владе и представника албанских политичких партија.

Др Ђинђић: Да ли сте прочитали овај уговор о школству који је сад потписан?

Др Шешељ: Прво тај уговор о школству подразумева да се Албанцима дају на коришћење неке зграде факултета поподне да држе наставу. Уопште се структура српског Универзитета, српског државног Универзитета не дира.

Он наставља да делује као до сада. Ако Албанци не желе да учествују у процесу наставе на нашем државном Универзитету, ... на који ћемо им начин дати да се организују да имају своје универзитете.

То што користе наше зграде можда ће бити без закупа, можда ће да плате закуп....

Држава неће даплаћа шиптарску наставу

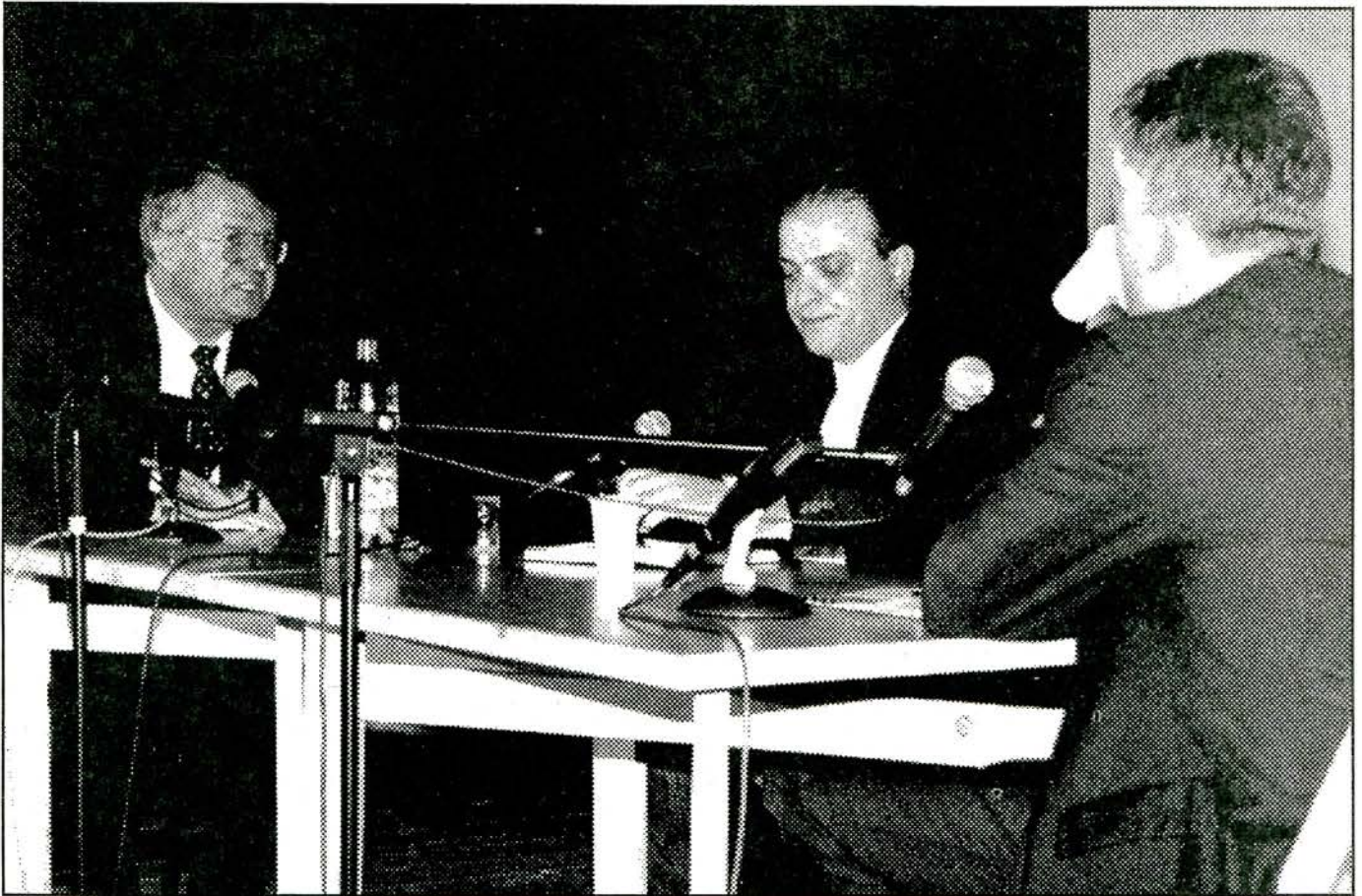
Др Ђинђић: Не мислим на садржај, већ мислим на оне тачке у којима се каже - у случају да између српске Владе и албанског становништва не буде постигнут споразум, господин Паља доноси коначну одлуку.

Од десет тачака, четири тачке, господину Паљи се даје апсолутна арбитража. Ако господин Паља није институција, ако никога не представља него себе лично, ако је представник једне хуманитарне организације, откуд мислите да има такву моћ, да му се даје таква моћ да он просуђује у спору између једне Владе и једне етничке групе.

Др Шешељ: Нема просуђивања, господине Ђинђићу, ви измишљате. Ов-

Др Зоран Ђинђић: заборавио је да је својевремено тајно преговарао о уласку Демократске странке у српску Владу

Као и увек, др Шешел је имао одговор на свако питање

де је само ствар договора где ће Шиптари који не желе да похађају српски државни Универзитет држати своју наставу. Уопште, српска држава неће да финансира албанску наставу.

Ми ћемо им за неко време дати наше зграде, поподне, када су оне иначе празне, док не сазидају своје зграде универзитета, док не сазидају своје факултете. Зашто да не? Што они не би могли да имају приватне универзитете, приватне факултете. Ми им то и нудимо. Ми им нудимо да им у томе помогнемо.

Спремамо нови Закон о универзитету. Моћи ће свако стране, домаће, правно и физичко лице да формира универзитет по законским условима. То се нас не тиче.

Др Ђинђић: То је апсолутна капитулација. Ради се о томе да је школство у свакој држави државна ствар не по финансирању, него по програмима.

То значи, ако ви добијете од државе на крају, сертификат да сте завршили школу некога степена, та школа мора да буде призната од неког државног органа иначе, ви одете на ледину и подигнете шатор и можете да кажете да је то универзитет, поделите дипломе и да идете по свету да варате људе и да кажете, ја имам диплому од америчког приватног универзитета. То не иде тако, већ држава има комисију коју поставља на дотични приватни универзитет, испита школске планове по којима се учи, овери их, прати и онда каже, ви можете да се финанси-

рате из разних извора, али ако желите да добијете диплому коју држава признаје, ви морате да похађате наставу по одређеном школском програму. Сад та настава има одређени квалитет и одређени садржај.

Дакле, ви сада кажете - даћемо Албанцима право да они сада сами плаћају факултете, да ли ће они бити обавезни да на тим факултетима и школама похађају наставу по програму коју ауторизује српска држава или не. Ако хоће, значи ако ће бити обавезни, онда су то приче за малу децу. Треба прво да нетерате Албанце који неће у нашим школама које ми плаћамо да похађају по нашој настави, да их натерате да они сами плаћају да би похађали по нашој настави. То је бесмислица.

Друга могућност је да их пустите да похађају наставу на факултетима својим, како ко хоће, да ли ћете да им признате, ви те дипломе? Ваљда нећете. Ако нећете да признате дипломе ....

Др Шешел: Нећемо.

Др Ђинђић: А, шта ако они на свом медицинском факултету три године играју преферанс, после тога добију диплому и с том дипломом иду по Србији, диплома је призната од стране Српске државе, и они се запосле.

Др Шешел: А где да се запосле?

Др Ђинђић: У Краљеву, у Ваљеву, у Суботици.

Др Шешел: Све то зависи од медицинске установе, хоће ли такве Шиптаре да приме.

Др Ђинђић: Они имају диплому које је ваше министарство оверило.

Др Шешел: Министарство не оверава дипломе. Многи овде у сали имају дипломе Београдског универзитета и не могу нигде да се запосле.

Др Ђинђић: То значи да тај који запошљава ће сваког тог студента са дипломом да проверава и да каже - ако си ти завршио у том месту тамо, значи, важи ти диплома. Па ви од ове државе правите циркус. То је горе него што сам мислио да имате намеру да направите.

Само да кажем нешто о ретроактивном дејству закона уопште није тачно, у међународном праву наравно да постоје закони са ретроактивним дејством. Године 1923. је Скупштина Југославије донела Закон о екстра порезу који се плаћао на добит стечену у време рата, значи, између 1914. и 1918. је било ратних профитера који су стекли екстра добит. Држава је увела тај порез и ми желимо да уведемо исто тај порез, исто ретроактивно на екстра профит.

Тимофејев: Дакле, одговорите.

Др Шешел: Нећете ви поправити ако сувише интервенишете. Ја сам очекивао да ћете се ви позвати на неки пример из државе са модерним правним поретком, а ви се позивате на ретроактивно дејство Југословенског закона из 1923. године. То је смешно господине Ђинђићу.

Др Ђинђић: У односу на вашу Владу, то је била Швајцарска.

Шиптарске дипломе безвредне

Др Шешел: Полако. Зато је и дошло до успостављања Бановине Хрватске. Господине Ђинђићу, ако ви сматрате да држава мора да одређује универзитетски план и програм, ви сте онда директно против аутономије универзитета.

Нигде у свету, држава не одређује наставни план и програм. Држава прописује критеријуме које мора испуњавати наставник универзитета и прописује колико универзитет мора имати наставника, односно факултет да би се нормално одвијала настава. А, у наставни план и наставни програм, држава не сме да се меша јер је то ствар аутономије универзитета, господине Ђинђићу.

И код нас у Београду се држава не меша у наставни план и програм, нити контролише шта наставници предају. Нисам то случајно рекао него намерно. Шта предају студентима. Држе им политичке говоре, не држе предавања. Држе митинге на универзитетима, држава се у то не меша. Сваки је професор суверен у свом фаху.

Подразумева се ако има научно знање, када почне час 45 минута, он говори оно, што сам жели да говори и нико му се у то не меша. Што да се ми мешамо албанским професорима на њиховим приватним универзитетима, нека играју преферанс, ако не, играће табљи, свако на свом нивоу. А, онда ће свако од њих да размисли, где ће вредети његова диплома.

Није вам ни амерички пример добар. У Америци има добрих универзитета на гласу. Кад имате диплому неког познатог цењеног универзитета, можете се запослити где пожелите. Кад имате диплому неког малог, државног, безначајног универзитета, можете одмах после стицања те дипломе да идете да сечете шуму, јер нико неће да вас прими на посао. Намршти се када види вашу диплому и готово.

Који то Шиптар може, који то Шиптар може који заврши њихов приватни универзитет да се запосли у Србији. Неће ни њихови Шиптари да их запошљавају. Знате шта се дешава, иду Шиптари прво код својих алтернативних лекара у амбуланте, када виде да је ђаво однео шалу, онда иду у наше државне болнице и тамо их оперише, наш савезни посланик, Рада Трајковић и она ми прича шта се ту дешава.

Тимофејев: Готово.

Др Ђинђић: Што се тиче наших универзитета све сте побркали.

Др Шешел: Да, да побркао сам.

Др Ђинђић: То да је универзитет бувља пијаца као што сте ви то у Земуњу направили, град као бувља пијаца... Вама је бувља пијаца модел уређеног система и ви мислите да је то у свету тако.

Наравно, да у принципу нико не контролише наставника шта предаје, али наставни планови, предмети, шта мора да се учи у првој години, у другој

години, то је наравно, посао министарства.

Шта би друго министарства радила, него утврђивала план градива. Ако господин Шешел има намеру да уведе ред у Србију и ако има такво познавање света, као што има код универзитета ја се плашим да ли ће нам и забавишта у Србији сутра функционисати.

Земунска општина за пример

Др Шешел: Што се тиче Земуна, грађани Земуна су на прошлим изборима јасно ставили до знања шта мисле о радикалској власти. Од 115 бирачких места Српска радикална странка је победила на 98.

Што се тиче обданишта, забавишта, дејчјих вртића, ви сте их упропастили у Београду, а ми смо им у Земуњу обезбедили нове прозоре, нове мокре чворове, обезбедили све друго што им је требало господине Ђинђићу. Друго, кажете да Министарство треба да приватном универзитету говори какав ће бити наставни план и програм. Ево вам конкретног примера. Универзитет Браћа Карић у Београду сасвим самостално креира свој наставни план и програм. Уопште нису ишли у Министарство, нити се Министарство меша који су тамо предмети, који су професори и шта се предаје.

Битно је да има одговарајући број доктора наука, одговарајући број професорских звања и одговарајући број стручних сарадника. То је оно што је битно. Остало није потребно. Ако ћемо и универзитет либерализовати и ако ћемо државни монопол укидати морамо га укидати кроз приватизацију. Ако идемо у приватизацију, онда унапред рачунамо да ће нам бити неуједначен квалитет на факултетима и универзитетима. Ово је веома важно питање.

Не може држава да један универзитет учини квалитетним. То је немогуће. Тамо где држава покушава да универзитет учини квалитетним она заправо упропаштава универзитет.

Санкције и референдум

Др Ђинђић: Да се вратимо на санкције, на референдум. Мислим да су прве две одлуке које је ова Влада донела девалвација чиме је оглобила све стајовнике који живе од плата и пензија, без икаквих мера социјалне заштите.

Значи, то је додатни порез на плате и пензије. Друга мера је референдум, једна потпуна манипулација типична за господина Милошевића, где се лупа на отворена врата, где се народне емоције злоупотребљавају на патриотизму, човек који је највише наштетно српском националном интересу и показује се сада као неко ко треба да га брани, да Србијом не влада туђа рука, човек који је интернационализовао све наше проблеме и сада каже - неће нама страни посредници.

Неки му кажу - човече, у нашем Уставу стоји да наравно наши органи то раде. Нема везе, нека се потврди. Нека се потврди оно што стоји у нашем уставу. Онда се дигне халабука и онда господин Шешел каже када га питају шта мислите какве ће последице имати референдум, онда господин Шешел каже - очекујем да ће попустити притисци великих сила после тако изражене народне воље. Краљица Катарина је једном рекла да политиком треба да се баве људи који умеју да предвиђају. Ако не умете да предвиђате какве ће међународне последице изазвати референдум господине Шешел немојте да се бавите политиком.

Свима је било јасно да је то једно празно, непотребно јуначење. Наравно, да наша држава треба да решава наше проблеме. Нема ни у једној нормалној држави на свету ниједног пристојног грађанина који би рекао нека неко други решава наше проблеме. То уопште није спорно, али мене интересује како ће то решавати проблеме са једном Владом која је у последњих десет година допустила да на Косову настане паралелна Албанска држава са њеним здравством, школством, банкарским системом, пребогата, најбогатија у овом региону.

Они који су 10 година чекали скрпних руку сада су одједном постали патриоти заједно са њима и сада ћете да идете да решите проблем са Мирком Марјановићем, са Драганом Томићем, са њима ћете да решите проблем Косова.

Друго, проблеме као што је Косово могу решавати само јаке институције. Хоћете можда са судијом Јанковићем који је покрао изборе да имате сво судство које ће решити проблем Косова? Хоћете са њима чија деца су иностранству, студирају по Америци и Швајцарској, који су своје куће на Косову продали и живе сада у Београду, хоћете са њима да решавате тај проблем? Ја уопште не знам са чим ви мислите, са којим инструментима и са којом политиком да решите проблем Косова. Да га треба решавати у Србији и са инструментима Српске државе, то се подразумева, али где су вам ти инструменти?

Др Шешел: Господине Ђинђићу, најмоћнији приватни бизнисмен из садашње Владе Србије у Владу је дошао из ваше Демократске странке. То је господин Милан Беко.

Др Ђинђић: Он никада није био у Демократској странци.

Девалвација је била добра мера

Др Шешел: Господине Ђинђићу говорите да немам моћ предвиђања. Имам највећу моћ предвиђања на српској политичкој сцени. Прво, предвидео сам да после Српске Крајине и Републике Српске на рад долази и Косово и Метохија, а ви сте веровали Американцима, Немцима, подржавали Дејтон, подр-

жавали рушење Српске Крајине и све остало.

Даље, предвидео сам господине Ђинђићу како ће окончати Коалиција "Заједно". Видите какву моћ предвиђања имам. Предвидео сам како ће те ви окончати као градоначелник Београда, да ће вас сменити исти они који су вас избрали. Да ли је то голема моћ предвиђања господине Ђинђићу?

Поменули сте девалвацију. Ви показујете тотално незнање. Савезна влада је донела одлуку о девалвацији. На савезном нивоу Српска радикална странка је још увек опозициона политичка партија. Међутим, девалвација је била добра мера и ви демагошки наступате као да девалвација угрожава раднике, сељаци, незапослене, ђаци, студенте итд.

Не угрожава их, јер они немају вишак динара и не пада им на крај памем-

Тимофејев: Да пређемо на Косово, молим вас. Како да се реши?

Др Шешељ: Ситуација на Косову може да се реши, ако престану притисци западних сила, док притисци западних сила постоје, само глупи могу да се смеју на ово, а нећемо ....

Док стране силе подстичу сепаратистичке тероризме и Шиптаре, док подстичу сепаратизам, док стране силе обучавају албанске терористе, очигледно им није интерес да се смири ситуација на Косову и Метохији, а они то очекују и додатним притисцима против Србије и српског народа.

Др Ђинђић: Да кажем само о девалвацији.

Др Шешељ: А које сте то папире донели господине Ђинђић да није као ономад Вук Драшковић.

Др Ђинђић: То је ваш пријатељ и оставља га вама....

Ваша плата је остала иста и пензије. Утолико су губитници у девалвацији они који живе од плата и пензија, уколико се неким програмом они мало не обезбеде, то су највећи губитници. Ви сте гласали за девалвацију а нисте питали за социјални проблем, то је моја примедба.

Што се тиче Косова, ви нас очигледно доводите у једну позицију, кажете - свет је против нас, западне силе раде нешто и све док те западне силе раде то нешто ми не можемо ништа, јер оне су јаче него ми. Ајде сада да угасимо светло, да се покријемо ушима по глави и шта да радимо?

Др Шешељ: Ако треба радићемо и нешто друго.

Др Ђинђић: Као што сте радили и у Крајини, Славонији, као што сте радили господине Шешељ свуда тамо где Срба више нема и немојте у Србији то више радити.

Задовољни победник

ти да купују девизе. Кога је угрозила девалвација? Угрозила је оне бизнисмене међу којима су многи ваши пријатељи, који су увозили много иностране робе, а царину плаћали по курсу 3,3 динара за једну марку у време када је марка већ вредала 5,2 на црно, а по штипунгу била 5,8 динара. Ми смо само обезбедили услове да се мало дестимулише увоз и да увозници морају да плате пуну царину у државну касу.

Српска радикална странка се увек залагала за реалан курс динара и ми сматрамо, по нашем економском и изразитом програму који нам цене и хвале, чак највећи противници да увек курс динара мора бити реалан.

Др Шешељ: Не одричем се ја свог кума, мој кум је био коалициони партнер па смо се посвађали, а ваш кум сада седи заједно са мном у Влади и добро сарађујемо.

Тимофејев: Ајмо, нема времена.

Др Ђинђић: Што се тиче девалвација она има овакве ефекте. Ви имате плату од 500 динара и за тих 500 динара можете да купите, јавља вам се саветник, нисте били добри..... За тих 500 динара можете да купите одређени број животних намирница, а после девалвације све те намирнице наравно поскупљују, јер у њихову цену је укључена и цена нафте, цена иностраних компоненти које су постале све скупље.

Тимофејев: Молим вас, молим вас....

Др Ђинђић: Шта је било могуће урадити за ових неколико година на Косову, било је могуће извршити попис становништва и видети ко тамо живи, било је могуће у годинама хаоса у Албанији затворити границу са 125.000 полицајаца које плаћамо, 100.000 војника које имамо, а та граница је била отворена, тамо Албанци гађају ручним баљачима, само што немају тенкове и топове.

За све време на власти су били ваши садашњи коалициони партнери, што не кажете то њима у лице, и то данас, што не тражите оставке свих ових официра који нису штитили границу. Сада тражите да се неке последице....

Тимофејев: Време, молим вас!

ЦИЉЕВИ ВЛАДЕ НАРОДНОГ ЈЕДИНСТВА

У марту је формирана Влада народног јединства, коју чине три највеће парламентарне партије у Србији – Социјалистичка партија Србије, Српска радикална странка, и Југословенска удружена левица. На седници Народне скупштине Републике Србије мандатар Мирко Марјановић изложио је свој експозе који садржи основне циљеве нове Владе. Сви ти циљеви готово су идентични програму Српске радикалне странке

Уважени народни посланици, председник Републике Србије, господин Милан Милутиновић, поверио ми је мандат за састав Владе Републике Србије, чије ћу вам чланове, након свестраних консултација које сам обавио, данас предложити.

Дозволите да пре избора Владе оброзложим њен програм.

Програм Владе Републике Србије представља операционализацију широке платформе државних, националних, економских и социјалних циљев-

ва, око којих је постигнута пуна сагласност у разговорима председника Србије са првацима парламентарних странака. Остваривање тих циљева окупља све конструктивне, демократске, патриотске снаге у Србији, а Влада народног јединства биће ангажована на њиховој реализацији.

Приоритети тог програма су привредни развој, економски развијена, јединствена и стабилна Србија, као гарант јаке Југославије; Косово и Метохија као неотуђиви део Србије и уну-

трашње питање наше земље; спровођење Дејтонског споразума; јачање Републике Српске и бројних веза Србије и Савезне Републике Југославије са Републиком Српском; враћање чланских права нашој земљи у међународним организацијама и институцијама и активно постављање према интеграционим процесима у Европи, као и даље унапређење добросуседских односа и регионалне сарадње.

Влада још једном потврђује решеност за јачање Савезне Републике Југо-

Програм Владе Републике Србије представља операционализацију широке платформе државних, националних, економских и социјалних циљева, око којих је постигнута пуна сагласност са првацима парламентарних странака

славије као федерације Србије и Црне Горе, засноване на равноправности грађана и република чланица. Влада Србије је уверена да једино јединствена и стабилна Србија обезбеђује јаку Савезну Републику Југославију и њену афирмацију.

Косово и Метохија су корен и основа српске државности и националне самобитности српског народа. Косово и Метохија су саставни и неопуштив део Србије, а због своје националне, историјске, културне, привредне и друге посебности има по Уставу Србије право на политичко-територијалне аутономију. Убеђени смо да се отвореним, безусловним дијалогом са представницима албанске националне мањине и других мањина, које живе у

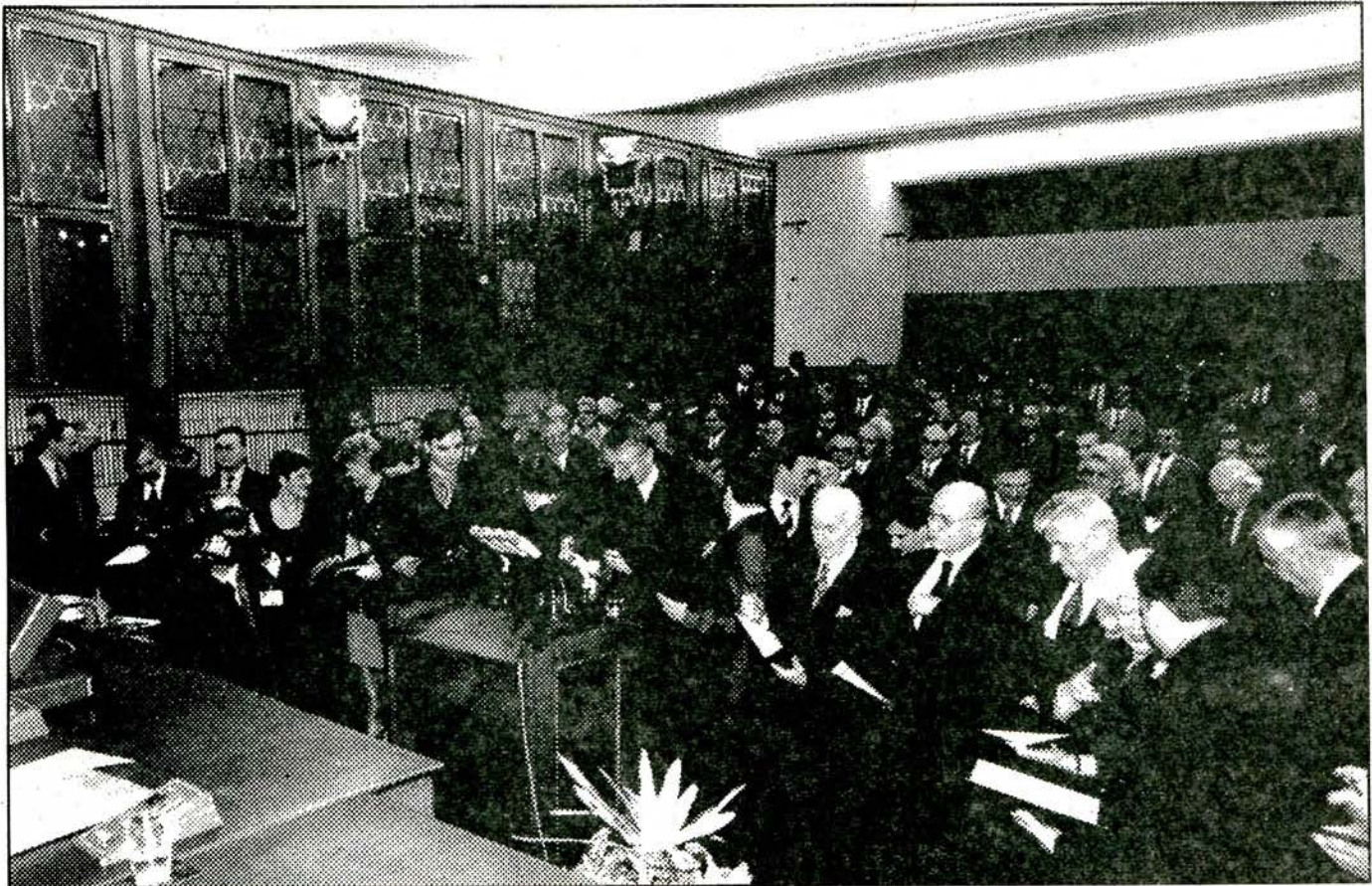
жаву у свету, које се суочавају са овим злом.

Националне мањине треба да користе сва права по највишим међународним стандардима, али нигде у свету, па ни код нас, та права не могу бити основ за прекрајање државне територије.

Укупном политиком Влада ће и убудуће обезбеђивати услове за стабилан политички, економски и културни развој, изграђивање односа толеранције и поверења између свих грађана на Косову и Метохији. У реализацији тих циљева деловаће сви државни органи, а посебно Дирекција за развој неразвијених подручја, чије је седиште у Приштини и којој Влада обезбеђује средства за ефикасно деловање.

ка Југославија, на основу Споразума о специјалним паралаленим односима и Споразума о двојном држављанству, настави да са Републиком Српском јача везе у свим областима сарадње, привреди, трговини, саобраћају, просвети, култури и спорту.

Савезна Република Југославије се својом конструктивном и мирољубивом политиком афирмисала као фактор мира, стабилности и добросуседства у региону и у Европи. Са Југославијом у оквиру европских организација, институција, циљеви европске безбедности и сарадње на југоистоку и Европе, потпуније и брже ће се остваривати. Република Србија има прворазредан интерес за укључивање Савезне Републике Југославије у регионалне и

Предлажемо Владу компетентну по саставу, способну да одговори приоритетима, Владу која ће имати стабилну подршку у парламенту и поверење у народу

овој нашој Покрајини, могу наћи најбоља решења за остваривање људских и грађанских права, као и права припадника националних мањина по највишим стандардима УН, ОЕБС и Савета Европе.

Србија прави јасну разлику између терориста и тероризма на једној, и припадника албанске националне мањине на другој страни. Тероризам према грађанима, припадницима српског и црногорског народа, Албанцима и полицији на Косову и Метохији представља класично насиље. Све покушаје сепаратизма, сецесионизма и тероризма Влада ће сузбијати свим легитимним мерама, како то раде све др-

Спремност Владе потврђена је и потписивањем Споразума о нормализацији система образовања на Косову и Метохији. Доследно спровођење Дејтонског мировног процеса и даље остаје наше трајно опредељење. Мир, хармоничан развој и просперитет могу се обезбедити само ако се доследно поштује пуна равноправност Републике Српске и муслиманско-хрватске федерације и три конститутивна народа – Срба, Хрвата и муслимана.

Ми смо заинтересовани за пуно поштовање тих принципа, јер је то услов за очување мира, стабилности и остваривања виталних интереса српског народа. Залажемо се да Савезна Републи-

европске интеграционе процесе. Наш интерес је убрзана нормализација односа Савезне Републике Југославије и Европске уније. Интерес је Србије да аутономне трговинске мере које су прошле године одобрене, па суспендоване, буду хитно враћене и да се отклоне неоснована политичка условљавања. Неоспорно је да смо ми саставни део Европе. Отвореношћу граница за слободан проток људи и роба, капитала, добросуседским односима, формирањем зона слободне трговине, то конкретно и потврђујемо и то је прави пут за пуно активирање људских, привредних, геостратешких потенцијала наше земље. У Републици

Србији су у току крупне, друштвене и економске реформе и било какви покушаји држања на дистанци, политиком двоструких стандарда, нису у интересу ни Савезне Републике Југославије, ни Европе.

Поштовани народни посланици, Влада Србије, којој управо истиче мандат, памтиће се по неколико стратешких резултата. Пре свега, негативне производне трендове преокренула је у позитивне, хаотично стање у привређивању и животу грађана претворила је у економску и социјалну стабилност и раст стандарда. Економски механизам блокиран санкцијама и другим тешкоћама покренула је на принципима модерне, тржишне привреде и социјалне државе. На континуитету позитивних резултата у области привредног раста, економске социјалне стабилности и започетих реформи из прошле четири године, дефинишемо нове и амбициозније циљеве привредног и друштвеног развоја. Друштвени производ ће до краја ове и у наредној деценији расти према пројекцијама на којима се заснива стратегија развоја Републике од око 7% годишње, и то је натпросечно и у односу на развијене земље и земље у транзицији. Овај раст биће заснован на повећању раста у индустрији и пољопривреди, саобраћају, грађевинарству и сектору услуга уз динамичан раст из свих осталих делатности.

Циљ нам је да крајем посматраног периода у погледу друштвеног производа ухватимо корак са средње развијеним земљама. На садашњем нивоу развијености, циљеви привредног и друштвеног развоја могу се успешно остваривати, квалитативним факторима привређивања, применом критеријума рационалности и ефикасности, укратко на реформским принципима.

Влада народног јединства ће и у наредном периоду наставити са политиком континуитета чија су основна упоришта стабилност, привредни раст и убрзање реформских процеса, а, пре свега, у области својинске трансформације, реструктурирањем привреде и банака, бржег отварања према свету, социјалних функција државе.

Закон о својинској трансформацији и Закон о концесијама, на републичком нивоу, је у највећем делу заокружено тржишно оријентисан привредни систем. Овим законима створена је основа за повећање ефикасности привређивања, бржи долазак иностраног капитала, већу ефикасност и конкурентност наших предузећа и јачање финансијске дисциплине. Дефинисани су механизми неопходни за реализацију својинске трансформације која ће бити отворена за јавност и под пуном контролом Народне скупштине. Својинско реструктурирање јавних предузећа одвијаће се у складу са стратешким правцима развоја и модернизацијом великих инфраструктурних система, могућностима повезивања у шире интеграционе токове у Европи

и њихове профитабилности. Новац од својинске трансформације ових предузећа усмераваће се преко Републичког фонда за развој и у развојне сврхе и за реализацију социјалног програма. Права је она социјална политика која омогућава нова радна места, да свако радом остварује средства за своје потребе и живот.

Својинска трансформација великих предузећа од стратешког интереса зависиће од могућности њихове економске – финансијске консолидације. Када је реч о предузећима која ће се трансформисати по посебном програму Владе, њена улога ће бити у одобравању програма својинске трансформације ових предузећа и у пружању подршке при уговарању. Она предузећа која тренутно нису интересантна за инвеститоре, јер захтевају економско-финансијску консолидацију, држава ће помоћи иницирањем процеса реструктурирања потпуно кроз Фонд за развој или преузимањем дела дугова. Измена привредне структуре у правцу већег учешћа сектора услуга и већег значаја малих и средњих предузећа, као и санација банака и финансијског система у целини, основа су за стварање критичне масе тржишта, прилагођених флексибилних и ефикасних предузећа. Та предузећа су из периода санкција изашла са мањим теретом тешкоћа и боље прилагођена отежаним условима привређивања. Захваљујући тржишно оријентисаном привредном систему и својинској трансформацији и развојним подстицајем, развој малих и средњих предузећа биће још бржи.

Влада Србије ће се, заједно са Савезном владом и Народном банком Југославије, у пуној мери ангажовати у реструктурирању и санацији банкарског система, а садашња мрежа банкарског система је предимензионирана и посебан проблем су банке које су оптерећене дуговима и ненаплативим потраживањима, а немају сопствене снаге да се прилагоде отежаним условима на финансијском тржишту. Влада Србије подржава Народну банку Југославије на спровођењу чврсте финансијске дисциплине, што подразумева покретање стечаја и ликвидације банака у случају непоштовања прописа. Санација банака захтева и јачање контроле и функције, укључујући и повећање лимита за отварање банака, ширења модалитета пласмана, обезбеђење осигурања депозита и пласмана, оспособљавање агенција за санације банака, за вршење закона у одређене функције, што је такође неопходно.

Политика већег отварања према међународном окружењу подразумева изразиту извозну оријентацију и либерализацију спољнотрговинског режима, даљим снижавањем квантитативних ограничења и усклађивања са стандардима светске трговинске организације. То ће деловати стабилizacionо на цене снабдевености домаћег тржишта, структурног прилагођавања до-

маће привреде и повећање њене ефикасности и конкуренције. Остваривање социјалних права спада међу приоритете Владе народног јединства. Услов да се ти циљеви остваре су још бржи привредни раст и реформе у области пензионог и здравственог система и осталих система јавне потрошње. Нови модел пензионог система засниваће се на обавезном и добровољном осигурању. Текући дефицит и дуг решаваће се, поред осталог, кроз докапитализацију фондова и процес приватизације друштвених и државних предузећа. Реформа система пензионог и инвалидског осигурања допринеће смањењу стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, јер ће динамизирањем производње и пораста запослених и просечних зарада тада омогућити ширу основицу доприноса.

Реформа здравства неће бити административна мера редукције капацитета и кадрова, нагласак је на мерама за коришћење постојећих средстава на начин који даје максималне ефекте и здравствена заштита унапређиваће ниво здравља грађана и чуваће достигнути ниво социјалне правде у тој области. Систем здравственог осигурања свима гарантује право на здравствену заштиту. Реформом ће се створити боље могућности за остваривање права на бесплатну здравствену заштиту у обиму који одговара здравственим потребама грађана уз обезбеђење и једнакост грађана у остваривању заштите, независно од њихових материјалних могућности и статусних позиција.

Уважени народни посланици, дозволите ми да вашу пажњу задржим на основним полазницима економске политике и политике спровођења реформи. Економска и развојна политика полазе од стабилизационог искуства у прошле четири успешне године и објективних услова привређивања и циљева којима тежимо.

У прошле четири године се јасно показало да су ценовна и валутна стабилност основ динамичног развоја. То ће за нас и даље бити превасходан задатак. Политика здравог новца, трошење само зараћеног у области јавне потрошње, дала либерализација тржишта, стабилност цена – гарантоваће стабилност привредницима а запосленим, примаоцу пензије и других личних примања да ће новац и сутра имати исту вредност.

Ширењем пореске основице, захваћањем сиве економије и стриктном наплатом обавеза решићемо повећање јавних прихода. Нижим стопама опорезивања омогућићемо више стопе привредног раста и тако доћи до бољег и ефикаснијег финансирања јавних служби.

Предстоји нам да у сарадњи са другим одговарајућим институцијама заокружимо фискални систем, увођењем пореза на додатну вредност и применом синтетичког опорезивања дохотка грађана. Настојаћемо да кроз давачке концесија и својинску трансфор-

мацију јавног сектора остваримо додатне приходе за боље финансирање, у првом реду социјалног програма.

Народна банка Југославије ће имати нашу безрезервну подршку у рестриктивној монетарној политици са циљем очувања стабилности динара и цена.

Истовремено захтевамо да се поопштри финансијска дисциплина, јер то сматрамо изузетно важним за очување достигнуте укупне стабилности. Каматне стопе ће се и даље тржишно формирати, с тим што је наше опредељење да се елиминишу неоправдани и прекомерни банкарски трошкови. Враћање поверења у банкарски систем за-

У области рударства повећање производње ће се обезбедити бољим коришћењем капацитета, ефикаснијом производњом, смањењем послова пословања. У области енергетике повећаће се погонска спремност кроз повећани обим и квалитет ремонта, наставити реализација започетих инвестиција и обезбедити рационалније газдовање енергијом.

Аграр, развој села, и богат сељак био је и даље остаје приоритет наше економске политике и један од стубова наше привредне и економске стабилности.

Највећу пажњу посветићемо инвестицијама, ценама и порезима. Инве-

Учинићемо све да село буде привлачно за живот. Градићемо и даље путеве, школе, поште, водоводе, све да се квалитет живота на селу изједначи са оним у граду.

Пољопривреда је област која је у протеклом периоду дала највећи допринос очувању стабилности. Репрограмирањем и отписивањем дугова примарној пољопривредној производњи, подстицајима за бржи развој села и аграра, дат је снажан допринос економској консолидацији ове области.

Основу аграрне политике и наредне године чиниће усвојена стратегија дугорочног развоја пољопривреде, села, прехрамбене индустрије, шума-

Влада потврђује решеност за јачањем Савезне Републике Југославије засноване на равноправности грађана и Република чланица

почеће решавањем проблема депоноване а нереализоване девизне штетне грађана, као и бржим доласком иностраних афирмисаних банака.

Обновили смо индустријску производњу, а трајни раст ће се темељити на потпунијем коришћењу постојећих капацитета, тржишној верификацији програма, већем коришћењу савремених достигнућа науке и подстицању еколошки проверених програма.

Раст производње намењене извозу подржаћемо средствима фонда за развој, фискалним растерећењем, поготову инвестиција, као и решавањем проблема вишкова запослених спровођењем социјалног програма.

стиције треба да подигну ниво и квалитет производње на истом поседу, са истом радном снагом. Цене репроматеријала, који се користи у пољопривредној производњи, морају да расту спорије од цена финалних производа сељака.

Пореска политика мора да стимулише сељака на масовну производњу са циљем да његово газдинство економски јача и тако ствара реалну основу и перспективу младима да остану, живе и раде на селу. Квалитет наших пољопривредних производа има светски реноме. На светско тржиште треба да изађемо са финалним производима, а не сировинама.

рства и водопривреде. Циљеви тог развоја су измена производне структуре у правцу повећања учешћа сточарства, воћарства, индустријског и лековитог биља, здраве хране у производњи.

Финансирање развоја и текуће пољопривредне производње вршиће се из реалних извора, пре свега из аграрног буџета који је оформила претходна влада.

То ће се реализовати кроз покренуте развоје села, обнове пољопривредне механизације, производње извоза система заштитних цена и премирање, финансирање преко робних резерви, коришћења хартија од вредности и других облика подстицаја.

У грађевинарству ћемо наставити тенденције опоравка ангажовањем домаће грађевинске оперативе произвођача грађевинског материјала и опреме на изградњи и завршетку започетих капиталних објеката инфраструктуре.

У циљу поспешивања изградње ових објеката стимулисаће се давање концесија и власнички облици прилива страног капитала. Ради што бољег наступа на страном тржишту обезбедиће се заједнички наступ грађевинара и произвођача пратеће опреме.

Реализација програма модернизације саобраћаја и веза има стратешки значај за Србију и Југославију; јер подстиче укупан економски раст и развој, повећава степен саобраћајне повезаности са Европом и значајно доприноси у укупним реформским процесима.

Реч је о пројектима модернизације железничке инфраструктуре, где су најважнији – наставак радова на железничком чвору Београд–Нови Сад, изградња железничке пруге Ваљево–Лозница, модернизација барске пруге и главне магистрале Београд–Нови Сад–Суботица.

Затим, наставак изградње трансјугословенске мреже ауто-путева, даља модернизација авио саобраћаја и телекомуникација. Тиме ће се валоризовати геостратешке предности Србије због важности међународних саобраћајних коридора који повезује европски север и југ, исток и запад.

Знање је највећи улог за трећи миленијум. Влада ће и даље у области образовања водити политику једнаких шанси, омогућити коришћење информатике и технологија, изграђивати рационално хуманизован и потребама привреде и друштва организован образовни систем.

Обезбеђивањем материјалних претпоставки, Влада ће стварати услове за афирмацију школе и позива наставника као важних институција васпитања и образовања младих генерација.

Издатке за науку нисмо и нећемо третирати као потрошњу. Улагања у науку имају мултипликаторски ефекат, јер прожимају све области производње и укупне друштвене активности.

Захваљујући науци брже ћемо активирати наше развојне предности. Влада ће подстицати да томе допринос дају посебно млади стручњаци који су спремни да знања и искуства примене у својој земљи.

Влада ће, као и до сада, све учинити да се у складу са материјалним могућностима друштва истакну вредности наше културне разноликости. То ћемо учинити не само заштитом наших културних добара, него и подстицањем пројеката у овој области, који ће Србију и наше ствараоце афирмисати и у Европи и у свету.

У свом раду Влада ће, као и до сада, сарађивати са Савезом синдиката Србије, Привредном комором Србије, Са-

везом пензионера Србије и осталим асоцијацијама и удружењима, посебно када је реч о најважнијим законодавним иницијативама и решавању проблема у областима за које су заинтересовани.

Таква пракса показала се успешном.

Поштовани народни посланици, Влада ће и даље посебну пажњу посвећивати усавршавању решења која ће обезбедити остваривање стриктне поделе власти и јачање демократских процеса.

У том смислу посебан значај придајемо даљем усавршавању решења у изборном законодавству, која гарантују опште, једнако и непосредно право гласа, тајност избора и пуну равноправност свих субјеката у изборном процесу.

Унапређивањем решења која се одnose на политичко организовање, финансирање странака, организовање јавних скупова, медија итд. она ће се и даље нормативно усаглашавати са решењима демократских држава, која су се показала најбољим за отвореност политичких процеса, учешће и утицај грађана у њима.

Очекујем да и остали субјекти, политичке странке, медији и друге организације, удружења, јачају свест и праксу политичке културе, дијалога и толеранције.

Устав и важеће законе доследно ћемо поштовати. Недостатке у позитивним прописима отклањаћемо и усавршавајући у циљу потреба привредног и демократског развоја. Влада ће обезбеђивати да рад државних органа буде подложан критичком увиду јавности и обезбедити сопствену ефикасност, као и других државних органа.

У том циљу влади предстоји побољшавање и рационализовање државне управе и потпуније разграничавање државне и локалне самоуправе доношењем новог Закона о локалној самоуправи.

Борба против криминала и даље је један од најзначајнијих задатака Владе. Влада је способна да изнесе терет против овог друштвеног зла. У тој борби неће бити оних који ће бити поштеђени нити заштићени, без обзира који друштвени статус имају или коју функцију обављају.

Борбу против криминала Влада ће наставити по следећим линијама – изградом предлога закона који би на прави начин одредили место и улогу свих субјеката за борбу против криминала према највишим стандардима и светским искуствима, кадровским јачањем органа правосудја и даљим оспособљавањем органа задуженим за јавни ред, мир и безбедност.

Очување пуне слободе штампе остаје друштвени циљ и задатак за Владу Србије. Слобода штампе не може бити ничим ограничена, сем правима која се односе на људско достојанство, част и приватност, као и онима које Устав и закони гарантују, а чије повређивање значи верску, расну, полну, на-

ционалну или политичку дискриминацију.

Ни у једној области живота се можда тако јасно не види тесна веза и узајамна условљеност права и дужности, слобода и одговорности. То се мора јасније изразити законима, али исто тако и у животу и пракси.

У области радио телевизије, односе треба уредити тако да радио телевизија у државном власништву задовољава основне потребе грађана, кад је реч о култури и информацији. Али, и програми у приватном власништву својим квалитетом и разноврсношћу програмске понуде морају да одговоре на потребе грађана у области информисања, културе и забаве. Квалитет и разноврсност програмске понуде, заједно са финансијским средствима и персоналним саставом који стоји иза таквих понуда, морају бити пресудни и приликом давања фреквенција на коришћење путем јавних конкурса.

Независно од тога ко је власник, држава или приватник, сви медији морају бити у јавној функцији истине, иначе, поред осталог, мора утицати и на смањивање друштвених и политичких тензија, ширењем политичког консензуса који нам је неопходан за јачање патриотске свести код наших грађана.

Поштовани народни посланици, Србија је етнички, верски, културолошки, привредно и страначки сложено друштво. Те специфичности су биле врло често пренаглашаване у мери која нас је спречавала да се убрзано развија. Циљ – богата, развијена, савремена, демократска Србија интерес је који свима мора бити најважнији. Око њега треба ујединити сву друштвену енергију, стваралачке, научне, политичке и националне потенцијале. Не мислим само у границама Србије, него и нашу бројну дијаспору и читав низ искусних људи у разним областима широм света, који своју енергију, памет, знање и утицај желе уложити за добробит свих грађана Србије.

Ову изразиту потребу за обједињавањем, препознаће појединци, организације и институције, чији су програми у принципу засновани на прогресивним, демократским и патриотским опредељењима и којима је мир у Србији и њен убрзан развој, интегрисање у савремене привредне и политичке процесе и добробит свих грађана, врховни је интерес.

Налазимо се пред вратима новог века, у времену великих економских, друштвених, технолошких промена и бројних изазова. У данашњем свету снажно су присутни и притисци глобализације и интеграције.

Србија мора у потпуности да постане саставни део тих процеса. Она за то има све услове, али промене које воде бољем животу не долазе саме од себе, нити се ту коме шта поклања. Ми то јавно добро знамо.

Зато позивам све вас и све грађане који желе добро својој земљи, да се уједине са циљем стабилности и јачања Србије и Југославије, економског просперитета и бољег живота свих грађана.

Поштовани народни посланици, уважени председниче Скупштине, при формирању нове владе пошао сам од тога да је за Србију најбољи концепт – Влада народног јединства. То је став моје странке и мој став, као мандатара, био и пре четири године, то је став и данас. Он се потврдио као концепт и као резултат. Опредељење је било да све парламентарне странке уђу у Владу народног јединства и носе одговорност за остваривање виталних, национал-

них и државних интереса. У настојању да све странке буду заступљене на равноправној основи у Влади народног јединства, разговарао сам отворено и искрено са овлашћеним представницима свих парламентарних странака. Све странке су имале равноправни третман у консултацијама.

Тако сам био отворен и искрен са Српским покретом обнове, верујући у њихове искрене намере. Ми нисмо реаговали, ни на неке неодмерене изјаве СПО-а о неком њиховом посебном значају и посебним захтевима, јер смо то сматрали њиховом унутарпартијском потребом.

Председник СПО-а, Вук Драшковић, пре разговора о саставу Владе, нагла-

шавао је потребу о постизању споразума о питањима везаним за Декларацију о народном јединству, што се поклапало и са нашим концептом Владе народног јединства, тако да ту није било неких већих проблема.

Стављајући у први план програмски прилаз, СПО је чак јавно истицао да број министара из појединих странака није најбитнији за формирање Владе.

Као мандатар, предложио сам СПО-у девет од 23 министарска ресора. Међу њима неколико кључних – два од седам министара без портфеља и два од пет председничких места, што је 36% у влади, иако СПО има свега 18% посланика у Народној скупштини.

Консултацијама је постигнут споразум о Декларацији о народном јединству. Нажалост, после свега, када су принципи усаглашени, одједном су нам на последњим консултацијама испостављени захтеви у којима СПО тражи привилегован положај, да сам има више места у Влади од СПС, уз изричит став, да уколико то не прихватимо, цитирам: "Сматрајте да су наши разговори о новој републичкој влади коначно завршени".

Лично сам био изненађен таквим ставом, јер сам био стекао утисак да је постојала стварна жеља свих фактора да се Влада народног јединства формира.

Исто ме је тако, баш у том тренутку, када се наша земља нашла пред међународним и унутрашњим притисцима, и када је Влада започела дијалог са представницима албанске националне мањине и другим мањинама на Косову и Метохији, изненадио поступак СПО-а да не учествује у саставу државне делегације на Косову и Метохији.

Жао нам је и сада што СПО није ушао у Владу. Жао нам је што у Владу нису ушли и представници Савеза војвођанских Мађара, јер су они подржали концепт и програм Владе народног јединства. То од стране Владе неће мењати позитиван став који Влада има према Савезу војвођанских Мађара.

У целини, Влада ће наступати тако да интереси земље и грађана буду увек испред страначких интереса.

Поштовани посланици, после свих обављених консултација, предлажем Владу, компетентну по саставу, способну да одговори на приоритете, приоритетне народне и државне послове, која ће имати стабилну подршку у парламенту и поверење у народу, јер иза Владе стоји скоро 4/5 посланика у Народној скупштини. Тиме ће се обезбедити стабилност Србије, која нам је данас веома потребна.

Стабилност је битан услов за даљу обнову економије и убрзани развој, остваривање социјалних функција државе, ефикасну правну државу и даљи развој демократије.

Финансирање текуће пољопривредне производње и њеног развоја вршиће се из реалних извора

ГЛАС НАРОДА

Референдумом се не може решити проблем албанске националне мањине на Косову и Метохији, њено сепаратистичко понашања и склоност једног њеног дела ка тероризму.

Референдумом се може учврстити спољнополитичка позиција наше државе, избећи страно мешање у процесу решавања проблема

Водитељ: Поштовани гледаоци, добро вече. Видели сте како данас, овог поподнева размишља део народа у Нишу, онај део народа који се тог тренутка затекао испред наше зграде. Нисте видели сада, али сте видели пре месец и по дана сличну анкету са сличним питањима, одговори су такође били врло слични, с тим што је тензија била нешто мања тада се није знало за референдум, а вечерас нас од референдума дели само девет дана.

Шта ће донети референдум, чему референдум, шта ће се догодити после референдума, то је основно питање којим намеравамо да се бавимо вечерас уз помоћ нашег госта, др Војислава Шешеља, новог потпредседника Владе Републике Србије и председника Српске радикалне странке коме ја желим добро вече уз честитке за високу

функцију на којој се нашао први пут. Добро вече господине Шешељ.

Др Шешељ: Добро вече и хвала вам.

Водитељ: Последњи учесник у овој анкети рекао је да можемо ми то сами да решимо, референдумом.

Референдум грађана Србије

Др Шешељ: Сигурно да можемо, не можемо референдумом решити проблем, проблем албанске националне мањине на Косову и Метохији њеног сепаратистичког понашања, склоности ка тероризму и једног њеног дела итд. Референдумом можемо учврстити нашу спољнополитичку позицију, референдумом можемо помоћи избегавању било каквог страног мешања у процесу решавања проблема. Недавно је амерички емисар Гелбард боравио у

Београду и наступио је отворено на ТВ Студио Б.

Тврдећи да у Србији народ мисли једно, а режим друго, да је само режим против страног мешања, а да је народ спреман да прихвати све услове, све рецепте само да се проблем напакон реши. Ми овим референдумом треба да покажемо целом свету да је Косово саставни део Србије, да је таква воља српског народа, да је таква воља свих грађана Србије. Морамо целом свету да покажемо да је воља свих грађана Србије да Србија буде суверена држава, где нема никаквог страног мешања у процесу решавања унутрашњих проблема.

Са друге стране, ми смо чврсто одлучили да унутрашње проблеме решавамо демократским путем на онај начин на који би се ти проблеми реша-

Референдум ујединио странке: од када је обновљен вишепартијски систем, нисмо имали такав консензус у Народној скупштини

вали и у Америци, Немачкој, Француској и у другим западним земљама. Дакле, нема довођења у питање територијалног интегритета, суверенитета државе, све политичке проблеме решавамо кроз политички процес, припадницима националних мањина гарантујемо сва права по свим светским стандардима, на основу адекватних докумената давних аката Уједињених нација, Конференције о европској безбедности и сарадњи Савета Европе, а

је, који организује држава а на Косову није било никаквог референдума. Не може референдум да се спроводи у оквиру једне националне мањине и не може референдум да се спроводи мимо легалних и државних органа једне државе. У Америци сваки референдум ако се спроводи у било којој држави, они се некада изјашњавају путем референдума у појединим својим државама, па каже - државна власт, а не било какав сепаратистички покрет и

Др Шешел: Па те парламентарне политичке странке су изгубиле главу, а њима је циљ да се напаоности власти, па макар Србија пропала и то је основни њихов оријентир.

Са друге стране, умешани су, очигледно, и страни прсти и те ванпарламентарне странке, неке од њих одавно служе као упориште за деловање страних сила на српској-политичкој позорници. Српска радикална странка је од 24. марта владајућа политичка партија у Србији, једна од владајућих, коалициони партнер у Влади народног јединства, али ми се што се тиче кључних и програмских опредељења и националних интереса понашамо на исти начин како смо се понашали као опозициона политичка партија. Нешто се у тактици променило, тактика је морала да се прилагоди новој улози у којој смо се нашли, али сви наши стручни политички оријентир су остали исти. Друго, власт се не сакрива иза народа и зашто би се она сакривала?

Власт овог пута демонстрира јединство са народом по једном сасвим конкретном питању, по питању мешања или немешања страних сила у наше унутрашње послове и веома је корисно за власт и за народ, за Србију у целини, а корисно је да се та воља манифестује на референдуму и ја сам убеђен да ће огроман проценат грађана изаћи и да ће огромна већина гласати не, било каквом страном мешању.

Водитељ: Да, управо одатле и потиче питање, јер се сматра да је само питање на референдуму постављено тако да намеће одговор и то одговор који је не.

Др Шешел: Не, само питање не намеће одговор, ми знамо унапред какав ће бити одговор јер познајемо свој народ, познајемо душу свога народа, али само питање је крајње јасно. Да ли сте за то да се страни фактори мешају у прилике, а не могу вам сада ја, није ни потребно да дословно сада ја цитирам питање, да ли сте за то да учествују у решавању наших унутрашњих проблема или не! Онај ко је за, заокружиће да, а онај ко је против заокружиће не. Огромна већина ће заокружити не и ја сам у то убеђен. Веома је јасно, а ми смо мењали Закон о референдуму да би формулација била што јаснија, да не би било никаквих дилема, никаквих забуда.

Водитељ: Да, да не би било за и против, а истовремено је и скраћен рок на 15 дана.

Др Шешел: Зато што нема никаквог разлога да се чека, јасно је сасвим и нема никакве потребе да се уводи нека посебна кампања, јер је свим јасно о чему се ради, свима је јасно да смо притиснути споља у процесу решавања косовско-метохијских проблема и ми треба што пре да манифестујемо такву народну вољу.

Водитељ: Не помињете везу тог датума и датума који је наводно остављен Слободану Милошевићу, председнику државе да се изјасни.

Терористичких акција има и у другим земљама света, па нигде нису повод за страном мешање

са друге стране ми овим референдумом показујемо народно јединство и очигледно је да су све озбиљне политичке партије у Србији за овај референдум и позвале су народ да изађе на референдум и да гласају против страног мешања.

Од када је обновљен вишепартијски систем у Србији, ми нисмо имали такав консензус у Народној скупштини, осим неколико маргиналаца ових из Коалиције Војводина, Коалиције за Санџак, нико други није био против референдума. Пре свега, четири највеће политичке партије су ту стале једнодушно.

Учвршћење спољнополитичке позиције

Водитељ: Референдум је, дакле, очито национално и интернационално важан, а због чега није важан референдум Албанаца са Космета, а Ибрахим Ругова је пре неки дан рекао Патрику Кенедију, америчком конгресмену да су и они такође имали свој референдум и да су такође јединствени.

Др Шешел: Ово није референдум Срба, ово је референдум грађана Срби-

не може референдум да организује неко ко није власт, нигде у свету.

Водитељ: У сваком случају они су изразили своју вољу....

Др Шешел: Друго, ви сте видели, они су одглумили и неке изборе за Републику Косово а ти избори су били тако невешто фалсификовани, одглумљени да су се супротставиле све друге албанске политичке партије, осим ове Руговине. Ругова је сам практично изашао на те одглумљене изборе и прогласио се за председника Републике, чак га његови сународници не признају.

Водитељ: Или бар неки од њих!

Др Шешел: Већина, Адем Демаћи га рецимо не признаје, он му је вероватно најозбиљнији политички противник у политичком животу припадника албанске националне мањине.

Водитељ: На српској политичкој сцени, одмах након расписивања, односно доношења одлуке о расписивању референдума, било је и против ставова, првенствено ван парламентарних странака, везано за то да се заправо власт сакрива иза референдума, а ви сте сада на власти.

Др Шешел: Ако нема неке директне везе, добро је што је референдум два дана раније, то је прави одговор и контакт групи и њеним настојањима да се умеша у наше послове.

Водитељ: Позив на референдум је непосредно подстакао и неке политичке снаге да позову реформи Владу Србије на разговор са Коалицијом за Војводину, па са Коалицијом за Санџак, па са Коалицијом за Шумадију?

Др Шешел: То су неки људи са наше политичке сцене. На Косову и Метохији, хоћемо дијалог, нудимо дијалог јер је реч о већини припадника албанских националних мањина, а њих на Косову има скоро милион, а у Војводини се нормално одвијају сви политички процеси, а припадници албанских националних мањина, који су избегавали учешће у политичком животу, воде извесну политику аутизма у односу на српски друштвени и државни живот, а у Војводини се регуларно одвијају избори, политички процес тече сасвим нормално, тако исто на подручју рашке области. Бесмислено је да једна странка која има веома низак проценат гласача и за коју су многи буквално грешком гласали на прошлим изборима, позива на дијалог а ми радикали сами имамо неупоредиво више гласача у Војводини од Коалиције Војводина и они нас позивају на дијалог о статусу Војводине. То је бесмислено, али објективно и Руговине и ове остале политичке партије на Косову и Метохији уживају подршку већине припадника албанске националне мањине, а да не уживају подршку већине не би ни њима могли да наметну своје ставове и не би могли да спрече њено учешће у политичком животу.

Да би се проблем решио, ево, показујемо добру вољу, спремни смо на дијалог. Расим Љајић такође позива на дијалог у рашкој области или Санџаку, како они то називају а његова странка је безначајна. Његова странка нема ниједног посланика. Како онда позива на дијалог, о чему дијалог са неким ко не може на изборима да постигне ни онај цензус, не може да освоји ни један посланички мандат, а неки из Крагујевца такође траже дијалог и чујем да ће да заказују сусрете са представницима Владе, такозвана Коалиција за Шумадију. То је једна шачица најгорих издајника српског народа које је предводио Иван Ђурић, па како је он умро, а не знам ко се појавио на њеном челу, а нема их више од десет и сада они као представљају некога тамо.

Кога представљају, нека изађу лепо на изборе да видимо кога представљају, ко су шта су?

Радикали поштују затечено стање и Устав

Водитељ: Значи ли то да Влада Србије неће уважити захтеве из Војводине и из Рашке области, односно Санџака?

Др Шешел: Прво, то нису ни захтеви из Војводине, ни захтеви из рашке области, то су захтеви извесних политичких личности на које ћемо се само насмејати. Како захтеви из Војводине, ко може да поднесе захтев из Војводине. Војводина има покрајинску Скупштину која је изабрана вољом народа, ко сада може да заобилази ту покрајинску скупштину јер она има надлежност у складу са Уставом. Оне нису нарочито велике, али ми смо и против тога да буду велике.

У принципу, Српска радикална странка је потпуно за укидање аутономних покрајина а док не постигнемо консензус по том питању, док не освојимо довољну већину да променимо Устав са тог аспекта, ми поштујемо затечено стање и спроводимо Устав. Та Коалиција Војводине, да ли уопште има посланика у покрајинској Скупштини, ако има једно двојицу а нисам сигуран да има једног.

Црногорска влада тражи страном мешање

Водитељ: Доста је интересантан став црногорске владе, она каже да је Косово и Метохија неодвојиви део Србије, она каже да ту треба разговарати о степену аутономије, дакле, једно решење треба ићи за неком аутономијом, али исто тако каже да референдум није добар за односе света према Србији.

Др Шешел: Црногорска влада има лошу позицију по питању косовско-метохијских проблема. Додуше, црногорска влада је против тога да Косово и Метохија буду посебна федерална јединица у Савезној Републици Југославији и на чему сада највише инсистирају Американци и друге западне силе. Међутим, црногорска влада отворено тражи страном мешање, страном посредовање, отворено тражи страном мешање у наше унутрашње послове и то је веома лоше и црногорска влада је осудила овај референдум у Србији што је још лошије, тиме је показала нервозу пред предстојеће ванредне парламентарне и локалне изборе у Црној Гори.

Нервозу показује онај ко очекује да би могао бити поражен, а не онај који је сигуран у своју победу. Онај ко је сигуран у своју победу, он је смирен и није нервозан.

Водитељ: Мислите ли да је то могуће и тактизирање за тога за кога кажете да очекује пораз у односу на онај део бирача у Црној Гори, који је албанске народности?

Др Шешел: Не, не мислим да је тактизирање, јер албански бирачи ће гласати за две албанске политичке партије, углавном ће за њих гласати, тако да у принципу он ништа не постиже, ако мислите на Ђукановића, његову Демократску партију социјалиста. Са друге стране, ако му буде требала подршка албанских политичких партија у парламенту, он ће их имати, он ће имати ту подршку независно од става

према Косову и Метохији, од става према ситуацији у Србији. Те партије ће лакше подржати Ђукановића него Булатовића...

Питања гледалаца

Водитељ: Поштовани гледаоци, ево то је био уводни део овог нашег разговора и ја предлажем да погледамо блок реклама док ви припремите и пошаљете своја питања а питања ћете слаати као и обично на телефоне (332-646 и 324-498).

Поштовани гледаоци у Студију Телевизије 5, настављамо емисију расправе у којој је гост а њега не треба посебно представљати, господин Војислав Шешел, потпредседник Владе Србије, тема је референдум, а он ће се догодити двадесетрећег.

Господине Шешел, шта ће се догађати двадесетчетвртог?

Др Шешел: Двадесетчетвртог ће се обелоданити резултати референдума.

Водитељ: Који су мање-више познати?

Др Шешел: Не може да се каже да су резултати познати, можемо да говоримо о свом убеђењу какви ће они бити, мислим да је једнодушно убеђење свих грађана Србије а и свих страних посматрача, да ће се грађани изјаснити против било каквог страног мешања, а не можемо рећи да су резултати унапред познати, онда би референдум био бесмислен.

Водитељ: Добро, тако многи и мисле, али када се референдум буде догодио и када се резултати званично буду знали...

Др Шешел: Шта народ мисли, да је бесмислен референдум?

Водитељ: Многи мисле да је резултат унапред познат и да ...

Др Шешел: Резултат није познат, а кажите ми онда који је резултат?

Водитељ: Резултат је тај да ће велика већина грађана Србије гласати против страног мешања.

Др Шешел: Резултат је апсолутна бројка. Значи, ми очекујемо, то су наша очекивања, а она су доста убедљива и заснована су на реалним прогнозама и не можемо рећи да су резултати познати. Очекују се такви резултати и убеђени смо да ће такви и бити, али ми не знамо какви ће бити.

На Косову и Метохији ништа исхитрено

Водитељ: Добро, иако они буду такви, како смо убеђени да ће бити, шта чинити даље уколико Албанци са Космета не желе да прихвате дијалог само са Републиком Србијом...

Др Шешел: Ми треба непрекидно да им нудимо тај дијалог и безброј пута ће ићи наша делегација у Приштину, сада у четвртак путују, делегација Владе у којој су и представници парламентарних политичких партија, ми нудимо дијалог.

Припадници албанских националних мањина неће разговарати, не морају а ми ћемо разговарати са тамошњим Муслиманима, Ромима, Турцима, Египћанима, има их и таквих, неколико хиљада на Косову.

Разговараћемо са њима и чекати.

Водитељ: Докле?

Др Шешељ: Докле треба, чекаћемо месец дана, годину дана, десет година, сто година, по том питању ми не смејемо да журимо. Не смејемо да урадимо ништа исхитрено, ми морамо да се позабавимо решавањима економских и социјалних проблема и да непрекидно инсистирамо на дијалогу, да непрекидно одбијемо било какво страни мешање и инсистирајући на дијалогу и нудећи отворени дијалог без посре-

силама које желе да униште Србију, да отимају нашу територију, смањујемо маневарски простор. На Косову и Метохији је релативан ред и мир, с времена на време има терористичких дејстава, полиција је у стању да се супротстави тим терористичким дејствима и полиција је доказала да је то у стању. Терористичких дејстава има и у другим земљама света, па нигде није повод за страни мешање.

Треће, државна власт функционише на Косову и Метохији. Како функционише, да ли добро или лоше, то је питање о коме треба да расправљамо и расправљамо углавном у предизборним кампањама.

Влада ће настојати да власт на Косову и Метохији што боље функциони-

тим демонстрацијама сваки пут, значи јењава њихов интерес.

Пето, сама чињеница да албански терористи убијају своје сународнике и све чешће то раде, говори о њиховом губљењу утицаја и само онај ко губи стрпљење, ко више није уверен у успех сопствене акције креће у ликвидацију сопствених сународника. Недавно је убијено шест Албанаца који су били лојални ни држављани Србије, а истакнути бизнисмени, на најбруталнији начин су ликвидирани.

Дакле, ти показатељи говоре да наша позиција није лоша на Косову и Метохији, а што се тиче западних сила оне прете санкцијама, прете блокадом и извесне санкције су већ примењене.

Запад је схватио да су радикали стабилизујући фактор у Србији

дника, ми заправо кључне аргументе западним силама избијемо из руку.

Водитељ: Свакако су рађене многе процене даљег развоја догађаја, а на крају крајева нормално је да у једној земљи постоји стратегија, зна се већ десетак година да је Косово нешто што чека да дође на дневни ред и ево дошло је.

Свет реагује са антисрпских позиција

Како се претпоставља да ће реаговати свет, пре свега западни део света?

Др Шешељ: Свет ће реаговати са антисрпских позиција, али ми западним

ше, али она функционише, она је неспорна. Затим, припадници албанске националне мањине, неке своје политичке активности обављају а очигледно се губи упориште у сопственом народу, видели сте да данас кажу да је било само две до три хиљаде демонстраната.

Данас сам примио једног румунског високог дипломату који ми каже, он је гледао јуче демонстрације на Косову и Метохији и по његовој процени није било више од две-три хиљаде. То је мала територија, ако тамо живи заиста милион Албанаца, а неки кажу 800 хиљада, онда је било реално да се очекује да ће бити 50 до 60 хиљада на

Прво, Американци су обичавали укидање такозваног спољног зида санкција, очигледно да од тога нема ништа, јер Американци тај спољни зид санкција неће укинути док нам не отму Косово и Метохију, Санџак и Косово, док не растуре заједничку државу Србије и Црне Горе, или док их ми адекватно не убедимо, да од тог посла нема ништа.

Друго, на Савету о безбедности Уједињених нација изгласан је ембарго на извоз оружја Савезној Републици Југославији. Првобитна варијанта те резолуције за нас је била много лошија, штетнија а онда је дошло до дипломатских усаглашавања где су извесну улогу одиграли Руси и Кинези

и резолуција је ублажена, толико да нам конкретну штету не наноси.

То што ће забранити извоз оружја у нашу земљу није нека нарочита штета, а ми оружја имамо довољно, бар за решавање евентуалне унутрашње побуне и за одбрану од евентуалне агресије од било ког суседа.

Друго, немамо ми сада ни много новца да набављамо наоружање, то је скупо наоружање, али оно што не ваља у овој резолуцији, је то што је она опет један преседан, што отвара процес што се навикава светско јавно мњење да се о нама доносе неке резолуције.

Не ваља то што би она могла бити прва у низу резолуција. То је практично један корак у неповољном правцу и то је оно што нас забрињава.

Западне силе охрабрују сепаратисте

Водитељ: Да ли таква понашања напада могу да охрабре сепаратисте на Косову и да евентуално у крајњем доведу до онога, чега се сваки човек боји, до рата.

Др Шешељ: Западне силе непрекидно охрабрују сепаратисте и неки од њих их подстичу на отворени рат. Албанци избегавају грађански рат, рат није немогућ на Косову и Метохији а ја не верујем да ће до њега доћи и мислим да је мало вероватно, али није немогуће, никада се не сме ни та опција сасвим искључити, али Албанци размишљају о својим интересима. Они на Косову и Метохији живе много боље него што живе њихови сународници у Албанији и увек су живели много боље. На Косову и Метохији они имају велико материјално богатство, новозграђене куће, некретнине, развијен бизнис.

Све се то доводи у питање избијањем рата, а гледали су на телевизију емисије како изгледају спаљена села, бомбардовани градови и дуге избегличке колоне итд. Све их то чека ако дође до рата и тај рат не ваља ни за Србе, и нама ће тај рат нанети штету, али ће Албанцима нанети много већу. Они ту немају шансе, а могу да изгубе све. Зато ја не верујем да ће до рата заиста доћи, а ми морамо бити спремни и на ту најгору варијанту, али морамо такође покушати да се та варијанта избегне да се иде на неки нормалан процес решавања ових питања, нужан је попис становништва, да се види колико тачно има Албанаца, који од њих имају држављанство Србије и Савезне Републике Југославије, а који немају. Ранији су пописи становништва били фалсификовани и то је главни разлог што сада Албанци избегавају попис. Зато се тамо, на пример, ако умре неки човек, десет година не пријављују његову смрт да би породица и даље примала пензију или роди се дете па га пријаве у седам, осам општина као новорођенче. Нема чиме се не служе, али и ми се разумемо у те њихове

методе и можемо да им станемо у крај и зато је неопходан тај попис.

Док се не обави попис становништва, практично није ни могуће неко озбиљно учење у политичком животу.

Водитељ: Земље у непосредном суседству, у Албанији, Македонији, Грчкој, Бугарској - све оне имају и те какав интерес за све оно што се догађа тамо, а по некима сама чињеница да се њихови министри спољних послова окупили и разговарали о томе, казује да је у народу већ проблем интернационализован.

Др Шешељ: То што се они састају не значи да је проблем интернационализован. Проблем не може бити интернационализован док се наша влада не сложи да нека међународна организација посредује у овом питању. Ове ванпарламентарне странке са много злобе наступају против референдума и кажу да је већ извршена интернационализација или ова хуманитарна организација када је већ посредовала око повратка у школе. Не може посредовање Св. Еуђидија да значи интернационализацију и када се у правно-политичком смислу говори о међународним организацијама, говори се о међународним организацијама чије су чланице државе, у правом смислу речи Свети Еуђидио, па и да има извесан интернационални карактер, може га имати као хуманитарна организација, као Црвени крст, као спортско удружење итд. Није међународна организација овог карактера.

Проблем је мешање било које стране силе, појединачно или било које међународне организације чије су чланице државе. То су Уједињене нације, Конференција о европској безбедности и сарадњи Савета Европе, Европска унија, НАТО пакт итд. То су те међународне организације чије је мешање за нас веома опасно.

Доживели неуспехе а нанели штету

Водитељ: Каже се да су нарочито последњих година западне силе учиниле на овим просторима малтене све што су хтеле и да ће уколико буду заинтересоване, а вероватно да неке од њих јесу за даље разбијање ове земље, моћи макар и санкцијама да постигну тај циљ. Имамо ли ми снаге да издржимо санкције и још нешто, да ли је запад до те мере јединствен?

Др Шешељ: Нису западне силе постигле све што су хтеле. Хтеле су да униште Републику Српску Крајину, унишtile су је за одређено време. Хтеле су да униште Републику Српску, нису је уништили, бар још нису. Труде се и даље да то ураде. Хтеле су да растуре заједничку државу Србије и Црне Горе али нису успели у томе, бар још увек нису. Хтели су да нам отму Косово и Метохију, а нису успели, да нам отму рашку област, нису успели, хтели су да нам отму Војводину, нису успели, хте-

ли су да промене власт на челу Србије али нису успели.

Значи, много су неуспеха доживели а нанеле су нам огромну штету, ми смо свесни те штете, и кроз санкције и кроз отимање западних српских територија.

Да ли ће оне поново применити санкције, тешко је на то питање прецизно одговорити. Није немогуће, али нас претња санкцијама не сме да уплаши у тој мери да ми будемо спремни да жртвујемо своје територије. Ако их навикнемо на стално жртвовање територија, томе нема краја, свешће нам Србију на Аду циганлију. Наравно, само се луди људи не боје санкција, оне су страшна ствар, огромну штету наносе. Сви се ми прибојавамо могућих санкција али морамо бити одлучни да их издржимо и да се много боље овог пута организујемо него што смо били организовани 1992. године.

Залагање за реалан курс динара

Водитељ: У овом тренутку чини ми се да смо доста исцрпљени и доста ослабљени, јесте ли оног дана, оне недеље поподне када сте позвани на разговор око конститивисања Владе, знали да ће бити девалвације?

Др Шешељ: Састанак је био у понедељак. Пре два месеца ми радикали смо на конференцији за штампу тражили девалвацију, не знам да ли сте имали ту информацију. Ми смо се непрекидно залагали за реалан курс динара и неприродно је било претходно стање, да је званичан курс био 3,3 динара за марку, а да је на црном тржишту било 5,2 за марку а по штицунгу 5,8 динара за марку. То је било неприродно и то је било у интересу увозничког лобија који је занемарљиво ниске царине платио за увозну робу. Нагомилавала се увозна роба, гушила се домаћа производња и конкретна последица девалвације је да се царинска стопа доведе на неки реалан ниво и да се мало пригуши тај увознички лоби и да онај ко купује девизе, мора да купи по реалној вредности на којој се базира званични курс.

Раније су привилеговани купци девизе куповали 3,3 динара, штампа је о томе писала, неки су отворено и прозивани.

Девизне резерве државна тајна

Водитељ: Јесте ли у позицији да располажете подацима у које верујете о нашим девизним резервама. Кажем то зато што се ових дана појавио Роберт Гелбард са неким америчким изворима, они вероватно нису безначајни, па је проценио да је то 350 милиона марака, а Борка Вучић је после тога рекао - 600, онда Радоје Контић објавио је да је то готово милион и по, што тачно одговара овој маси новца.....

Др Шешељ: Ја нисам чуо да Борка Вучић и Радоје Контић, говоре о тим

цифрама. Не знам где сте ви то чули. Сви званичници говоре да има довољно девиза, да се заштити овај курс а колике су тачне наше девизне резерве, то је државна тајна, али их има довољно и о томе сведочи чињеница да ви напокон можете девизе куповати и по банкама. У скоро свим банкама могу да се купе девизе, а то је ограничено за грађане до 500 марака годишње, али може да се купи, одавно није могло, је ли тако, затим фирме које имају спољ-

Др Шешељ: Е, треба имати динаре, међутим људи који живе од плате немају вишка новца да купују девизе. Људи који живе од пензија такође немају вишка новца да купују девизе. Ко се појављује као купац девиза, онај који има вишак новца, па су му девизе потребне за даље обављање неких трговачких послова или покушава вишак новца да заштити тако што ће га чувати у чврстој валути. Девиза има, је ли тако, и у нишким банкама могу да се

Немачку са било којом чврстом валутом ви за час решавате све проблеме, уз ону малу провизију која је занемарљива.

За оне којима је то неопходно, за обављање разних делатности, девиза има а за оне који желе да чувају у сламарици, па им не одговара гулден, италијанска лира, то је њихов проблем и нећемо да бринемо њихову бригу. Битно је да овај курс што дуже сачувамо на овом нивоу и он се држи, а на црно марку можете продати за 6 динара, када је купујете за 6,2. Када мењате у банци, има извесна провизија не знам колики је износ тачно, она је такође ниска. То је оно што је у овом тренутку добро, а шта је лоше?

Што су неки пожурили да дижу цене својих роба, немају оправданог разлога јер све увозне компоненте већ су одавно обрачунате у постојећим ценама јер је штигунг био 5,8 динара и ми смо минимално кориговали цену бензина на 6 динара. Значи, мање од 20% и то је заиста минимална корекција. Она је била веома нужна и то је једина корекција коју смо до сада направили када је реч о ценама које су под Владином контролом, за бензин, нафту и нафтне деривате и ништа више није мењано. У будућности ће бити нужне још неке корекције, али ћемо им веома опрезно приступити, веома опрезно, савесно и темељито. По принципу ми смо за то да све цене буду слободне, тржишне али сада нисмо у стању да то спроведемо, морамо још увек имати неке цене под државном контролом. Цене основних прехранбених намирница, основних техничких роба, вештачког ђубрива итд. То ће трајати још један изванредан период година док се не створе унутрашњи услови за потпуну либерализацију цена. Потпуна либерализација цена је могућа када се наша економија опорави, да постане стабилна, чврста.

Док то не постигнемо, неке цене морамо држати под контролом.

До девиза кроз процес приватизације

Водитељ: Може ли наша економија да буде стабилна и чврста без страног прилива девиза, у виду кредита, директних улагања, свеједно?

Др Шешељ: Нама је потребан прилив девиза, али је најпапетнији кроз процес приватизације, кроз продају акције о нашим фирмама странцима. Некада и целих фирми, то је најбољи прилив девиза. Најгоре је када држава узима кредите, а што буде у нашој моћи ми ћемо се супротстављати било каквом новом задуживању државе. Ако неко треба да узима кредите, онда то треба и фирме директно, и да фирма својом имовином гарантује за враћање кредита и страна банка ће доћи овде, проценити колика је имовина фирме, утврдиће се хипотека над том имовином и та фирма ће узети кредите.

Американци нам неће укинути спољни зид санкција док нам не отму шта су наумили, или док их ми адекватно не убедимо да од тог посла нема ништа

но-трговинско пословање могу такође у банкама да купе девизе. Сада неки кажу не могу да нађу марке, а ми нисмо дужни да обезбедимо марке, када ви пожелите да купите девизе, можете да купите француски франак, енглеску фунту, белгијски франак, гулден, шведску круну, финску марку, аустријски шилинг, италијанску лиру, шпанску песету. То су девизе.

Водитељ: Има само мали један прелудов?

Др Шешељ: Који?

Водитељ: Треба имати динаре.

купе девизе, марака има ређе али, што би ми размазили људе који купују девизе, што баш морају марке, а нама је битно да имамо девизе, да имамо чврсту валуту, какву год, аустралијски долар, канадски долар, нама је битно да тим девизама заштитимо курс динара.

Онај ко има спољнотрговинско пословање њему је свеједно да ли има немачку марку, гулден, канадски долар, италијанску лиру. Он то све завршава, а те трансакције су веома брзе у свим страним банкама и када дођете у

Ако не може да врати, страна банка постаје власник целе фирме или дела фирме.

Водитељ: Продали смо Телеком а узели смо милијарду и 700 милиона марака, део тог....

Др Шешел: Милијарду и 500 милиона.

Водитељ: Део тога је отишао за плате, пензије а део је дат у виду кредита привреди са обавезом да се то врати а у то време нисте били у Влади, сада јесте и вероватно ви носите одговорност за судбину тог новца, хоћете ли тражити да се то доследно врати.

Др Шешел: Ја сам увек у принципу за то да онај ко узима кредит мора да га врати и видели сте колико смо се супротставили у Савезној скупштини, када је отписано негде око три милијарде динара кредита неким пољопривредним произвођачима, а то су увек биле главне фирме и то нису ови непосредни пољопривредни произвођачи, сељаци, него неке монополске фирме и отписано је нешто за Електропривреду и отписано је неким другим предузећима. Ми смо против потписивања кредита, ми смо за то да онај ко узме кредит мора да га врати или да пропадне, да коначно ту кредитну политику уозбиљимо.

Знате, најлакше је рећи, треба да им се помогне, они су претрпели ово, оно, ајде да им отпишемо кредите. Саму институцију кредита чините неозбиљном и шта ће сада ова Агробанка, она пропада она је имала здрав пласман

улагала у пољопривреду и уместо да јој се тај новац поврати из пољопривреде, сада је новац претворен у државне обвезнице на дужи временски период.

Шта ће та банка сада да ради, а то је била једна од најздравијих банака у нашој земљи. Ми морамо ићи на то да сви они који узму кредите морају и да врате, пре њиховог уништења, не можете да вратите, пропадните, зашто сте узимали. Било је на пример, неког пољопривредног добра из Бечеја, кажу успешан директор, способан, овакав-онакав, узео је кредит од 5-6, а можда десетак милиона динара и то му је скочило на 100 милиона.

Економија- радикали спремни за реформске захвате

Водитељ: Ваш улазак у Владу сам по себи подразумева и некакве промене у понашањима и у односима. Читао сам ових дана изјаву човека који је на доста супротной позицији у односу на позицију радикала, Младена Динкића, координатора ове групе Г17, који каже да је ваш програм, судећи по ономе што сте говорили у изборној кампањи и сада до те мере напредовао да као да је у неким деловима преузиман из програма групе Г17, али не кажем то због тога, већ због његове констатације да ћете ако останете томе доследни сигурно приредити шок свом партнеру у Влади.

Др Шешел: Тачно је да је Младен Динкић похвалио економски програм Српске радикалне странке и у праву је. Ми имамо најквалитетнији економски програм. Међутим, једну ствар грешки. Наш програм није писан под утицајем програма групе Г17. Наш програм је усвојен на Четвртот отаџбинском конгресу у мају 1996. године. Г17 је програм писао 1997. године. Значи, ако је неко под нечијим утицајем, група Г17 је могла да буде под утицајем програма Српске радикалне странке, а не наш програм под њиховим утицајем.

Друго, у нашем програму се ништа битно не мења од 1990. године на овамо, само се програм развија и ми сазревамо, постајемо паметнији, искуснији, способнији. Ништа битно се не мења.

Наравно, ви сте видели у експозеу премијера Марјановића да су основне поставке такође сагласне са овим нашим програмом и ми до сада имамо разумевања код наших коалиционих партнера у Влади народног јединства за све ове идеје. У тој влади и из других странака има људи који се разумеју у економију, који су свесни потребе да се чине енергични реформски захвати и ми се спремамо за те реформске захвате.

Ви ћете видети ускоро из мера које ће Влада донети, рецимо имамо амбицију да у најскорије време спремимо пројекат, да оборимо допринос на плате. Сада су доприноси 130% у односу на просечну плату. Ми планирамо да то

Концентрација народне воље: Влада народног јединства закопала је идеолошке ратне секуре

битно оборимо, можда у првој фази на 80% и да то иде даље. Затим, одмах смо се сложили да не идемо на ребаланс буџета, зато што је проглашена девалвација. Девалвација је прогласила Савезна влада. Ми нисмо утицали на доношење одлуке о девалвацији, али смо се прилагодили тој девалвацији и подржали смо девалвацију, јер је то једна добра мера у овој ситуацији. Та девалвација је морала много раније да се изведе. Одлучили смо да ове године нема ребаланса буџета, нема повећања фиксних износа буџета, без обзира на девалвацију. То је значајна мера штедње, што за Владу значи стезање каиша, како се то популарно каже.

Ако буде потребно извршити одређена преусмеравања, онда са једне буџетске ставке можемо на другу. Има неких ствари које треба да отпишемо и да новац преусмеравамо тамо где је најпотребније. Затим, ми се спремамо да неким озбиљним мерама, које неће бити инфлаторне, решимо проблем заосталих дуговања пензионерима и деци. Годину дана се дечији додаци не исплаћују. Тренутно касне две пензије. Сада када се исплати други део јануарске пензије, а мислим да ће се за дан два исплатити, Влада је спремила потребан новац да се то уради, онда другујемо равно две пензије. Ако се 1. маја буде исплаћивала априлска, недостаје фебруарска и мартовска. Те две пензије ћемо морати на неки начин да затворимо, да идемо на обештећење пензионера. То мора бити антиинфлаторно и на томе интензивно радимо.

Већ имамо једну подлогу унутар владиног Одбора за привреду и финансије, чији сам ја председник. Та група се два пута недељно састаје и тражи најбољи модус да се ови преостали дугови пензионерима и деци што пре исплате на адекватан начин. Која ће то варијанта бити, видећемо.

Ја сам недавно примио једну делегацију пензионера, мада они нису баш били коректни у интерпретацији садржаја нашег разговора, али у сваком случају, тражимо најпаметније решење и то је за нас скидање једног баласта са леђа. Трудимо се да ове године не касни ниједна пензија, ниједан дечији додатак, ниједна социјална помоћ, ништа што је у сфери социјалних давања. Дакле, да ове године уредно сервисирамо те обавезе према најтроженијим социјалним слојевима. Наравно, да ли ћемо у томе успети проценитиће грађани на следећим изборима.

Ми смо свесни великих ризика које смо преузели овога пута уласком у Владу народног јединства у критичној ситуацији. Тих ризика су свесни наши коалициони партнери у Влади народног јединства. У политици нема успеха, ако нисте спремни да поднесете одговорности и ако нисте спремни на тај ризик.

Санкције и приватизација

Водитељ: Одавно се зна да је основ вашег економског програма управо либерализовање тржишта. Тог либерализовања тешко може да буде без отворене државе. Имате ли подваријанту за случај санкција.

Др Шешел: У случају санкција ће се оспорити приватизација. Биће отежан увоз енергената и других неопходних роба. Биће отежан увоз сировина и на све то рачунамо. Свесни смо колико ће то бити тешка варијанта, али морамо јој одолети, не смео капитулирати, не смео дићи у вис руке и дерати се, јер онда губимо све. Све док се боримо имамо шансу да успемо. Чим капитулирамо све су шансе нестале.

Водитељ: Може ли се борити даљим договарањима са Западом?

Др Шешел: Запад једноставно није спреман на договоре. Запад уцењује. Американци који још нису признали Савезну Републику Југославију, него у официјалној комуникацији говоре о Србији и Црној Гори, кажу - Косово федерална јединица у Савезној Републици Југославије. Сада имплиците Американци признају Савезну Републику Југославију. То је за Србију много гора варијанта од отцепљења Косова.

Циљ Владе – да је народ памти као успешну

Водитељ: Дакле, сматрате да смо у тој комуникацији са Западом дошли до тачке?

Др Шешел: Лично мислим да ће Запад делимично да мења политику према нашој земљи. Убеђен сам да је формирање Владе народног јединства битно стабилизује деловало у Србији и Запад је тога свестан.

Видели сте изјаву Форин офиса, званичног представника Форин офиса. Видели сте да са запада нема ни једне оптужбе да су радикали фашисти, као што је раније било уобичајено, да смо ми мрак, што је Гелбарт лично говорио. Тога више нема. Сада је ишчекивање и чекају наше прве потезе. Свесни су тога да је њихова пропаганда износила измишљотине, неистине о српским радикалима и свесни су тога колико смо ми стабилизујући фактор у Србији, колико смо са огромном енергијом ушли у овај посао са којим се сада бавимо, колико ћемо бурно пратити и пазити да се ничим не обрукамо, да нико од наших људи не уђе ни у какву аферу, ни у какав криминал.

Колико ћемо бити коректни као коалициони партнери у Влади народног јединства, Запад је прижељкивао неку другу варијанту, на коју је навикао, па стална натезања, па ко ће бити амбасадор, ко ће шчепати вилу на Дедињу, ко ће ово, ко ће оно? То би Западу највише одговарало. У овој Влади народног јединства тога нема. Ми непрекидно расправљамо. Некада имамо три седнице дневно. На дан када је прог-

лашена девалвација имали смо три седнице. Последња је почела у 11 сати навече, јер је требало одмах да изведемо корекцију бензина, нафте и нафтних деривата. Све смо то имали спремно.

Запад је свестан свих тих промена. Запад је свестан да Србија сада има најстабилнију владу од 1990. године до данас. Ми који смо ушли у ту владу свесни смо одговорности. Можда ћемо ми некада да се споречкамо у тој влади, можда ћемо некада да се сукобимо, можда ћемо некада да дођемо у неке тешке проблеме, али ми морамо научити кроз демократски дијалог да решавамо те проблеме и сва три коалициона партнера у Влади народног јединства до сада, безпоговорно изражавају спремност да се на такав озбиљан начин укључе. Заиста смо успоставили неке односе поверења. Ја не могу да будем пророк, па да наговештавам колико ће то трајати. Наш је циљ да ова влада траје четири године и да је народ памти као успешну владу.

Шиптаре без држављанства преко границе

Водитељ: Време је да пређемо на питања гледалаца.

У Студији телевизије 5 настављамо разговор са господином Војиславом Шешелом. Тема је Косово и референдум. Наравно, ту су и питања гледалаца.

Шта је било са обећањем да ће сви Албанци који немају југословенски пасош бити враћени у своју земљу?

Др Шешел: Сви који нису наши држављани, а делују са сепаратистичких позиција, мораће да иду из наше земље.

Водитељ: Да ли то наговештава још оштрији смер Владе према њима?

Др Шешел: То не значи оштрији смер Владе, оштрији поступак Владе. То значи завођење реда у држави. Ми ћемо поступати на исти начин на који би поступали Американци према људима који нису њихови држављани, а делују против Америке. Американци такве аутоматски протерују. Онај ко није наш држављанин не може на нашој територији да делује против наше земље.

Водитељ: Ако буду лојални?

Др Шешел: Ако буду лојални, зашто у нашој земљи не би живели Немци који дођу неким послом овде, па се населе и обављају неке делатности и ми од тога имамо користи. Зашто не би неки Швеђанин, зашто не би неки Француз, зашто не би и неки Албанец? Значи, ми желимо да Србија буде отворена земља и свако може на најједноставнији начин да допутује у Србију из туристичких разлога, из пословних разлога, из било којих разлога, осим да би деловао против Србије. Неко ко би долазио у Србију да би деловао против Србије, нема шта да тражи у Србији.

Водитељ: Марко са Булевара пита - Да ли је још увек на снази закон из 1946. године којим је забрањен повратак Србима на Косово?

Др Шешељ: Тај закон спада у ред историјских закона и он се не примењује, али ни његове правне последице нису анулиране. Данас на Косову може да се насели ко год жели и Србин који је некада, раније живео на Косову и Србин који никада није живео на Косову.

Веома је компликован процес сређивања земљишних књига на Косову и Метохији, утврђивање шта је узурпирано, шта је регуларно продато, шта је отето итд. То је један велики посао којим ћемо се морати позабавити. Катастарске и друге земљишне књиге морамо да средимо у целој Србији, јер је свуда хаос. У Нишу има много стамбених зграда које су пре 20 година сазиране и још нису унесене у катастарске књиге.

Водитељ: Кажу да је скоро цео Нови Београд такав.

Др Шешељ: Нови Београд, други делови Београда, у целој Србији те катастарске земљишне књиге нису сређене. Ми ћемо се морати прихватити тог посла и да то доведемо до краја, јер компјутерска технологија даје нове могућности, убрзава тај поступак и ми то морамо да урадимо. Када ћемо урадити, то је сада већ друго питање.

У свакој области друштвене делатности нагомилали су се проблеми и ми се морамо суочити са тим проблемима.

Страх од претераних очекивања

Водитељ: Пензионер са Булевара каже - Очећали сте нам много пред изборе, а ништа нисте учинили. Шта сте то могли да учините за ово време?

Др Шешељ: Требао би тај пензионер са Булевара сам конкретно да каже. Очећали смо заиста много, а убећен сам да ћемо много и урадити. Да ли смо заиста урадили много или нисмо, то ће оценити грађани на предстојећим изборима. Оно чега се највише бојим јесу претерана очекивања.

Водитељ: Још једно пензионерско питање - У разговору са Независним синдикатом пензионера дали сте конкретна обећања, разлика од јула би требала да буде исплаћена до краја априла, дугови из 1994. и 1995. године ревалоризовани и у мају дати за струју.

Др Шешељ: Нисам такво обећање дао. То је измишљотина. Обећао сам да ће бити исплаћена пензија за други део јануара и да ћемо тражити варијанту да се сва дуговања надокнаде у што скоријем времену, а рок нисам дао. Чак сам рекао да ћемо у Великој Србији објавити стенограм тог разговора.

Имајући раније нека искуства одлучио сам да све званичне и службене разговоре водим у присуству службеног стенографа и објавићемо комплетан разговор. Рекао сам чак да је вели-

ки успех ако једну заосталу пензију у току ове године надокнадимо, па да се не дугују две пензије, него само једна. То значи обезбедити милијарду и триста милиона динара. Милијарду и петсто милиона динара се дугује за дечије додатке за годину дана. Две пензије је две милијарде и шесто милиона и милијарда и по за дечије додатке, то је три милијарде и сто милиона динара. То је петина годишњег буџета Србије. То се мора вратити без додатног штампања новца. Најлакше је штампати новац и рећи да смо све исплатили. Тај новац одмах изгуби вредност и шта може да се уради са тим новцем.

Наш је циљ да се дуговања надокнаде, а да се динар на тај начин не уздрма и сада тражимо варијанте и за догледно време ћемо са том варијантом упознати јавност.

Разговор са Слободаном Милошевићем

Водитељ: Јавила нам се Милица Тодоровић која каже - За Шешеља сам гласала увек, а то ћу чинити и убудуће. Желим Вам много успеха у раду на новој функцији у Влади. Да ли ће бити редовних исплата пензија? (На то питање смо опширно одговорили.)

Петровић каже - 15. јула прошле године изјавили сте да су посланици Радикалне странке у Савезном парламенту гласали против избора Слободна Милошевића за председника Југославије, а већ 24. јула сте били у наводној, званичној аудијенцији код господина Милошевића. О чему сте тада разговарали? Да ли је договорана даља сарадња радикала и социјалиста?

Др Шешељ: Српска радикална странка је преко своје Посланичке групе у Савезној скупштини гласала против избора Слободана Милошевића за председника Савезне Републике Југославије. Чак смо јавно гласали и пред новинарима. Заокруживали смо против на гласачком листићу пред новинарима који су се сјатили око наше Посланичке групе.

Друго, одмах после тога Слободан Милошевић је као председник Савезне Републике Југославије урадио нешто најнормалније за ту прилику. Чим је изабран за председника Савезне Републике, чим је положио заклетву, позвао је у аудијенцију председнике највећих парламентарних странака. Његова је дужност била да ме позове, а моја је дужност била да одем.

Разговарали смо о свим озбиљним проблемима унутрашње и спољне политике. Детаља данас не могу ни да се сетим, али ту није договорана никаква сарадња на међустраничком нивоу. Размењивано је мишљење о тим проблемима. Председник Милошевић је износио неке идеје како да се извесни проблеми разреше. Ја сам износио своје идеје, идеје своје странке и то је била једна размена мишљења.

До сарадње на страничком нивоу, о сарадњи на нивоу странака уопште

није било говора. Ми смо самостално изашли на септембарске изборе и били смо у најнеповољнијој ситуацији на државним медијима, у погледу могућности спровођења предизборне кампање. Неки други су били привилеговани. Ја сам само једном имао сат и по на државној телевизији, а Вук Драшковић је имао сат и по на Телевизији Београд, сат и по на Телевизији Нови Сад, а Зоран Љилић је имао сат и по и у Новом Саду, и у Београду, и у Приштини. Значи, имао сам најмање.

Одмах после септембарских избора ми радикали смо кренули са иницијативом за формирање концентрационе владе националног јединства и тражили смо да у ту владу уђу четири највеће парламентарне политичке партије. Преговори су трајали шест месеци и најмање смо ми учествовали у преговорима. Два пута су наши представници били код Милана Милутиновића. Први пут Драган Тодоровић и Стево Драгишић, други пут сам Стево Драгишић. Никаких конкретних разговора није било. Два пута смо били код Мирка Марјановић. Први пут Томислав Николић и ја, други пут ја сам.

У тим разговорима смо тражили формирање владе народног јединства. Последњи пут сам направио гест добре воље и у име странке рекао да ми одустајемо од инсистирања да по сваку цену буде наш мандатар, јер смо за то имали јаку аргументацију, јер је социјалиста био председник Народне скупштине и ту је постигнут компромис између нас, Српског покрета обнове, социјалиста и ЈУЛ-а.

Последњи пут, дакле, пети пут у недељама, пред формирање Владе у три сата поподне је био састанак на коме су били Миломир Минић, Горица Гајевић, Мирко Марјановић и ја. Када ми је саопштено да су пропали сви преговори са Српским покретом обнове, да је Драшковић категорично инсистирао, између осталог, поред оног његовог списка амбасадора, кућа на Дедињу, инсистирао је да ни под којим условима радикали не улазе у Владу. Значи, сам је себе искључио. Има два пута мање посланика него ми и поставља услов да ми не уђемо у Владу, а он да уђе. То је бесмислено.

Ми смо онда у наредна два сата постигли договор, држали смо се једног принципа да састав Владе мора и у квантитативном и у квалитативном смислу да буде пропорционалан односу снага наших странака у Народној скупштини. То смо привели до краја и видите да Влада у целини одговара том односу снага.

Формиран је кабинет, изабрани су министри, а сутра имамо именовање заменика министара. Ту смо усвојили један принцип. Тамо где је радикал министар, заменик ће бити социјалиста или ЈУЛ, а тамо где је министар социјалиста или из ЈУЛ-а, заменик министра ће бити радикал. Да се међусобно контролишемо, да смо у току раду свих министарстава. Изузетак је на-

прављен само у Министарству унутрашњих послова, јер се подразумева да тамо раде професионални полицајци. Само је министар политичка личност, а сви заменици, сви помоћници су професионални полицајци и подразумева се да нико од тих професионалних полицајаца није члан ниједне политичке партије.

Министри са јужне пруге

Водитељ: Да Вас сад мало локалистички питам, пошто смо ми чекали педесет и кусур година да Ниш добије министра, па га је добио. Да ли у тој сутрашњој расподели треба очекивати нешто и за Ниш?

Др Шешељ: Прво, у сутрашњој расподели треба очекивати за Србију. Српска радикална странка је стриктно водила рачуна да из свих делова Србије има људе у овом кабинету. Значи, из нишког округа је један министар, сада ће из лесковачког округа бити заменик министра, па ће из врањанског округа бити заменик министра итд.

Ми не можемо на идеалан начин све то да уклопимо, али мислим да је из Ниша један од најспособнијих министара у садашњој Влади, Зоран Красић, изузетно паметан, марљив и способан човек. Он је министар трговине и на челу је ресора у коме ће бити можда највише проблема у овом процесу изласка из економске кризе. Он се од првог дана са великим ентузи-

јазмом ухватио у коштац са тим проблемима.

Дакле, немојте тако да постављамо ствари, да ли ће Ниш добити ово, да ли ће Ниш добити оно. У сваком случају, Српска радикална странка својим примером указује да води рачуна да наши кадрови из целе Србије буду заступљени и у овом кабинету. Ако ова Влада буде успешна, вероватно ћемо имати сличну комбинацију на савезном нивоу. Значи, ако ова Влада буде успешна имаћемо широк круг других могућности. Зашто се сарадња не би проширивала? Ако, не дај Боже, ова Влада не буде успешна, онда ћемо тешке последице и сами имати, онда ће нас народ казнити.

Србија има једног министра полиције

Водитељ: Зар није чудно да Србија има два министра полиције, а нема министра Војске? То пита гледалац Милутин Крстић.

Др Шешељ: Како има два министра полиције? Не разумем.

Водитељ: Ни мени није јасно. Поготово ми није јасно како да има министра Војске?

Др Шешељ: Војска је искључива надлежност савезне државе, а Србија има једног министра полиције.

Водитељ: Питање локалног карактера - Зашто је у Нишу повећана кирија општинских локала чак 300%? Због то-

га влада велико незадовољство, каже Каћа.

Др Шешељ: То је питање које се тиче локалне власти. Локална власт је вероватно тај потез направила. Ја не знам да ли је то било 300%.

Водитељ: Колико ја знам, иде се на лицитацију и наша телевизија снима те лицитације.

Др Шешељ: Ако се иде на лицитације, онда је то најбољи метод и тај метод прописује закон. Статутарна одлука Ниша ограничава износ закупа пословног простора. Ако је реч о затеченим закупцима, закупцима који су по неком редовном поступку раније ушли у закуп. За ослобођени пословни простор или у случају да је неком закупцу отказано коришћење због неплаћања кирије, може се ићи на непосредну погодбу. Најбољи начин непосредне погодбе је путем лицитације. Дакле, излицитирани износ се плаћа, а може и непосредна погодба. Локална власт и без лицитације има право у односу на прописану цену да још 50% више буде конкретан износ закупа пословног простора.

Ко се плаши Шешељеве посете Хагу?

Водитељ: Маја пита старо питање - Због чега Вам је ускраћена виза за улазак у Француску?

Др Шешељ: У Француску је требало да путујем прошле године, јер сам био позван на Конгрес националног фрон-

Дечани: Албанци на Косову и Метохији живе много боље него њихови сународници у Албанији

та Жан Мари Ле Пена. Жан Мари Ле Пен је на удару француских власти, видите да га чак и судски прогоне, нагло му расте популарност. Две државе у свету су до сада одбиле да ми издају визу. То су Француска и Холандија. Холандија зато што сам хтео да путујем сам, на своју иницијативу, пошто они нису хтели да ме позову или се неко уплашио мог доласка пред Хашки трибунал, због тога нисам добио визу.

Водитељ: Више им нисте потребни, односно ни они вама?

Др Шешел: Нису ми ни раније били потребни, али сам хтео тако мало да демонстрирам пред Хашким трибуналом.

Водитељ: Да ли се слажете са иницијативом градоначелника Зорана Живковића да се дугови државе и грађана компензују, коју је иначе министар Красић подржао.

Др Шешел: Не знам да је министар Красић подржао било какву идеју Зорана Живковића. Зоран Живковић мене до сада није упознавао са својим идејама.

Водитељ: Шта мислите о тој могућности да се неки дугови компензују са Републиком, с обзиром да знамо да Република кроз разне видове дугује грађанима.

Др Шешел: Прво, ја сам у принципу за то да дође до пребијања дугова где год је то могуће и Влада ће се ангажовати у том правцу, поготово када је реч о међусобним дуговањима јавних предузећа, друштвених предузећа, када је реч о дуговањима државе према грађанима итд. Ми имамо неке варијанте у виду, али још ниједну нисмо до краја заокружили. Чим тај посао завршимо ми ћемо јавност обавестити.

Око мале таксе велика бука

Водитељ: Да ли ће укинути таксу на бројило и да ли ће струју компензирати са дечијим додатком?

Др Шешел: Та варијанта је у опцији и ови пензионери који су били са мном чули су неке информације, али су онда лошије интерпретирали. Та варијанта је да се бар један део дуговања омогући кроз пребијање рачуна за струју, али ми морамо са своје стране обезбедити компензацију електропривреде Србије. Електропривреда Србије око 80 милиона динара дугује Влади. Ми ћемо на тој варијанти да радимо и нема смисла да говоримо о детаљима док не искристалишемо став Владе у целини, али интензивно радимо на томе.

Тражимо начин да се надокнади за годину дана неисплаћени дечији додатак и да се две заостале пензије надокнаде. Она варијанта која грађанима буде одговарала, рећимо онај ко откупљује стан, па је дугорочно ушао у откуп, можда ће моћи са вредносном хартијом коју добије из ове компензације да плати те рате за стан. Значи, платио је нешто што је реална вредност. О варијантама ћемо благовре-

но информисати јавност да не би сада лицитирао и да не би довео до неке забуне. Рећимо, да изнесем идеју која сутра не прође на Влади, па да ме људи питају шта је са тим било?

Водитељ: А бројила, телевизија?

Др Шешел: Нећемо укидати таксу, али ћемо расправљати о износу таксе.

Водитељ: Хоћете ли расправљати о телевизији уопште?

Др Шешел: Наравно и о телевизији треба да се донесе нови закон. На томе се ради.

Пенzioni фонд прегазило време

Водитељ: Милан честита на избору за потпредседника Владе. Обећали сте да ће пензије бити исплаћене на време. Шта мислите о томе?

Др Шешел: Ми ћемо све учинити што је у нашој моћи да се заиста пензије исплате на време, а морамо наћи решење да измиримо досадашња дуговања, како би убудуће имали обавезу да сваког месеца редовно то сервисирамо.

Водитељ: Хоћете ли нешто урадити са Фондом уопште?

Др Шешел: Што се тиче Фонда не могу ништа да кажем, јер на Влади ништа нисмо усагласили. Моје је лично мишљење да Фонд нема никаквог разлога за постојање. Ако Влада из буџета сервисира пензије, какав је онда смисао Фонда? Инсистирам на томе да је ово моје лично мишљење, јер постојање Фонда има смисла док Фонд има пара независно од буџета. У оном тренутку када је Фонд пропао, а пропао је пре више година и када се свака пензија финансира из буџета и разним начинима се прибавља новац, поставља се питање која је сврха Фонда? Довољно је да министарство преузме евиденцију осигураника, да то уредно води, ажурира. Зашто онда да имамо неки баласт који ћемо додатно финансирати?

Шиптарима не одговара попис становништва

Водитељ: Зар није логично да се прво уради попис становништва на Косову, па да се затим иде на референдум? Зашто је попис становништва планиран за иза 2000. године?

Др Шешел: Овај референдум нема везе са пописом становништва. Ово је референдум који се одвија на целој територији Србије. Ми у другим деловима Србије немамо неке нужне потребе да обавимо попис становништва пре 2001. године. 2001. године нас обавезују документи Уједињених нација, који су прописали да свака држава обавља попис становништва једном у 10 година. Пошто је претходни попис био 1991. године, следећи је на реду 2001. године. Не бисмо бежали од неког ванредног пописа становништва на целој територији Србије, али на Косову и Метохији смо могли одмах да распише-

мо ванредни попис становништва, али претпостављам да би га Шиптари бојкотовали, као што су урадили 1991. године. Њима не одговара тај попис. Тај попис становништва би их свео на реалну меру.

Разно – питања и одговори

Водитељ: Где сте учествовали на радним акцијама и да ли је тачно да сте били командант на некој од њих?

Др Шешел: Три пута сам био на радним акцијама. 1971. године на радној акцији у Бањалуци, након тешког бањалучког земљотреса, а 1972. и 1973. године на радној акцији "Морава", био сам у Великој Ломници код Крушевца и два пута сам био командант бригаде.

Водитељ: Зашто Шиптари не иду у војску?

Др Шешел: Ја мислим да би добро било, ако не желе да иду у војску, да их ослободимо војне обавезе. Српска радикална странка се пре формирања Владе народног јединства изјаснила једним својим актом који је објављен у Великој Србији, ако Шиптари не желе да иду у војску, да их ослободимо војне обавезе. Ако треба и у Устав да уђе, Шиптари не морају да служе војску. Нека им то буде привилегија.

Водитељ: Видим да већ чините уступке.

Др Шешел: Зашто да не? Мислим да је то један паметан уступак.

Водитељ: Када ће бити враћена добровољачка земља Војводини?

Др Шешел: Не знам конкретно на коју се то земљу односи. Ја знам да је после Првог светског рата велика површина земље додељена Солунским борцима, учесницима Првог светског рата, добровољцима из разних српских земаља који су учествовали у пробоју Солунског фронта. Скоро сви који су се населили остали су на тој земљи.

Вероватно је извесном броју одузимана земља после Другог светског рата. Не знам под којим условима и на шта се конкретно мисли.

Водитељ: Зашто је локална власт против референдума? Није ми јасно која локална власт?

Др Шешел: Можда је локална власт из Ниша. Не знам да ли су се они изјашњавали по том питању. Маргиналне политичке партије које су сада ванпарламентарне направиле су страшну грешку бојкотујући прошлогодишње парламентарне изборе, желе у тој мери да напакосте власти у Србији да су спремни целу Србију да жртвују само да би власт пала. Ако власт не ваља, онда те странке треба да се труде да власт промене, да власт оборе, али да се Србија сачува. Смена власти је само добра ако се држава чува. Ако се уништва држава, онда није добро.

Водитељ: Једно необично питање - Да ли у некој нашој банци може да се купи албански новац?

Др Шешел: Не верујем да може, јер албански новац не спада у ред чврстих валута.

Водитељ: Јован каже овако - Пензије касне два месеца и на њих се не исплаћује камата пензионерима који чекају и који тако губе целу пензију, а уз сваки рачун дистрибуције и комуналних услуга добијамо камату на дати износ. Да ли ће се то стање некако и некада средити?

Др Шешељ: Мислим да је то велики проблем, а стање ће се средити ако ми успемо да ажурирамо сва заостала дуговања пензионерима, да ликвидирамо тај велики баласт који нам стоји на грбачи и да онда буде уредна наредна исплата пензија, а и да свако буде

дужан да измирује своје обавезе на име рачуна за струју, друге комуналне услуге и сл.

Водитељ: Зашто се не враћа девизни зајам узет преко Југобанке?

Др Шешељ: Не знам о ком девизном зајму је реч. Питање није конкретно.

Водитељ: Када ће почети распродаја Дедиња да би се намириле пензије, пошто је Шешељ то обећао у предизборној кампањи?

Др Шешељ: Ми смо у прошли понедељак дали налог Републичкој дирекцији за имовину да нам до четвр-

тка достави списак имовине која би могла да се прода, како би се измиривале ове обавезе према пензионерима и према деци. То је једна од варијанти коју имамо у плану. Што се Дедиња тиче, тамо су велики комплекси у својини савезне државе, па би могла нека варијанта око регулисања старе девизне штедње да се примени, али о свему сада расправљамо у тим ужим групама у Влади, спремамо нека адекватна решења. Дакле, ја нисам одустао од те распродаје државних плацева.

24. март нулта тачка за радикале

Водитељ: Какви су иначе односи радикала и Дедиња сада, с обзиром на то да сте једно време тврдили да се тамо неке другарице возе по небу метлама итд.?

Др Шешељ: Оно што смо тврдили раније, док смо били опозициона политичка партија, тврдили смо. Народ се тога сећа. За нас је двадесетчетврти март нулта тачка. Формирали смо Владу народног јединства и та Влада мора да функционише на што вишем степену међусобног поверења. Оно што смо се раније обрачунавали као владајуће или опозиционе странке, ствар је сада за проучавање историчарима. Ми се сада не смемо ту враћати, морамо памтити, јер смо неко искуство из тога извукли, али морамо гледати у будућност и радити да та будућност буде што боља. Дакле, ако се сада почнемо сећати шта је ко коме рекао, ко је кога хапсио, ко је кога прогонио, пропаде Влада већ у старту.

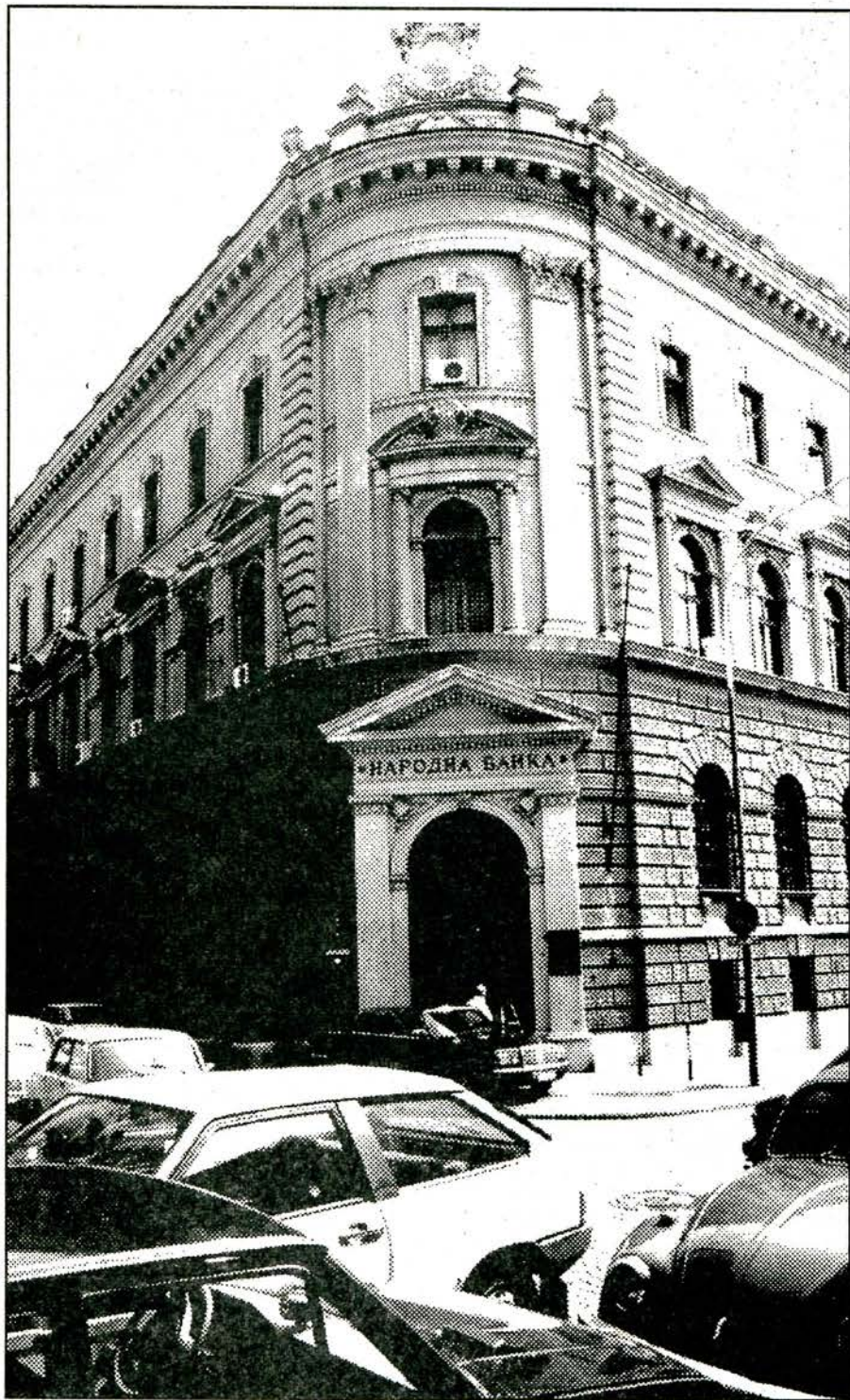
Функционисање овакве Владе народног јединства подразумева да смо сви ми свесни народне воље и септембра месеца. Народ је хтео да радикали буду овако јаки и моћни. Народ је хтео да Социјалистичка партија буде јака. Народ је хтео да ЈУЛ има озбиљан број посланика у Народној скупштини. Значи, ми смо извршили концентрацију те народне воље формирањем Владе народног јединства и морамо бити озбиљни према свом народу, јер гласачи следећи пут неће за нас гласати ако не будемо озбиљни.

Ми смо били довољно озбиљни на овим својим садашњим пословима. Да бисмо озбиљно обављали своје радне обавезе морамо оно што је прошлост оставити историчарима. Ако се будемо само тиме бавили, онда нема ништа од рада Владе. Значи, закопали смо идеолошке ратне секире.

У Владу у најјачем саставу

Водитељ: Шта је Вас лично мотивисало да уђете у Владу? Многи то нису очекивали.

Др Шешељ: Не знам зашто многи нису очекивали када смо ми непрекидно говорили да желимо да уђемо у Владу.

Уозбиљити кредитну политику: онај ко узме кредит мора да га врати или пропадне

Водитељ: Говорим о Вама лично, зато што се сматрало да ћете као шеф странке остати по страни.

Др Шешел: То би било бежање од одговорности. У Владу смо ушли у најјачем саставу.

Водитељ: А да је Тома Николић био председник Владе?

Др Шешел: Ја бих опет ушао у Владу. Ја ту немам никакве сујете. Ми у врху Српске радикалне странке имамо толико чврсто изграђено поверење да се у опште не поставља питање ко је тренутно на којој функцији у странци.

Водитељ: Зашто се председништво не пресели у Приштину? Вероватно се мисли на државни врх.

Др Шешел: Идеја сама по себи није лоша, али је веома скупа. Да би се влада преселила требало би уложити огроман новац. Влада има огроман пратећи апарат без кога не може да функционише и то би било веома скупо.

Водитељ: На крају, да Вас опет локалистички мало питам, али имам разлог, јер је Ниш ипак други град у земљи, зашто се неке од функција Владе не деташирају и према Нишу, због једноставнијег обављања послова, нарочито када је реч о јавним предузећима, када је реч о Народној банци Југославије?

Др Шешел: Постоји начелник округа, постоји извршан број надлежности које су њему законом прописане и оно што начелник округа треба да контролише, оно што се окружном нивоу руководи, то је финансирање извесних друштвених функција. Ради се на тај начин.

Водитељ: Мислио сам на део сервисних служби, тако да привредници не морају нон стоп да путују у Београд, како би завршавали често и врло баналне проблеме.

Др Шешел: Ја мислим да ту треба оспособити службе окружне управе. Они могу да обаве много тих послова. Том питању није нека већа пажња до сада посвећивана. Ми смо округе увели тек 1992. године, ако ме сећање добро служи, тако да ти окрузи можда и нису до краја дефинисани и изграђени онако како су замишљени. Ту би можда биле неопходне неке промене и нека побољшања.

Није фраза – недамо што је наше

Водитељ: Да ли се господин Шешел слаже да господин Милошевић скида велику одговорност са себе и преноси је на народ овим референдумом?

Др Шешел: Ја мислим да то питање треба другачије поставити. Чији је циљ да се сачува Косово и Метохија, да се сачува комплетна територија Србије? Да ли је то само циљ Слободана Милошевића? Да ли је то само циљ Владе Србије или је то циљ свих грађана Србије? Ако је то циљ свих грађана Србије, онда треба јединствено да станемо иза тог циља, да се испримо и да кажемо - не дамо што је наше.

Друго, ако Слободан Милошевић има чврсту вољу и ако је сада показује, да заиста брани Косово и Метохију и територијални интегритет Србије и Савезне Републике Југославије, ако Влада Србије има чврсту вољу, а ми манифестујемо ту чврсту вољу да бранимо Косово и Метохију, онда треба да демонстрирамо своју чврсту везаност са народном вољом. Народ треба да демонстрира да стоји иза оваквих намера Владе.

Ми нисмо расписали референдум, па поставили питање народу да ли му се свиђа садашња власт у Србији? Нисмо поставили питање народу да ли још дуго жели овакву власт каква је сада? Да ли жели ову Владу? Да ли жели нас?

Ми смо поставили веома конкретно и веома важно питање, питање да ли је народ за страно мешање или је против страног мешања? Само то. Можемо ми бити најгора Влада, најгора власт, али на ово питање треба одговорити независно од тога каква смо ми влада.

Србија је вршила своју дужност

Водитељ: По ономе што се да прочитати и чути у коментарима везано за питања, углавном провејава тај став да таквих референдума није било када се разговарало о лававој федерацији или конфедерацији, уласку у рат, ратним циљевима Србије, ако се о њима може говорити, пошто де факто није учествовала у рату. Вероватно отуда и кивност људи.

Др Шешел: Србија није имала никакве ратне циљеве, нити је улазила у рат. Србија је само помагала одбрамбене напоре западних Срба које су још комунисти под Титовим режимом после Другог светског рата оставили ван граница Србије. Србија је сведена на веома уску територију, а сада атакују и на ту уску територију.

То да ли је требало раније неким поводом држати референдуме или не, то је сасвим друго питање. Одговор на то питање не значи ништа по питању овог референдума који је пред нама. Може одговор бити - требало је и раније. Може одговор бити - није требало раније. Какав да је год одговор ништа не значи за овај референдум који је расписан за 23. април.

Водитељ: Да ли се референдум расписује за посматрање или мешање страних сила?

Др Шешел: Свако посматрање стране државе или међународне организације која окушља стране државе, свако њихово директно посматрање и мешање, арбитража, на крају се претвара у арбитражање, у наметање своје воље.

Без страног мешања у наше унутрашње послове

Водитељ: Здравковић пита - Три пута смо рекли не, ако је историја учитељица живота, три пута смо направили грешку. Молим коментар.

Др Шешел: О којима грешкама је реч? Када је то господин Здравковић рекао не? Човек изађе пре матичара и обично људи кажу да, а неко одговори не и изненади све присутне. Ко је то раније говорио не, ја не знам. Када смо ми то раније имали референдуме, па је речено не?

Водитељ: Референдуме не, а држава је као таква имала свој став.

Др Шешел: Држава је као таква имала више пута своје ставове, онда значи није било три пута, него више пута. 1914. године Србија је одбила да туђа полиција врши истрагу на њеној територији, али није Аустроугарска напала Србију зато што је Србија одбила да Аустроугарска полиција врши истрагу на њеној територији. Аустроугарска је напала Србију јер је 20 година планирала тај напад и само је тражила повод. Да то није било повод, повод би било нешто друго. Аустроугарска је већ била спремна за рат и хтела је да уништи Србију. Да је Србија тада рекла не, следећи захтев би био - дајте нам рецимо Мачву. Да Србија није рекла не, онда би рекли - сада нам дајте Шумадију. Постоје ствари о којима се можете цењкати и постоје ствари о којима се не можете цењкати. Када насрну на вашу саму егзистенцију, онда морате да се браните. Сатерали су нас у угао и немамо више где да узмичемо, немамо где да бежимо. Да имамо где побећи, ајде да побегнемо. Немамо где побећи и онда морамо да се одбранимо.

Водитељ: Шта мислите да непосредно треба учинити након референдума?

Др Шешел: Ми после референдума треба даље да инсистирамо на дијалогу и да нудимо дијалог припадницима албанске националне мањине.

Друго, свету треба да кажемо да смо спремни на разговоре и непрекидно разговарамо. Ко год жели разговоре са нама ми разговарамо, али нећемо страног мешање у наше унутрашње послове. Американци и Савет Европе кажу да су права припадника албанске националне мањине угрожена. Нека нам напокон кажу која су им права угрожена? О томе нико не говори. Нека кажу једно једино право које је Албанцима угрожено.

Водитељ: Имамо ли ми стратегију како да на светском нивоу дођемо до таквих разговора?

Др Шешел: Имамо и ту стратегију ћемо настојати да применимо.

Водитељ: Хвала Вам велико господине Шешел. Поштовани гледаоци чули сте шта господин Шешел мисли о референдуму, о Косову и многим другим проблемима које смо додирнули у овој емисији.

Хвала Вам што сте дошли и биће нам драго да нам опет будете гост.

Др Шешел: Било ми је задовољство.
Водитељ: Пријатно.

ПРОШЛОСТ ЈЕ ПОВУКЛА ГРАНИЦЕ, БУДУЋНОСТ НЕКА ИХ БРИШЕ

I

На позив Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије, делегација Савезне скупштине учествовала је у раду VIII заседања Скупштине, која је одржана у Гомељу – Белорусија, од 3-5. маја 1998. године.

У делегацији Савезне скупштине били су: Томислав Николић, председник Одбора Већа република за спољно-политичке и економске односе с иностранством, и проф. др Милутин Стојковић, председник Одбора Већа грађана за одбрану и безбедност.

Парламентарна скупштина Савеза је на овом заседању размотрила низ важних питања која се односе на интеграције и даље јачање Савеза Белорусије и Русије.

II

Почетком априла 1996. године формирана је Заједница Белорусије и Русије, која је касније прерасла у Савез Белорусије и Русије. Један од основних циљева Савеза је јачање пријатељских односа и свестрана сарадња између Републике Белорусије и Руске федерације у области политике, привреде, културе, науке, као и у војној и социјалној сфери, укључујући и повећање стандарда народа и стварање повољних услова за свестрани хармонични развој личности; стабилан социјално-економски развој држава чланица Савеза на основу удруживања њихових материјалних и интелектуалних потенцијала, коришћења тржишних механизма у функционисању привреде.

ОБРАЋАЊЕ

Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије
Већу грађана и Већу република Савезне скупштине
Савезне Републике Југославије

Поштована господе парламентарни,

Парламентарна скупштина Савеза Белорусије и Русије озбиљно је забринута покушајима одређених кругова на Западу да заоштре ситуацију око Косова и Метохије.

Осуђујемо антиуставне акције косовских сепаратиста подржане деструктивним спољним снагама, усмерене на разбијање Савезне Републике Југославије и подржавамо мере југословенског руководства за очување територијалног интегритета Републике Србије и борбу против тероризма.

У овом за Вас сложеном времену желимо да изразимо своју пуну подршку вашим напорима, усмереним на мирно политичко решење сукоба.

Изражало смо своје уверење да ће народ и руководство Републике Србије успети да разреши настали сукоб путем преговора, у оквиру постојећег Устава уз безусловно очување територијалне целивности Ваше земље.

Са дубоким поштовањем,

Председник
Парламентарне скупштине
Савеза Белорусије и Русије

Г. Н. Селетњов

Гомељ
Осма сесија Парламентарне скупштине
5. мај 1998. год.

Питање Дневног реда N° 6.

Питање доделе статуса Савезној Републици Југославији сталног посматрача при Парламентарној скупштини Савеза Белорусије и Русије.

А.А. Тјагунов

Излагали су:

Николић Н.Н. је констатовао, да делегација Савезне скупштине СРЈ присуствује заседању Парламентарне скупштине као гост и нема званична овлашћења да се обрати Парламентарној скупштини Савеза Белорусије и Русије по питању доделе Скупштини СРЈ статуса сталног посматрача при Парламентарној скупштини. Том приликом је изјавио да ће у најскорије време по повратку у Београд информисати Савезну скупштину СРЈ о спремности Парламентарне скупштине да подржи ову иницијативу, у случају да се од стране Савезне скупштине СРЈ упутује одговарајуће обраћање.

Тјагунов А.А. у име чланова комисије је уверио делегацију Савезне скупштине СРЈ да ће након добијања званичног обраћања југословенске стране о додели статуса сталног посматрача при Парламентарној скупштини, ово питање Комисија размотрити позитивно, као и да ће Савету Парламентарне скупштине упутити препоруку о додели статуса посматрача при Парламентарној скупштини Савеза Белорусије и Русије.

Заменик председника
Комисије

А.А. Тјагунов

У циљу реализације задатака Савеза, чланице су на паритетним основама образовале: Високи Савет, Парламентарну Скупштину, Извршни комитет, и друге органе Савеза.

Парламентарна скупштина предузима мере за успостављање контаката на нивоу парламента, које ће допринети развоју међупарламентарног дијалога и сарадње са другим међународним парламентарним организацијама, ради изучавања искуства у развоју парламентаризма у другим земљама.

Ш

Делегација Савезне скупштине је имала активно учешће у раду заседања. Председник Одбора Већа република за спољнополитичке и економске односе с иностранством, господин Томислав Николић, имао је излагање (прилог 1) у вези са актуелном политичком ситуацијом у земљи, са посебним освртом на проблем Космета, које је наишло на подршку и пуно разумевање парламентарца. Оштро је осуђен покушај одређених земаља Запада да заоштре ситуацију на Косову и Метохији. Скупштина је одлучно подржала деловање Владе Србије и Југославије на очувању територијалне целовитости Србије. Као резултат тога, једногласно је прихваћена Резолуција, којом Парламентарна Скупштина осуђује сепаратизам, мешање у унутрашње ствари Србије и Југославије и даје пуну подршку напорима југословенског руководства за мирно решавање сукоба, уз безусловно очување територијалног интегритета Србије и суверенитета земље (прилог 2).

Чланови наше Делегације су имали и више сусрета и разговора са председником Парламентарне скупштине Савеза и председником Државне думе Федералне скупштине Руске федерације, ГенADIЈЕМ Селезњовим и другим највишим представницима парламената Русије и Белорусије. У свим тим разговорима исказана је пуна подршка југословенским ставовима. Такође, изражено је мишљење да је потребно успоставити конструктиван дијалог и сарадњу између Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије и Савезне скупштине Савезне Републике Југославије.

Парламентарна скупштина Савеза сматра да би, у овом сложеном и противуречном историјском периоду, била корисна и перспективна сарадња Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије са Савезном скупштином Савезне Републике Југославије. У том циљу омисија за спољну политику Парламентарне скупштине је покренула иницијативу и позвала Савезну скупштину да постане стални посматрач у Парламентарној скупштини Савеза Белорусије и Русије (ПССБР). (Прилог 3)

Захваљујући на иницијативи, делегација је изнела да ће у Савезној скупштини ова иницијатива бити размотрена са дужном пажњом.

Делегација оцењује да је било значајно учешће на заседању Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије, пре свега што је пружена могућност да се већи број парламентарца из Белорусије и Руске федерације ближе упознају са актуелним збивањима у нашој земљи. Такође, делегација је била у ситуацији да се упозна са конкретним резултатима и могућностима развоја и сарадње које су створене кроз деловање Савеза две земље, посебно на економском плану.

Делегација предлаже:

– да Одбор Већа република за спољнополитичке и економске односе с иностранством и Одбор Већа грађана за спољнополитичке односе размотре и усвоје Извештај о учешћу делегације Савезне скупштине на VIII заседању Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије (Гомељ – Белорусија, 3-5. мај 1998. године);

– да се од Савезног министарства за иностране послове затражи мишљење у вези са иницијативом Комисије за спољну политику Парламентарне скупштине Савеза Белорусије и Русије, како би одбори заузели став и о томе обавестили Парламентарну скупштину Савеза Белорусије и Русије;

– да се Извештај, ради информисања, достави посланицима Већа република и Већа грађана, и

– да се Извештај, ради информисања, достави Савезном министарству за иностране послове.

Др Војислав Шешелј и Томислав Николић приликом једне од ранијих посета Москви

ПОЗДРАВНИ ГОВОР ТОМИСЛАВА НИКОЛИЋА, ПРЕДСЕДНИКА ОДБОРА
ЗА СПОЉНОПОЛИТИЧКЕ И ЕКОНОМСКЕ ОДНОСЕ СА ИНОСТРАНСТВОМ
ВЕЋА РЕПУБЛИКА САЗЕЗНЕ СКУПШТИНЕ СРЈ

ОДЛУЧИЛИ СМО ДА САМИ УРЕЂУЈЕМО СВОЈУ ДРЖАВУ

Драга словенска браћо, Савезна скупштина Савезне Републике Југославије са задовољством је примила позив да делегација Савезне скупштине присуствује 8. сесији Парламента Савеза Белорусије и Русије. У делегацији смо проф. Милутин Стојковић, председник Одбора за одбрану и безбедност Већа грађана Савезне скупштине и Томислав Николић, председник Одбора за спољнополитичке и економске односе са иностранством Већа Република Скупштине Савезне Републике Југославије. Господин Стојковић је из Социјалистичке партије Србије, чији је председник Слободан Милошевић, председник Савезне Републике Југославије, а ја припадам Српској радикалној странци, чији је председник др Војислав Шешел.

Наше две политичке странке формирале су Владу народног јединства у Републици Србији, која око себе окупља око четири петине посланика у Скупштини Србије и која је са веома јасним задацима отпочела свој мандат 24. марта. Без обзира на политичке сукобе, који су постојали између наше две политичке странке до сада, ми смо у интересу очувања Србије, која је угрожена албанским сепаратизмом, склопили коалицију и надали смо се да ће наша Влада трајати толико колико траје и мандат новог Парламента Републике Србије.

Зашто смо отвореног срца дошли на заседање вашег Парламента? Шта нас то везује?

Исто, словенско порело, заједничка прошлост и будућност, иста вера, сличан језик, обичаји, велика љубав између наших народа, коју никаква власт није могла и никада неће моћи да поквари.

Савезна Република Југославија са 12 милиона становника нападнута је свим оружјима специјалног рата, а прети јој се и војном интервенцијом оружаних снага западног дела човечанства. Срби су једини обесправљени

народ у Европи, без права на државу, границе, устав и законе.

Чиме смо ми, Срби, заслужили такву пажњу? Зато што смо последњи православни народ на Западу и први православни народ на Истоку и што

су наше мисли и осећања увек окренути ка Русији и братском руском народу. Зато што се нашим евентуалним поразом широм отвара капија за напад на Русију, а ракете кратког домета долазе у непосредну близину Мо-

скве? Зато што не тражимо ништа што је туђе, не дамо ништа што је наше? Зато што имамо децу и унуче, којима желимо да обезбедимо живот у слободној, сувереној земљи? Зато што смо на референдуму рекли велико "не" Американцима и одлучили да сами уређујемо своју државу?

Прете нам додатним санкцијама. Желе да око затвора саграде још један зид, да нас одвоје од Русије и Белорусије.

Ми, Срби, нисмо луд народ. Ми се санкција бојимо, али ми ћемо их издржати. Морамо. Притерани смо уза зид, али свету српску земљу не дамо никоме. И не могу нам ништа, зато што када смо притерани уза зид, најбоље се бранимо.

Ми данас од вас не тражимо да донесете било какву одлуку, која се тиче Савезне Републике Југославије и Србије, а која би могла да угрози ваше две државе. Ради те у свом интересу. Али, Србија је испунила станица ка Русији и Белорусији. Велики српски песник Његош је рекао: "Волео бих да имам брата у свету, који би ме разумео, сажалио се, било би ми као да ми је помогао".

Поздрављам вашу заједничку Скупштину. Данас смо ми, представници Савезне Републике Југославије, овде гости, а надам се да ћемо ускоро равноправно учествовати у раду, зато што је ово Савез који не угрожава никога, ничији суверенитет и територијални интегритет, већ проналази оно што је заједничко и што спаја државе и народе. А спаја нас и то што смо ми Срби, ви сте Руси, ви сте Белоруси, а нисмо никада били и никада нећемо бити слуге ником, осим свом народу и отаџбини.

Прошлост је између нас повукла границе, будућност нека их брише.

Нека живи и нека се развија Савез Белорусије и Русије!

Нека живи и нека се развија Савез словенских земаља!

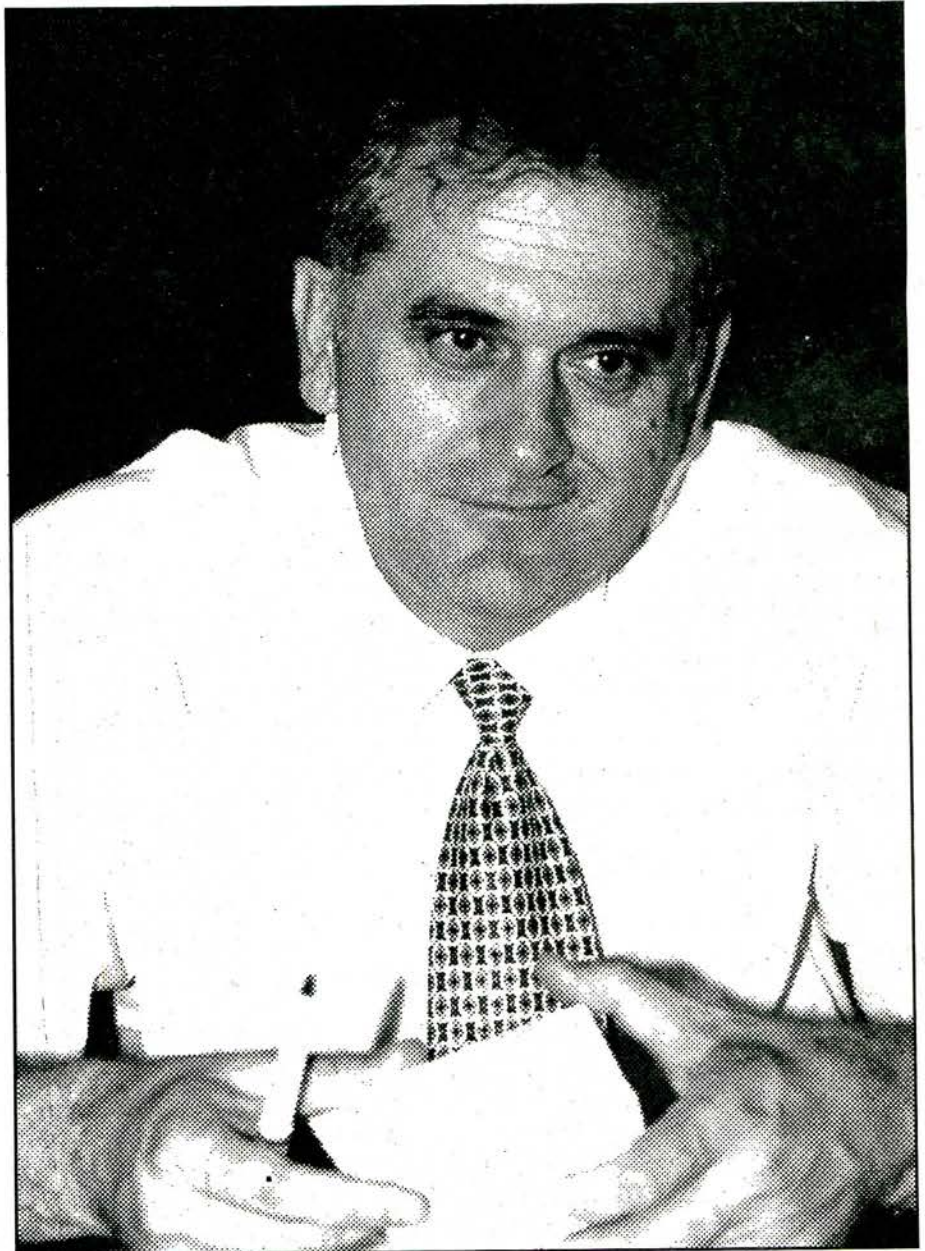
ДОШЛО ВРЕМЕ ДА СЕ НАРОД ПИТА

Ма колико су западне силе ломиле Србију споља и изнутра, нису успеле да слома српски национални дух, нису успеле да преокрену грађане Србије на страну која би одговарала неком другом, изузев српској држави

Водитељ: Добро вече, гледате "Гравитацију". Мој гост вечерас је потпредседник Владе Србије, Томислав Николић. За почетак, Ваш став о одржавању референдума, на коме Срби треба да одлуче да ли прихватају страног посредника у решавању кризе на Косову и Метохији.

Томислав Николић: Став Српске радикалне странке је изражен кроз став министара који су у новој Влади народног јединства, дакле ми смо апсолутно за ту идеју зато што је судбина Косова и Метохије у ствари судбина Србије и ја лично мислим да нема тог човека, ма на који начин да је изабран, макар и директним изборима, који би могао сам да стане и одлучи како ћемо ићи даље и да народ после тога трпи последице због тога или да се евентуално појави неко и каже - зашто нас нисте питали, ипак су то веома важне теме, чим је Устав предвидео да о неким питањима може да се расправља референдумом, ако је предвидео да се расправља о изгледу грба и химне, мислим да је ово важније од државних обележја. Мислим да је ово тема која апсолутно заокупљује све грађане Србије и мислим да је право да сви грађани Србије учествују у доношењу одлуке о томе. Ми смо на Влади једногласно прихватили идеју да од Народне скупштине Републике Србије затражимо да распише референдум. Ми ћемо учинити све што можемо да довољно јасно грађанима Србије објаснимо разлоге и последице, разлоге за завођење референдума и последице изгласавања или неизгласавања, односно последице оделења грађана.

Много је важно то што ће, а очито је да ће грађани Србије масовно изаћи на референдум, и много је важно да одлука коју донесу на референдуму буде поткрепљена, буде учвршћена са што више гласова зато што је у целом свету опште познато да се о томе шта је народ на референдуму одлучио опште више не расправља. Код нас се у

Западне силе врло добро знају да је Србија понудила албанској мањини сва права, а да Албанци та права не желе да уживају

народу каже да се народ пита. Мислим да је дошло време да се народ пита о теми која ће имати далекосежне последице за судбину Србије, за судбину свих грађана Србије, за судбину српског народа посебно.

Српски национални дух није сломљен

Водитељ: Шта у случају да не буде довољан број изашлих на референдум?

Томислав Николић: Ја о томе уопште не размишљај. То је апсолутно немогуће. Ма колико да су ломили Србију и споља и изнутра нису успели да слома српски национални дух, нису успели да преокрену грађане Србије на страну која би одговарала неком другом, изузев српској држави. Уосталом, резултати избора одржаних у спетембру и касније избора за председника Републике показали су да политичке странке које се тренутно налазе у Влади имају убедљиво бирачко тело, имају бирачко тело које ће сигурно изгласати сваку одлуку за коју се буду заложили те политичке странке. Истина је да ја припадам једној демократској политичкој странци и истина је да ћемо апсолутно поштовати вољу народа, ма како она изгледала, али у нашој странци, у руководству Српске радикалне странке, међу члановима уопште не постоје дилеме о томе како ће изгледати резултати референдума. Србија се не ломи тако лако, српски народ се не ломи тако лако. Ми сваке вечери гостујемо на радијима и телевизијама у унутрашњости, а апсолутно је опредељење да треба искључити страни мешање и постоји бојазан код патриота, код националиста, код искрених родољуба око тога шта све може да нас задеси. Не може да нас задеси ништа зато што је ово воља грађана. Ово није воља ни председника, ни Владе, ни Народне скупштине. Ми смо могли у Народној скупштини такву одлуку да донесемо и она би била исто тако легитимна. Међутим, велики је потез позвати народ да се о томе изјасни.

Демократски проверена воља бирачког тела

Водитељ: Какве ће ефекте то имати у тражењу трајнијег решења за Косово и Метохију?

Томислав Николић: То је заиста огроман ослонац за оне који буду учествовали у преговорима око судбине Косова и Метохије. Дакле, Влада делегација и делегација парламентарних странака из Скупштине Србије имаће иза себе упориште у вољи бирачког тела, која је апсолутно демократски проверена, тако да више неће бити дилема и та делегација више неће сметити да размишља о било чему другом, осим о ономе што грађани Србије одлуче референдумом. То је да се проблеми на Косову реше демократским путем, разговорима, али да се реши искључиво

тако што ће разговарати представници Владе Републике Србије и представници албанске националне мањине. У тим разговорима више нико не може да учествује.

Влада Србије поштоваће вољу народа

Водитељ: Уколико резултат тог референдума Међународна заједница и поред резултата тог референдума буде захтевала међународног посредника и уколико прихватање тог посредника услови увођењем поново санкција Југославији?

Томислав Николић: У било којој другој држави у свету, да се ради о било којој држави, резултати референдума би били апсолутно поштовани и то што сада поједине државе изјављују да неће поштовати резултате нашег референдума је најпре знак да врло добро знају како ће народ да се определи, а друго је знак да се већ мешају у наше унутрашње послове. Ви позовете све пунолетне грађане који имају бирачко право да се изјасне о великом националном проблему, а већ поједине западне силе ускачу, покушавају да одреде грађане на тај начин што кажу да неће признати резултат референдума уколико не буде по њиховој вољи. То је стара америчка тактика да је демократско само оно што Америка призна да је демократско и да су интереси других народа у ствари интереси Америке, да ни један други народ на свету, а Срби посебно нема право на своје интересе, него има право само на интересе Америке. Дакле, ми ћемо поштовати вољу грађана Србије и та воља ће бити да сами решавамо своје проблеме.

Водитељ: Шта ћемо радити ако они не испоштују?

Томислав Николић: Ја сада не могу да прогнозирам шта ће бити тада, шта ће Америка покушати да уради, Енглеска или нека друга европска сила. Ја могу да кажем шта ће радити Србија. Влада Србије ће поштовати вољу народа, неће сметити и неће имати права да устукне ни пред каквим притисцима, неће имати права да попусти зато што би тиме наметала своју вољу упркос вољи народа. Резултатом референдума и преговорима које настављамо у уторак ми дајемо адуте државама које су чланице Савета безбедности и од којих очекујемо највећу помоћ, најпре Кине, а онда и Руској федерацији.

Радикали неће предати Косово и Метохију

Водитељ: Могу ли они то да спрече?

Томислав Николић: До сада су постојали разлози да то спрече, али не тако убедљиви да баш морају да се супроставе Америци која је лобирала у Савету безбедности. Овога пута када представници Кине и Руске Федерације буду знали шта је воља грађана Србије

је неће постојати ни један разлог да се не успротиве вољи Америке, зато што ми сада не расписујемо референдум о томе шта ће Америка да ради у Тексасу, не расписујемо референдум о томе шта ће Енглеска да ради у Свечној Ирској, нити Француска, ни Шпанија, да ли Турска и даље сме да упада у Ирак и јури Курде. Ми расписујемо референдум шта ћемо у својој кући да радимо и у тој кући се још увек ми питамо. Чак смо и ми који смо изабрани на изборима легитимни да о томе расправљамо, а позивамо и народ да се о томе изјасни, па би сада требало да се нађе неко ко ће се ставити изнад воље грађана Србије, а да решава проблеме у Србији. То ова Влада једноставно не сме да дозволи, неће да дозволи и ниједна влада у којој буду српски радикали неће ићи противно интересима грађана зато што једноставно на то нема права. Ако дође до било каквих општријих условљавања, до уцена, до гомилања трупа на нашим границама, до експлицитних захтева да Косово и Метохију предамо, та влада која буде предавала Косово и Метохију неће имати чланове који припадају Српској радикалној странци.

Српска страна у клин, шиптарска у плочу

Водитељ: У овом саставу, сада када је Српска радикална странка у Влади, 7. априла настављају се понуђени преговори представницима албанског политичког живота на Косову и Метохији. Очекујете ли да се појаве Албанци у уторак?

Томислав Николић: Не знам да ли ће се дојавити у уторак, али очекујем да се појаве на преговорима. Ми само имамо довољно мудрости, довољно стрпљења и довољно времена за то, без обзира на све унутрашње проблеме које Влада Републике Србије мора по убрзаном темпу да решава, без обзира на огромну законодавну активност којом ћемо засути Народну скупштину.

Ми морамо да имамо времена да заказујемо те преговоре и да на преговоре долазимо. На тај начин ми дајемо још додатних адута нашим заштитницима у свету, зато што је захтев Савета безбедности да се питање Косова и Метохије врши преговорима. На тим преговорима ми учествујемо, нека питају оне који не учествују. Преговори нису условљени ничим ни саставом делегација, нити тиме шта ће они да траже. Ми нисмо рекли - ако мислите да тражите Косово републику или посебну државу, немојте ни да долазите. Значи, њихово је право и дужност да дођу и да кажу шта желе, а онда ћемо ми да кажемо колико далеко Србија може да иде у попуштању пред албанском националном мањином, односно колико права албанској националној мањини у погледу аутономних права за ту мањину може да да, а да Србија као држава не буде угрожена.

Водитељ: Реците ми, колико може та ситуација да траје? Значи, сваког дана изнова Влада понавља позив за преговоре, представници политичког живота Албанаца се не појављују на тим преговорима и условљавају то појавом међународног посредника и колико по вама та цела ситуација може да траје?

Томислав Николић: Колико год да буде трајала, ми ћемо одлазити сваког дана, то уопште није дуго време у поређењу са једним даном рата. Ако на тај начин спречавамо рат и ако на тај начин доказујемо Међународној заједници, уколико желе да реше проблем Косова и Метохије без рата, треба да они који су ментори политичким странкама албанске националне мањине, да убеди њихове вође, вође албанских националних мањина да на преговоре дођу. Америка и сви остали савезници, Ибрахима Ругове морају да знају да они директно помажу, а чак и подстичу тероризам. Нико од вођа албанске националне мањине не шаље своју децу у терористичке акције, њихова су деца у иностранству, они примају пензију од ове државе, а потурају албанску сиротињу да гине у окршајима са полицијом, са српском полицијом, зато што тиме стварају неред, а уопште не броје мртве Албанце, њих то уопште не интересује. Дакле, полиција на Косову и Метохији одржава ред, специјалне јединице, појачане јединице полиције су повучене...

Ред и мир без страног мешања

Водитељ: Тај рат је још увек присутан од стране Међународне заједнице, када су у питању специјалне полицијске јединице.

Томислав Николић: Знате, Међународна заједница уопште нема право да нам поставља услове како ћемо ми да одржавамо ред и мир у сопственој земљи и ми нисмо реаговали на те њихове захтеве, ми смо реаговали проценујући безазлену ситуацију. Дакле, редовни састав сада је апсолутно у стању да одржи ред и мир, а Међународна заједница може сто пута да нам забрани да спречимо терористичке акције употребом специјалних полицијских снага, а ми ћемо специјалну полицију послати, зато што су раздаљине веома кратке, превозна средства су веома брза, а ми у року од пола сата можемо да у сваком жаришту поново имамо људе који су у стању да разбију сваког терористу на Косову и Метохији. Дакле, не обазиремо се на то шта они траже, изузев ако траже оно што је нормално и оно што би и друге државе у свету могле да прихвате, међутим, од Срба се непрекидно тражи оно што српски народ и српска држава уопште не могу да прихвате.

Територијална аутономија је искључена

Водитељ: Када одлазите на преговоре које заказује Влада Србије, које реално решење, Ви као Српска радикална странка и члан Владе носите?

Томислав Николић: Ми смо то решење изнели пре него што смо и помошљали улазак у Владу. Ја сам као представник Српске радикалне странке и као представник најјаче опозиционе странке у парламенту у прво време ишао на разговоре, које смо покушавали да обавимо са, углавном са Ибрахимом Руговом, пошто сви они који су позвани да разговарају, кажу да све зависи од Ибрахима Ругове. Наши ставови су јасни, територијалне аутономије нема, али може да се обезбеди културна аутономија за припаднике албанске националне мањине и ту смо означили праг до ког Србија може да иде. Тај праг је много даље него што једна држава у свету дозвољава, припадницима националне мањине и много даље него што то тражи Конвенција о правима мањина, која је у оквиру Савета Европе прописана. Ми смо решили да понудимо припадницима албанске националне мањине културну аутономију, школство, здравство, култура и то све да буде у њиховим рукама. Да школовање у основним и средњим школама, на факултетима обављају на албанском језику по својим програмима и да им се ми у то не мешамо. Да издају дипломе и нека на тим дипломама пише да су најбољи и најпапетнији, најшколованији на свету, нека покушају са тим дипломама да се негде заполе.

Шиптари не желе да користе своја права

Водитељ: Реците ми сада, баш када смо код тог споразума о нормализацији школства, њега су подржале и целокупна српска јавност, међународна јавност, осим Универзитета у Приштини, на челу са ректором Паповићем, како сте Ви реаговали?

Томислав Николић: Српска радикална странка није учествовала у томе, то је затечено стање. Ми смо ушли у Владу са већ потписаним споразумом, међутим усагласили смо се са тим споразумом.

Уосталом, спречавати децу Албанаца да иду у школу, тиме што ћемо их ограничити, прописивати на који ће начин да иду у школу, нама то више није циљ. Ако они не желе да се уклапају у просветни систем Републике Србије, ако желе да се гетезирају, ако желе да уче само предмете за које они мисле да су важни, ми ту више не можемо да утичемо. Србија им је пет, шест година нудила да дођу у школе, да школе уче према наставним програмима које прописује Република Србија за све своје грађане, а они су то одбили и довели су ситуацију до усијања. Не желе да користе своја права

која имају по Уставу и закону ове земље, али добро. Желе да се школују и нека се школују. Нама не смета ни то што ће српска деца ићи пре подне, албанска деца поподне. Нама не смета ни то што ће они да се образују по својим програмима, њима ће сметати то што су на тај начин образовани, зато што у оквиру Републике Србије неће имати где да раде, изузев на Косову и Метохији. Када тако школовани кадар почне да лечи на Косову и Метохији, када почне на Косову и Метохији да води велике фирме, када почне да се налази пред нерешивим проблемом, најпре непознавање језика, а онда неуклапање у читав систем, онда ће бити касно да се кају због тога. Са друге стране они кажу да не желе да служе Војску Југославије, а ми смо рекли ко год не жели, не мора ни да служи. Уосталом, никада српска војска није лежала на шиптарима који би у њој...

После разговора избори

Водитељ: То је занимљиво, војску служе они који су држављани ове земље, а једна од Ваших идеја је била да се провери ко су од Албанаца на Косову, држављани ове земље и колико њих заправо има документовано, сада су ту извршне власти, хоћете урадити нешто по том питању?

Томислав Николић: Па у оквиру те полазне платформе које Српска радикална странка проследила јавности и представницима албанске националне мањине, предвиђено је да уколико одлуче да прихвате разговоре и уколико дође до споразума да смо ми спремни да омогућимо да се распишу избори на свим нивоима. Да се распишу избори за Савезни парламент, Републички парламент, и локални избори и тако да се омогући припадницима албанске националне мањине који имају права да гласају, да буду бирани и да бирају. Наравно, то је прилика и дужност да се изврши попис становништва на Косову и Метохији, да српска држава коначно изврши попис и да утврди колико је грађана припадника албанске националне мањине, да утврди ко од њих има држављанство, ко нема, ко има право гласа, ко нема. То је истовремено прилика да се провере књиге држављана, књиге рођених, да се провере катастарске књиге, да се једном уреди ситуација на Косову и Метохији, баш као што је уређена у свим осталим општинама на територији Србије, а да знамо ко су држављани, а ко нису. Они који нису држављани Републике Србије, Савезне Републике Југославије, неће моћи, не само да учествују на изборима, неће моћи да живе у Југославији. Као што све друге светске државе свакодневно, а Немачка нам сваке суботе у неколико авиона довози Албанце који немају држављанство немачко, а враћају их, који немају ни наше држављанство, тако ћемо и ми Албанији вратити све Албанце који немају држављанство Са-

везне Републике Југославије и Републике Србије, а бораве непријављени на територији Републике Србије.

Уступци шиптарској мањини

Ми смо спремни да омогућимо припадницима албанске националне мањине да сами организују своје здравствено социјално осигурање, пензијско, инвалидско и пензионо осигурање, да формирају фондове, да у те фондове ушлаћују и да скупштина њихове културне аутономије одлучује како ће се распоређивати ти фондови. Дакле, то је заиста једна лепеза права какве националне мањине у свету немају, зато што све државе у свету брину о томе да једног дана права националних мањина не угрозе права народа и када год пишу конвнције о пра-

не, пакетом, који они чак нису у стању да прихвате, толико је то велики посао и велика одговорност која би пала у њихове руке, али смо ми спремни да то урадимо.

Тада нека међународна заједница, у ствари Америка, која увек себе представља међународном заједницом, нека каже шта ту још треба учинити и шта би још могло да се уради да Косово и Метохија буде република, то неће моћи никада. Зато што ми већ једном доживели да Србија буде прегласавана у некој заједничкој држави и из тога никада ништа није било добро ни за Србију, нити српски народ, нити за грађане Србије у целини. Дакле, сан о томе да Црна Гора са овим садашњим руководством и нека нова република Косово и Метохија држе у ропству Републику Србију је неоста-

њих прихватљиво. И, боје се тога да изнесу захтев да нико нормалан у свету не може да подржи. Због тога отежу са почетком преговора, али ја мислим да су већ притисци на њих толико велики да ће ускоро морати да се појаве. Што се мене тиче, ја сам у стању да их чекам годинама.

Нереални апетити СПО

Водитељ Гледате "Травитацију". Мој гост је Томислав Николић, потпредседник Владе Србије. Разговараћемо сада мало и о вашем уласку у Владу. СРС у финалу преговора о уласку у Владу, одлучује да улази у кабинет Мирка Марјановића, иако сте дуго година уназад жестоко критиковали и власт и новог - старог премијера, зашто?

Влада Србије поштоваће вољу народа, неће уступити под притисцима

вима мањина, и мисле о себи. Знају они врло добро да је Србија понудила албанској националној мањини сва права која су обавезна по међународним нормама и знају врло добро да Албанци једноставно та права не желе да уживају, у ишчекивању нечега много већег, нечега што се зове њихова држава. До сада смо их подстрекавали у томе, увек и изнова тражили још понешто да им омогућимо, а зашто бисмо корак по корак. Ево, ми ћемо да направимо читав један пакет и договорили смо се да делегација у томе делује унистано, да уопште нема различитих наступа, да једноставно наступимо са пакетом који може да се понуди припадницима албанске националне мањи-

риво, а нарочито је неостварив сан да Косово и Метохија могу да се отцепе. Дакле, имаће још једно право, а то је право да у тридесет општина на Косову и Метохији заједно са Србима, апсолутно деле власт. Срби не могу да владају над њима, нити да они могу да владају над Србима. Дакле, да све одлуке о територијалној самоуправи које се тичу локалне самоуправе, да све одлуке доносе консензусом, тако како је неприхватљивије за грађане који тамо живе. Мислим да се Ругова и његови преговарачи, тај тим који је он формирао, у ствари боје тога, што у нашим ставовима нема ничега што би они могли да одбију. Боје се тога да они морали да дођу и да кажу - да је све за

Томислав Николић: СРС није имала финале преговора. Ми смо имали договоре који су трајали једно предне. Преговори са СПО су трајали шест месеци, предуго за нормалне преговоре. Ми смо знали да ти преговори страховито запињу, чим се ништа не реализује, чим нема владе шест месеци знали смо да су мегаломански захтеви Вука Драшковића и да постоји једна граница коју СПС не може да пређе у попуштањима, а та граница је равнотежа у Влади. Нико нормалан не може да очекује да левица која има 105 посланика, без Нове демократије, дозволи да СПО са 45 посланика, па чак и са пет додатих из Нове демократије - са 50 да има више министара у

Влади него што их има левица, чак да да и мандатара који би саставио нову Владу. Дакле, видело се да ситуација запиње. Ми смо били убеђени да неће ништа бити од Владе са СПО, онда када првог дана преговора о Косову и Метохији у преговарачком тиму се није појавио нико од СПО.

Водитељ: Тврде да није постојала циљна платформа?

Томислав Николић: Та платформа и сада не постоји. Значи, неће никада да се појави а једва чекају да уђу у тај тим и једва чекају да и они коначно заузму место тамо где им и јесте место - парламентарној странци, значи, место за столом на коме се решава судбина Србије. Како је могла да се направи платформа када смо ноћу решили да сутра ујутру кренемо први пут. Толико је била тешка и скоро безизгледна ситуација. Санкције су биле на помолу. Нас су позвали у 9 увече и питали да ли ћемо дати представника, који ујутру треба да путује у Приштину на прве разговоре. Ми смо одмах рекли да ћемо дати. Нисмо имали о чему да разговарамо. Када смо видели да то страшно запиње и да можда неће доћи до Владе између Социјалиста и СПО-а, а СПО је по ко зна који пут поновио да са радикалима уопште не помишља ни на билокакву владу, знали смо да може да се деси да будемо у ситуацији да правимо Владу народног јединства са социјалистима.

Интерес радикала је Србија

Водитељ: Који су били ваши интереси?

Томислав Николић: Ми смо десетак дана пре него што је решено, уствари пре Скупштине, имали смо Извршни одбор за Србију на коме смо нагавестили такву могућност и уопште није било ни једног гласа против. Било је забринутих тонова, било је питања на тему, шта ако нас неко превари, да ли су они искрени да желе да одбране српски национални интерес. Ми смо рекли да ту причу не треба ширити, јер нити нам је до сада понуђено да уђемо у Владу, да од свега тога може да се деси да не буде ништа. То је трајало 10 дана и нико од 200 чланова извршног одбора се уопште није обратио јавности, а изгледа да ни својој породици није рекао да тако нешто постоји. Јавност је до ујутру у понедељак, била апсолутно необавештена о томе, како ће изгледати Влада, чак су неки дневни листови који се хвале обиљем информација и свих политичких странака, дали су тотално погрешне прогнозе на сам дан. Наш интерес је Србија. Видите, СПО је дуго преговарао зато што је знао да Србија мора да има Владу. Знао је да нас очекује пакао који се зове - страховити притисци и уцене. Ми то осећамо већ годинама. Све док су жаришта била Република Српска Крајина и Република Српска, Америка није подизала Косово и Метохију. Ми смо непрекидно упозора-

вали да ако попустимо код Крајине и Републике Србије, да ће нам сигурно на исти начин отимати Косово и Метохију. Сада је дошла прилика да коначно Србија брани оно што је у оквиру Авнојевске Србије. Све политичке снаге које су одбиле да бране Србе преко Дрине и Дунава, а у њих спадају садашње све опозиционе странке, изговарале су се тиме, да то није Србија, да Србија није у рату, да њих нико тамо не зове, да немају неких интереса и мотива, сада не могу да нађу оправдање. Каково је то оправдање да на територији Србије не бране територију. Знали смо да нас чека пакао. Знали смо да Србија мора да има Владу, легитимну Владу, изабрану у Народној скупштини а не ову која продужава свој мандат, без икаквог упоришта у закону и Уставу. СПО је био убеђен да ће Социјалисти морати до крајности да попуштају да би имали било какву Владу. Када је кап прелила чашу и када Социјалисти и СПО уопште нису могли да се договоре, зато што господин Драшковић има огромну фамилију, они су се обратили СРС и договори су постигнути за два сата. Ми смо инсистирали само на томе да се Социјалисти јасно и гласно одреде да у јавност изађу са ставом, како ће реаговати и како ће деловати на Косову и Метохији, како ће деловати у оквиру приватизације. Интересовало нас је да ли ће та Влада трајати четири године, или та Влада има само за циљ да постоји, да би неке одлуке спровела које су у интересу СПС. Ви сте одмах чули изјаве из самог врха СПС и од председника СПС, да је Косово и Метохија неотуђиви део Србије и да је само унутрашње питање Републике Србије. Што се тиче тог огромног дела српског националног дела, СРС је потпуно тиме задовољна.

Ако ова Влада не успе, више ниједна неће успети

Водитељ: Како су реаговали ваши бирачи?

Томислав Николић: Ја не могу да вам кажем како су реаговали наши бирачи. Ми нисмо имали изборе после тога. Али је наше чланство изванредно реаговало. Већ сам вам рекао да ми скоро сваке вечери гостујемо на локалним медијима. Нема ни један проценат, а тражимо да нам се сва питања прочитају, они који осуђују улазак у Владу. Код скоро свих постоји недоумица о томе, да ли ће успети Влада, зато што виде колико је тешка ситуација, али безмало сви кажу - ако та Влада не успе, онда више ни једна неће успети. Грађани Србије имају огромно поверење у СРС, зато што знају да никада, никога нисмо преварили, да никада ником нисмо о ништа отели, нисмо украли и да се политиком не бавимо само зато да би ми, колико нас има у врху странке, можда 200 нас, да бисмо имали неке привилегије, неке олакшице. Врло добро грађани знају да смо

ми могли да сачекамо и ово време, ово тешко време у опозицији, да нападамо власт и да на идућим изборима имамо још више посланика. Знате, ми смо већ седам - осам година опозициона странка. Непрекидно критикујемо СПС, која је непрекидно на власти, за то време указујемо да постоје другачији путеви, указујемо на њихове грешке и стално смо у опозицији. Ми смо имали озбиљне састанке око уласка у власт. Размишљали смо на начин да ако се Влада не формира имаћемо нове изборе.

Власт је права одговорност

Шта значе нови избори?

Треба вам месец дана да се распишу, два месеца да се одрже, па после тога још три или четири месеци да се конституише Влада, ако буду резултати исти као сада. Значи, још годину дана смо изгубили а Мирко Марјановић и његов кабинет ви наставили да врше власт.

Политичар може да се неколико година бави политиком тако што ће бити у опозицији, а онда једноставно више даље тако не може да иде, једноставно морате да будете на власти да би се идеје које пролагирате у народу остваривале, да би се оствариле и да би сте видели да ли сте заиста прави човек за тај посао или нисте.

Препоручујем свим политичарима који се политиком баве да једног дана уђу у власт, чак и ако не победе, да се понуде да уђу у власт зато што је то тек права одговорност.

Ми смо могли да издржимо још неколико месеци, да критикујемо без икакве одговорности, да се Србија сроба још даље, да можда изгубимо и Косово и Метохију зато што Влада Србије без подршке Српске радикалне странке уопште не би била у стању да предузме било какву меру којом би заштитила интересе Србије.

Дакле, преузели смо страховиту одговорност на своја леђа. Врло добро знамо какав смо потез учинили и очекујемо да ова Влада, уз потпуну искреност, која је исказана на свим досадашњим седницама, влада до следећих избора а да ти избори буду за четири године.

Ако Србији не буде боље, радикалима није место у Влади

Водитељ: Шта би вас натерало да изађете из те Владе.

Томислав Николић: Наравно да постоје разлози због којих би изашли. Ми смо ушли са програмом који је договорен и који је мандатар Мирко Марјановић изнео на седници Народне скупштине.

То је програм који се апсолутно подударно с програмом Српске радикалне странке. Ако би кренуло тако да ситуација у Србији измакне контроли Српске радикалне странке да почне да се остварује нешто чега нема у нашем

програму, ако би дошло до предаје територије на Косову и Метохији, ако би дошло до таквих уступака који уопште нису у интересу српског народа и грађана Републике Србије, ако би Социјалисти поново зауставили апсолутно приватизацију а поједини њихови моћници и даље наставили да се богате, увозе извозе, имају квоте и контингенте, срозавају вредност друштвених фабрика до нуле, а онда их откупе у бесцење, ако би се криминал и даље развијао а не би постојала искрена жеља Владе Републике Србије да омогући полицији да ради свој посао, да открива и проналази криминалце,

Девалвацијом против незаконитог богаћења

Да ли се на девалвацију чекало због конституисања извршне власти у Србији и заправо стабилизације политичког живота?

Томислав Николић: Ми смо, као и прошле године, као опозициони политичари у кампањи за изборе говорили да је динар прецењен и да је то својеврсна плачка грађана и да Савезна Република Југославија, Србија и Црна Гора од тога немају ништа.

И указивали на то да нема прихода од царина зато што ови велики увоз-

свима онима који формирају цене да уопште нема основа да повећавају цене.

Без ребаланса буџета

Влада Републике Србије као свој корак рекла је да неће повећавати износ буџета у номиналном износу. Дакле, колико је буџет изгласан толики ће бити до краја године без обзира на девалвацију. Ми смо рекли - са истим средствима, без ребаланса буџета изфинансираћемо државу а министарства нека се снађу да пронађу уштеде, с тим што уштеде не смеју да буду на рачун запослених.

Тек уласком у државну управу сватили смо су ту у ствари најмање плате у Србији и да је великим делом кривица за овакво стање у Србији одлив стручних кадрова из државног апарата, одлив најспособнијих правника, економиста, људи који посао умеју да обаве, људи који посао знају и који су отишли тамо где су боље плаћени.

Ми ћемо се потрудити да рад у државној управи, рад у судству, рад у полицији, тужилаштву, здравству, школству буде изузетно добро плаћен, да може да се тај посао лако добије и лако да се изгуби. Ми смо дошли у апсурдну ситуацију да нико из општине Земун нема мотива да пређе да ради у Влади Републике Србије зато што су у Влади дупло мање плате него у општини Земун.

Е, ми ћемо подићи ниво стандарда у целој Србији. На тај начин подићи ниво стандарда оних који кроје државну политику, тако да то буде најцењеније занимање, да се људи не стиде тога што раде у државном апарату а држава од тога може да има само користи.

Инфлације неће бити

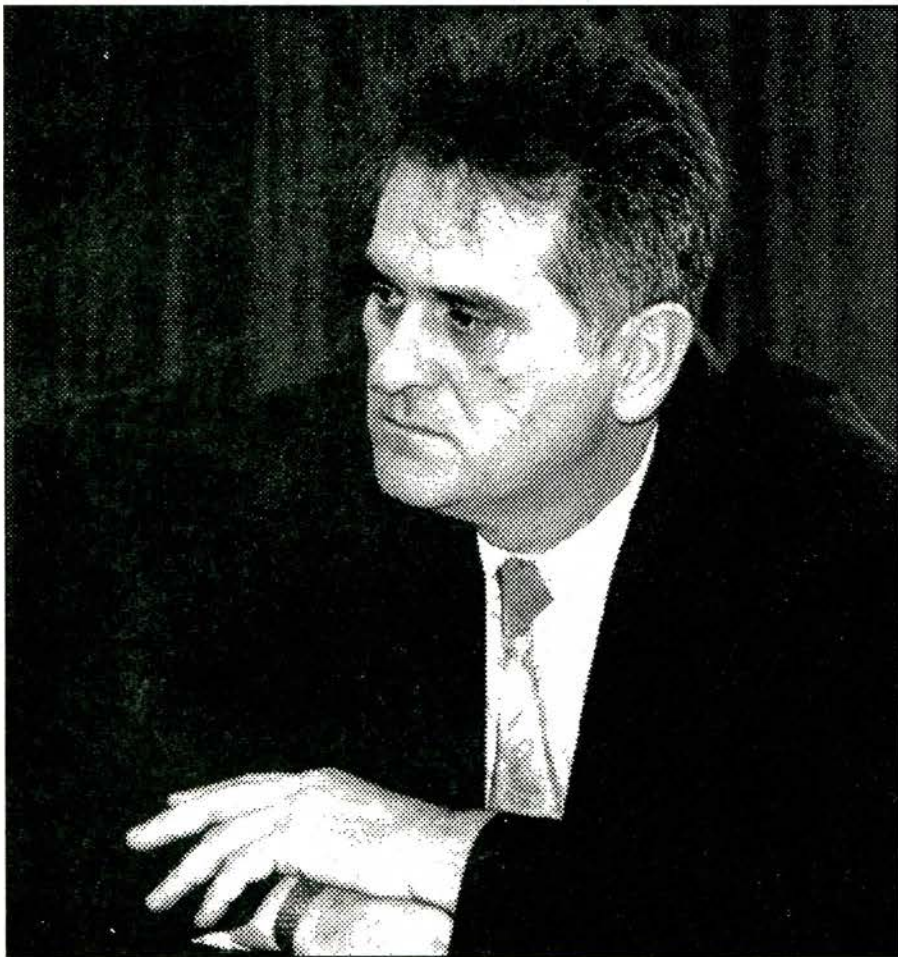
Водитељ: Очекујете ли да ће резултат ове девалвације, рецимо нестанак дилера и могућност да ви и ја купујемо марке у банци, опстати.

Томислав Николић: Мора да опстане. Девалвација није могла раније да буде зато што и није било девиза које би одржале курс динара. Сада девиза има. Била је још једна транша од продаје телекомуникација. Ова вредност динара у односу на марку је потпуно поткрепљена девизним резервама и ја сам апсолутно убеђен да инфлације неће бити и да је неће бити.

Препоручили смо свима, рекли смо да нећемо никаквом регулативом одређивати цене, али смо свима рекли да нећемо трпети да се цене повећавају само зато што је промењен курс динара у односу на марку и зато што то нема везе са домаћим ценама, зато што сви они који имају домаће инпуте и даље послују под истим условима. Они су одавно зарачунавали у ценама својих производа вредност марке од 6 динара.

Водитељ: Господине Николићу хвала.

Мој гост вечерас био је господин Томислав Николић, потпредседник Владе. Пријатно.

Расписали смо референдум да консултујемо народ шта ћемо да радимо у својој кући

да тужилаштво ради свој посао, да судови раде свој посао Српска радикална странка не би имала мотива да остане у таквој Влади.

Зато што смо претуго били опозиционари и нисмо ушли у власт да би смо образ изгубили због само неколико месеци власти. Ми смо ушли у Владу Републике Србије да Србији буде боље.

Ако Србији не буде боље нама није место на власти. То значи да смо промашили професију и да би свако требао да се врати, да ради оно што је радио пре него што је ушао у политику.

Водитељ: Србија и Југославија су баш неколико дана после избора Владе добили и девалвацију динара.

ници који су махом у врху, у естаблишменту власти, царину плаћају по курсу од 3,3 динара за марку иако се зна да је марка у односима између привредника већ била шест динара.

Истовремено они су увек од Народне банке добијали девизе по курсу од 3,3 динара. Добијали су робу по 3,3 динара која је одмах вредела 6 динара. То је био страшан начин да се људи богате. Мислим да је оно била права мера и у реду је да Влада коју је избрала Скупштина донесе такву меру. Односно, ви знате да курс динара није у ингеренцијама

Републичке владе него Савезне и Народне банке, али ми смо наравно дали сагласност на такву меру и одмах реаговали најпре ценама деривата а онда и системским мерама и упозорењем

КОСОВСКА ХРОНИКА

Проблем Косова и Метохије све се више компликује, не због и саме ситуације на том подручју, него због све већих притисака западних сила и њихових покушаја да се та територија отме Србији. Западним силама је јасно да нема никаквог правног основа да се Косово и Метохија отцепе од Србије и зато оне иду на прву фазу, њихово претварање у посебну федералну јединицу у саставу Савезне Републике Југославије, а у другој фази планирају отцељење, јер федерална јединица има све атрибуте државе

Водитељ: Поштовани гледаоци, добро вече. На иницијативу председника Слободана Милошевића, на предлог Владе Србије, Народна скупштина је донела Одлуку да за 23. април распише референдум, на којем ће се грађани са да или не, одлучивати да ли прихватају учешће страних представника у решавању проблема Косова и Метохије.

Ово је и тема наше вечерашње емисије, а наш гост је потпредседник Владе Србије, господин Војислав Шешељ.

Добро вече и добро дошли.

Др Шешељ: Добро вече, боље Вас нашао.

Косовско-метохијске политичке релације

Водитељ: Гледаоци могу постављати питања нашем госту, а на питања ћемо одговарати у другом делу емисије, а телефон је као и увек (224-037). Господине потпредседниче, Косово није данашњи проблем, оно има историјске и политичке узроке, то јест оно што се данас дешава тамо, има своје историјске политичке узроке, како Влада Србије данас види проблем Косова и Метохије и које предлоге има за решавање проблема?

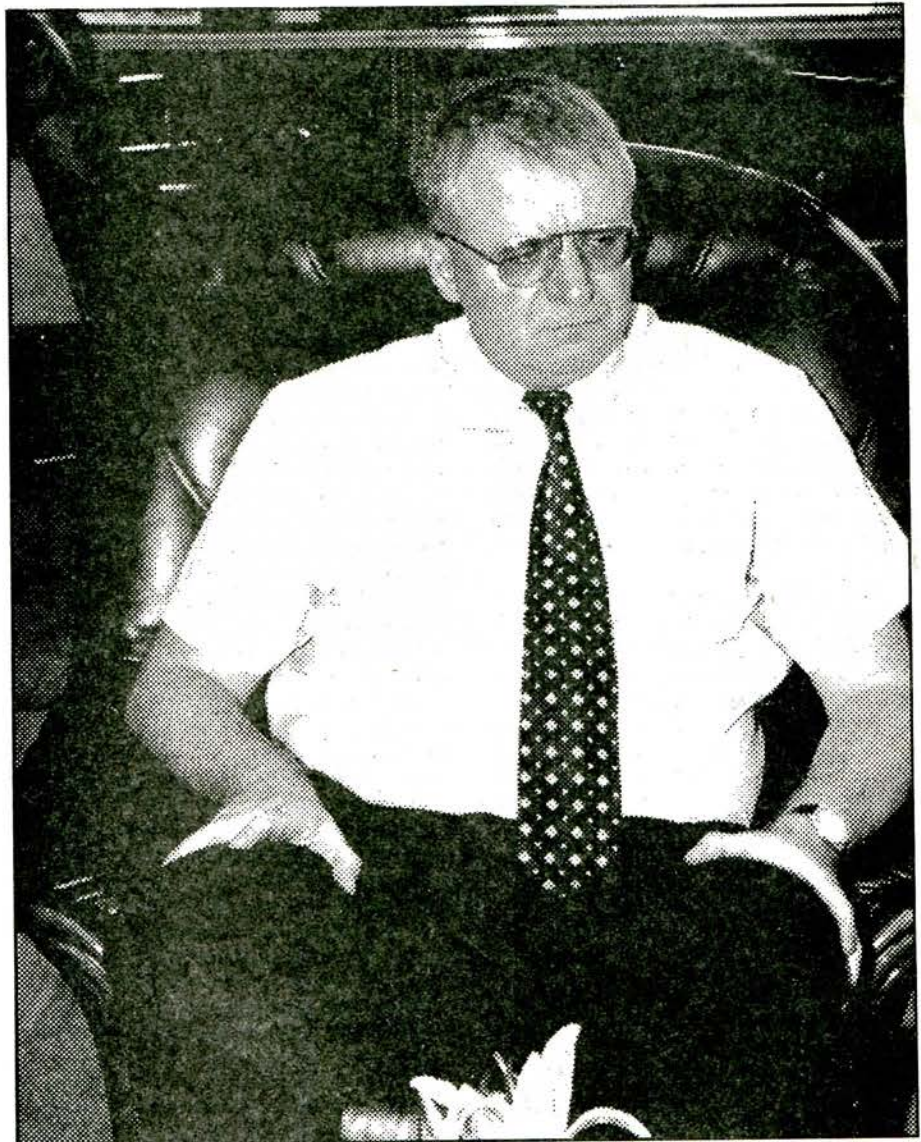
Др Шешељ: Проблем Косова и Метохије се све више компликује, не због политичких везаности и ситуације на самом Косову, него због све већих притисака западних сила и њихових покушаја да се та територија отме Србији. Косовски проблем, наравно, развијан је у дужем временском периоду, од 6. априла 1941. године па наовамо и ништа није урађено у правцу његовог решавања, све негде до краја 1980. године.

Уставним променама, с краја 80-тих година Косово је заправо чвршће везано за Србију, и сада би западне силе притисцима на Србију на Савезну Републику Југославију, да пониште резултате тог једног великог политичког покрета, српског народа с краја 80-тих година и да Косово трајно изведу из Србије. На који начин?

Западним силама је јасно да нема никаквог правног основа да се Косово отцепи и зато оне иду као на прву фазу, на претварање Косова и Метохије у посебну федералну јединицу у саставу Савезне Републике Југославије, а у другој фази планирају отцеп-

љење, јер федерална јединица има све атрибуте државе.

Федерација је сложена држава, федерална јединица је проста држава у саставу федерације и онда би стварање федералне јединице омогућило припадницима албанске националне ма-

Шиптари су све свеснији да би у евентуалном рату могли много да изгубе. Они сувише лепо живе да би жртвовали стандард и завршили у избегличким колонама

њине буквално када год пожелеле да се отцепе из Савезне Републике Југославије, чак и у случају када би се прописало да је немогуће отцепљење федералних јединица. Подразумева се да је воља народа у оквиру једне државе, просте или сложене, и у оквиру федералне јединице, као државе у извесном смислу речи, јача чак и од уставног акта и од правне норме, а оно што је за нас посебно опасно, то је ако би Косово и Метохија заиста били федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије, та федерална јединица би била под директним утицајем западних сила, у њој би Шиптари доминирали, а Србима би тамо живот био неподношљив, а и своја политичка настојања на савезном нивоу координисали би са настојањем западних сила, а западне силе се надају да ће и у Црној Гори да се учврсти један режим који ће бити под њиховом контролом и онда би се Србија опет нашла под принудном управом.

На савезном нивоу, режим из Подгорице и режим из Приштине би, заправо, остваривао принудну управу над Србијом и то би толико било неповољно за Србију, да би се Србија појавила као федерална јединица која би растурила ту заједничку државу и више не би могла у њој нормално да egzистира, а западне силе би нешто увукле крајем у том правцу, па да се Србија у коначном исходу оптужи да је кривац и за распад такве федерације Савезне Републике Југославије.

Влада Републике Србије има једну платформу, платформа је веома једноставна, крајње једноставна, свима је јасна, за решавање косовско-метохијског проблема. О тој платформи Косово је искључиво унутрашње питање Србије и не долази у обзир отцепљивање Косова од Србије. То је основна ствар. Друго, по тој платформи, Влада је спремна на дијалог са политичким представницима албанске националне мањине али без икаквог страног мешања.

Многе опозиционе странке нас оптужују да немамо платформу. Имамо платформу и то је најшира могућа платформа. Тешко је замислити неку ширу платформу, осим капитулације.

Што се тиче конкретног решавања проблема, ми ћемо инсистирати да се проблем решава успостављањем аутономних права припадника шиптарске националне мањине, а не ширењем аутономије Косова и Метохије.

Ми ни у једној варијанти не можемо то да прихватимо, имамо врло негативно историјско искуство да поново албанска национална мањина влада, управља над тамошњим Србима, муслиманима, Турцима, Ромима, Египћанима, каквих све има.

Спремни смо да понудимо извесне елементе културне аутономије припадницима албанске националне мањине, ако не желе да иду у наше државне школе, нека формирају себи приватне, ако им не одговарају наше бол-

нице, нека оснивају своје приватне итд. Наравно, о конкретном садржају те културне аутономије спремни смо да разговарамо.

Српска радикална странка је свој страначки став у том правцу до краја прецизирала, а Влада је одговорна за преговоре и ми ту не постављамо неке конкретне услове унапред, спремни смо да разговарамо и о модалитетима организовања локалне власти на Косову и Метохији и ту су разне опције у игри, а ми ћемо, наравно, задржати садашњи уставни положај локалне власти општинске самоуправе.

Међушиптарски односи

Водитељ: Чини се како време пролази да је албанска национална мањина све мање спремна на сарадњу, очигледно, јер не долази на заказане договоре.

Колико је могућ отворен дијалог са њима и шта даље Влада планира, пошто до сада ниједном нису дошли?

Др Шешељ: Међу припадницима албанске националне мањине одвија се један врло интересантан политички процес. Видите, цепа се Руговина странка, врло озбиљно се цепа, затим расте отпор код једног дела Шиптара према терористичким активностима и према овим максималистичким захтевима, јер Шиптари су помало уморни од те напете ситуације која траје читаву деценију, уморни су од услова постојања практично двоструке власти, постоји званична официјална државна власт Србије.

Са друге стране, постоје неки илегални органи који су им узјакхали на грбачу, који их киње, који их тероризују, малтретирају, који их потцењују, и који им отимају новац.

Рецимо, дешава се да Шиптар месецима тражи лекарску помоћ у паралелном њиховом здравственом систему и тамо наилази на људе који му отежавају и пролонгирају лечење, како би што више новца из њега извукли, и на крају, када види да нема ништа од тог третмана, одлучује се да крене у нашу државну болницу, ка да болест узнапредовала, ако је реч о некој озбиљној и опасној болести.

Затим, велики број припадника шиптарске националне мањине више не може да поднесе ту високу школарину у паралелном школском систему. Они који се баве трговином желели би да имају могућности за несметано обављање те своје професије.

Они који се баве извесним врстама производње, такође, економске делатности их усмеравају на повезивање са Србима, а не за стварање једне врсте апартејда, потпуно одвојеног живота.

Ти процеси који се дешавају међу припадницима албанске националне мањине говоре да и Албанци сазревају у политичком смислу, а најновији терористички акти који се дешавају и који су учествовали, сведочанство су директнијег страног мешања и нервозе која је

захватила политичке представнике Албанаца.

Онај ко је убеђен у успех своје политичке борбе, нема потребе да прибегавља тероризму, нема потребу за било каквим нервозним наступима. Онај ко постаје нервозан, самом својом нервозом сведочи да му баш политичка позиција није стабилна.

Демонстрација воље српског народа

Водитељ: Како даље планира Влада Србије да контактира са представницима албанске националне мањине, да ступи у отворен дијалог, да ли је референдум једно од могућих решења питања Косова?

Др Шешељ: Знате, референдум сада није начин, овај наш референдум 23. априла, није начин решавања косовско-метохијског проблема, овај референдум је демонстрација воље нашег народа, свих грађана Србије да се одбије било какво страно мешање, страни рецепти решавања унутрашњих проблема Србије. Због тога је референдум веома важан.

Референдум даље стабилизује политичке прилике у Србији, видели сте све озбиљне, буквално све озбиљне политичке странке у Србији су подржале референдум. Против референдума су неке мале, безначајне, парламентарне или ванпарламентарне странке. Ми овакво јединство на политичкој сцени никада нисмо имали у ових 8 година постајања вишепартијске парламентарне демократије у Србији. То је веома значајан успех, а Влада Србије ће непрекидно да нуди Шиптарима разговор.

Нама није тешко да Владина делегација путује, некада скоро свакодневно у Приштину, да нуди тај дијалог, да разговара са представницима оних мањина које желе да разговарају. Отварање тог процеса разговора следи, када ће се то десити, то је друго питање, али мислим да Шиптари неће моћи дуго да избегавају.

Друго, значајно је да на ове разговоре долазе представници Турака, муслимана, Рома, Египћана, да се на тај начин покаже целом свету да на Косову и Метохији не живе само Шиптари.

Тамо има око 200.000 Срба, 150.000 муслимана, 150.000 Рома, не знам тачно колико Турака, али их има поприличан број, можда између 30 и 50.000. Има извештај број грађана који се изјашњавају као Египћани, има грађана неких других националности. Када се то све сабере, то је негде око 600.000.

Ја сам лично убеђен да Албанаца нема више од милион. Према неким официјалним проценама у последње време, има их око 800.000. Разговарао сам и са неким страним дипломатама последњих дана и они су изненађени како мали број Шиптара излази на демонстрације у Приштини и у неким другим местима на Косову. Некада је то

било по 1.000, 2.000 људи, некад их има пет, некад 10.000.

Тај мали одзив на демонстрације сведочи да Шиптари и нису баш тако политички јединствени и друго, да им се не улази у неку фазу отворенијег обрачунавања са српским народом.

Годинама Шиптаре са запада гурају у рат против Србије. Они су све свеснији да би у том рату могли много да изгубе. Видели су шта значи рат, како горе села, како се бомбардују градови, видели су дуге избегличке колоне, а они толико лепо живе на Косову и Метохији и неупоредиво лепше него у Албанији, да се њима, једноставно, не иде у те избегличке колоне и да им не пада ни на крај памети да жртвују тај стандард који су обезбедили на Косову и Метохији. Мислим да је то преовлађујуће расположење међу припадницима шиптарске националне мањине.

Требало би да дође до првих избора на којима ће учествовати и Шиптари, па да се тачно види колико је јака и која њихова политичка партија, да се тачно види каква је њихова политичка воља. Без тајног гласања то не може да се види. Ови који су се наметнули и који диктирају сада, питање је да ли баш имају толико неподељену подршку.

Албанска друштвена заједница је још увек у својој основи поприлично примитивна и постоје нека правила понашања из прошлог и из ранијих векова, која доминирају над оним што се поставља као демократски норматив у савременом свету. То је оно што сада оптерећује, пре свега, Албанце, што њима онемогућава неко озбиљније учешће у политичком процесу.

Када појединац представља неоспорног и потпуног господара породице, један Адем Јашари у очајничком терористичком обрачуна са српском полицијом убија свога сина, синовца и намерно жртвује жене и децу, не дозвољава им да напусте зграду која је опкољена и коју је он претворио у тврђаву. Он је толики фанатик да намерно жртвује своју породицу, а породица нема снаге да се томе одупре.

Такве појаве код Срба, углавном, нису могуће. Када се старешина породице, кључна личност у породици постави према осталим члановима породице на један лудачки начин, породица се цепа. Син је у стању да следи оца док се отац паметно и рационално понаша. Када види да је отац луд и да хоће да жртвује целу породицу, син се одваја, други син се одваја, ћерка се одваја, деца одлазе, жена одлази.

Наше породице, углавном, нису спремне да трпе оца алкохоличара, а камоли оца терористу који је толико заслепљен фанатизмом да је спреман да све жртвује у тим својим терористичким напорима.

Западне силе се руководе интересима

Водитељ: Тероризам и сепаратизам је оно што се на Косову дешава. Где год да се у свету деси, осуђује се, забрањује се и против тога се предузимају мере. Оно што се код нас дешава, у свету се не назива правим именом. Чија смо сада примамљива сфера интересовања? Због чега је то тако?

Др Шешел: Зато што је циљ западних сила да се уништи Србија, да се сведе на што мању територију. Западне силе се руководе искључиво интересима и због тога западне силе подржавају све српске непријатеље, Словенце, Хрвате, муслимане и Шиптаре, све оне који су против Срба, здружено их подржавају и помажу.

Циљ им је да се Србија сведе на територију бившег београдског пашалука и отворено иду у том правцу. Ако би нам отели Косово, не би се на гоме зауставили. На реду би била Рашка област или Санџак, Црна Гора је већ одавно на реду, и на крају Војводина. Када би све то отели, онда би радили на успостављању квинслитшке власти у Београду.

То је суштина њихових настојања на Балкану. Нашли смо им се на путу, не својом кривицом, Американцима се жури да Русију са свих страна опколе, у њиховим очима ми смо традиционални руски савезник на Балкану и због тога нас притишћу.

Знају колико Хрвати мрзе Русе и Русију, колико мрзе православље. Словенци такође, муслимани у Босни такође, Албанци такође, и то је суштина њихове политике.

Референдум није бежање од одговорности

Водитељ: У једној таквој ситуацији неке опозиционе странке потенцирају да је предстојећи референдум пребацивање одговорности са руководства земље на народ у доношењу коначне речи.

Др Шешел: Какво пребацивање одговорности? Прво, Влада је до краја јасна. Ми смо формирали Владу народног јединства, јер смо се пре свега договорили да Косово и Метохију не дамо никоме. Јединствен став око Косова и Метохије је основна платформа Владе народног јединства и то је суштина нашег јединства.

Када смо се око тога договорили, није било тешко договорити се о свим другим стварима, о свему онемо што је премијер Марјановић изложио у свом експозеу у Народној скупштини. Ми никакву одговорност са себе не скидамо. Ова влада постоји док је у стању да чува Косово. Ту смо одлучни до краја. Све смо ставили на ту карту, на карту очувања Косова.

Овим референдумом ми демонстрирамо целом свету да по питању Косова нема никакве разлике између става Владе Србије и става целог српског на-

рода и свих грађана Србије. Због тога сам убеђен у изванредан успех овог референдума. Убеђен сам у масован одзив и убеђен сам да ће огромна већина грађана заокружити не испод референдумског питања.

То није бежање од одговорности. То је само поткрепљивање позиције коју је Влада Србије успоставила по том питању.

Не попуштам под претњама

Водитељ: Прети нам се санкцијама, војном интервенцијом. Какве су сада реакције светске јавности и светске штампе након одлуке да 23. изађемо на референдум?

Др Шешел: Претња санкцијама је озбиљна, али ми не смемо попуштати под претњама. Попуштање у таквој варијанти је највећа грешка, знак слабости. Навикнете их на попуштање и онда нема краја њиховом условљавању и уцењивању.

Војне интервенције не верујем да ће бити. Она је могућа само ако дође до грађанског рата, а ја лично не верујем да ће доћи до грађанског рата. Није он немогућ на Косову и Метохији.

Значи, та опција не може апсолутно да се искључи, не може да се каже да је то немогуће. Могуће је, али је мало вероватно. Све док наша полиција обавља обрачун са терористима, док војска чува спољне границе земље, нема никаквог правног основа за страном мешање.

Што се тиче наше унутрашње ситуације после формирања Владе народног јединства, Србија је толико стабилна. Влада има четири петине посланика иза себе у Народној скупштини, да једноставно никоме на Западу више не пада на памет да удара у том правцу.

Ви видите из извештаја западних новинара, из изјава страних дипломата да нема ни речи осуде Владе Србије, нема напада. Неки су очекивали да ће се обрушити са свих страна притисци, уцене, претње, да ће ова влада изазвати ко зна какво констренирање. Међутим, Западу је јасно шта ова влада значи за Србију.

Које се људско право не поштује у Србији?

Водитељ: У случају да до санкција ипак дође, које мере Влада Србије предвиђа како би се живот у Србији одвијао нормално као и до сада?

Др Шешел: Ми припремамо читав систем мера. Санкције су једна веома лоша и опасна ствар и не би се живот одвијао као до сада. Живот би био отежан, али гоме нема алтернативе и ми то морамо издржати.

Видећемо сада, већ 29. априла, након састанка Контакт групе, какви ће бити даљи потези западних сила. Ја мислим да они неће ићи на неке ригорозније санкције, него ће ићи опет са неким уценама, неким претњама. Реци-

мо, забраниће српским политичарима да путују по свету. Већ су почели да праве неки списак истакнутих политичких личности које неће смети да путују ван граница наше земље.

То ће бити извесно замајавање, покушај нервирања, изазивања нервозе, не би ли ми у нервози учинили погрешан потез. Ми имамо консензус и по том питању. Влада ће мирно и промишљено да реагује на све оно што се буде дешавало.

Ниједан нервозан и исхитрен потез нећемо направити. Принципијелно ћемо и даље задржавати став спремности на разговоре са припадницима албанске националне мањине и наше залагање да у нашој земљи треба да се реализују сви правни принципи положаја националних мањина, који су прописани одговарајућим актима Уједињених нација, Конференцији о европској безбедности и сарадњи и Савета Европе.

То је једно веома моћно оружје у нашим рукама, аргументи којима се не може ни опелити. Не знам, у Смедереву се гледа Студио Б, претпостављам. Синоћ је била једна емисија, где је један високи званичник америчке администрације одговарао на питања из Београда и Приштине. На директно питање новинарке из Београда Тине Биланков, која је тражила да јој одговори - које је то људско право које се не поштује у нашој земљи, људско право које није признато припадницима албанске националне мањине?

Амерички дипломата се нашао у чуду. Он одговара - Ратко Младић се крије у Србији. Не знам да ли сте гледали ту емисију синоћ. Они не могу да нађу ни једну једину замерку у погледу положаја националних мањина у Србији, ни једну једину. А, онда кажу треба да се разговара.

Треба санкције да остану отворене. Чак, Америка која још није признала Савезну Републику Југославију у званичној комуникацији, још увек говори о Србији и Црној Гори - сад каже - Косово треба да буде федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије - е, не може.

Народ је за одбрану Косова и Метохије

Водитељ: У светлу свега тога, како Влада Србије види 23. април, оно што ће се тог дана дешавати и након тога у Србији?

Др Шешел: Очекујемо. Очекујемо сви у Влади Србије да ће грађани масовно изаћи на референдум. Народ је схватио сву озбиљност овог референдума. Народ је одлучан да се брани до краја Косово и Метохија, да се брани комплетна територија Србије, да се у погледу нашег територијалног интегритета не погушта.

Ја сам убеђен да ћемо на референдуму имати више грађана него што је икада био случај и да ће огромна већина оних који изађу на референдум заокружити не.

Таква су очекивања комплетне Владе. Све три странке које чине коалицију народног јединства, а ево, четвртак је пред нама, па ћемо видети.

Водитељ: Говорили смо о јединству постигнутом у вези са питањем референдума - СПС, Српска радикална странка, СПО, ЈУЛ, НД изјасниле су се за референдум. Због чега мислите да остале...?

Др Шешел: Зар и Нова демократија, нисам чуо?

Водитељ: Јесте.

Др Шешел: То је нешто ново.

Водитељ: Због чега мислите да остале нису?

Др Шешел: Знате, озбиљне политичке партије су се изјасниле за референдум. Српска радикална странка, Социјалистичка партија Србије, ЈУЛ и СПО.

То су четири озбиљне политичке партије у Србији, остале су неозбиљне. Неке су неозбиљне, јер су прошле године направиле страшну грешку и бојкотовале изборе, па су постале ванпарламентарне, а друге су неозбиљне, јер имају веома мали број посланика у Народној скупштини, по два-три, или су посланике добиле забуном на изборима, као коалиција Војводина, или су посланике добиле тако што им је нека већа партија буквално поклонила мандате.

Значи, све озбиљне политичке партије подржавају референдум и све озбиљне политичке партије изјасниле су се против страног мешања у наше

Војска је институција савезне државе, а савезна држава не би требало да се меша у сукобе на Косову и Метохији све док је Србија сама у стању да решава своје унутрашње проблеме

унутрашње односе. То је за Србију веома значајно.

Шиптари секу грану на којој седе

Водитељ: Говорили смо о правима албанске националне мањине на Косову. Да ли може да се прича о некоришћењу права на које имају право, у ствари?

Др Шешељ: То је једна врста политичког аутизма. У медицини аутизам спада међу најтеже болести. Рецимо, аутистично дете је потпуно одвојено од спољњег света, не реагује на своју околину итд. Тако се понашају Албанци у политичком животу. Сами су се потпуно изоловали и то само њима наноси штету.

Тај политички аутизам не може да буде продуктиван. Ми непрекидно нудимо Албанцима да изађу на изборе. Албанцима који су држављани Србије, да изађу на изборе, да гласају за своје политичке партије или за неке друге политичке партије. Ми очекујемо да ће један број Албанаца гласати за Српску радикалну странку. Они најпаметнији ће сигурно гласати за Српску радикалну странку. Очекујемо да један број посланика имају и у Републичкој, Савезној скупштини, да имају одборнике у општинским скупштинама, да се нормално понашају за своје политичке ставове, да се боре у демократским институцијама.

То је оно што је најприродније.

Од лошег постоји још горе

Водитељ: Албанска национална мањина је очигледно једна једина, изгледа она којој не одговара живот у заједници. Због чега је то тако?

Ви сте недавно у Јагодини поменули да је отцепљење боља опција од нове федералне јединице.

Др Шешељ: Не. Рекао сам да је нова федерална јединица гора опција од отцепљења. Нисам говорио шта је боље, већ шта је горе. Од лошег, значи, постоји још горе.

Објаснио сам на почетку ове емисије зашто је то горе, јер би се Србија нашла под принудном управом. Што се тиче Албанаца и њиховог политичког понашања, оно је срачунато на стварање аргументације западним силама да кешће притиска на Србију.

Албански политичари покушавају лов у мутном. Они мисле да својим одбијањем дијалога, да својим одбијањем боље какве солугије, осим отцепљења Косова и Метохије, стварају услове да заиста дође до отцепљења. Ми треба да покажемо да смо по том питању непопустљиви и да отцепљење, једноставно, не долази у обзир, нити било какво издавање Косова и Метохије из Србије.

Оно што је сада уставни положај Покрајине, то је максимум који ми можемо прихватити. Ми нећемо дозволити ни да се Устав мења, да се повећавају

надлежности покрајина, али смо спремни да разговарамо о свим солугијама културне аутономије припадника албанске националне мањине. Ту постоји уставни оквир, и таквој солугији се не може значајније, принципијелније приговорити.

Страни посредници су веома опасни

Водитељ: На референдуму се значи изјашњавамо, значи за присуствовање и неприсуствовање страних представника. Шта би значило присуство страних представника на Косову и Метохији, да ли нам је потребно и у ком погледу?

Др Шешељ: Чим би се појавили страни посредници, чим би се појавили страни посредници, наша судбина би била препуштена у њихове руке. Чим се појаве представници великих сила, они се постављају као арбитри и они пресуђују у крајњој инстанци, ако је немогуће између нас и Шиптара, рецимо. Ако се ми споримо у неком питању, онда они себи дају за право да процене ко је у праву, ко није у праву, чија солугија треба да се прихвати, чија да се не прихвати.

Ако се не прихвати њихово тумачење, ако се не прихвати њихова варијанта, увек стоји претња санкцијама, страним притисцима итд. Страни посредници увек представљају једну врсту арбитраже, као да смо их унапред прихватили да арбитражују у нашим унутрашњим односима. Они се практично постављају као суд, због тога су веома опасни. Где год су се умешали у балканској кризи, било је то на штету српског народа.

Већ виђено – сценарио ЕУ

Водитељ: Да ли су нам уопште потребни својим присуством у помагању и успостављању дијалога са представницима?

Др Шешељ: Уопште нису потребни.

Прво, ми боље разумемо Албанце него они. Нема никакве сумње.

Друго, могу само да сметају том дијалогу.

Треће, веома је опасно њихово појављивање, због те арбитражне улоге коју би већ у старту преузели.

Знате, они би у почетку желели да то представе као неко посредовање, пружање добрих услуга. Тако је све кренуло са мешањем ЕУ у распад Југославије 1990. и 1991. Знате, од оног Брионског састанка кад је ЕУ понудила своје добре услуге, па до дефинитивног распада СФРЈ. Тако би то ишло и у овом правцу. У почетку би они били стрпљиви у преговарачком процесу, непрекидно разговарали са нама, разговарали са Албанцима и полако градили сопствену позицију коју би на крају покушали да наметну једнима и другима, јер би констатовали да ми без њих, једноставно, не можемо да се договоримо. И, улога западних посредника би за то би-

ла улога арбитражног суда у извесном смислу, а нас би оптерећивала претходна сагласност да се они појаве.

Знате, самом чињеницом да би дали сагласност њиховом појављивању, ми би себи везали руке.

Међустраничка сагласност

Водитељ: У међувремену су нам стигла питања гледалаца. Једно од њих је поставио Бане Петровић – пошто Влада и патриотске партије желе да успе референдум, зашто радикали нису узели учешће у бирачким одборима у смеревској општини.

Др Шешељ: Ми би узели учешће у бирачким одборима, али ти одбори су се врло брзо формирали, једноставно није било времена, пошто смо скратили рок за одржавање референдума, није било времена да се иде на промену ранијих састава, ранијег сталног састава. У неким општинама су радикали имали своје чланове и у ранијим саставима бирачких одбора и општинских изборних комисија, у неким то није био случај. Постигнута је сагласност у Влади Србије, пошто смо ограничени временским теснацем, да се иде са ранијим саставом. Ако би од почетка све формирали, онда би то представљало огроман посао, а овог пута су све странке сагласне око крајњег циља овог референдума, тако да није постојала нека потреба за неком адекватнијом међустраничком контролом у раду тих органа. У осталом, све ће бити јасно на дан референдума.

Знате, не постоји нека опасност код пребројавања гласачких листића, која постоји кад је реч о изборима кад свака странка природно покушава да себи што бољу позицију достигне, па неке од странака и не бирају средства у тако нечему. Овога пута се обавља општедржавни посао и у том послу сви партиципирамо у оној мери у којој је то могуће.

Нема више одступања

Водитељ: Докле ће Међународна заједница ићи у својим захтевима према Југославији. Да ли је раније требало заузети одлучнији став?

Др Шешељ: Мислим да је много раније требало заузети овакав став, али знате, ни сада није касно и сада много постижемо оваквим ставом.

Ви се сећате да смо се ми као опозициона странка годинама залагали за заузимање оваквог става, али сад више немамо куд. Знате, сатерани смо у угао и ми морамо да се супроставимо, или је све пропало. Нема више одступања.

Водитељ: Докле ће Међународна заједница ићи у својим захтевима?

Др Шешељ: Док им не ставимо до знања да нећемо попустити ни по коју цену, да ћемо издржати до краја, онда они морају мењати своју политику и свој наступ. Морају мењати своје крајње циљеве. Морају схватити, не дају Ср-

би ни по коју цену Косово и Метохију. То морају прихватити као свршену чињеницу и да онда виде шта ће даље.

Значи, то је апсолвирана ствар – Срби не дају Косово. Ајмо сад даље, шта се може сада договорити са Србима око статуса припадника албанске националне мањине и неких других питања.

Скупље од референдума је губитак Косова и Метохије

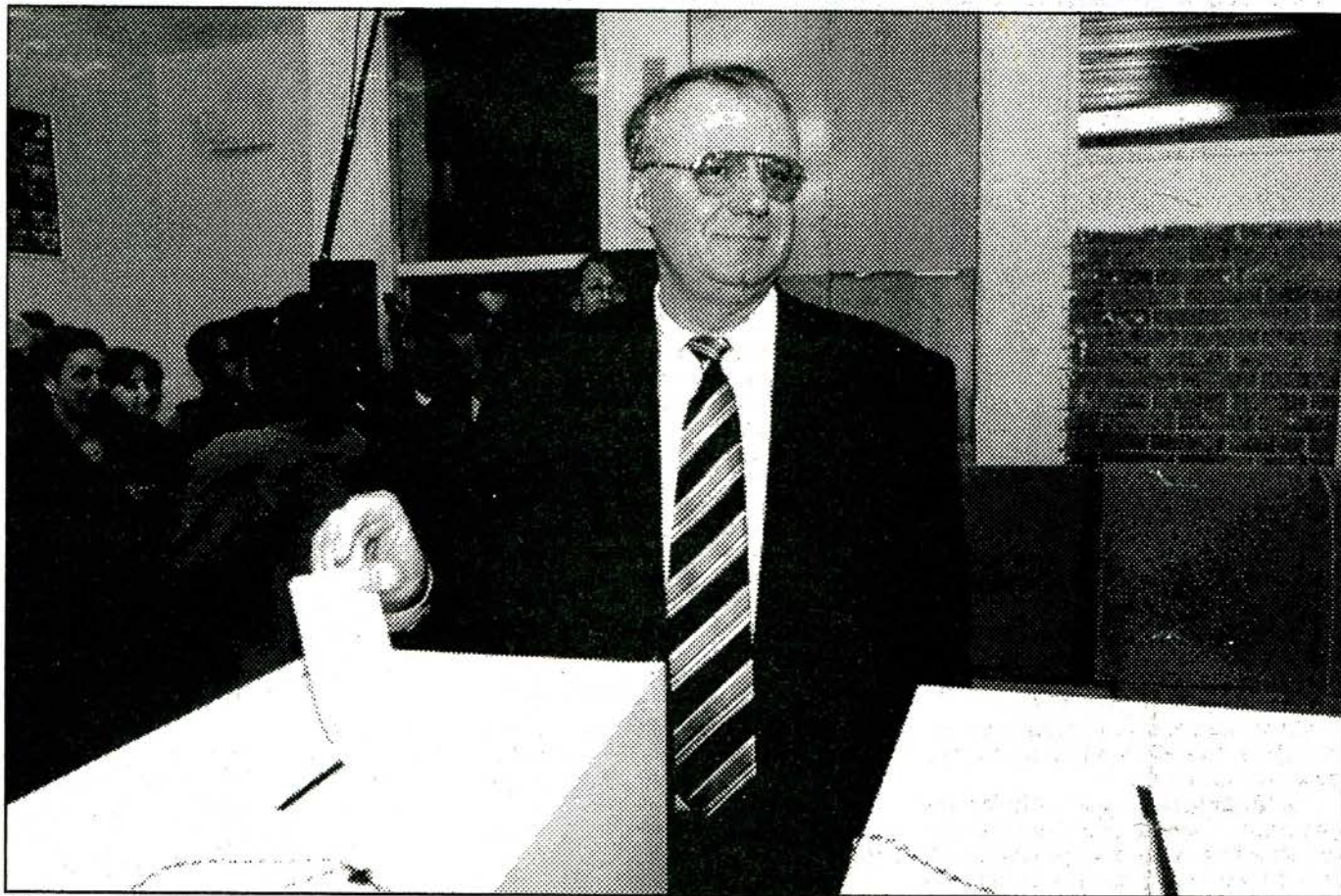
Водитељ: Да ли је Француска расписала референдум за Корзику? Зашто узалудно трошимо новац за референдум?

су насртаји западних сила толико агресивни и толико оштри.

Што се тиче референдума, не треба претеривати, није то нарочито скупа ствар. Много је скупље изгубити Косово и Метохију. У овом случају, људи ће изгубити нешто времена док обаве то гласање. Нешто се новца потроши и за штампање гласачких листића, не нарочито много. Из искуства знамо, чланови тих бирачких одбора имају веома мале хонораре. Тај дан преседе за неких 100 динара. Није сувише мали износ, али није ни неки нарочити износ да би људи само тиме били мотивисани, да тај дан одседе, јер од јутра до мрака седети на бирачком ме-

Ако референдум буде успешан и ако његов исход буде онакав какав очекујемо, то је једна врста поткрепљивања оне правне аргументације којом већ располажемо. Која је то наша правна аргументација? Прво, уставни систем наше земље, међународне правне норме од које сам главне поменуо, политичка воља Народне скупштине, политичка воља Владе Србије. Значи, то су све веома снажни аргументи са којима ми наступамо и тој аргументацији ми додајемо непосредно изражену вољу народа на референдуму. Поткрепљујемо додатно ту своју аргументацију.

Водитељ: Зашто се Шиптари, једноставно, не протерају у Албанију, јер та-

Када је реч о изборима, међустраничка контрола је неопходна, јер неке од странака не бирају средства да би достигле што бољу позицију. У једном општедржавном послу, какав је референдум, сви учествујемо у оној мери у којој је то могуће

Др Шешељ: Неки дан сам одговорио контра-питањем некој француској новинарки – Радио-франсинтернационал. Она је поставила питање за Косово и Метохију. Ја сам јој одговорио контра питањем о Корзици.

Она пита – Зашто Косово и Метохија не би били федерална јединица – ја сам јој одговорио – зашто не би Корзика била федерална јединица у оквиру Савезне Републике Француске? Ту нема чиме да се одговори.

Али, Француска је велика сила. Француска је толико снажна и моћна, па ни једној другој великој сили не пада на памет да се директније меша у њене унутрашње послове.

А, Србија је исцрпљена, ослабљена, опкољена са свих страна и због тога

сту, није баш ни нарочито пријатно.

То се одмах може срачунати колики је трошак. Ако је нешто мање од 10.000 бирачких места и ако отприлике имамо по пет сталних чланова бирачких одбора, то је 50.000 бирачких места и ако се томе дода још по 100 динара, то је 5.000.000 динара. Нека је за члана и за заменика, то је 10.000.000 динара.

Знате, за државни буџет то није велика сума новца.

Друго, битно је да опет новац оде неким људима. Значи, корисно се употребити, не расипа се.

Водитељ: Шта ће бити ако свет не призна резултате референдума.

Др Шешељ: Нема шта свет да призна или не призна. Ја сам рекао – референдум је демонстрација народне воље.

мо имају своју земљу?

Др Шешељ: Протерати се могу само они који нису држављани наше земље.

Водитељ: А, многи немају личну карту, пасош.

Др Шешељ: Многи немају држављанство, али то тек треба да установимо. Мораћемо да обавимо и неки ванредни попис становништва. Мораћемо да средимо документацију, мораћемо да средимо катастарске и друге земљишне књиге. Пред нама је огроман посао.

Пред нама је огроман посао у свим сферама организованих друштвених делатности, и у економији, у социјалној сфери, здравству, школству, сређивању података, матичних књига држављана, рођених, умрлих, знате – деси се

да умре Шиптар, десет година не пријављују општинским органима његову смрт, да би породица и даље узимала пензију.

Деси се да се роди дете па га у седам-осам општина пријаве као новорођенче да би вештачки повећавали у статистикама број становника. А, раније су пописи становништва на Косову и Метохији редовно бивали фалсификовани. 1961-71. и 1981, а 1991. су Шиптари бојкотовали баш зато што су се бојали да ће се једним регуларним пописом установити колико је раније било фалсификата.

Нема правог решавања косовско-метохијског проблема и нема правог договора док не извршимо и ванредни попис становништва, док се тачно не установи колико људи живи на Косову и Метохији, које су националности и које су старосне доби, којих квалификација, док се не прикупе сви други подаци до којих доводи попис становништва.

Мило Ђукановић, референдум и Американци

Водитељ: Које мере предузима Влада Републике Србије у спречавању исељавања Срба са Косова?

Др Шешел: Влада Србије предузима извесне мере у циљу спречавања исељавања Срба са Косова и Метохије, и годинама је већ на снази правни акт којим се забрањује трговина између Срба и Шиптара по питању непокретности. Било је извесних кривичних дела по питању кршења тог закона и Влада то истражује.

Затим, Вада финансира неке пројекте на Косову и Метохији. Пројекте повратка Срба, финансира се рецимо изградња универзитетског насеља за један број универзитетских професора који су се населили у Приштини, који изводе наставу на Приштинском универзитету.

Влада Србије је издвојила извесна финансијска средства у претходном мандату да се направи насеље за Србе који су избегли из Албаније. Општа оскудница новца нас онемогућава да постигнемо на том плану много више него што је до сада рађено, али, у сваком случају, убеђен сам да ће Влада народног јединства интензификовати напоре у том правцу.

Ја не могу говорити сада о конкретним видовима те интензификације и мора се унапред рачунати са веома ограниченим финансијским средствима, али сам убеђен да ће сва финансијска средства која се издвоје у такве сврхе до краја рационално користити.

Водитељ: Господине потпредседниче, још једно питање за вас. Због чега је Мило Ђукановић у жижи свих догађања последњих неколико дана, одлази у Америку?

Др Шешел: Зато што Американци покушавају да помогну Ђукановићу да победи на мајским изборима. Зато што је, по њиховом мишљењу, Ђука-

новић веома кооперативан. Зато што подржава њихове ставове по питању Косова и Метохије, подржава иницијативу за страном мешање.

Мило Ђукановић се сада устремио жестоко против референдума у Србији итд. и сваки политичар који се на такав начин постави према Србији и српском народу, унапред може рачунати на америчку помоћ.

Запад после референдума опрезнији у наступу

Водитељ: Ако кажемо "не" и уведу нам санкције, да ли ће међународна заједница и даље да утњетава Србију, то је следеће питање за вас?

Војислав Шешел: Мислим да ће се западне силе преиспитати после овог референдума и да ће бити много опрезнији у наступу. И, то ћемо знати већ 29. априла на састанку контакт групе.

Рекао сам већ – и ако буде неких мера против наше земље, те мере ће бити више козметичког карактера. Неће ићи у оном правцу у ком нас највише боли, највише тангира, а то је евентуална блокада наше земље, затварање граница и слично.

Дакле, инсистираће даље на укидању оних повластица које смо некад имали у Европској унији. Те повластице су укинуте још прошле године, ако се сећате. Затим, ићи ће можда на забрану путовања политичких представника Србије и Савезне Републике Југославије у иностранство. Ићи ће на неке сличне мере, али мислим да сада неће ићи на ригорозне акције против наше земље. Да ћемо после овог референдума имати извесан предах и да тај предах пружа шансу за нашу дипломатску иницијативу.

Американци су покушали на Савету безбедности Уједињених Нација да издејствују ново завођење санкција нашој земљи, али ту је дошло до извесног супротстављања Кине и Русије, тако да је завршна резолуција била усмерена само на забрану продаје оружја. А, све оно друго што су тражили Американци, једноставно није прошло.

Нас је погодила и ова резолуција, јер је она опасна као преседан. Опет су почели о нама да доносе резолуције. То је оно што не ваља. Опет почињу да навикавају јавно мњење да се резолуцијама мешају у наше унутрашње послове.

Војвођански политички кловнови

Водитељ: Ко су Чанак Ненад и Исаков да траже отцепљење Војводине?

Др Шешел: Знате, они су политички кловнови, једна неозбиљна политичка групација која је грешком добила, мислим, четири мандата у Републичкој скупштини. Наступили су као коалиција Војводина, јер многи становници Војводине воле Војводину. Сви Срби воле Војводину.

И, пошто је дошло до распада коалиције Заједно, пошто су демократске странке бојкотовале изборе у једном делу, по природи, опозиционих гласача, није хтео да гласа из неких разлога, рецимо, за радикале, није хтео да гласа за Српски покрет обнове, усмерио се према овом новом називу, не знајући за то ни ко је Чанак ни ко је Исаков, ни које странке улазе у састав коалиције Војводина.

Људи који се нису много интересовали за политику него су видели на бирачком месту - Војводина, заокружили, а мислим да се многи грађани који су гласали за коалицију Војводина коју због таквог олаког давања гласа, али, знате, у изборима су могуће грешке. Не верујем да те странке икакве перспективе имају у српском политичком животу.

Терористичка војска Косова

Водитељ: Зашто је Југославија прихватила претњу да употреби војну силу у борби против Шиптара када они имају своју ослободилачку војску Косова?

Др Шешел: Није то ослободилачка војска Косова као армија у правом смислу речи. То је једна терористичка организација која случајно има такав назив, а могла би имати и неки други назив.

И није добро да се војска меша из више разлога.

Те ствари треба да решава полиција, јер полиција је србијанска, а војска је институција савезне државе, апарат савезне државе. А, савезна држава не би требала да се меша све док је Србија у стању да излази на крај с тим тероризмом, све док је Србија у стању да решава своје унутрашње проблеме.

С друге стране, политички није добро да се користи војска у унутрашњим обрачунима, па макар и против терориста, и треће, ако би се војска умешала у унутрашње сукобе, онда би велике силе кренуле да доказују како је на делу грађански рат, како то више нису терористичке акције, јер војске говоре о рату, војска је ангажована тамо где је рат, тамо где војска пуца – тамо се води рат, и то би могло да интензивира покушаје њиховог мешања.

Све док је полиција у стању да излази на крај с тим тероризмом, полиција треба искључиво да обавља тај посао. Ми имамо снажне полицијске јединице, добро оспособљене, обучене, опремљене и оне су у стању да изађу на крај са свим унутрашњим изазовима, а војска треба да чува границе. Видите да је и војска имала последњих дана веома успешне акције у заустављању наоружања које су Шиптари покушали да пребаце из Албаније у нашу земљу.

Културни центар за шпијунарање

Водитељ: Зашто Влада Србије не затвори Амерички културни центар који је активан на Косову, или – када већ уведу санкције, ако их уведу, да ли је могуће затварање тог центра?

Др Шешељ: Све је то могуће. То су ингеренције савезне државе. Савезна држава води спољну политику, Савезна влада. Сада бих могао да вам говорим о својим личним жељама и да се страначки поставим – шта би урадила Српска радикална странка на том месту, али пошто Влада Србије има стриктна уставна овлашћења, уставне надлежности, ми ћемо се држати тих надлежности, а на савезним нивоима власти залагаћемо се у складу са сопственим програмима за предузимање неких других додатних мера у циљу заштите наше државе.

Водитељ: Да ли сматрате да сви Шпигтари на Косову не желе да живе са Србима и Црногорцима, већ сте делом одговорили.

Чекајући референдум

Др Шешељ: Не сматрам да сви не желе. Чак мислим да је ту дошло до извесног померања. Да је више оних који би хтели нормалан живот, а да се смањује број оних који су до краја упрли своје снаге да издејствују независност Косова и Метохије, сад колико једних, колико других, то не можемо знати без избора. Можемо да нагађамо.

Водитељ: Гледалац из Смедерева каже да је овако учестало рекламирање на телевизији депласирано и да би ефе-

ктиније било изаћи пред ТВ екране и рећи - да се гласа, а народ већ зна шта треба да ради.

Др Шешељ: Зашто би било депласирано? Знате, мислим да је било неколико спотова Министарства за информисање. Ту се Влада огласила. Народ је позван. Сада иду страначки спотови. То је ствар сваке странке.

Знате, Српска радикална странка је уплатила извесне термине за емитовање својих страначких спотова. То је урадила и Социјалистичка партија.

Да ли ће то урадити Југословенска левица и Српски покрет обнове, не знамо. Ми смо сматрали да као странка треба да се ангажујемо у том правцу и да позовемо све своје симпатизере, све своје гласаче, све своје чланове, све људе који мисле о том питању на исти начин као ми, да неизоставно у четвртак изађу на референдум и да гласају.

Знате, то је ствар политичких странака. Зашто би некоме сметало ако политичке странке преко јавних медија воде и своју страначку пропаганду.

И овог пута, знате, није реч о изборима. Није реч о међустраничким сучељавањима, па сад – неком ће сметати пропаганда наше странке, нама ће сметати пропаганда неке друге странке. Не, сви смо кренули у истом правцу и ствар је сваке странке да учини сопствени максимум да допринесе да што више грађана у четвртак изађе на референдум.

Шпигтари ће све да плате

Водитељ: Привели смо емисију крају. Још једно питање наших гледалаца је – када ће Албанци на Косову да

плаћају порез, струју, остале државне дажбине, све оно што не плаћају годинама?

Др Шешељ: Мораће све да плаћају. Када – у најскорије време, али Влада народног јединства је одлучна да у Србији заведе ред, да заведе дисциплину, одговорност, па и да покаже сопствену ефикасност у смислу решавања нагомиланих проблема.

Ми ћемо, наравно, паралелно радити на оба задатка, на оба посла, а народ ће да процењује колико смо успешни.

Водитељ: Господине потпредседниче, било би ово све што смо ми и наши гледаоци имали да вас питамо.

Да ли ви имате још нешто да кажете нашим гледаоцима вечерас?

Др Шешељ: Позивам све грађане Смедерева, све грађане Србије, да у четвртак, 23. априла, изађу на референдум, да заокруже реч "не" испод референдумског питања, и на тај начин покажу свој патриотизам, своју оданост отаџбини, и своје немирење с било каквим покушајем страних мешања у наше унутрашње односе.

Србија је изнад свега. Србија нема цену. Сваки педаљ Србије морамо сачувати.

Водитељ: Господине Шешељ, хвала што сте били наш гост вечерас.

Др Шешељ: Било ми је задовољство.

Водитељ: Поштовани гледаоци, било би ово све за вечерас. Хвала на пажњи и пријатно вече.

Нема комплетног решења за Косово и Метохију све док се не изврши ванредни попис становништва

ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ, ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ,
НА ТЕЛЕВИЗИЈИ РОСУЉА У ВЛАСОТИНЦУ, 13. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

ВЛАДА ЈЕ СВЕСНА СВИХ СВОЈИХ ОБАВЕЗА

Влада народног јединства базира своју активност на минимуму заједничких програмских циљева. Тај минимум програмских циљева заправо је огроман пројекат на коме током наредне четири године има много да се ради. Влада се налази пред великим обавезама и великим искушењима, а народ помно прати сваки њен корак

Водитељ: Драги гледаоци, желимо вам добро и пријатно вече из Студија Радио телевизије "Росуља".

Оно што не воли Србија, а то су цињизам, притисак и претње, не воли ни наш и ваш вечерашњи гост, потпредседник Владе Републике Србије др Војислав Шешељ.

Добро вече и добро дошли.

Др Шешељ: Добро вече и боље вас нашао.

Водитељ: Надам се да се вечерас пријатно осећате у нашем студију, јер од нашег последњег сусрета пуно тога се променило.

Др Шешељ: У вашем студију ми је било увек пријатно, чини ми се сваки пут све пријатније. Значи, то је већ неки напредак.

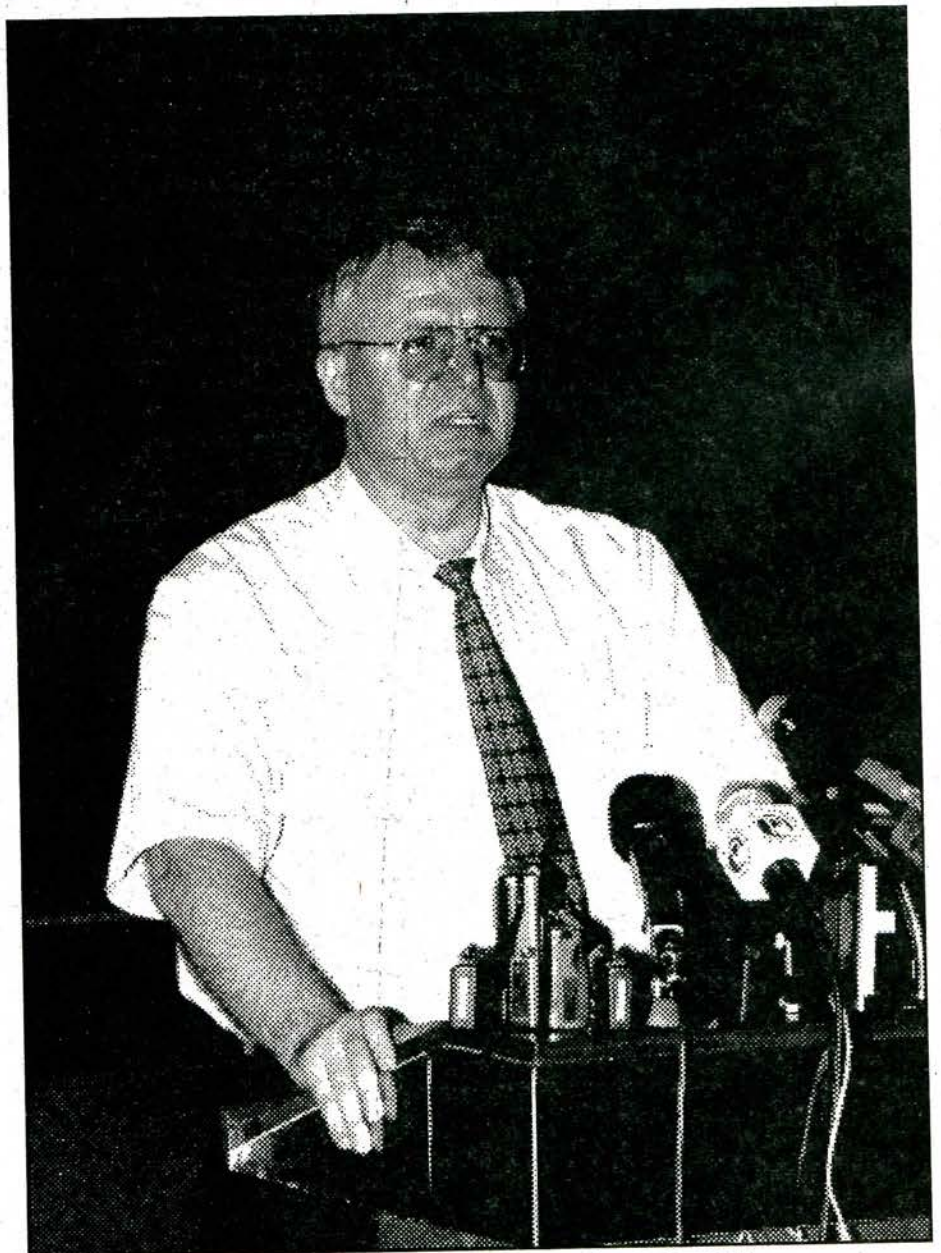
Влада програмских циљева

Водитељ: Прошли пут сте, господине Шешељ, рекли да се борите за власт. Власт сте делимично освојили. Како се осећате?

Др Шешељ: Па, осећам се као политичар који је постигао изванредан успех. Наравно, не онолики колики смо желели, али успех је у сваком случају постигнут, јер смо после осам година постали владајућа политичка партија.

Формирана је Влада народног јединства у коју су ушле три велике политичке партије и та влада своју активност базира на неком минимуму заједничких програмских циљева. Тај минимум програмских циљева заправо је огроман пројекат на коме има много да се ради наредне четири године, колико би овој влади требало да траје мандат.

Ми, српски радикали, у Владу народног јединства ушли смо у најјачем саставу и та влада већ добро функционише. Њен рад се базира на високом степену разумевања и ми практично, до сада, још никакав конкретан проблем нисмо имали у Влади. То не зна-

Не бежимо од одговорности за вођење политике одбране српских интереса на Косову и Метохији

чи да проблема неће бити, али се надам да ћемо имати те механизме решавања проблема за опште добро.

Ова влада је пред великим обавезама, пред великим искушењима. А, народ помно прати сваки наш потез и оно чега се ја највише тренутно бојим су превелика очекивања.

Спремност на компромис

Водитељ: Теже је сачувати власт него да се освојити.

Др Шешељ: Па, ја не мислим да је теже сачувати него освојити. Теже је власт освојити, а паметним политичким потезима она се може сачувати.

Водитељ: Шта Влада у овом саставу по квалитету и квантитету може да обећа и гарантује?

јединства подразумева извесне компромисе. Она подразумева сталне компромисе. Ми смо исказали спремност на компромис и оно што је минимум наших заједничких програмских циљева, ми можемо реализовати, а да ниједна странка која партиципира у Влади народног јединства, не одступа од своје програмске платформе.

Наша земља је у толикој економској кризи и таквој социјалној беди, спољном непријатељском окружењу, под жестокиим притисцима западних сила, да заиста имамо много тога што нам је заједничко. Заједничко нам је одолевање страном интервенцији, очување територијалног интегритета Србије, решавање кључних економских и социјалних проблема.

Водитељ: Па, улазак српских радика-

Ви сте видели како су изгледали ти преговори и колико је било неприципијелних ствари у томе, уцењивања, инсистирања на небулозним захтевима од стране Српског покрета обнове, а најнебулознији од тих захтева било је инсистирање да они улазе у Владу само под условом да радикали не уђу, што је крајње, наравно, бесмислено.

Ми смо, заузевши принципијелан став, инсистирали да састав Владе одговара саставу односу снага у Народној скупштини, међу оним странкама које учествују у Влади, а инсистирали смо дуже време да мандатар буде из Српске радикалне странке - ту смо имали једно принципијелно образложење, пошто је из реда Социјалистичке партије председник Народне скупштине, а ниједна странка у Народној

Рад Владе народног јединства базира се на високом степену разумевања

Др Шешељ: Па ми ћемо остварити извешан позитиван помак. Колики ће бити тај помак, то ће народ сам да проценује.

У сваком случају, ова влада ће радити савесно, марљиво - биће лишена било каквих злоупотреба, компромитација, ова влада ће бити неупоредиво отворенија за јавност него што је то раније био случај, и ова влада ће бити подложнија јавној критици, спремија да поднесе јавну критику него што је то раније била пракса.

Водитељ: Да ли је Српска радикална странка одступила од свог програма или је дошло до измена у програму Српске радикалне странке?

Др Шешељ: Није било никаквих измена у нашем програму, није било битних одступања од наше програмске оријентације, али ова Влада народног

ла у Владу је у неку руку било и изненађење. Какве су биле реакције?

Жал за четворном коалицијом

Др Шешељ: Нас то није изненадило, знате. Ми смо одмах после избора у септембру месецу прошле године узели један веома озбиљан и принципијелан политички став. Ми смо кренули с иницијативом да се формира Влада народног јединства, националног јединства, концентрациона влада и предлагали смо да у тој влади учествују четири највеће парламентарне политичке партије. Онда су се десили ти шестомесечни преговори у којима смо ми, радикали, најмање учествовали. Ти разговори су се водили између левог блока и Српског покрета обнове.

скупштини нема апсолутну већину, али пошто се тај процес преговарања много одужио и пошто је Србији заиста било неопходно да има нову Владу и пошто се примакао тај рок, 18. март, када је дефинитивно истицао мандат старој и пошто је претио тај састав Контакт групе од 25. марта, пошто се заоштравала ситуација око Косова и Метохије, ми смо одлучили да направимо још један гест добре воље и да одустанемо од инсистирања да по сваку цену буде мандатар из Српске радикалне странке. Остали смо, дакле, само при принципијелном захтеву да се број мандата и у квантитативном и у квалитативном погледу саобрази односу снага у Народној скупштини.

Српски покрет обнове то није хтео и својом вољом је остао ван Владе народног јединства. Нама је и данас ис-

крено жао, без обзира на све политичке разлике, без обзира на све међустраначке сукобе, ми искрено жалимо што није формирана четворна коалиција. Мислимо да би то било још боље за Србију. Али ко неће, не мора, не можемо ми никога да присиљавамо, нити да вучемо за рукав. Ми остајемо у овој влади са жељом да она успешно функционише за добробит Србије, за добробит свих грађана Србије.

Да ли ћемо заиста бити успешни или нећемо, то ће процењивати народ на следећим изборима.

Суштинско питање за Србију

Водитељ: Наравно, народ ће дати и своју процену, у неку руку то ће бити и потврда поверења и Влади и председнику Милошевићу по питању референдума који је заказан за 23. април.

Др Шешељ: По питању референдума је постигнут консензус свих озбиљних политичких партија. И Српска радикална странка, и Социјалистичка партија Србије и Југословенска левица и Српски покрет обнове су подржали референдум. Српски покрет обнове се, додуше, мало колебао. Али, на седници Скупштине су ипак подржали и позвали народ да изађе на референдум.

Ја мислим да ми, од кад постоји обновљени вишестраначки систем у Србији, нисмо имали такав консензус. И то је оно што је добро, то је оно што је позитивно. Очекујем да ће грађани Србије заиста максимално и масовно изаћи на тај референдум 23. априла. Тај референдум значи, пре свега, нашу решеност да сачувамо Србију у њеним садашњим границама, да спречимо даље цепање Србије, да спречимо отимање Косова и Метохије, да спречимо интервенцију западних сила, да спречимо њихово мешање у наше унутрашње политичке односе.

Ово је суштинско питање за Србију, а није питање подршке овој или оној политичкој личности, овој или оној политичкој партији.

Тако би овај референдум требало да схвате сви грађани Србије и ја сам убеђен да су схватили и да ћемо имати огроман одзив 23. априла - да ће Србија једном душом да се супротстави било каквом страном мешању у наше унутрашње послове.

Спремни на дијалог

Водитељ: Но, било је и оних који су управо овај референдум оценили као прање руку од обавеза и последица које могу проистећи.

Др Шешељ: Па, ја не видим какво би то било прање руку од обавеза и последице.

Власт опет има оне обавезе које је имала и раније. Ми смо свесни тих обавеза као једна од владајућих политичких партија. Влада народног јединства је свесна тих обавеза и ни од каквих обавеза не бежимо. Ми смо спремни и даље да водимо дијалог са по-

литичким представницима Албанаца са Косова и Метохије, с политичким представницима шиптарске националне мањине, а што до сада није било тог дијалога, кривица и одговорност леже на њима.

Ми не бежимо ни од какве одговорности. Овога пута демонстрирамо само да власт у Србији није усамљена по питању свог става, да се мора одбити било какво страном мешање у наше унутрашње послове. Јер, ако се сећате, амерички изасланик Јан Бардије је пре извесног времена био у Београду, дао интервју за београдску телевизију "Студио Б" и тамо је чак скоро отворено тврдио да у Србији власт мисли једно, а да народ мисли друго. Да народ жељи, малтене, страну интервенцију, страном мешање, а власт не да.

Ми треба да покажемо целом свету да по овом питању у Србији нема никаквих разлика, да су сви грађани Србије против било каквог страном мешања у наше унутрашње послове.

Водитељ: Господине Шешељ, да ли је могуће водити дијалог са другом страном која каже да су Шиптари Европа и који се залажу за неутрално и независно Косово уз посредништво треће стране, са тенденцијом да се то пребаци и на виши југословенски ниво?

Др Шешељ: Па, не могу Шиптари бити Европа, Србија је Европа, Косово и Метохија је Европа и Албанија је Европа. Сви смо ми у Европи, али једно је бити у Европи, а друго је покоравати или не покоравати се неким европским силама које воде антисрпску политику.

Друго, Шиптари, њихове политичке партије заправо, не бих рекао да су то сви припадници албанске националне мањине, јер има и оних који су против тога, па их сада убијају, видели сте. Недавно је шест тих Шиптара, који су били лојални грађани Србије, Србију осећали као своју земљу, на најбруталнији начин ликвидирани, што говори каквим се методама служе сепаратисти и посебно шиптарски терористи, које потпомажу неке западне силе и има извесних доказа умешаности њихових прстију.

Перфидна политика западних сила

Што се тиче независности Косова и Метохије, ми то ни по коју цену не смемо дозволити. Не смемо ни по коју цену дозволити ни издвајање Косова и Метохије из Србије.

Сада западне силе говоре да не долази у обзир отцепљење Косова и Метохије, али траже да Косово и Метохија буду посебна федерална јединица у саставу Југославије. То је за нас Србе још гора варијанта од потпуног отцепљења. Зашто?

Ако би Косово и Метохија постали равноправна федерална јединица, стекли би атрибутет државности. Онај ко стекне атрибутет државности, може кад год му падне на памет да се отцепи.

Једноставно, власт у Приштини закаже референдум, на референдуму се већина Албанаца изјасни за отцепљење и - готово. Призна Немачка, призна Ватикан, као што су то урадили у случају Словеније и Хрватске и - отцепљење је ту.

Оно што је данас још опасније од отцепљења, то је кад би у првој фази Запад ишао на то да се у Прној Гори конституише један изразито антисрпски настројен режим, а манипулативне способности су у том правцу већ демонстрирале, и, што би режим у Приштини под шиптарском контролом био такође под великим западним утицајем, Запад би кроз те две федералне јединице остварио принудну управу над Србијом на савезном нивоу. То би толико било неподношљиво за Србију, да би Србија гледала да се ослободи тог обруча, тих окова, да би Србија дошла у ситуацију да растура савезну државу, јер би јој тај притисак био неподношљив. Ми смо већ принудно управу над Србијом имали у Титово комунистичко време. Ми знамо шта то значи.

Западне силе би хтеле да створе троичану федерацију, па да Србију доведу у толико неповољан положај, да она мора да излази из те федерације, па да се каже - Србија је крива што се распала Савезна Република Југославија. То је та перфидна, подмукла политика која се води против Србије и српског народа, с тим што, кад би завршили посао са Косовом, западне силе би се усмериле на Рашку област, на Војводину (ту већ има извесних показатеља да њихови агенти делују у том правцу). Видели сте шта ради ова странка Расима Љајића, сад и они заказују неке преговоре са Владом Србије у Новом Пазару, иако је то странка која нема ниједног посланика у Народној скупштини, а ишла је на изборе. Сад и коалиција Војводина, једна издајничка групација, то исто заказује у Новом Саду, иако имају само три посланика у Народној скупштини и до тих мандата су дошли обмањивањем бирачког тела, забуном грађана, а не зато што неко следи њихову политику. И, сад се појављује нека смешна групација у Крагујевцу - коалиција за Шумадију, па и она заказује неке преговоре са Владом Србије око аутономије Шумадије.

Дакле, агентуре делују са свих страна, ми морамо народу јасно рећи истину, јасно објаснити ситуацију у којој се налазимо, морамо деловати заједно са народом. Ако је народна воља да се сачува Србија, ми смо све спремни да урадимо да Србију заиста и сачувамо.

Геноцид још из турских времена

Водитељ: Зашто се, господине Шешељ, годинама ћутало о геноциду који су Шиптари вршили над косовским Србима? Какве су могућности да европска заједница, односно међународна

заједница, призна овај геноцид, јер ово што се догађа на Косову, припремано је дуго низ година, плански.

Можемо да се вратимо чак у време Аустроугарске кад је и тад било неких фалсификовања, баш око порекла Шиптара.

Др Шешел: Деценијама се проводио геноцид над српским народом у новијем времену, а тај геноцид траје још из времена турске окупације када су Срби протерани са те територије, када су били присиљени да се иселе под

ких сепаратистичких демонстрација. Тада се нешто јасније почела сагледавати сва трагедија српског народа на Косову и Метохији.

Што се тиче западних сила, оне све знају. У току су. Међутим, није њима циљ да се објасни тај геноцид, да се истражи, да се изучи - њима је циљ да се Србија сведе на што мању територију. Они отворено иду у правцу реализације тог циља. Због тога потпомажу све српске непријатеље. На најотворенији начин! И прете Србима!

свету. Апсолутно је забрањено да било која држава продаје оружје терористима.

Водитељ: Осим кад је реч о Косову?

Др Шешел: Па, ево, као и њима је забрањено, Али, ми знамо у којим страним земљама постоје центри за обуку терориста, из којих земаља стиже оружје.

Шта хоће Македонија?

Водитељ: Занимљиво је троугао Косово-Македонија-Албанија, с једне стране, а с друге стране НАТО пакт.

Др Шешел: Американци су се угњездили у Македонији и садашњи македонски режим је под доста великим утицајем НАТО-а и западних сила и ми видимо да су неки политички потези изразито антисрпски оријентисани. Додуше, има неких македонских политичара који дају пријатељске изјаве за јавност, пријатељске изјаве у односу према српском народу, али има и оних који дају изразито антисрпске изјаве попут, рецимо, министра одбране Македоније, који је недавно у Вашингтону тражио завођење санкција против Србије. Реч је о министру Китановском, тако да с те стране, с које нисмо очекивали тако лоше потезе, добијамо извесне ударе, а Македонија је у ствари угрожена од тих истих Албанаца, као и Србија. Чак много више угрожена, јер много виши проценат Албанаца живи у Македонији него у Србији. Неки кажу чак 40%. По званичним статистикама су признали да их већ има више од 25%, а досељавање непрекидно траје. И, треба да питате становнике западних делова Македоније каква је тамо ситуација. Шта се тамо дешава? А овакво понашање је, заправо, забијање главе у песак, избегавање суочавања са истином.

Друго, западне силе Македонија интересује само као нека одскачна даска за деловање против Србије, и ништа више. Западне силе нису ништа учиниле да се поправи економска ситуација у Македонији која је много гора него у Србији. Ништа нису учинили да се заиста спреми и обучи македонска војска, која би била респектабилна војна сила и која би могла да чува сопствену државу. Западне силе ништа нису учиниле да обуздају шиптарски сепаратизам у западним деловима Македоније.

Западне силе само вребају како да Србији задају што јачи ударац и ево, видимо, сад се Американци спремају да отворе велику војну базу, односно базу НАТО пакта у Тиволаку. Ту већ имају неку основну инфраструктуру изграђену још од стране бивше ЈНА.

Водитељ: Занимљиво је да нама мерењу да кршимо људска права, мада се никад конкретно не изјасне која су то права. А из права проистичу и обавезе. Права мањина у другим европским земљама, и уопште у свету, регулисана су сасвим другачије, но што се то нама намеће.

Промене са српским радикалима у новој Влади Србије: пензије ће бити исплаћиване на време

Чарнојевићем и доцнијим сеобама и када су Шиптари систематски насељавани из Албаније.

У новије време, комунистички режим је водио изразито антисрпску политику и о геноциду над српским народом се проговорило тек после 1981. године, после оних првих шиптарских

Савет безбедности Уједињених нација доноси Резолуцију о ембаргу на увоз оружја на територији Савезне Републике Југославије. И, кажу, то је да не може ни режим да увози оружје и да не могу терористи!

Знам, постоји апсолутни ембарго на продају оружја терористима свуда у

Шиптари у Србији имају сва права

Др Шешељ: Па, то је оно што ми непрекидно постављамо као питање западним емисарима, западним дипломатама.

Које је то право националних мањина које је Албанцима ускраћено у Србији? Да ли је то неко право које је прописано документима Уједињених нација? Није. Да ли је то неко право прописано документима Конференције о европској безбедности и сарадњи? Није. Је ли то неко право прописано документима, конвенцијама Савета Европе? Није.

Не постоји ни једно једино право које има подлогу у међународно правним актима, у међународном јавном праву, а које се не поштује у нашој земљи.

Западне силе у нашој земљи за припаднике албанске националне мањине траже оно што не постоји нигде у свету.

Водитељ: Господине Шешељ, оно што је нама у једном тренутку, чини ми се, измакло контроли, на шта можда нисмо обраћали пажњу, или нисмо хтели, или нисмо смели, то је да су Шиптари плански увећавали своју популацију, тако да су Срби у једном тренутку постали мањина на Косову, делом због веома ниског наталитета, а делом и због иселавања које је присутно годинама.

Др Шешељ: Срби су прво плански протеривани. У току Другог светског рата протерани су сви Срби који су се на Косову и Метохији населили између два светска рата и протерано је доста Срба староседелача. После Другог светског рата, комунистички режим је забранио прогнаним Србима да се врате на Косову и Метохију. Затим, под притисцима локалне шиптарске комунистичке власти, Срби су све више напуштали своја огњишта, продавали имања.

Први Србин у селу, рећимо у коме није било Шиптара, продао би кућу за скупе паре. Чим би се једна шиптарска породица доселила, енормно би падла вредност осталих српских кућа. Тако су они последњи бежали главом без обзира, будзашто продавали своју имовину, доста је ту било нелегалних трговина под притиском, а и у последње време, кад је дошло до забране, негде 1988-1989. године, усвојен је Закон о забрани трговине некретнинама између Срба и Шиптара на Косову и Метохији, али и ту је било кршења овог закона, многи уговори нису ни регистровани, него, једноставно, дошло је до извесне исплате и Срби би одлазили и остављали своја имања.

Има много узурпираних, има много црквених имања узурпираних. Насељаване су избеглице из Албаније, њима су даване некретнине у својину, што је било против уставно и против законито. Читав низ потеза је вр-

шен да би се смањио проценат Срба на тој територији.

Нема решења без пописа становништва

С друге стране, Шиптари заиста имају енорман наталитет, можда имају и највећи наталитет у Европи, али и статистике су биле фалсификоване и није случајно што је 1991. године дошло до бојкота пописа становништва, да се не би утврдили ти ранији фалсификати.

Наше су процене да на Косову и Метохији сигурно нема више од милион Шиптара. Неки кажу да их има свега 800 хиљада, што из корена мења досадашње представе о структури становништва. Ви видите да ове њихове демонстрације нису нарочито бројне. Ако слушате стране радио станице или гледате стране телевизијске програме, можете да видите да и по проценама страних извештача првог дана демонстрација је било између 30 и 40 хиљада људи, а сада се окуља око четири-пет хиљада.

На Косову и Метохији живи око 200 хиљада Срба, најмање 150 хиљада Рома, Муслимана 200, можда и више хиљада, има чак и Египћана, има горанаца, има Турака и тд. Када би се направио један прецизан попис становништва много би се променила сама слика етничке структуре. Не би Шиптари били тако енормно представљени, као у неким досадашњим статистикама, заснованим на фалсификату.

Уосталом, нема правог решења за Косову и Метохију, док се не направи неки ваљан попис становништва.

Водитељ: Демонстрације, које сте поменули, као да служе за повод да се изазове инцидент.

Др Шешељ: Они провоцирају нашу полицију, али ми смо свесни да су то провокације и не наседамо на те провокације. Они су кренули да сваког дана држе демонстрације које трају пола сата. Демонстрације се сада обављају по неким страним узорима, по страним методама, чак оним методама које су стране агентуре демонстрирале и у Београду. Има много сличних карактеристика.

Пошто је наша полиција остала мирна, хладнокрвна, често се дешава да се Шиптари међусобно потуку у току тих демонстрација. Гледали смо, јер је и пред телевизијским камерама дошло до једне такве туче, да има инцидента међу њима самима.

Учешће војске на Косову није неопходно

Водитељ: Од 1981. године, па до данас, тај неки привидни мир одржава полиција на Косову. Они су очекивали да ће полиција урадити више и да ће се у интервенцију укључити војска.

Др Шешељ: Није паметно да се војска укључи у интервенцију. Полиција је заиста у стању да сузбије сваки облик терористичких акција и да сачува ред

и мир, она то чини. Видели сте како се полиција ефикасно обрачунава са овом великом терористичком групом, највећом терористичком групом, такозваном ослободилачка војска Косова. То је заиста најјача терористичка организација и главни вођа, Адем Јашари, је ликовидиран.

Он је сам убио свог синовца и изазвао страдање извесног броја цивила. То је било смишљено у неком очајничком наступу да што више напакости. Побио је своје најближе сроднике да би то било приписано нашој полицији. Око тога се води извесна кампања од стране западних сила. Полиција је у стању да сузбије тероризам и да сачува јавни ред и мир. Ми ћемо увек на Косову и Метохији имати управо онолико полицајаца колико нам треба.

Није паметно да се укључи војска из више разлога. Прво, зато што је унутрашње питање Србије, као федералне јединице и није питање савезне власти. Све док је Србија у стању да решава тај проблем нема потребе да се директно меша савезна власт, а војска је институција савезне власти, оружана сила савезне власти.

Друго, наша војска је заснована на општој војној обавези, што значи да се регрутују млади људи који одлазе на обуку и после обуке стажирају извесан број месеци у оружаним снагама. Из политичких разлога није добро да се сада ти људи ангажују у овим операцијама. Ове ствари треба да решавају професионалци. Када се ангажују професионалци, онда је много мање жртава на нашој страни, онда су много ефикасније те акције.

Трећи разлог, ако би се ангажовала војска, западним силама би се дао извесан аргумент да то прогласе грађанским ратом и да на томе створе подлогу за своју интервенцију, сопствено мешање. Све док се обрачунава само полиција, реч је о обрачунама са терористима. Свуда у свету се исте ове методе користе у обрачунама са терористима и нема никаквих основа за страном мешање.

То су три веома јака разлога због којих војска не треба да се меша, због којих само полиција треба да обавља тај посао.

Нови председани Савета безбедности

Водитељ: Како на овај проблем гледају наши велики пријатељи, да не кажем професионални пријатељи, Кина, Русија, Француска?

Др Шешељ: Не бих рекао да су професионални пријатељи. Знате, и кинеска и руска дипломатија су одиграле извесну улогу у Савету безбедности Уједињених нација, не онолико колико смо ми желели. Ми смо желели да се супротставе и овој резолуцији о ембаргу на извоз оружја у Савезну Републику Југославију. Међутим, првобитни нацрт те резолуције је био много опаснији за нас и онда су неко-

лико дана обављана та дипломатска консултовања, консултације између њихових амбасадора у Савету безбедности Уједињених нација и Американци су на то попустили и дошло је само до резолуције којом се забрањује извоз оружја у Свезну Републику Југославију. Та резолуција не садржи ништа друго што би за нас било опасно.

Сама по себи ова резолуција није опасна по основу своје садржине. Ми немамо неку намеру да се енормно наоружавамо, нити да сада увозимо неке велике количине наоружања. Наша финансијска средства морамо усмеравати за решавање економских и социјалних проблема, а оружја имамо довољно, бар онолико колико нам је довољно да спречимо било коју суседну земљу да атакује на наш територијални суверенитет и да спречимо било

какову оружану побуну наших граница.

Оно што је опасно из ове резолуције јесте отварање једног преседана. Опет је Савет безбедности почео нама да се бави и да доноси резолуцију. Опасно је да ово не буде прва у низу неких резолуција. То је оно што за нас није добро. Известан психолошки ефекат у међународној организацији је постигнут и тај ефекат за нас није добар.

Узурпација државне имовине

Водитељ: Занимљиво је да је ово ситуација, која је плански припремљена на Косову, фантастично економски исцрпљивала Србију дуги низ година.

Др Шешељ: Деценијама је режим у Београду улагао огромна средства на Косову и Метохији. Та финансијска средства су ишла директно у руке шипта-

рским сепаратистима, они су њима распологали, они су тим парама финансирали досељавање становника из Албаније, они су тим парама финансирали рад отворених сепаратистичких институција и они су тим парама финансирали откуп земље и других некретнина од стране Срба који су тамо живели и којима је живот био неподношљив.

То је у значајној мери исцрпљивало Србију. С друге стране, наравно да је за нас скупо и држање великих континента полиције на Косову и Метохији. Наши полицајци се ангажују и из других делова Србије да извесно време тамо проведу, обављајући своје професионалне задатке, али ми у сваком тренутку тамо морамо имати полиције баш колико је потребно.

Затим, дошло је до блокаде рада неких предузећа на Косову и Метохији, која би у нормалнијим приликама могла много боље пословати. Рецимо, "Трепча" би у нормалнијим приликама могла значајан профит да остварује. Овако, "Трепча" кубури са великим проблемима. Да су паметније искоришћаване ове инвестиције отворило би се много више рудника на Косову и Метохији. Тамо имамо за 300 година огромне количине лигнита, могли бисмо постати главни извозник електричне енергије у Европи, када бисмо све то ставили у погон. Ова ситуација нас омета у ангажовању страног капитала да би се ти ресурси максимално искористили.

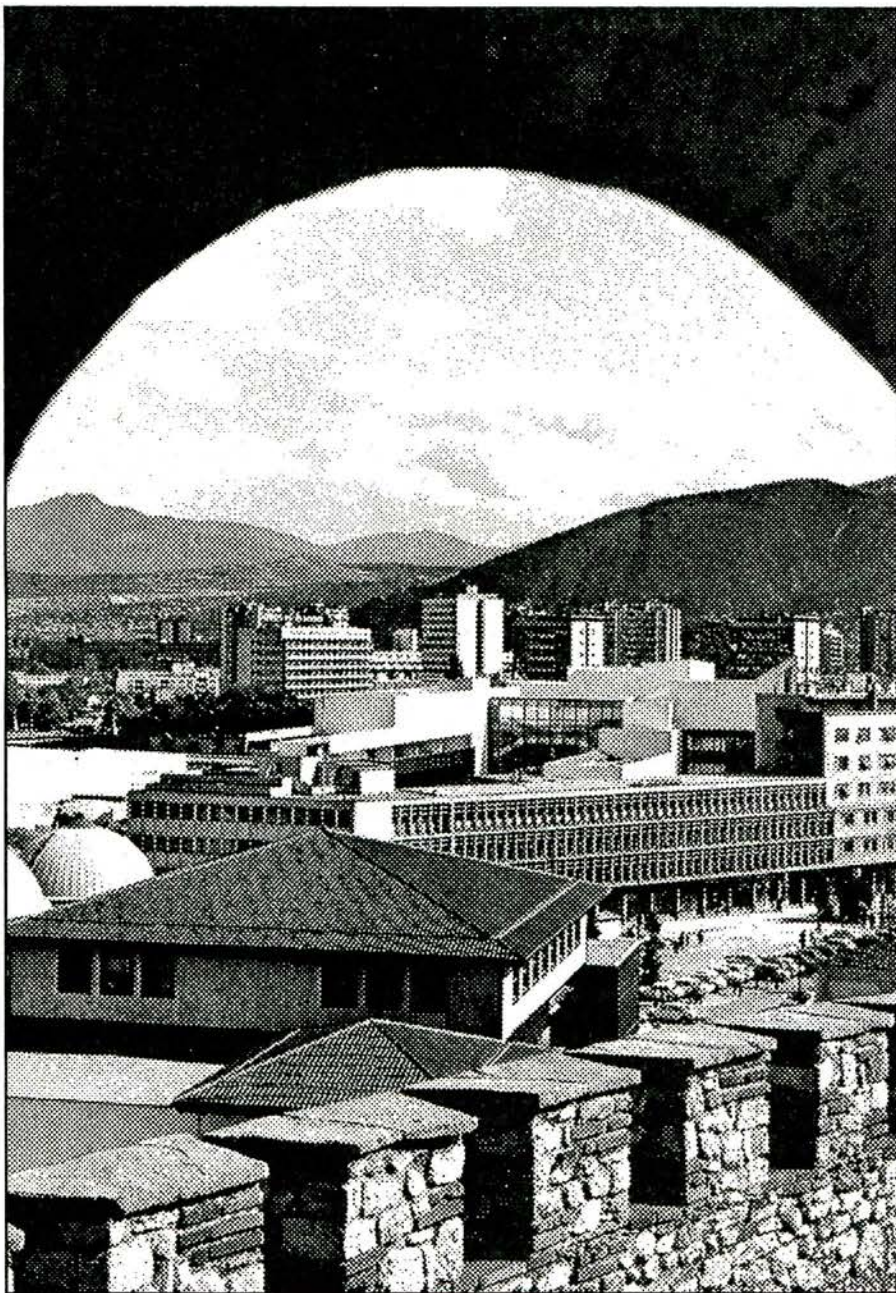
Исцрпљује нас и то што тамо деценијама Шиптари не плаћају скоро никакве порезе, доприносе, што долази до узурпације државне имовине. Читав низ фактора делује исцрпљујуће, али ми све то морамо издржати и полако обезбеђивати и стварати услове да до краја функционише правни поредак.

Лажи и обмане антисрпских медија

Водитељ: Колико слободно и професионално информисање утиче и која је његова улога у питању Косова?

Др Шешељ: Ми у сфери информисања имамо веома лошу ситуацију. Медији су сувише дуго под државном контролом и шаблонски су уређивали свој информативни и политички програм и доста контрапродуктивно деловали у односу на наше националне интересе.

С друге стране, имамо читав низ медија који се директно финансира са Запада, од стране неких владиних агенција из Америке и Западне Европе и ти медији воде изразито антисрпску политику. За те медије на Косову је реч о заиста ослободилачкој војсци Косова, тако називају ову терористичку организацију. Затим, ти медији објављују огромне наслове, како српска полиција убија Албанце. Ти медији се већ одавно залажу, практично, за отцепљење Косова и Метохије или претва-

Садашњи македонски режим налази се под великим утицајем НАТО-пакта, који користи Македонију као одскочну даску против Србије: панорама Скопља

рање у Републику. Ти медији су спремни да прихвате варијанту да у рашкој области живи неки нови народ, да живе бошњаци. Ти медији се просто такмиче у вођењу антисрпске политике, да би максимално узвратили за онај новац који добију са Запада. Те медије воде људи који су се потпуно продали силама које воде антисрпску политику.

Водитељ: Ако грешим исправите ме, да ли је тачно да сте забранили новинарима Тањуџа и РТВ Србије, а пре тога и новинарима Дневног телеграфа, да присуствују конференцијама за штампу Српске радикалне странке? Познато је да ви са новинарима, у принципу, добро сарађујете.

Др Шешел: Ми смо увек били отворени за новинаре и увек смо спремни да одговарамо на сва могућа питања. За мене лично нема провокативних питања. За мене је свако питање добро, ако је на паметан начин постављено. Ако није паметно постављено, онда више говори о ономе ко поставља питање, него о мени који одговарам на сва питања која добијем.

Што се тиче Дневног телеграфа, њиховим новинарима смо апсолутно забранили улазак у просторије Српске радикалне странке, јер је то једна прљава, лажљива новина која само лаже и клевете лансира. Апсолутно само лажи и клевете, ништа им не можете веровати. У сваком броју је читав низ лажи. Ако погледате данашњи број, видећете десет до петнаест измишљених ствари. Апсолутно са таквим људима и ортодоксним лажовима нема о чему да се разговара.

Што се тиче државне телевизије и Тањуџа, једном смо њиховим новинарима онемогућили улазак у наше просторије и тиме смо им ставили до знања да, једноставно, не можемо толерисати непрофесионалан однос и пристрасност у извештавању. Надам се да су из тога извукли извесну поуку. Однос тих медија се битно поправио у последњих недељу или 15 дана и мера више не важи, она је једнократно.

За Дневни телеграф је апсурд. Једноставно, немамо о чему да разговарамо. Дан пред изборе су објавили да сам нечију жену заклао и то пола стране великог формата, да сам заклао жену неког Слободана Јовића. То је страшно и најгоре би било да ја почнем да демантујем те лажи. Не, ја нећу ту ништа да демантујем. Толико се нагомилало тих лажи да верујем да нико не може на то да се уцепи, то једноставно нигде не може да упали.

Видели сте да Блиц објављује на дан формирања Владе, огромни наслов на насловној страни "Радикали извистисли".

Позитивни ефекти девалвације

Водитељ: Када ће и како бити регулисана додела фреквенција медијима који то очекују?

Др Шешел: То је надлежност савезне државе. Савезна влада је расписала конкурс, на тај конкурс се пријавио већи број локалних радио и телевизијских станица и ми сада очекујемо да се поступи по том питању.

Што се мене лично тиче, ја сам за то да се свим локалним радио и телевизијским станицама, које испуњавају услове, доделе те фреквенције и ту не би требало да буде било каквих рестрикција. Видећемо какав је став Савезне владе.

Водитељ: Господине Шешел, лично сте подржали промену курса динара, верујући да се то неће одразити на раст цена и на пад животног стандарда. Штавише, желели сте да ипак животни стандард наших грађана буде у неку руку заштићен. Међутим, то у пракси није тако.

Др Шешел: Није се могло избећи извесно повећање цена, али мислим да је Влада са своје стране допринела да то повећање не буде превелико. Прво, ми српски радикали се непрекидно залажемо да увек буде реалан курс динара. Ако се сећате, пре два месеца смо имали конференцију за штампу где смо тражили да се девалвира динар и да вредност буде између 4,5 и пет динара за једну немачку марку.

Сада је, напokon, извршена та девалвација и то за 20 пара је била већа од затеченог жироалног курса, односно курса по штицунгу. То је негде било 5,8 динара за једну марку, док је на црном било 5,2 динара за једну марку. Тиме су постигнута извесни позитивни ефекти. Пре свега, сломљен је такозвани увознички лоби, који је захваљујући веома ниској царини могао да увози све и свашта што му падне на памет и тиме додатно наноси штету нашој привреди.

Сада се плаћа реална царина, сада се царина плаћа по курсу од шест динара за једну марку и тиме су увозници дестимулисани. Има извесних диспаратитета у ценама које ће морати да се коригују, али Влада строго води рачуна да оне цене које су под њеном контролом не пређу неки станидо, да се не повећавају, да се нигде не повећавају цене где нема неких веома важних разлога.

Видели сте да је наш први потез био да се минимално коригује цена бензина, нафте и нафтних деривата. Цена бензина је дигнута на шест динара, а пре тога је било пет динара и не знам тачно колико. У Београду се разликују цене. Тамо је све за 3% скупље него у унутрашњости. Ово је минимално повећање, повећање мање од 20% у односу на претходну цену. Било је нужно зато што се огромне количине нафте, претежан део нафте увози и што се увози гас. За увоз тих енергената је потребно обезбедити велике количине девиза.

Што се тиче других цена које су под Владином контролом, ниједна није повећана. Има неких предузећа која сакривају робу чекајући неко повећа-

ње цена. Ја их упозоравам да ће Влада бити веома опрезна по том питању и да им се може десити да им буду скупљи трошкови складиштења, него евентуално нека зарада на основу тог чувања робе по складиштима. Влада је велике количине робе из сопствених залиха ставила на тржиште и тиме спречила да дође до несташице неких основних прехранбених намирница и, колико ја знам, правих несташица брашна, уља, шећера није било.

Неких корекција цена мора бити

Водитељ: Да ли то значи да их и неће бити, јер произвођачи нису задовољни ценама оваквим какве јесу?

Др Шешел: Нису задовољни, али за неко време неће бити докупљења. Ми ћемо веома опрезно поступати у свакој тој варијанти, при сваком потезу. Ја не могу да се закунем да неће бити никаквих докупљења. Знате, неких ће бити, али ћемо гледати да што више одложимо те мере и да цене заиста буду минимално повећаване, колико се то може поднети у садашњој ситуацији.

Рецимо, имамо један конкретан проблем са детерцентима. Цене детерцента су енормно ниске и можда ће прва интервенција бити на том плану, али ме немојте држати за реч. Говорим често приватно, пошто на Влади још нисмо усагласили то питање. Цене домаћих детерцената су енормно ниске, а онда су увозници у монополском положају и слободно формирају своје цене. Онда наших детерцената нема довољно на тржишту, фабрике нису мотивисане да производе. Преплављени смо страним детерцентима и њихове цене су два или три пута веће од домаћих. Ту ће нека интервенција морати да постоји да би се подстакла наша производња, а када омогућимо нашим фабрикама да релативно нормално производе, онда ће то за грађане бити јефтиније, него да купују скупе стране детерценте.

Рецимо, то је једна ствар у којој ће морати да дође до интервенције, да бисмо скинули са фабрике које производе детерценте, које су заиста у лошем стању. Таква фабрика постоји у Лесковцу, таква фабрика постоји у Крушевцу и заиста нешто мора да се учини да би се положај поправио. Заиста, крајње опрезно приступамо тим мерама.

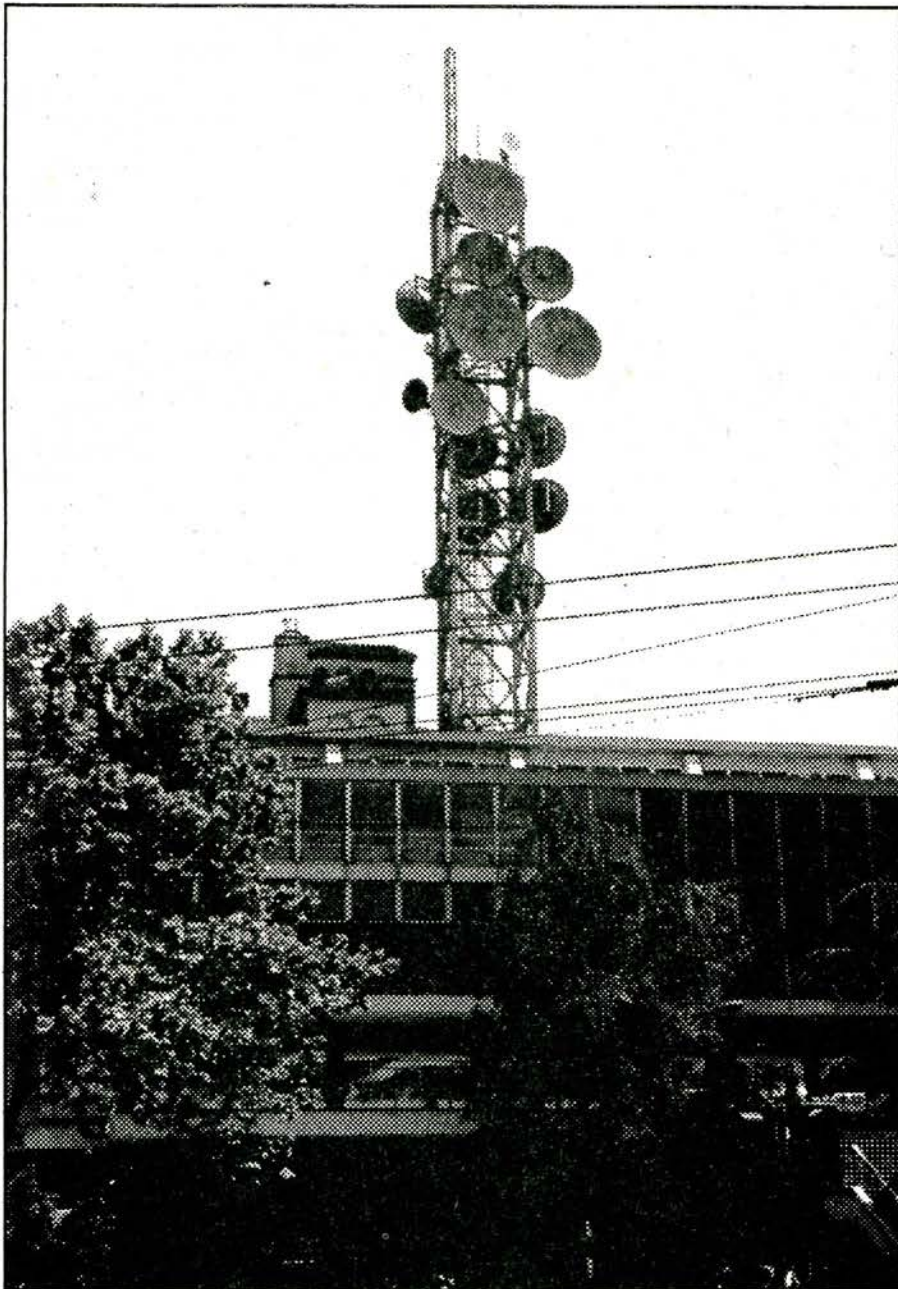
Шпекулације на тржишту дувана

Видите шта се дешава на тржишту дувана. Све количине које се у једном дану произведу у "Дуванској индустрији Ниш" одмах се продају. Продају се већ у фабричком кругу и држави се плате обавезе. Откад је ухапшен овај Смиљко Костић стање је нормализовано, плате се доприноси, плати се све оно што треба држави. Дакле, цигарете негде

нестану и нема их на тржишту, нема их у регуларним продавницама, јер им је цена четири динара по паклици. Шта се дешава? Они који то купе у фабричком кругу склањају, ускладиште негде и пуштају на црно у промет, тако да код уличних дилера те цигарете можете купити по 7 динара. То је опет много јефтиније од цене увозних цигарета, а за три динара је скупле од регуларне цене ових цигарета. Неко при сваја та три динара.

све произведене количине морају ићи на тржиште. Ако цена треба да се повиси на пет динара, онда нека буде пет динара, али да се цигарете продају у киосцима, где се иначе продају и да свуда буде та цена, а не да се енормне количине појављују на црном тржишту домаћих цигарета, а да их нема у продавницама. Можемо забранити оних који на тај начин поступају да уопште купе те цигарете. Цигарете може да купи у дуванској индустрији само она

Не може се толерисати непрофесионални однос и пристрасност у извештавању

Водитељ: Ко?

Др Шешељ: Онај ко шпекулише на тржишту. Улични дилер добије један проценат, не велики. Највише добије онај ко на тај начин шпекулише. Морамо ући у траг тим шпекулацијама и морамо спречити такве шпекулације. Ако постоји разлог да та цена буде четири динара, има да буде четири динара и

ко излази директно на тржиште по прописаној цени, јер је у ту цену уграђена и његова зарада и зарада дуванске индустрије и оно што иде у државни буџет.

Водитељ: Уставни суд Србије је разматрао Уредбу о републичкој такси на дуванске прерађевине, која је донета отприлике у време санкција.

Др Шешељ: Уставни суд је разматрао многе уредбе и ја не бих коментарисао његове одлуке. Поготово не бих коментарисао одлуке Уставног суда у односу на уредбе које су раније доношене. Знате, ми радикали смо сада у новој позицији, сада смо у позицији владајуће партије и ми смо сада странка која је ушла у Владу народног јединства. Морамо водити рачуна и не можемо наступати негаторски, критичарски према својим коалиционим партнерима. Све потезе које убудуће будемо вршили, ми ћемо се међусобно усаглашавати.

Што се тиче цигарета, свуда у свету су цигарете оптерећене великим таксама и великим порезима, јер су један од основних извора за попуњавање буџета. То су цигарете, жестока алкохолна пића, бензин и нафтини деривати. То је свуда у свету пракса и мора да буде и код нас. Да ли ће се нека оптерећења на цену цигарета прописивати уредбама или законима, да ли ће се на један начин поступати у ванредним околностима, као што су околности под санкцијама, а на други начин у релативно нормалнијим околностима.

То је друго питање, о томе се можемо сложити, или не сложити, али у сваком случају, не може се очекивати да цигарете буду растерећене великих обавеза према држави, и порески, и обавезама у име таксе.

Смањење пореске стопе, повећање броја обвезника

Водитељ: Да ли су усаглашени ставови по питању увођења нових пореских мера?

Др Шешељ: Оно што је наш основни став, што смо усагласили, то је да у принципу смањујемо пореске стопе и стопе доприноса, и ми на томе радимо. Нећу Вам сада говорити о детаљима, док не усагласимо потпуно ставове и док са конкретним пројектом не изађемо пред наредну Скупштину.

Али, основни циљ нам је да смањимо прво доприносе на плате и да смањимо опште пореске стопе, а смањивањем општих пореских стопа да повећамо број пореских обвезника. Сада су огромни доприноси на плате, 130% у односу на просечну плату. Ми то морамо под хитно смањивати.

Сада се дешава да неке фирме не могу да плате доприносе, а неколико година нису плаћали, рецимо, доприносе на пензијско осигурање и деси се да радник иде у пензију и онда сазна да му три године нико није плаћао допринос, па се онда у том конкретном случају накнадно уплати пензијском фонду.

Читавам низу других радника и даље се не плаћа, јер они нису пред одласком у пензију. Ми морамо те доприносе учинити подношљивим за сва предузећа у нашој земљи, а онда натерати све да то редовно плаћају. Ови доприноси са 130% морају бар да се преполове.

Водитељ: Да ли ћете успети да обезбедите и повећање цене рада?

Др Шешел: До повећања цене рада ће долазити у преговорима између Владе, синдиката и послодаваца. У принципу, ми желимо што веће повећање цене рада, али ту морамо бити реални, не можемо да обећавамо мед и млеко и цене рада морају да прате општи привредни раст, не могу да отскачу у односу на привредни раст.

Ако дође до енормног повећања цене рада, задесиће нас опет велика инфлација, обезвредиће се динари и ништа нисмо постигли. Све што се постигне, све што се обезбеди, мора да се обезбеђује из реалних прихода. Цена рада увек мора бити заснована на реалној заради, на профиту које оствари предузеће.

У принципу сам за то да се ту што више слободе да привредним субјектима, али не можемо задовољити неке енормне захтеве, јер онда то сече грану на којој седимо, морамо привреду растеретити обавеза.

Кад се смање доприноси држави, онда свако предузеће има већу компетенцију да тај новац који остане распоређује на плате, да га распоређује на инвестиције итд. Реч је о оним предузећима која иоле добро послују. За оне који су хронични губиташи, ни ово не значи ништа, јер практично ништа нису ни плаћали на име доприноса.

Плате само из реалних извора

Ту морамо ићи на процес приватизације, кроз ангажовање страног капитала, ангажовање страних фирми. Ако нам заведу санкције, то ће такође бити отежано, а ако избегнемо санкције, то ће ићи нешто лакше, али циљ је да се унапреди производња. Са повећаном производњом и плате ће да расту.

Ако производња не расте, немате од чега повећати плате, осим из емисије новца. Ако штампате новац и повећавате плате, његова реална вредност слаби, ви ћете имати номинални износ већи, а мање ћете моћи да купите за ту плату. Морамо имати у виду све те кључне економске категорије и понашати се према законитостима, које је наука одавно утврдила.

Водитељ: У којој мери на јачање наше привреде и опоравак привреде утиче и белодањивање афера, које су све чешће?

Др Шешел: Ја мислим да је то веома значајно, што показује да јача борба против криминала (ова афера са Смиљком рецимо, подстиче). Та афера је већ одавно била видљива.

Водитељ: Зашто се о њој тако дуго ћутало?

Др Шешел: Па, постојала је извесна инерција у државним институцијама, у свести људи итд. Оклевало се доста с тим. Ја се надам да Влада народног јединства неће оклевати, да ћемо сломити кичму том крупном криминалу.

Не можемо гарантовати да ћемо потпуно уништити криминал, али можемо оно што покрива мафијашке размере, што покрива мафијашке облике, да поразимо, да уништимо, да починиоце кривичних дела изведемо пред лице правде.

Водитељ: Ја ћу само, на тренутак, господине Шешел, подсетити наше гледаоце да је број телефона у нашем студију 871-755 и да управо путем овог броја Вама могу поставити питања.

Гледалац Василије Јовић из Орашја каже - господине Шешел, у предизборној кампањи сте у свакој прилици и појављивању на ТВ екранима заговарали решавање питања пензија и дечијих додатака, па Вас молим да ми одговорите - када ће стари дуг бити решен, а за нови је најављена исплата у вредносним папирима. Када ће то бити и можемо ли то очекивати ове године?

Др Шешел: Интензивно радимо на томе и ја мислим да могу да кажем да ћемо ове године нешто на томе урадити, нешто опишљиво, нешто веома значајно. Да ли ћемо успети све да покријемо, или не, то је друго питање.

Најважније је да дуговања пензионерима и дуговања на име дечијих додатака, материнских додатака, покријемо из реалних извора. Варијанте разматрамо скоро свакодневно у Влади и врло брзо ћемо бити у стању да обавестимо јавност о неким конкретним детаљима. Али, заиста, томе смо дали главни приоритет и нема неке седнице у Влади, на којој о томе највише не расправљамо. Неко решење ћемо имати за врло кратко време, првих сто дана нове Владе.

Морамо издржати санкције

Водитељ: Да ли Србији прети увођење санкција, и ако их буде, да ли ће овај народ поново преживљавати 1993.? Зашто и због кога?

Др Шешел: Па, ми морамо издржати, и ако буде, и ако не буде санкција, ми морамо издржати, ми не смемо дати своју територију. Морамо сачувати Србију. Увођење санкција не зависи од наше воље. Зависи од воље страних сила.

Неке санкције већ постоје, неке санкције већ преживљавамо. Да ли ће се вратити онакве санкције, какве смо имали 1992, 1993, 1994, све до 1995. године, остаје да видимо. Али, не смемо попустити по питању Косова и Метохије. Чиме год да нам прете, ми не смемо ту попустити. Ми то морамо издржати.

Ствар је ове Владе народног јединства да се што боље организује. Сада постоји једно велико историјско искуство за нама, не смеју се понављати грешке из прошлости, треба да се што боље организујемо и да адекватно реагујемо на сваки изазов са стране.

Водитељ: Господин Живојин Пејчић из Лостинца моли да му пошаљете чланску карту и каже - од како су општинске власти сазнале да је симпатизер

Српске радикалне странке, од тада има и проблема.

Др Шешел: Па, неких проблема је било заиста последњих година, кад је реч о нашим члановима, активистима, симпатизерима, на неким локалним нивоима власти, долазило је до извесних прогона и шиканирања. Ми се надамо да ће сада конституисањем Владе народног јединства доћи до много толерантнијих односа и у унутрашњости Србије, што не значи да ћемо ми сада као странке из коалиције народног јединства да се на сличан начин односимо према преосталој опозицији.

Не, ми ћемо увек имати веома коректан однос према свим опозиционим политичким партијама и никада нам идеолошка или политичка припадност било ког грађанина неће бити оријентир за предузимање, или не предузимање неких мера против њега, поготово предузимање неких неинституционалних мера.

Ми смо против таквих неинституционалних мера и против шиканирања грађана. Мислим да је формирање Владе народног јединства ипак изазвало велику дозу ентузијазма у народу и да су се неке страсти смириле, страсти међу дојучерашњим политичким противницима и да ће то смиревање страсти позитивно да се одрази на односе, од општине до општине, на односе међу грађанима, на односе између локалних органа власти и грађана, на односе унутар појединих предузећа, поготово предузећа у јавном и друштвеном сектору.

Земун се по добру помиње

Водитељ: Чак се и Земун више не помиње.

Др Шешел: Па, Земун се увек по добру помињао.

Водитељ: Вашим одласком из Земуне, односно са места председника општине, то више није тако актуелно.

Др Шешел: Ја мислим да ће Земун задуго бити актуелан, јер се заиста тамо десило чудо. Земунска локална власт је била веома, веома успешна, то сведоче резултати који су постигнути за годину и четири месеца.

Сада се спрема једна публикација, где ће то бити приказано, са веома мало речи и са много фотографија. Али, ја сам убеђен да у свакој општини у Србији постоје унутрашњи, још неоткривени и неискоришћени ресурси и да свака општина у Србији може постићи такве резултате, какве је постигла Земунска општина.

Водитељ: Зоран из Лостинца каже - обећали сте у предизборној кампањи да ће дечији додатак бити исти за све, међутим, то није случај.

Др Шешел: Па, не можемо ми тако брзо реализовати став да сви дечији додаци буду истог износа, али ред је да прво реализујемо исплату заосталих. Дечији додаци касне равно години дана. Биће огроман успех Владе на-

родног јединства ако ми у току ове године на неки начин надокнадимо заостале, неисплаћене дечије додатке, а после ћемо да видимо како ћемо то питање боље да регулишемо, у односу на досадашње стање, да бар оно што дугујемо деци и њиховим родитељима исплатимо.

Ако то не може баш кроз готов новац, онда да видимо каквим ћемо то вредносним папирима и шта ће моћи да се плаћа тим папирима, да ипак нешто учинимо.

Водитељ: Гледалац из Лоспинца пита - како коментаришете разлику у ономе што је обећавано у времену предизборне кампање, и сада када имате делимичну власт?

Ништа се не може решити преко ноћи

Др Шешељ: Нема никакве разлике између онога што смо обећавали у предизборној кампањи и онога што сада радимо, кад смо постали странка власти, коалициони партнер у Влади народног јединства.

Ми се руководимо свим оним обећањима, али на почетку емисије сам рекао да се највише бојим претераних очекивања. Не може ништа од овога преко ноћи да се реализује. У коштац смо се ухватили, радимо даноноћно.

Ми, који смо сада први пут у овој позицији, учимо сваки дан. Знате, ово је за нас нова ствар. Ми сваки дан учимо. Учимо како функционише Влада, како функционишу министарства, али, мо-

рам Вам рећи да се врло добро сналазимо.

Водитељ: Време ће показати.

Др Шешељ: Време ће показати по резултатима које постигнемо, а грађани ће ценити наш учинак на следећим изборима.

Водитељ: Када планирате да спречите привредни криминал?

Др Шешељ: Па, рекао сам већ, одговор је на једно од претходних питања да ће Влада народног јединства водити жестоку борбу против свих врста криминала и да ћемо ту бити крајње ригорозни.

Прво ћемо бити ригорозни према својим члановима, заиста према њима најригорознији.

Водитељ: Поздравља Вас породица Михајловић из Власотинца и каже - у Власотинцу је одјављено преко 500 приватних радњи. За кривца наводе директоре и пита се да ли томе Влада може стати на пут?

Др Шешељ: Па, ако власник одјави своју радњу, не знам како би Влада могла да стане на пут? То треба да се истражи, то би требало локална власт да истражи - због чега долази до тога, ако заиста толико радњи одјављују. Ја то сада не знам, први пут чујем да је 500 приватних радњи одјављено у Власотинцу.

Локална власт би требало да размотри због чега је то, да ли су то неке локалне таксе, услови пословања у Власотинцу лошији него у неким другим местима и шта може да се уради да се привуку приватници да отварају радње, да региструју фирме у Власотинцу, а не да беже из Власотинца, али

заиста нисам упознат са конкретним проблемом и не бих могао да улазим у детаље.

Циљ је сваке општине да има што више регистрованих фирми на својој територији, да има што више радњи и погона, и угоститељских и услужних делатности, и све оно што чини привреду у правом смислу речи. Свака општина у којој дође до одјављивања одређених привредних делатности, мора брзо да реагује и да види у чему је проблем, да тај проблем решава.

Водитељ: Да ли ће ревизија из Београда извршити контролу у нашем судству, јер породица Михајловић каже да у нашем граду постоји велики јавашлук, који суд покрива?

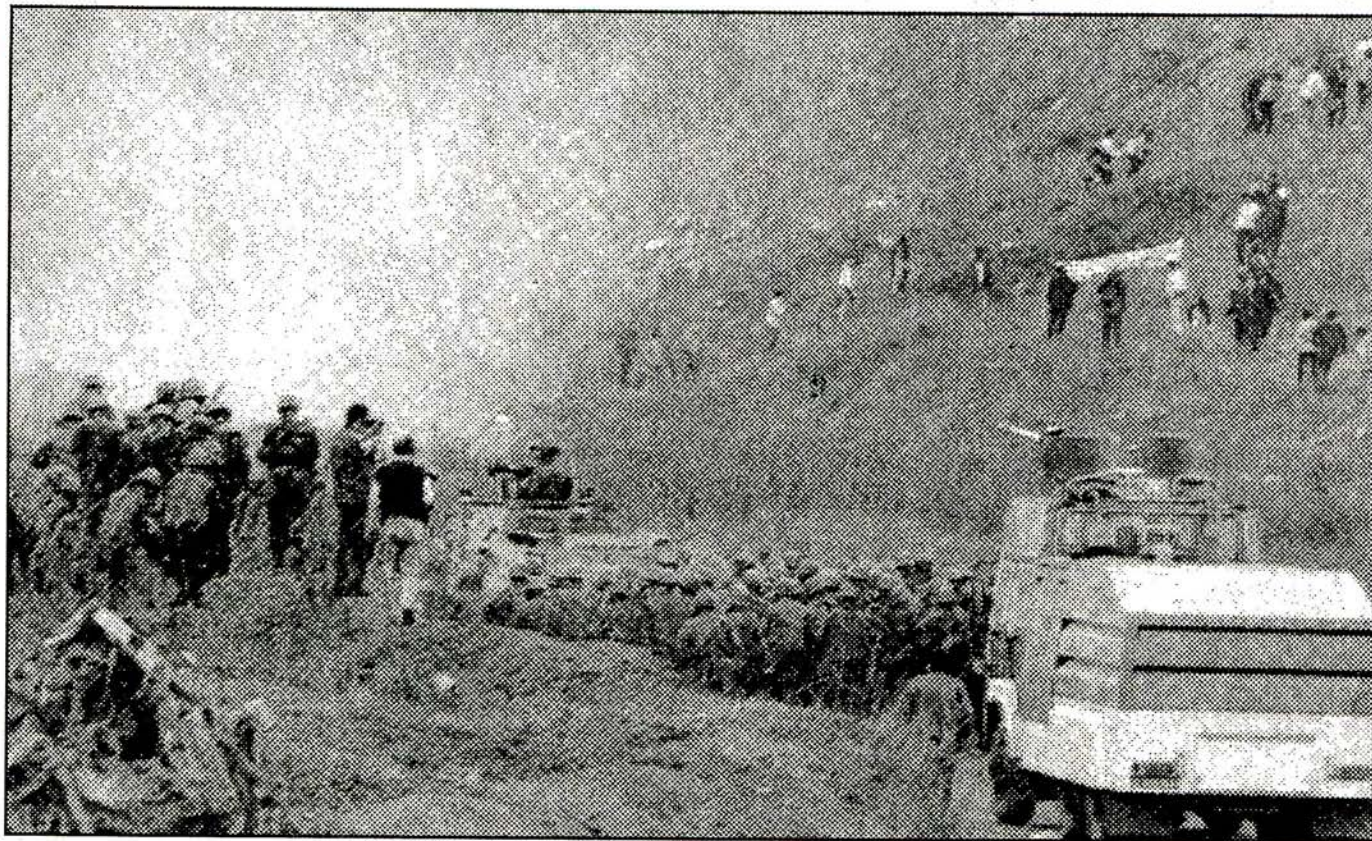
Др Шешељ: Мораћемо под хитно неке системске мере уводити у правосудју. Идеја на том плану има, неке од тих наших идеја ми смо излагали у предизборној кампањи, као што је ограничавање рока трајања грађанских парница, до првостепене пресуде, дакле, ажурирање рада суда. Онда ће суд морати да се ослободи баласта због претераног броја разноразних парница, које се уводе итд.

Неке системске мере ћемо већ ове године применити, а видећемо које ћемо то мере усагласити. Знате, и то је питање које ће Влада народног јединства морати темељито да проучи.

Ребаланс буџета неће бити

Водитељ: Које ће мере бити применене на здравство?

Др Шешељ: У свим секторима организоване друштвене делатности при-

Американци плачу на "Гласу Америке" да се на демонстрацијама у Приштини окупља мало Шиптара

менићемо извесне мере у циљу побољшања општинских прилика. Не можемо ни на једном подручју очекивати да ће потећи мед и млеко, али реформа здравства је ту пред нама, неки пројекти постоје, неке од тих пројеката ћемо у најскорије време разматрати на Влади.

Видећемо, једна од првих мера коју ћемо донети ће вероватно бити да се забрани лекарима, који су запослени у државним секторима, да обављају истовремено и приватну праксу. Дакле, да пре подне раде у државној болници, а по подне да имају своју приватну праксу. То ће вероватно бити једна од првих мера.

Ми ћемо подстаћи приватну лекарску праксу, али морамо овај двојни положај избећи, јер је тај двојни положај често извор различитих проневера, различитих злоупотреба.

Водитељ: Али, то није случај само у здравству.

Др Шешел: Па слушајте, ја Вам кажем, у свакој сфери организоване друштвене делатности имамо читав низ нагомиланих проблема и те проблеме морамо систематски решавати, не можемо све одједном, морамо одредити приоритете, па један по један решавати.

Ако се свим проблемима бавимо у сваком тренутку, онда ниједан нећемо решити. Ако назначимо оне који су главни, и један по један решавамо, увек имајући у виду да су нам веома ограничена финансијска средства, која стоје на располагању, да је Влада донела одлуку да се не иде на ребаланс буџета. Ми нећемо повећавати државну потрошњу.

Дакле, сами ћемо, сопственом штедњом показати пример другима. Нема ребаланса буџета, и то је мера која ће антиинфлаторно да делује. Она максимално делује антиинфлаторно, али и унутар буџета ћемо имати извесних прерасподела. Негде ћемо постићи уштеде. Те уштеде ће се усмераваати тамо где су потребе највеће.

Водитељ: Радикал из Ломнице пита - да није наш председник продао Косово у Дејтону, па се сада оправдава преко референдума?

Потпомажу се српски непријатељи

Др Шешел: Поставка је бесмислена. Знате, у Дејтону није било речи о Косову и Метохији. Дејтонски споразум се бави питањем бивше Босне и Херцеговине.

Друго, да је то тачно, да је у Дејтону продато Косово и Метохија, онда би овај референдум био бесмислен. Овај референдум јача нашу позицију по питању Косова и Метохије, јача са аспекта очекиваног одговора. Ја сам лично апсолутно убеђен да ће огромна већина грађана изаћи и заокружити - не, било каквом страном мешању.

То нашу позицију јача, то шири наш маневарски простор. Велика галама са којом су на Западу дочекали овај рефе-

рендум, посебно у Немачкој и Америци, говори да смо у праву, да је потез био изванредан.

Водитељ: Кад сте поменули Немачку, за Америку се у последње време зна шта жели и шта мисли, бар се зна, какав је случај са Немачком?

Др Шешел: Па, и са Немачком се зна шта мисли. Видите, потпомажу се српски непријатељи.

Водитељ: Господине Шешел, здравља Вас породица Динчић и жели Вам много успеха, а наш гледалац пита - да ли нас чека исти исход тј. рат, без обзира да ли ми гласали позитивно, или негативно, на референдуму?

Гледалац моли да др Шешел мало више образложи одговор на ово питање.

Американци: до последњег Шиптара

Др Шешел: Па ја мислим да нас не чека рат. Лично мислим да рата неће бити. Можда грешим, рат није немогућ, рат је увек могућ, али има више елемената који говоре да рата неће бити.

Прво зато што западним силама није у интересу да дође до тог рата. Они би хтели без рата да постигну своје циљеве, а у рат се не би упуштали. Американци би били спремни да ратују до последњег Шиптара или до последњег муслимана. Нису спремни да ангажују своју војску.

Друго, Албанци су видели шта значи рат на примеру рата на подручју бивше Хрватске или бивше Босанскохерцеговачке федералне јединице. Сувише добро албанци живе на Косову и Метохији. Много боље живе него њихови сународници у Албанији, да би били спремни да то сада жртвују, јер рат значи бомбардовање села, спаљивање кућа, дуге избегличке колоне, крвопролиће, погобију цивила, све то доноси рат.

Они заиста имају много тога да изгубе, а и ми Срби би много изгубили. Ни нама није у интересу рат. Они имају страшно много да изгубе и они су тога свесни. Сама чињеница да и даље много зидају на Косову и Метохији говори да се они не спремају за рат.

Друго мислим да је извесне мере терора осетила и албанска национална мањина на Косову, не само поводом убиства њихових суграђана, убиства која су починили албански терористи, него и поводом мера које примењују ти терористи, албанске паралелне власти према својим сународницима. Много веће порезе су албанци приносили да плаћају илегалној власти, него што би морали да плаћају Срби у држави. Они плаћају здравствене доприносе, а онда беже из тих илегалних здравствених установа. Прича ми наша министарка Рада Трајковић, која је оториноларинголог у Приштини и два дана у недељи оперише, пошто је једини специјалиста за неке операције грчљана.

Каже да јој долази већи број Шиптара који су се претходно лечили у тим паралелним амбулантама и болницама. Жале се да тамо шиптарски лекари пролонгирају рок лечења, одуговлаче са лечењем, како би што више пара извукли. Онда долазе у нашу регуларну болницу када је већ болест поодмакла, поготово ако је реч о раку на душици, раку грла итд. Болест је поодмакла и морају се многи екстремни хируршки захтеви вршити, него да се болест санирала у самом почетку.

Они су свесни тога и та свест све више избија на површину. Ја мислим да појава те свести у озбиљним облицима може да објасни и овај заиста мали број припадника албанске националне мањине који ових дана учествују у демонстрацијама.

Рецимо, јадикује глас Америке у емисији од петка, како је свега 4-5 хиљада Шиптара било у петак на демонстрацијама у Приштини.

Водитељ: Када се говори о свести, било је периода када смо говорили да су Шиптари на Косову заведени.

Протерати странце који не поштују Устав

Др Шешел: Не бих ја рекао да су заведени. Сви би они желели у огромној већини да је Косово саставни део Албаније. То је нешто и природно, да ја као Србин живим у некој суседној држави, природна је жеља да се живи у матичној држави, без обзира да ли ми је лепо.

Међутим, постоји одређена мера толеранције и постоји одређен степен ризика који је нормалан човек спреман да прихвати да би то постигао. Не би био спреман на то ако то доводи у питање моју породицу, моју децу, моју имовину итд, ако све то треба жртвовати, само да би се извршило територијално прикључење. То већ није нормално, поготово ако се живи у држави, где је живот још увек много бољи него у Албанији, где је клима боља, где су економске погодности боље, где је стандард виши, итд.

Са тог аспекта је бесмислено жртвовати своју кућу, жртвовати своју породицу, жртвовати своју децу, да би се на силу обезбедило прикључење територије Албанији. Много се више губи, него што се добија. Па да је то жртва, рецимо, неколико људи, па да човек каже - ето, мора нека жртва да се плати.

То не би било жртвовање неколико људи, ту би хиљаде и хиљаде људи изгинуло.

Водитељ: Господине Шешел, говорили сте да бисте их послали преко Проклетија, да ли сте на то сада спремни?

Др Шешел: Ја сам то непрекидно говорио за оне Албанце који нису наши држављани. Сви људи који нису наши држављани, живе у Србији, имају обавезу да поштују наш Устав, на-

ше законе. Ако не поштују, истог тренутка се протерују.

Онако како би Американци поступили према било ком странцу, који живи на њиховој територији. Странци имају различите статусе у Америци, почевши од туриста... (страна реч), како се то зове, па до оних који имају радну дозволу, па имају трајан боравак, па имају ограничен дужи боравак итд.

Свако од њих, ко у једном тренутку наступи против америчког државног суверенитета и територијаног интегритета, аутоматски бива протериван. Сви су они дужни да поштују амерички Устав и америчке законе.

Таква је ствар и са страним држављанима на нашој територији, не само Албанцима, него било ким другим ко нема наше држављанство.

Водитељ: Да ли ми знамо колики је тачан број?

Др Шешељ: Па, говорило се о 300-360 хиљада, то још нико није до краја утврдио. Срби са Косова и Метохије су у више наврата говорили да има око 360 хиљада албанских емиграната, који немају наше држављанство.

Предстоје реформе у здравству

Водитељ: Гледатељка из Лостинца пита - да ли ће бити измена за факултете и школство уопште, о којима је говорено у предизборној кампањи?

Др Шешељ: Да, биће и ту значајних системских измена, али то је питање које још треба да усагласимо у Влади

народног јединства, па ћемо јавност о томе благовремено информисати, али заиста се спремају ту велике промене.

Водитељ: Пољопривредник из Божора пита - како мислите да Влада поспешује пољопривреду, када се не може наћи ни чак јесењег ђубрива, неопходног за сетву кукуруза? Ђубре се не може наћи ни у једној трговини, у Власотинцу и околини.

Др Шешељ: Ту је сада проблем што постоји подељена надлежност Савезне и Републичке Владе по питању увоза вештачког ђубрива. Постоје контингенти, које је прописала Савезна Влада.

Ја сам лично, и странка којој припадам, ми смо апсолутно против тих увозно-извозних контингента. Ми смо трамо да треба прописати извесан режим увоза и вештачког ђубрива, и других роба, режим који се тиче плаћања царина, а не ограничавати количински могућност увоза и додељивати привилегије појединим монополским увозницима, па онда они диктирају услове на тржишту.

Али, могућност утицаја на те контингенте је ван домаћаја Републичке Владе, то је надлежност Савезне Владе. Републичка Влада ће покушати да помогне домаћим фабрикама у производњи вештачких ђубрива, извесним аранжманима, видећемо колико ћемо у томе бити успешни.

Водитељ: Доктор Здравко каже - према програму Југословенске левице предстоје радикалне промене у здравству.

Да ли има радикала при Министарству здравља, јер према том програ-

му, осим већ реченог и записаног треба на челне функције поставити младе и амбициозне људе који, осим што ће се придржавати програма, имају и своју креативност.

Да ли ће радикали инсистирати на промени старих кадрова који се већ налазе у болницама?

Др Шешељ: Ми смо се договорили у Влади народног јединства да тамо где су радикали министри, заменици министара буду из Социјалистичке партије Србије и Југословенске левице, а тамо где су социјалисти и јуловци министри, да радикали буду заменици.

Министар здравља је Лепосава Милићевић, из Југословенске левице је, а за који дан ће бити именован заменик из Српске радикалне странке. Кандидат за нашег заменика министра здравља је Станислав Момчиловић из Сурдулице, дакле из ваше непосредне близине.

Ми ћемо и на том питању заједнички да делујемо. Југословенска левица има један пројекат који је објављен у четири књиге - пројекат реформи у области здравства. Програм Српске радикалне странке по питању реформисања здравства је познат јавности, ми смо га више пута образлагали и објављивали у нашим новинама, у телевизијским емисијама говорили о детаљима тог програма. Предстоји нам велики посао и кад тај посао приведемо крају, ми ћемо јавност информисати и појавићемо се у Народној скупштини са комплетним пројектом промена.

Наравно да и у здравству треба да се врше извесне кадровске промене,

Бојазан од претераних ишчекивања: ништа се не може решити преко ноћи

поготово у оним његовим сегментима где се не постижу добри резултати, али не могу сада да лицитирам о том питању.

Нема напуштања Косова и Метохије

Водитељ: Обећано је у предизборној кампањи да ће се укинути такса за прелазак преко границе која је уведена на иницијативу доктора Шешеља.

Докле је др Шешељ стао са тим обећањем?

је све бесплатно и у којој се ништа не плаћа - једноставно не постоји.

Водитељ: А да ли су Српски радикали странка или партија? Шта су они пита члан радикалне странке?

Др Шешељ: Странка и партија значе исто. То су синоними - термини.

Водитељ: А да ли је господин Шешељ сигуран да ће се питање Косова решити мирним путем и да ли зна да има посланика испред Српске радикалне странке Власотинце, којег Власотинчани и не познају?

Др Шешељ: Ја се наддам да ће нашег посланика грађани Власотинца да до-

Познајем душу свога народа

Водитељ: Гледалац из Лесковца пита господина Шешеља, односно каже да се треба борити и не попустити пред недаћама које су нас снашле.

Треба ли ми да слушамо све те приче које они причају и хоће ли неко са 300 динара плате, ко нема ни за хлеб, имати мотива да оде на Косово и да се бори. И хоће ли господин Шешељ испунити она многобројна обећања у предизборној кампањи којима смо ми веровали. Хоће ли фирмама обезбедити пристojан рад, плате и продату робу?

Др Шешељ: Па ја не могу ни једној фирми да обезбеђујем послове и да им продајем робу. Али опште услове привређивања ћемо побољшати. А колико ће која фирма у том побољшању општих услова привређивања производњи и пословања да профитира, то зависи пре свега од саме фирме од њеног руководства од умешности и од способности и тако даље.

Фирме морају да буду самостални привредни субјекти. Ми се залажемо за максималну приватизацију и мислим да ћемо убрзати процес приватизације. А онда фирме морају да уче саме да пливају а наше је као Владе, да обезбедимо много боље услове рада и пословања, за све фирме. Значи, да ли ће нека бити успешнија нека мање успешна, зависно од способности њихових руководиоца.

Водитељ: Као што смо рекли - време ће показати и видећемо. Остаје да преживимо 23. април, да видимо и чујемо како ће наши суграђани и у којој мери гласати.

Др Шешељ: Шта ви очекујете?

Водитељ: Па ја се наддам да ће бити много више оног не.

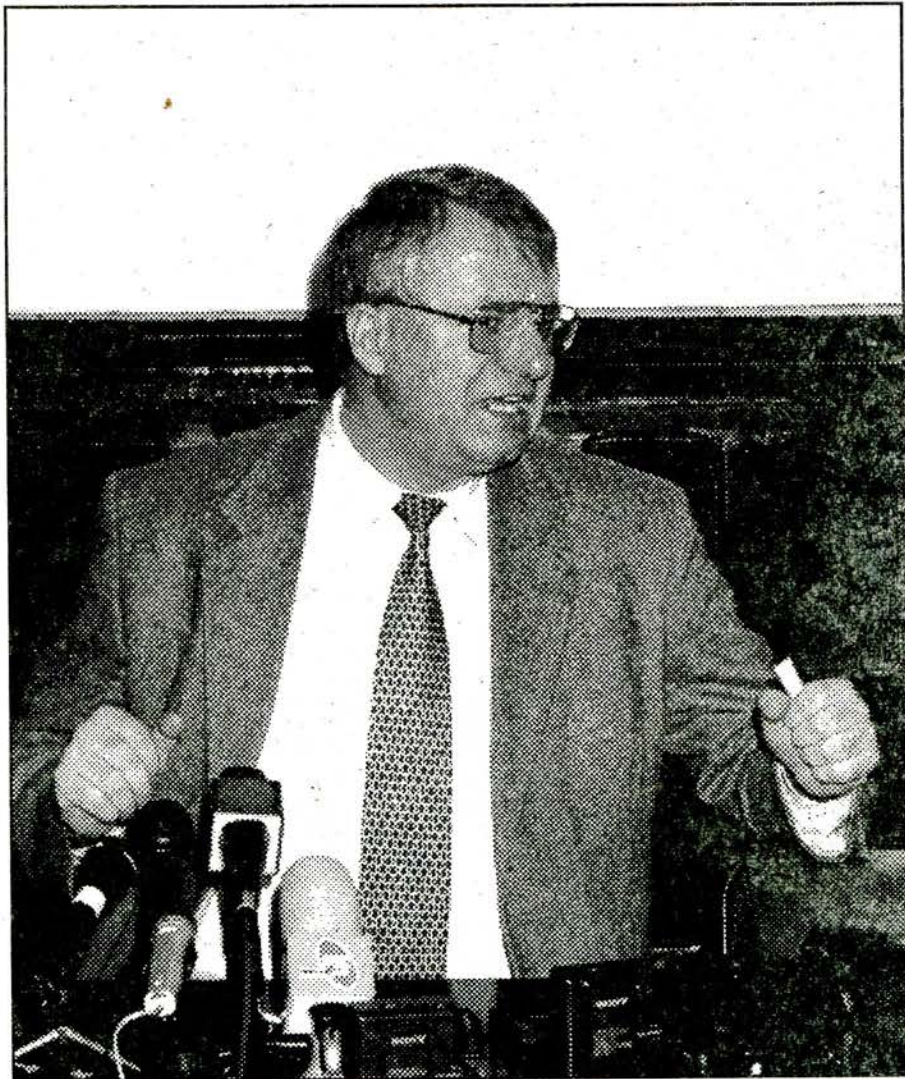
Др Шешељ: Ја сам убеђен да ће огромна већина гласача грађана Србије заокружити не, не било каквом страном мешању. Мислим да познајем душу свога народа и да је овога пута постигнут консензус међу свим озбиљним политичким партијама у Србији да се спречи било какво страно мешање. Видели сте како је Народна скупштина била јединствена. Видели сте како се понашају све веће политичке партије. Потпуно су безначајне странке које су се супроставиле референдуму.

И, ово је веома важно питање, не само за српски народ него за све грађане Србије.

Водитељ: Господине Шешељ хвала вам што сте били наш гост вечерас и гост наших гледалаца. Желимо вама и Влади Републике Србије много успеха у раду.

Др Шешељ: Хвала вама и хвала што сте ме позвали.

Водитељ: Хвала наравно и нашим гледаоцима који су нас пратили вечерас и који ће верујем остати до краја вечери уз програм Радио телевизије "Росуља".

Неких поскупљења мора да буде, али ћемо гледати да цене заиста буду минимално повећане

Др Шешељ: Ко је обећао да ће се укинути та такса? Ја нисам обећао да ће се укинути та такса. Инсистирао сам у предизборној кампањи да се та такса веже уз извесне олакшице приликом повратка у земљу, је ли тако било, а неки други кандидати у предизборној кампањи су обећали да ће ту таксу укинути, као што су обећавали и многе друге ствари, па њих питајте што те ствари не реализују. Ја такве ствари нисам обећавао. Нити сам обећавао потпуно бесплатно здравство, нити потпуно бесплатно школство, нити сам обећавао укидање ове таксе. Јер држава у којој

бро упознају, ако га већ досад нису упознали. Неки га познају. Да га нису познавали не би толики број гласова освојили у Власотинцу. Освојили смо поприлично.

Што се тиче Косова и Метохије ја нисам потпуно сигуран да ћемо то мирним путем сачувати. Али се наддам да хоћемо и има много шанси да сачувамо мирним путем. И желим да сачувамо мирним путем. Али сачуваћемо свим средствима.

Дакле нема одустајања од Косова и Метохије. Нема напуштања Косова и Метохије.

ГДЕ ЈЕ СРПСКА ВОЈВОДИНА?

Српски радикали ће у Војводини мењати оно што ће мењати и у другим деловима земље, трудећи се да примене све оно из свог програма што је реално применљиво у коалиционој влади

Водитељ: Поштовани слушаоци, са малим закашњењем, добар дан и добродошли у емисију "Два у три".

Ја претпостављам да ви, поштовани слушаоци, ту и тамо ипак уживате слушајући ову емисију, да волите да седнете баш четвртом у три испред радио апарата и да чујете емисију "Два у три".

Верујте ми, ја страшно волим да водим емисију, то је велико уживање, међутим, организација ове емисије је по неки пут пакао, а то се, ево, догодило управо ове недеље.

Да бисте схватили шта хоћу да вам кажем, испричаћу хронолошки. Дакле, цела идеја је била да направимо емисију у којој ће учествовати људи из Вла-

де Србије и у којој ће учествовати представници војвођанских странака који, из дана у дан, у Новом Саду, у СПЕ-НС-у, очекују представнике што Владе Републике Србије, што представнике Београда, да дођу на разговоре о статусу Војводине.

О томе сте већ упознати, неколико дана траје то чекање. Е, онда је то кренуло овако: позив је, дакле, упућен Томиславу Николићу и Ненаду Чанку, с тим што је господин Николић одмах рекао да не може да дође, јер је данас дан када се чекају Албанци у Приштини, традиционално, по једанаести пут.

Дакле, он је морао да оде у Приштину, а Ненад Чанак је у првом моменту пристао да дође у емисију, да би, када смо нашли замену за господина Николића, а у питању је био Игор Мировић, високи функционер Српске радикалне странке, не и члан Владе, рекао да он није баш расположен да прича са Мировићем, а Мировић је, опет, рекао да хоће да прича са Чанком.

На крају се догодило следеће – пристали су и један и други, и то је било до малочас. Међутим, једно сат времена, или два, уназад, како нам је саопштено из Новог Сада, господин Чанак неће моћи да дође, спречен је, али је послао своју замену, господина Александра Ивковића, портпарола Лиге социјалдемократа Војводине.

Мени није остало ништа друго до да чекам Игора Мировића, да видим да ли ће он хтети овако, на лицу места, да уђе са господином Ивковићем у студио. Међутим, ја га још увек чекам. Дакле, господин Мировић се није појавио и није послао замену. Шта се догодило, а да ја не знам, заиста не бих могао да вам кажем у овом моменту.

Дакле, уколико господин Мировић дође, имаћемо класично "Два у три", два сучељена мишљења. Уколико господин Игор Мировић не дође, моји гости биће Александар Ивковић, портпарол Лиге социјалдемократа Војводине, и човек који је дошао овде да му прави друштво, али је, такође, функционер ове странке, Антун Кајић, шеф кабинета Лиге социјалдемократа Војводине, Ненад Чанка.

Неумесно је да неке мале и поцепане странке покушавају да говоре у име грађана Војводине и у њихово име позивају представнике Српске владе на разговор: Игор Мировић на забрањеном митингу Српске радикалне странке у Новом Саду

Дакле, да ми кренемо. Поштовање, добродошли у Радио Б92.

Александар Ивковац: Боље вас нашли, поздрав свим Београђанима, такође.

Водитељ: Ево, ја сам испричао све, да не лажемо слушаоце, како је и зашто овако.

Александар Ивковац: Да, то нешто не ваља, у овој држави стално неко на некога чека. Рекосте малочас, по једна наести пут, представници Владе Србије, укључујући и специјалног изасланика председника Савезне државе, чекају Албанце на разговор.

Ми смо данас у СПЕНС-у, по четврти пут, чекали наших академских 15 минута, на некога из Београда, да дође да разговара, надамо се, у најбољој намери. Ево, дођемо овде, па се међусобно нешто стално сачекујемо, да ли се играмо жмурке, или глувих телефона, то ће слушаоци боље проценити од мене.

Чанак уморан од чекања представника Владе

Водитељ: А ја ћу доживети инфаркт, међутим, ево сада чујем да је стигао други гост. Господин Мировић је стигао.

Ево, све се променило и можемо да почнемо емисију "Два у три", у једно мало другачијој опцији од оне што је била замишљена. Дакле, господин Игор Мировић, високи функционер Српске радикалне странке.

Игор Мировић: Да, члан Централне отаџбинске управе и народни посланик.

Водитељ: Стигао је, с друге стране, Александар Ивковац, портпарол Лиге социјалдемократа Војводине.

Господине Мировићу, ја морам јавно да Вам се извиним, договорено је било да дође Чанак, али ето није, послао је другог човека. Надам се да немате ништа против.

Игор Мировић: Па, немам, вероватно се уморио од чекања представника Владе Србије. Заборно је чекати уз шприцер, виски, а претпостављам да има пуно елемената да, између осталог, и због тога није дошао.

Водитељ: Да кренемо редом. Дакле, данас је четврти дан. Како Ви рекосте, мало час сте очекивали представнике. Шта Ви практично очекујете, да ли заиста очекујете да ће неко доћи, или је то симболика, маркетинг или шта већ?

Александар Ивковац: Ја не волим те изговоре око маркетинга. Сваки пут када људи нешто не разумеју, то окарактеришу као маркетинг. Ми смо у том свом позиву били смртно озбиљни, и заиста очекујемо да се неко из Београда, да ли из Владе Србије, или након писма које смо упутили председнику Србије, да именује свог изасланика за разговоре, да се одазове не само Лиги социјалдемократа у Војводини и Реформској демократској странци Војводине, него и осталим организацијама

које подржавају, односно које су у проширеном саставу тог преговарачког тима, који из дана у дан, опет понављам, уз минералну воду и сок од јабуке, у просторијама Прес центра, спортског и пословног центра Војводине у Новом Саду, очекују представнике из Београда.

Водитељ: Како баш сада, када је кренуло ово чекање представника Владе Србије у Приштини, да дођу косовски Албанци?

Александар Ивковац: Па, мало час рекох, у овој држави сви стално нешто чекамо. Споменуо сам и жмурке и глуве телефоне, сигурно се господин Мировић и ја данас нећемо играти ни жмурки ни глувих телефона, пошто је студио прилично скучен.

Коалиција Војводина политички ситниш

Водитељ: Господине Мировићу, како ви гледате на ово чекање, то је у вашем граду, у Новом Саду?

Игор Мировић: Да, мислим да прво треба да одговорим на питање – ко чека? Дакле, чекају представници оних политичких странака, које се по свим карактеристикама могу назвати мале, или минорне политичке странке.

Пре свега, када је реч о коалицији Шумадија, коалицији Санџак, па и коалицији Војводина, која се у протеклих неколико недеља и месеци, поцепала на неколико политичких групација. На основу свих критеријума, не може се говорити да су то политичке странке које представљају грађане Војводине, и мислим да је ту највећа замка и највећа заблуда, која се свесно ствара због медијског представљања такве лажне слике.

Све странке, односно представници свих странака, које, тобоже, чекају представнике Владе Србије, и то баш у овом тренутку када је отворено од стране појединих међународних фактора питање Косова и Метохије. Све странке, укупно, нису могле на протеклим изборима да скупе можда 100-150 хиљада гласова, уколико рачунамо и ове странке у рашкој области, и заиста је неумесно, непринципијелно, нејасно, а на крају све то прераста у једну врсту фарсе, да такве странке покушавају да говоре у име грађана Војводине и да у име грађана Војводине позивају представнике Владе Републике Србије на разговор.

Морам да Вас подсетим да је за Српску радикалну странку у Војводини гласало пет пута више грађана него што је гласало за представнике Лиге социјалдемократа. Из Војводине у Народну скупштину Републике Србије ми имамо 20 посланика, а коалиција Војводина четири, ако се не варам.

Према томе, прво сам желео да демистификујемо једну ноторну обману, коју ја сада износим јавно. Ја говорим, дакле, језиком чињеница. Дакле, ко чека – чекају они који немају леги-

тимитет да говоре у име грађана Војводине.

Водитељ: Зашт чекају, шта мислите?

Игор Мировић: Зашт чекају – чекају да би у овом веома тешком тренутку по нашу државу и по наша народ, покушали да ушибаре нешто, када је реч о статусу, пре свега сопственом статусу, и статусу онога што се назива Аутономна Покрајина Војводина, која је Уставом и законом дефинисана, која, дакле, има такву врсту, такво место у том неком уставном и законском положају и имају она права која им је Устав и закон дао.

Они покушавају да на мала врата искористе притисак међународне заједнице и да питање Војводине, које уопште не постоји, и које је потпуно јасно дефинисано Уставом и законом, ставе на дневни ред.

Коалиција "Војводина" не може да говори у име грађана Војводине

Водитељ: Господине Ивковац?

Александар Ивковац: Ја бих могао полемисати са доста тврдње господина Мировића, али бих га радије питао само да ми каже, односно да ме подсети, колико су радикали освојили гласова у Војводини, пошто ме памћење нешто слабије служи.

Игор Мировић: Радикали су у читавој Србији освојили...

Александар Ивковац: Ја сам питао за Војводину, тај податак ме занима, око тога полемисамо.

Игор Мировић: Радикали су у читавој Србији освојили 1.350.000 гласова, а у Војводини су освојили неколико пута више гласова, него што је освојила Лига социјалдемократа.

Александар Ивковац: Па, Ви сте мало час рекли – пет пута више гласова.

Игор Мировић: Па, пет пута, рецимо.

Александар Ивковац: Не бих се могао сложити.

Водитељ: Немојте такве детаље, ипак је ово Београд, не говоримо у Новом Саду, али ја бих више волео да се мало упознамо. И не само Београд, идемо на сателит.

Игор Мировић: Најјаснији податак је да четири посланика има коалиција "Војводина" са територије Војводине, а 20 посланика има Српска радикална странка и то је најбољи доказ у прилог моје тврдње да не може коалиција "Војводина" да говори у име грађана Војводине.

Имамо више моралног, политичког и статистичког права да говоримо ми, него ви.

Александар Ивковац: Ја бих ипак полемисао са тим. Зашт сада упорно тврдите да анимизирате утицај коалиције "Војводина", односно Лиге социјалдемократа у бирачком телу Војводине. По вашој рачуници испада да сте у Војводини добили 600.000 гласова.

Игор Мировић: Скоро толико.

Александар Ивковац: Не бих се сложио. То би значило да сте у Војводини добили половину од оних 1.300.000 гласова.

Игор Мировић: Не половину, али смо добили негде око 30%.

Александар Ивковац: Коалиција "Војводина" је у Војводини добила 120.000 гласова.

Водитељ: Господе, имате прилику да изложите оно због чега ви сваког дана чекате Владу Србије, а ви господине Мировићу да изложите Ваш став, односно став Српске радикалне странке у Војводини. Немојмо сада о тим цифрама.

Дакле, шта Ви тачно очекујете и шта бисте сада да кажете људима уколико дођу?

Александар Ивковац: Ја морам да се вратим на цифре због тога што, уколи-

водини нема отворених питања, да у Србији нема отворених питања, а то господин Мировић покушава да тврди, тај просто, рећи ћу то народски, замајава јавност.

У Војводини посебно има страшно пуно отворених питања и ми о њима без претходних услова желимо да разговарамо.

Игор Мировић: Дајте три отворена питања.

Александар Ивковац: Почећемо овако. Прво, оно на чега је Војводина страшно осетљива, с обзиром на етнички састав становништва, значи то су права припадника свих етничких заједница. Та права су значајно редукована у последњих 10 година, од како је Војводини одузета аутономија.

Друго, питање великог броја лица избеглих са других територија, а та

Четврто, отворено питање јесте катастрофално стање аграра у Војводини, која је кључна полуга нашег економског развоја.

Пето, отворено питање, можда сам треба на прво место да га ставим, јесте опљачкана и уназађена Војводина. Ми желимо да знамо зашто и како? Желимо да се о свим тим питањима разговара.

Водитељ: Господине Мировићу, то су питања.

Игор Мировић: То су питања о којима можемо да разговарамо на оним местима на којима је Устав и закон то предвидео, пре свега, у Народној скупштини Републике Србије; у контактима које народни представници, дакле представници свих делова Србије, па и Војводине, треба да остварују са Владом Републике Србије и, у суштини,

Морамо прво да почистимо пред својом кућом, па да онда говоримо да ли нам неко, и у ком сегменту, отима новац

ко у старту потцењујете саговорника, минимизирате његов утицај...

Игор Мировић: Ја га само реално постављам.

Александар Ивковац: Није реална поставка. То што сте рекли ординирао је преувеличавање Вашег утицаја у Војводини, пошто сте добили три пута више гласова од нас, а не пет пута више, да будемо јасни.

Оно што смо ми спремни да кажемо евентуалним саговорницима из Београда, не може се назвати платформом, управо због тога што смо рекли да су ту разговори безусловни. Ми желимо да разговарамо јавно и отворено о свим отвореним питањима која се тичу Војводине, а онај ко тврди да у Вој-

лици су избегла, сви знамо због чега, због рата који су започели господин Милошевић и српски радикали, и највећи број њих се налази управо у Војводини и то је нешто што се мора решити. Значи, тим људима се мора омогућити један пристојан и хуман статус у нашој држави, а с обзиром да ми у Војводини немамо ингеренције о томе да одлучујемо, можемо само на основу неких грађанских иницијатива да им помажемо.

Ми очекујемо да се Влада Србије укључи у те грађанске иницијативе помоћи избеглицима.

Треће, отворено питање јесте катастрофално стање медија у Војводини.

треба да раде свој посао.

Прво, неколико питања о којима сте говорили апсолутно поново нису питања која Ви можете, или било ко други, о њима да говори, пледирајући да је једино он богом дат да о томе говори и да он једини може та питања да отвара и треба да их отвара.

Александар Ивковац: Господине Мировићу, ја сам у уводу рекао да ми нисмо једини који тамо чекамо. Ту има више организација.

Националне мањине имају право да формирају странке

Игор Мировић: Ја говорим за све вас заједно, за Лигу социјалдемократа, за

коалицију "Војводина", за коалицију "Шумадија" и за коалицију "Санџак".

Покренули сте неколико питања и ја ћу вам рећи зашто је глупо, непотребно, па чак и смешно то што ви радите.

Прво, питање мањина. Мислим да у име мањина, ако ико треба да говори о проблемима, то су политичке странке које заступају права припадника националних мањина. У овој земљи, а није тако у свим развијеним земљама света, мањине имају право да формирају политичке организације и да те политичке организације имају слободу да у Народној скупштини заступају ставове и проблеме припадника мањина.

Александар Ивковац: Зашто би само националне странке имале право да заступају интересе припадника одређених етничких заједница?

Игор Мировић: Оне имају приоритет, јер је велики број припадника тих мањина, статистика о томе говори, гласао за те политичке странке и гласањем им је дао мандат да они то заступају.

Према томе, мислим да је заиста илузорно, чак и смешно да ви отварате питање за које неко други има много већи и чврћи мандат да отвара.

Друго, питање избеглица у Војводини, како сте ви рекли, да је председник Републике, Слободан Милошевић и српски радикали, покренули рат. Рат нисмо покренули ми. Рат је српском народу изазван и ми смо, колико је било у моћи једне политичке странке, чинили све да одбранимо део нашег народа који је живео на просторима западно од Дрине и Дунава. У неким деловима смо то успели, у неким не, и мислим да се избеглице, као проблем ове земље, не могу доводити у везу са деловањем Српске радикалне странке. Чак мислим, да није било Српске радикалне странке, да би у овој земљи можда било дупло више избеглица, него што их сада има.

Треће, говорили сте о питању пољопривреде. Питање пољопривреде није само проблем Војводине. Према томе, не видим разлога да се о том питању опет посебно разговара на састанку који, у овом моменту, заговарају политичке странке, чији сте ви представник. То је питање читаве државе Србије. Аграр није развијен само у Војводини. Он јесте најразвијенији у Војводини, али је развијен и у Мачви и у другим крајевима. Према томе, то је питање пољопривредне политике коју води један део Владе Србије преко посебног ресорног министарства, и ваши представници у Народној скупштини увек и у свако доба могу да отворе то питање и да се у Народној скупштини такво питање настави.

Дакле, за сваку тачку о којој сте ви говорили, ја имам заиста једну веома јаку аргументацију, а то је да је право место да се о тим питањима расправља на оним местима где је то законом и Уставом прописано.

Коалиција "Заједно" опљачкала Војводину

Александар Ивковац: Војводина је опљачкана и то треба да се потегне као прва прича.

Игор Мировић: Ја живим у Новом Саду и говори се, као теза, да Београд опљачка Нови Сад. Доласком коалиције "Заједно", која је ушла у локалну коалицију са другим политичким странкама, па и са Војводином, и која у Скупштини града има већину, дешавају се невероватне размере опљачке које се никада раније нису дешавале, чак ни у време најгорег и најцрњег комунистичког режима.

Један пример. Ми смо током прошле године имали буџет Скупштине града, где смо шест или седам милиона, немојте ме држати за реч, али цифра је стравична, више од шест милиона потрошили за протокол и за репрезентацију. То је једна врста опљачке. Нико из Београда није узео седам милиона за 25 службених путовања у свету, бројних делегација Скупштине града које немају никакав ефекат. Нама нико из Београда није плаћао трошкове репрезентације у том износу који, заједно са трошковима протокола, износи шест милиона. То је само један пример.

Морамо прво да почистимо пред својом кућом, па да онда говоримо да ли нам неко и у ком сегменту одузима новац.

Александар Ивковац: Господин Мировић има страшно лошу особину да ствари или минимизира или максимизира. Шест милиона о којима прича, јесу 643.000 динара намењене за одласке у иностранство градских функционера.

Игор Мировић: Само 400.000 динара је коштала прослава 250 година од дана када је Нови Сад добио име. Према томе, није тачна ова цифра о којој ви говорите.

Александар Ивковац: Ви рекосте да је потрошено шест милиона за путовања по иностранству.

Игор Мировић: Шест милиона за путовања, за репрезентацију и протоколе.

Александар Ивковац: Ја не бих волео да причамо о локалним темама, пошто је тема друга.

Игор Мировић: То је био пример којим ја илуструјем своју тврдњу.

Александар Ивковац: Новосађани се сећају времена када сте ви владали у Новом Саду.

Водитељ: Генерално тврдите, а да ли ви имате тај став да је Војводина опљачкана?

За Српску радикалну странку у Војводини гласало је пет пута више грађана него што је гласало за Лигу социјалдемократа

Игор Мировић: Апсолутно немамо тај став, то је потпуно погрешна теза, теза коју заступају они који не разумеју законе, пре свега пореске и финансијске природе којима се финансирају потребе грађана Војводине, који замењују тезе.

Рецимо, у Војводини делује Скупштина Аутономне Покрајине Војводине и буџет који је мали, али се често та чињеница да је буџет мали доводи у везу са тиме да су то једина средства којима се финансирају потребе грађана Војводине. Заборавља се да је буџетом Републике Србије прописано много штошта што у Војводини треба да се уради. Рецимо, изградња објеката противградне заштите, реконструкција ранжирне станице, реконструкција и доградња библиотеке Матице српске, реконструкција крова Српског народног позоришта и многе друге ствари које су прописане буџетом Републике Србије. Дакле, ми издвајамо кроз порезе тај новац за буџет, а из буџета нам се враћа. О томе представници коалиције "Војводина" никада не говоре.

Александар Ивковац: Господин Мировић просто подмеће погрешне тезе. Буџетом је предвиђено штошта, између осталог и да се исплаћују дечији додаци, па они стижу са 14 месеци за кашњења.

Игор Мировић: То је тачно, али ћемо се трудити да се то исправи.

Александар Ивковац: Та средства за санацију и велике радове о којима причате, практично никада не стижу.

Игор Мировић: Библиотека је скоро завршена, кров Српског народног позоришта, и то су све инвестиције од по неколико милиона динара. Доста тога је у завршетку.

Александар Ивковац: Нешто нисмо приметили.

Водитељ: Када говоримо о статусу Војводине, о чему, такође, хоћете да разговарате, ту се онда помињу цифре људи по Војводини који су незадовољни. То је проценат који иде чак од 60-70% по неким агенцијама.

Игор Мировић: То је толико паушална оцена да ја са њом заиста не могу да се сложим. Ваљда би ти људи, који у неким истраживањима јавног мњења изражавају такве ставове, гласали за политичку опцију којој припада господин Ивковац, не би гласали у највећем проценту за Српску радикалну странку.

Александар Ивковац: У највећем проценту гласају још увек за социјалисте.

Игор Мировић: Не, у Војводини имамо више гласова него социјалисти.

Александар Ивковац: У Војводини гласају за социјалисте.

Игор Мировић: Не, али ви онда немате праве податке, ви онда људе обмањујете.

Александар Ивковац: Ми имамо апсолутно праве податке, то ви...

Игор Мировић: Како онда ми имамо 20 посланика, а они 19 посланика?

Аутономаши би државу у држави

Водитељ: Не, али је факат једно, да у Војводини много више људи сада прича, ја сам аутономаш, него што је то било пре, говорим по свом личном искуству, али је, такође, тачно да много већи углед и популарност има Српска радикална странка, него што је имала раније.

Игор Мировић: У Војводини постоји веома јака и развијена организација Српске радикалне странке, која се труди да грађанима објасни сву природу садашњег актуелног политичког тренутка у земљи и све оне проблеме са којима је земља суочена и којима је изложена и претпостављам да због тих разлога, као и због других озбиљних идеолошких и политичких разлога, грађани гласају за Српску радикалну странку.

Водитељ: Али, са друге стране, јако пуно њих каже – ја сам за аутономију, видите да ово овако не може, итд, као што говоре људи...

Игор Мировић: Па, мислим да каже управо оних 100 или 120.000 људи који су гласали за коалицију Војводине. Можда се ви често са њима срећете па доживљавате...

Водитељ: Ја, када онако одем, па видим и једне и друге и треће, причам своје лично искуство, немам никаквих података.

Игор Мировић: Избори су били тајни, вишестраначки и сви су имали људе...

Александар Ивковац: Али, господине Мировићу, ипак испада да се аутономаши просто намећу да вичу – ја сам аутономаш, пресрећу људе на улици.

Игор Мировић: Аутономаши дижу медијску буку и ништа више.

Водитељ: Аутономаши не дижу медијску буку, аутономаши траже...

Игор Мировић: И ту и тамо нешто по Новом Саду мало чеппрају.

Водитељ: Знате, господине Мировићу, ја доста добро познајем неке људе који кажу – ја сам радикал-аутономаш и за мене је прво моја Војводина итд, а ја сам радикал.

Да ли је то код вас спојиво?

Игор Мировић: Не, ја...

Александар Ивковац: Он каже – ја сам аутономаш зато што желим да Војводини буде лепо, да јој буде боље, да ипак ту неке паре остају, али радикал и те како.

Игор Мировић: Природна је тежња сваког грађанина да крај у коме он живи буде развијенији, напреднији и мислим да се то не може квалификовати као аутономаш и мислим да је то опет у склопу неке медијске визуре која и такве људе сврстава у неку групу аутономаша. Аутономаши су људи који траже да Војводина има статус државе у држави. Таквих људи има веома мало и право да вам кажем, ја живим у Новом Саду, крећем се у свим деловима града, од Футога до Лимана,

преко Сремске Каменице, Петроварадина и веома ретко на те људе наилазим.

Водитељ: Тражите државу, господине Ивковац?

Александар Ивковац: Не, не траже државу у држави. Траже само бољу државу, Србију.

Рано је говорити о потезима Владе

Водитељ: Мало музике, па настављамо.

Идемо даље. Игор Мировић, високи функционер Српске радикалне странке и Александар Ивковац, портпарол Лиге социјалдемократа Војводине, обојица из Новог Сада.

То су наши данашњи гости, причамо о Војводини. Неки људи у Војводини чекају неке људе из Београда, дођу, па ови не долазе итд.

Господине Мировићу, ваша странка је сада ушла у власт, да ли ви желите нешто да промените, да ли ћете се трудити да, као владајућа странка, нешто промените у Војводини, и шта би то било?

Игор Мировић: У Војводини ћемо мењати све оно што ћемо мењати у другим деловима земље. Наравно, трудимо се да применимо све оно из програма Српске радикалне странке, што је реално применљиво у коалиционој влади, а она подразумева да сви коалициони партнери морају да праве уступке и да не могу баш сваки елемент свог програма да примењују, али ја верујем у наше представнике Владе Републике Србије и мислим да ће веома брзо изаћи са конкретним мерама које ће грађани осетити, осетиће конкретна побољшања наредних недеља и наредних месеци. Влада је тек формирана, рано је говорити о првим потезима Владе. У цивилизованом свету уобичајено је да се тек након 100 дана говори о томе шта је Влада замислила, какви су њени правци и какви су ефекти њеног деловања.

Један од првих потеза Владе односи се на питање Косова и Метохије, био је да се на иницијативу председника Савезне Републике Југославије предложи Народној скупштини расписивање референдума.

Водитељ: Господине Ивковац, да ли ви верујете да би радикали нешто могли да промене у Влади, везано за питање Војводине?

Александар Ивковац: Ја сумњам да они ишта могу да промене не само у Војводини, него у Србији.

Прича о референдуму

Водитељ: Поштовани слушаоци, телефон на који ћете моћи да се јављате је 324-9292. Прелазимо на причу о референдуму, због тога сам вас и прекинуо.

Дакле, референдум је расписан 23. априла. Практично, очекује се да ће народ у великој мери гласати против

учествовања страних представника у преговорима и разговорима о Косову. Међутим, јуче је потписан проглас против референдума, а потписници су Лига социјалдемократа Војводине, Реформска демократска странка Војводине, социјалдемократска унија, коалиција Војводина, коалиција Санџак, Грађански савез Србије и Савез војвођанских Мађара.

Зашто против референдума?

Александар Ивковац: Коалиција Шумадија.

Водитељ: Рекао сам.

Александар Ивковац: Рекли сте коалиција Војводине, ја пажљиво пратим.

Водитељ: Писало је у новинама коалиција Војводине, могуће је да је грешка. Уместо Војводине треба да пише...

Александар Ивковац: Значи, Лига социјалдемократа Војводине, реформишти...

Водитељ: Изволите.

Игор Мировић: Значи, Лига је, у ствари, потписник, није коалиција, да ли коалиција постоји уопште, коалиција Војводине, пошто читам у штампани да постоји неколико...

Александар Ивковац: Господине Мировићу, ја не бих полемисао на ту тему, то можемо после, када изађемо из студија, а што се мене тиче, можемо и заједно до Новог Сада.

Игор Мировић: Не, ја само питам, да ли можете да ми одговорите, то интересује слушаоце Б 92.

Александар Ивковац: Они то читају по штампи. Ја ћу се осврнути само на једну изјаву господина Мировића, то је да Влада очекује сто дана који важе у цивилизованом свету. Референдум који је Влада, односно Народна скупштина на предлог Владе Србије, управо расписала, за тему има посредовање тог цивилизованог света у проблемима које имамо и не бих уопште полемисао око тога да ли требају или не требају страни посредници. Ми смо о томе свој став јасно пренели јавности, али бих само напоменуо и нагласио да је референдум још једна у низу ружних манипулација искреним патриотским осећањима грађана ове земље.

Водитељ: Шта ће, по Вама, бити после референдума?

Александар Ивковац: Ништа то неће утицати а решавање косовског проблема, да ли ће се страни посредници укључити или не, то смо имали прилике да видимо, закључали смо се, односно социјалисти и радикали су се закључали, да се Србија сагнувати неће, а после у белом свету, у далеком Дејтону, господин Милошевић је потписивао мир, а није нас питао ни да ли ће ићи у рат и да ли смета...

Игор Мировић: ... посебном борбом, зарад очувања Косова и Метохије, као саставног дела Србије. Веома је непримерно, рекао бих ружно, али представнике тих коалиција које чекају Владу то, вероватно, забавља, да се у овом тренутку, када неке западне земље отварају питање Косова и Метохије и ка-

да желе да створе Републику Косова и Метохије, које ће само формално бити у саставу Савезне Републике Југославије, која ће, у ствари, бити мање или више потпуно самостална држава, када у том тренутку ове мале политичке странке, немојте да се љутите, заиста сте мала странка.

Александар Ивковац: Не љутимо се.

Игор Мировић: Ја ни на који други начин не могу да изразим Вашу величину, осим да кажем да сте мала странка, када ове мале политичке странке, пре свега једном медијском акцијом, покушавају да отворе нека питања која никаквих елемената за отварање немају, која се уопште као нека посебна питања и као посебни проблеми не могу ни ставити на дневни ред.

Јавно мњење

Запада лоше информисано

Водитељ: Да ли мислите, господине Мировићу да стоји, негде сам прочитао у новинама, да оптужба ових сада који чекају у Новом Саду, тамо и овамо, помажу у ствари косовским сепаратистима.

Игор Мировић: Помажу зато што је јавно мњење Запада, јавно мњење које је веома лоше или мало информисано о ситуацији у овој земљи, што се на основу таквих акција које се сасвим сигурно здушно преносе на телевизијским екранима и преко других медија, новина итд. у свету, може стећи утисак да је ова земља где у сваком крају постоје макар слични проблеми, као што су проблеми Косова и Метохије, а ми веома добро знамо да такви проблеми постоје и...

Водитељ: Значи, мислите да је у питању нека врста медија.

Игор Мировић: У принципу је ово једна медијска акција, ја ћу то рећи, нека се господин Ивковац не љути, то је једна медијска подвала која има за циљ да олакша припадницима албанске националне мањине оно што им ни по једном праву не припада.

Водитељ: Господине Ивковац!

Александар Ивковац: Нисмо чули шта смо ми то тврдили да им припада, на шта немају право, али господин Мировић каже да западне владе покушавају да отворе питање Косова и онда он подваљује слушаоцима, јер питање Косова нису отвориле западне владе ни медији, него је отворио управо господин Милошевић, уз здушну подршку јуловаца и радикала, водећи једну будаласту политику у последњих десет година. Извињавам се, нека се господин Мировић не љути на ту опсервацију, али нису отворили западни фактори проблем Косова, него је проблем Косова отворио господин Милошевић.

Водитељ: Како реагујете на ову оптужбу да ви, у ствари, помажете онима који се залажу за отцепљење Косова од Србије, тиме што се свакодневно скупљате у Новом Саду, чекајући људе из Београда?

Александар Ивковац: А коме помажу изасланици Србије, када чекају једанаести дан представнике тих истих Албанаца на преговоре и на основу ког критеријума је онај преговарачки тим господина Ругове, уколико је он изборе добио, добио је подршку на нелегитимним изборима, како то тврди Влада Србије, зашто уопште њега чекају тамо и зашто не дођу у Нови Сад где хоћемо лепо и људски да разговарамо о отвореним проблемима. То је врло озбиљно питање.

Најважнији проблем на Косову и Метохији је шиптарски тероризам

Игор Мировић: Прво, морамо неке ствари да разјаснимо. На Косову и Метохији постоје проблеми у више нивоа и први проблем је проблем албанског тероризма на Косову и Метохији. Мислим да сви они проблеми који рађају такве последице, као што су последице које изазивају терористичке акције, морају бити приоритети у решавању у свакој земљи, па и у овој.

Александар Ивковац: А шта је произвео тај албански тероризам, сигурно је да постоји и неки други проблем и узрок.

Игор Мировић: Господине Ивковац, шта год да је произвело неки проблем, реакција на тај проблем не може бити убијање људи, малтретирање, рушење објекта итд.

Овде могу само да водим бесконачну полемику. Ви можете да се љутите. Можемо чак да се потучемо у студију, али да сада ви после тога...

Александар Ивковац: То би био спектакл, али да смо на телевизији. Овако...

Игор Мировић: Да, господине Ивковац, да ви сада после тога организуете... Не мислим да ћете Ви то радити, него било ко, због неких политичких или било којих других проблема, организовати терористичке акције, онда не могу да кажем – е, сада ми је Игор Мировић рекао то, а ја сам организовао бацање бомбе на станицу полиције.

Не може ни на који начин да се оправда тероризам Албанаца на Косову.

Александар Ивковац: Зашто се упорно трудите да полемистете са мном о питању где смо сагласни. Лига социјалдемократа Војводине најоптрије осуђује све облике тероризма на Косову.

Зашто онда полемистете са мном око тог питања. То је чиста подвала.

Игор Мировић: Ја само говорим шта је проблем на Косову...

Александар Ивковац: Полемистете са мном. Не бих полемисао око онога око чега смо сагласни.

Игор Мировић: Ја сам полемисао са Вама тврђом, Ви сте покренули питање узрока албанског тероризма. Ништа не може да буде узрок тероризму. Тероризам је једна слепа, лудачка комбинација, која заиста не може да има

оправдања. Само сам с тим полеми-сао, господине Ивковац.

Александар Ивковац: Ни једног момента нисмо ни покушавали да оправдамо, управо супротно, најжешће и најштрије осуђујемо сваки облик тероризма. Било на Косову, било у ком другом делу Србије.

Игор Мировић: Слажем се. Дакле, осудили смо тероризам.

Александар Ивковац: Тако да...

Игор Мировић: Веома ми је драго ако сте осудили тероризам, да пређемо на једну другу тачку која је, такође, веома интересантна.

Питање специјалног статуса или питање које је врло идентично том питању, питање државе Албанаца која се зове Косово-Република.

Александар Ивковац: Не, али ја бих Вас питао нешто друго...

Игор Мировић: Пређимо на то питање...

Александар Ивковац: Ја бих Вас питао нешто друго...

Игор Мировић: Ви морате да будете свесни да они имају а приорне захтеве од којих не одустају. Ви знате да је...

Александар Ивковац: И ту смо јасно рекли да ти а приорни захтеви не могу допринети решавању проблема.

Водитељ: И сад немојте да причате овде, када смо већ дошли да причамо, пре свега, о Војводини, и овог пута о Косову, наравно.. чекајте да ја нешто кажем. Пустио сам ја Вас...

Овог пута дотичемо се Косова, оно је нешто што је неизбежно, али сам хтео да...

Игор Мировић: Оно је повезано са овим чекањем.

Влада народног јединства неће разочарати

Водитељ: Јесте, повезано је на неки начин. Хтео сам да видим колико и у којој мери је повезано са чекањем, мислим да господин Ивковац сада не мора да говори ставове своје странке везане за Косово, него бих ја, пре свега, волео да чујем мало шта кажу и наши слушаоци.

Добар дан, изволите, у програму сте. Да (питање се не чује). Хвала лепо. Господине Мировићу, не морате да одговорите ако нећете, није директно везано за емисију, али ако хоћете, можете.

Игор Мировић: Одговорићу вам.

Наша странка има веома јасан програм. Ми смо ушли у коалицију са Социјалистичком партијом Србије и Југословенском левицом, јер сматрамо да добар део програма Српске радикалне странке, кроз рад нове Владе, може да се оствари.

Оно што је у политици и јавном сучељавању речено до момента уласка у власт, а оно што ће се дешавати од момента формирања Владе Републике Србије, то очекујемо и сви заједно ћемо давати оцену тог рада, пре свега посланици Народне скупштине.

Велика су очекивања од потеза ове Владе, и ја сам уверен да нас нова влада неће разочарати у политици...

Водитељ: То би било отприлике и – зашто, откуд сада то, када сте оно говорили до недавно, да сада...

Игор Мировић: Знате како, у политици су нас, пре свега, пуно нападали, кињили, затварали. Ми смо на такве

потезе некадашњих представника режима одговарали. У оном моменту када је политичка ситуација стишана, када се она смирила, када је требало кренути у развој ове земље, када се требало окренути заштити виталних интереса ове земље, а мислим да су управо на Косову и Метохији они угрожени, ми смо преузели одговорност и ушли у Владу Србије.

Водитељ: Добар дан, изволите, да, да... може и за предстојећи референдум.

И за господина Ивковца имате неко питање, с обзиром да је он против референдума? (Питање се не чује).

Александар Ивковац: Извињавам се, али ја представљам Лигу социјалдемократе Војводине која располаже са 120.000 гласова.

Доста је било препуцавања

Водитељ: Добро, добро... Хвала пуно што сте се јавили, пријатно. Господине Мировићу, Ви сте рекли шта сте имали.

Игор Мировић: Мислим да је госпођа мислила, пре свега, на изборну крају која се десила у Пећком округу и која сасвим сигурно, пошто је сада гласање о референдумском питању, може да се понови и када је реч о референдуму.

Мислим да ће нова влада, пре свега кроз избор нових органа Републике изборне комисије, изборних комисија у тим јединицама где је заиста било проблема на изборима прошле године, предузети мере да више никада не буде крађе на изборима. А, ми смо о тој крађи говорили. Мислим да је

Политичке партије у Србији треба да забораве препуцавања и окрену се заштити државних и националних интереса

излишно да ја сада понављам све оно што смо о краји на изборима рекли.

Водитељ: Да, али краје може да буде. Или је неће бити?

Игор Мировић: Мислим да краје не сме више да буде и да се Србија опаметила, и да је довољно тензија, довољно препуцавања, да је довољно свега онога што су странке једна другој говориле и радиле у протеклих неколико година. Мислим да Србија треба да се окрене заштити својих виталних државних, националних и економских интереса.

Јер, да завршим, референдум је један корак у том правцу. Грађани треба да кажу "не" страном мешању. Грађани треба да се боре да се страни фактор одврати од покушаја помагања појединим припадницима албанске мањине приликом њихове жеље да се створи независно Косово.

Дакле, не стварању независног Косова.

Водитељ: Да, добро, то смо схватили. Господине Ивковац, Ви сте против референдума? Имате одређену организацију, бар по Војводини, да ли бисте Ви размишљали о томе да Ви сада контролишете референдум, исправност, колико је људи изашло.

Вероватно ће се неко појавити ко ће то радити.

Александар Ивковац: Референдум је, пре свега, државни посао и, с обзиром да странке немају ту право контроле као на изборима, ми не можемо ту контролу ни спроводити. То што смо ми против...

Водитељ: Има неких који су стајали на изборима испред, па су бројали...

Александар Ивковац: Слажем се, али то што смо ми против референдума не значи да смо против државе, ако је то државни посао, онда га препуштамо држави и њеним органима.

А, да ли ћемо имати сазнања о манипулацијама, чујте, сигурно. Ако има радикала који су аутономашки, па аутономашки који су аутономашки, па разноразног света у тим бирачким облицима, сигурно да ћемо имати информације о томе како референдум теће.

А, зашто смо против референдума – из простог разлога, зато што се режим никада раније ништа није питао... није никада нас питао.

Водитељ: Добро, то смо чули.

Александар Ивковац: Добро, али ја то морам да поновим.

Водитељ: Добро, господин Мировић је, такође, рекао шта смо чули.

Александар Ивковац: Само да завршим, режим нас није питао...

Водитељ: Изволите, време тече...

Александар Ивковац: Код нас тече спорије, код нас у Новом Саду све је лежерније. Немојте ме пожуривати...

Водитељ: Можда и продужимо мало емисију, зашто да не.

Александар Ивковац: Нема проблема, пошто је господин Мировић казнио.

Нису нас питали и кад је растурина бивша држава, ни кад се улазило у ратове, ни кад су се склапали мировни уговори. Режим нас буквално до сада никада ништа није питао. И, сад, одједанпут, режим очекује да му народ да покриће за све промашаје у последњих 10 година. Због тога смо ми позвали тим прогласом све грађане Србије да не изађу на референдум, јер ако до сада никада нису ништа питани, који је мотив да се сада одједном неко забрине и запита шта народ мисли о томе.

То је требао господин Милошевић, укључујући његове помагаче и с лева и с десна, да размишља пре десет година.

Српски радикали су против рата

Водитељ: Добар дан, изволите. (Питање – коментар се не чује).

Добро госпођо, хвала лепо.

Постоји ту, заиста, страх од рата.

Игор Мировић: Знате како, постоји одређени страх од рата зато што постоји притисак да се ова држава разбије. Не можемо дозволити да се држава разбије. Ако кренемо тим путем, онда ће се разбијати и Шумадија, разбијаће се и Београд, разбијаће се и Војводина и Србије више неће бити.

Водитељ: Господине Мировићу, рат није искључен као опција.

Игор Мировић: Рат може да нам буде намегнут и ја сам велики противник рата. Ја сам учествовао у рату и знам какве све страхоте рат доноси.

Александар Ивковац: Али, господине Мировићу, ако знате да је тај референдум отворена провокација целокупном свету, не спољним факторима, оним или овим центрима моћи... како онда можете да тражите оправдање од народа да се уђе у такву конфронтацију.

Игор Мировић: Нема никакве провокације...

Александар Ивковац: Тражите оправдање од народа да се уђе у такву конфронтацију.

Игор Мировић: Нема никакве провокације у томе што желимо да очувамо уставни поредак ове земље.

Александар Ивковац: То је, пре свега, провокација сваком грађанину...

Игор Мировић: То није никаква провокација. Ово је један референдум, за њега је гласало близу 200 посланика Народне скупштине из три, то јест четири, водеће политичке организације у земљи...

Александар Ивковац: Зашто онда Народна скупштина није преузела одговорност пред народом за одбијање страног посредовања у решавању косовског проблема.

Игор Мировић: Рећићу Вам. Верујем да ће грађани 23. изаћи, свесни да не желе да дозволе разбијање Србије у формули стварања Косова-Републике. Ваша улога је нечасна, не мислим Вас као појединца, него на ваше политичке организације, јер у овом моме-

нту помажете остваривање таквог циља.

Рећићу Вам и то зашто народни посланици нису преузели ту улогу. Зато што смо мислили...

Александар Ивковац: Одговорност, одговорност...

Игор Мировић: Да, одговорност преузели, зато што смо мислили и мислимо, да грађани Србије имају право, јавно или тајно, како год желе, на референдуму да искажу своју вољу по питању очувања уставног поретка, независности, суверенитета и, уkratко, очувања државе.

Водитељ: Морам да пустим још једну рекламу, јуриће ме спонзори... имам минут и десет секунди до краја емисије. Поштовани слушаоци, посебно слушаоце који сте на вези, будите јако кратки. Добар дан. (Питање се не чује).

Хвала лепо, за крај емисије, господине Мировићу говорите слободно.

Игор Мировић: Овај говор господина Војислава Шешеља нема никакве везе са референдумом. Ово је био говор у политичкој кампањи...

Александар Ивковац: Остаће за памћење...

Игор Мировић: Ово је био говор у политичкој кампањи. У политичкој кампањи се догађају једне ствари и; понављам, ми смо преузели одговорност. Референдум је први потез Владе и Народне скупштине. Покушавамо да сачувамо уставни поредак, да сачувамо Србију. Ако грађани желе, ако су патриоте, ако имају воље да се боре заједно са нама...

Александар Ивковац: Не манипулишите њиховим патриотским осећањима.

Игор Мировић: ... изаћиће и гласаће против мешања странаца у наша унутрашња питања.

Водитељ: Господине Ивковац, за крај?

Александар Ивковац: Није наша улога нечасна. Питање Косова и Војводине нису идентична. На Косову решавамо један велики проблем, проблем велике етничке заједнице. А, питање Војводине је демократско питање. Када будемо кренули да решавамо тежње Војвођана за већом самосталношћу, односно унутрашњом аутономијом, решићемо демократске проблеме у Србији, и то је оно што поручујем Београђанима, уз један поздрав...

Игор Мировић: Али, пре свега, морате да освојите већи број гласова.

Водитељ: Само кратко, имамо још две секунде.

Александар Ивковац: Хоћемо, хоћемо, хвала на лепим жељама.

Игор Мировић: Трудите се, трудите се.

Водитељ: Хвала лепо, ово је била емисија "Два у три", нема зле крви, све је лепо завршено. Марко Гојкић бавио се тоном, моје име је Александар Тимофејев, останите са нама, ми смо Радио Б 92.

РАЗГОВОР СА ПЕТРОМ ЈОЈИЋЕМ, ЗАМЕНИКОМ МИНИСТРА ПРАВДЕ
И ЧЛАНОМ ДЕЛЕГАЦИЈЕ САВЕЗНЕ СКУПШТИНЕ
НА САВЕТОВАЊУ ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНЕ УНИЈЕ У НАМИБИЈИ

ВРАТИЋЕМО ПОВЕРЕЊЕ НАРОДА У ДРЖАВУ

На саветовању Интерпарламентарне уније о здравству у Намибији, мимо пословника о раду, Немачка је уврстила у дневни ред проблем Косова и Метохије

Заменик министра правде из редова радикала у новој републичкој Влади народног јединства, а од 1996. године посланик у Већу грађана Савезне скупштине, такође у два савезна одбора, за правосудје и безбедност, и председник Окружног одбора за јужни Банат у Српској радикалној странци су те-

куће јавне функције и обавезе Петра Јојића. По занимању адвокат, живи у Панчеву, ожењен је и отац троје деце, два сина и једне кћери. Заменик министра правде има заокружен професионални и приватни живот за округлих 60 година.

Животни пут заменика министра Јојића пре подсећа на поучне приче о "трновитом путу до звезда", него на стварност. Међутим, Петар Јојић заиста има такву животну причу.

Трновит пут до успеха

Рођен је у селу Кућани, у општини Нова Варош 1938. године, као последње од десеторо деце у сиромашној породици. На друге школе, осим обавезне основне, није могло ни да се пошаља. После одслужења војног рока у Београду, чврсто одлучује да промени скоро предодређено понављање историје својих родитеља. Схватио је улогу и значај образовања, али једини начин на који је могао себи да приушти даље школовање је био да сам себе издржава. Тако је и учинио. Запослио се и наставио да се школује. Стицајем околности службовање је започео у Панчеву у коме је касније и засновао породицу и остао да живи. У Служби унутрашњих послова је прошао све нивое, до највишег чина, главног инспектора СУП-а, напредујући искључиво на основу изузетних резултата рада. Више пута награђиван и одликован, а уз све то се даље и школовао. Вишу педагошку школу је завршио 1967. године. Био је то човек у залету: уписао је Правни факултет у Београду. Само за годину дана положио је 17 испита. Завршио је права, осамосталио се и постао адвокат. Сада је пред завршетком магистратуре на Правном факултету.

Данас је заменик министра правде који иза себе има преко две деценије искуства награђиваног припадника безбедности, и деценију и по адвокатске праксе. Пред собом, каже, има велике циљеве, које треба остварити у то време правног хаоса. Заменик министра правде је, кад се све сабере - прави човек на правом месту и у право време...

- У разговору са господином Петром Јојићем, просто се намеће питање о томе како размишља и које ставове

У Намибији смо се борили са дезинформацијама и искривљеним сликама, али мислим да смо у доброј мери ипак успели да разјаснимо право стање на Косову

има о криминалу човек који је прво откривао криминал, затим бранио оптужене, а данас учествује у руковођењу читавим системом права и правде?!

"И док сам био у органима унутрашњих послова, и касније, као адвокат, увек сам бранио човека. Он је дело извршио, он мора да дође и под удар санкције, односно казне и суда и закона", објашњава господин Јојић. "Суд је ту да суди, а ја, као адвокат имам дужност да се борим за свог клијента, да употребим сва могућа правна средства, која су оптуженом дозвољена Уставом и законом. Дужан сам по закону, као повереник кога је странка изабрала, да се трудим да сачувам то поверење, а ако је тај неко починио кривично дело, треба да прикупим све чињенице, сваки податак о степену олакшавајућих околности, како би суд могао да донесе правилну и праведну одлуку. У адвокатури сам употребљавао сва могућа правна средства и правне лекове, тужбе, жалбе, ревизије и остало. Док сам се бавио откривањем и расветљавањем кривичних дела, као и пријављивањем извршилаца кривичних дела надлежном органу, тужилаштву, остајало ми је довољно простора за све то".

- Значи, пре свега да оптужите, а затим да штитите?"

"У том оптуживању човек мора бити веома објективан. Тамо где нема места оптуживању, и нема материјалних доказа, таква кривична пријава не сме отићи јавном тужиоцу", каже заменик министра Јојић. "Јавни тужилац процењује све пријаве. Оне, које немају материјалних доказа завршавају у његовом кошу. Сада, као адвокату мени је јасно, када оптужени дође код мене да га браним за кривично дело, пре свега сагледавам стање оптужбе, сагледавам стање и степен његове кривице и околности. У оним случајевима, где су непобитне ствари, рецимо доказано је да је неко починио убиство, полазим од тога да ли је реч о умишљају, који је мотив извршења дела, које су последице тога што је учинио, који је био степен његове урачуњљивости? Једноставно, прикупим што више чињеница и тако олакшавам посао суду да изрекне праведнију пресуду. То представља и смисао и основни разлог постојања адвокатуре. Тако судска правда зависи од способности и стручности адвоката.

Наравно, уколико нема довољно чињеница, или околности нису у довољној мери расветљене, суд може имати погрешну процену и због тога да донесе и неправичну одлуку. У пракси није мали број случајева да су људи лишени слободе, а касније се докаже да нису криви, и онда се поступак обуставља".

- И шта онда постаје од једног таквог огорченог човека?"

"Такав човек никада више нема поверења, не у судско веће, него у правну државу, и правосудје у целини."

Велики неред у правном систему

- Да ли смо и колико заиста бесправна држава?"

"Многи имају разлога и да дају такве оцене зато што надлежни органи не спроводе закон. Ми имамо законе и Устав, али у пракси се не постиже ефикасност. Устав, који обрађује одређену материју је добар и као такав се мора поштовати. Закони се спроводе или сувише споро, или нестручно, или из било каквих других разлога није постигнута ефикасност, тако да грађани више немају ни најмању дозу поверења у ту државу и називају је бесправном. Онај ко је повредио људска права, мора бити санкционисан, а уколико казна изостане, губи се и поверење у правну државу. Неefикасност је велика у нашем правном систему. У њему влада велики неред".

- Како се до тога дошло? Свакако није одједном, а вероватно није одувек тако било?"

"Посебно од почетка последњег рата, затим услед наглог пада животног стандарда становништва, које је почело да присваја туђе, или да се бави другим недозвољеним радњама. Осим тога, нажалост, опао је стандард и припадницима правосудних органа, као и државних органа, који су дужни да откривају кривце. Ја то не могу да прихватим као разлог, узрок или мотив, али то је стање какво сада јесте. Осим тога, и начин вођења званичне политике имао је знатног удела на тако лоше стање у нашем правосудју, и у свим сегментима друштва. Нико, ни локални ни други политичари, не могу утицати на рад правосудних органа, нарочито када треба да се пресуди неком директору, политичару или члану једне странке. Када се то елиминише правна држава може да заживи. Независно судство је у профраму Српске радикалне странке, а то је основни услов правне државе.

Такође, веома је важан избор судија. Не може судија да буде политички и идеолошки опредељен, ако желимо правну државу и независно судство. Осим ове оградe од туђих утицаја, треба процењивати и рад судија на основу резултата њиховог рада. Треба поменети за сваког судију преиспитати колико има решених, а колико нерешених предмета; такође треба испитати и колико му је пресуда укинута и колико преиначено. На основу тога ће се вредновати колико је ко ефикасан и вреди ли и даље да остане на месту судије".

- Како почети са прављењем реда у правосудју?"

"Ако хоћемо да направимо мало више реда у правосудју, прво носиоци функција у правосудју морају бити награђени, а затим морају марљиво и да раде, свесни да су грађани дошли код њих да затраже правду. Правда је слепа, али мора бити достижна. Правне одлуке морају бити и по закону и благовремене. Одоцнела правда је потрошена временом. Губи значај и смисао. Зато је врло важно материјално учинити судију независним, а затим његов рад учинити одговорним. Одговорност је пропорционална овлашћењима. А судије су овлашћене да спроводе закон и деле правду. Дакле, повратити достојанство и одговорност судија.

О тероризму на Косову и Метохији

"Оно што је у последње време посебно актуелно, и што задира у криминал међународних размера, свакако је тероризам. Код нас је већ доста дуго испољен на Косову и Метохији. Како се третира, шта се предузима и шта уопште може да се предузме, с обзиром на поједине светске силе које се директно мешају у ово питање, па чак својом заштитом подстичу тероризам?"

"Да је правна држава постојала на Косову и Метохији, не би дошло до овога до чега је дошло. Да је правна држава перманентно функционисала и да је примењивала закон у континуитету, и да су органи гоњења радили свој посао, свега овдга не би било.

Није допуштено и нема оправдања за органе који су за то надлежни, а нису спречили наоружавање шиптарских терориста. Терористи су се наоружали у толикој мери, да се зна да имају и ракетно наоружање, и бункере. То је морало благовремено да буде спречено. За толико наоружавање је било потребно и доста времена и то је дуго трајало. Граница према Албанији последњих година није обезбеђивана како треба и зато је дошло до толиког прилива оружја.

- За Адема Јашарија, који је убијен почетком последње серије терористичких акција на Косову и Метохији, каже се да је био кривично гоњен, да су постојале чак и пресуде, али да једноставно, нико раније није дошао код куће да га ухапси".

"Онај начелник СУП-а и онај командир станице полиције на чијем је терену Јашари био, ако је заиста постојала таква одлука или пресуда, а да Јашари није ухапшен, морали би одмах да дају оставке, или да буду смењени. То је алкавост, нерад, неодговорност.

Оружним акцијама терористи настоје да заплаше и припаднике албанске националне мањине, који су лојални држави и закону. Њих злоупотребљавају, њих терористу, као што

сепаратисти на Косову и иначе раде још од 1943. године непрекидно.

Тито кум - три фазе једног зла

Ми смо проучавали читаву ситуацију на Косову, а и спроведени кривични поступци против оних, који су учинили кривична дела су нам помогли да направимо један пресек догађања. Утврдили смо да се сепаратизам, који у основи тежи да од Косова и Метохије створи посебну државу, развијао у три фазе.

У првој фази, која је трајала до 1990.

У трећој фази, од 1996. године до данас, Шиптари су се усмерили посебно на тероризам и на најагресивније облике насиља.

О тероризму се много говорило, писало, доносило много конвенција за сузбијање и спречавање тероризма у земљама, које имају дуже искуство са овом пошасту. Међутим, у последње време на Косову и Метохији шиптарски тероризам се расипла сава и од ветра, који дува са друге стране Атлантског океана, из правца Америке. Подршка коју уживају шиптарски терористи од Америке никако није зане-

вичних дела против тероризма: тероризам из члана 125; међународни тероризам из члана 155а; угрожавање лица под међународном заштитом из члана 155б; узимање талача из члана 240. и угрожавање безбедности лета ваздухоплова из члана 241. Кривичног закона Савезне републике Југославије. Тиме је Југославија у потпуности поступила по ставовима Уједињених нација и закљученим конвенцијама о борби против тероризма и на унутрашњем и међународном плану.

За последње три године шиптар-

Када сачувамо људе, сачували смо све: на митингу Српске радикалне странке у Панчеву, 1996. године

године, овде се романтичарски величало све што је албанско и упорно ружило све што је српско, односно све што није албанског порекла. Уз то се систематски повећавао наталитет Шиптара. Броз је кумовао сваком десетом рођеном Шиптарчету. Колико је данас тих кумчића по бункерима? Одржаване су везе са иредентом из иностранства. Чиниле су то покрајинске власти. Јачани су и наоружавани. Све време је пропагирана Албанија, а блатила се Југославија и тако се стварала слика о обесправљености Шиптара. Замислите ко је све планирао и постављао те кадрове и те кулисе?

У другој фази, од 1990. до 1995. године, Шиптари бојкотирају државу и њене институције. Бојкотирају попис становништва и изборе, формирају паралелне органе власти, организују наставу мимо програма Републике, наоружавају се и обучавају за терористичке акције, формирају терористичку организацију под називом "Ослободилачка војска Косова".

марљива, и вероватно је у одговарајућој сразмери са утицајем албанског лобија у Америци, који ужива углед једног од најбогатијих, с обзиром да до новца долази на најкраћи и најбржи могући начин - шверцом дроге и оружја.

Иако су доношене разне међународне конвенције за сузбијање тероризма, општа питања су остала ван домашаја међународног права, а земље са овим трагичним искуством морале су да се побрину у оквиру својих националних законодавастава. Тако је Шпанија прва донела антитерористички закон још 1894. године, а затим су своје законе против тероризма доносиле и Италија, Француска, Велика Британија, Република Ирска и Немачка.

У нашем Кривичном закону СФРЈ из 1973. године уведена су три кривична дела тероризма. Преузета су у Кривични закон из 1974, а 1990. године су уведена још три дела. Данас у важећем Кривичном закону Савезне Републике Југославије постоји шест кри-

ске терористичке организације, углавном такозвана "Ослободилачка војска Косова", као и илегални "Национални покрет за ослобођење Косова" су починили 152 терористичка акта на територији Косова и Метохије. У току 1996. године 15, терористичких напада, 1997. године 43, и до 20. априла 1998. године укупно 83 акта насиља. Против 29 лица је у току је једна, а против 21 друга врста кривичног поступка. У последње време напади Шиптара су се окренули искључиво против припадника, возила и објеката државне безбедности, како би се улио што већи страх становништву и блокирала одбрана територије.

● Како зауставити терористе?"

"Постојеће решење у нашем закону очигледно није довољно за ефикаснију правну борбу против све учесталијих, све агресивнијих терористичких акција, које обухватају све шира подручја на територији Косова и Метохије. Неопходно је, пре свега, систе-

мативизовати закон о тероризму. Дати му посебан значај, како би се дефиниције јасније тумачиле. Затим правним нормама решити питање стварања терористичких облика удруживања и сарадње са терористима. Преиспитати одредбе процесног закона, који на исти начин третира обичан шверц и тероризам. Осим тога, посебна овлашћења би требало дати органима државне безбедности, који су на дужности и ризикују своје животе у свакодневним обрачунама са шиптарским бандима.

Још 1992. године је донет Закон о оружју и муницији. Од тада, па до краја 1995. године, јавним тужилаштвима на Косову и Метохији поднето је 12.259 кривичних пријава за "кривично де-

сеналом оружја. Стална контрола границе према Албанији сада је показала и да се сви ти илегални упади изводе под неким благословом званичне албанске власти".

Злоупотреба саветовања о здравству у политичке сврхе

- Знају ли се подаци о држављанству, не само Шиптара на Косову и Метохији, него и лидера шиптарских политичких партија, који позивају на терор и отцепљење овог дела српске државе?"

"Што се тиче држављанства, ништа се поуздано не зна. Једино би пре-

априла, и учествовало је 138 земаља. Ја сам учествовао у раду као члан државне делегације Савезне скупштине Југославије и као савезни посланик Српске радикалне странке. Наша делегација је имала и бројне билатералне разговоре са неким делегацијама из Латинске Америке и Азије, али је био и жесток притисак на нас, и то у вези са Косовом и Метохијом. Немачка је успела да уврсти у дневни ред, мимо пословника о раду Интерпарламентарне уније, и проблем Косова и Метохије. Они су то успели, чак, са врло малим процентом сагласних, јер су многе делегације приликом гласања за уношење те тачке у дневни ред изашле из сале, многе делегације су се уздржале. Тако је било да је од 1650 чланова Интерпарламентарне уније, предлог Немачке да се уврсти проблем Косова у дневни ред, подржало нешто преко 600 гласова. Користили су чудан кворум - од већине присутних, не рачунајући притом ни уздржане. Али, то је прошло, јер су тамо изузетно јаки и немачки и албански лоби. Оно што се расправљало о Косову, није било обавезујућег карактера, већ само информативног. Ипак, свих тих пет, шест дана смо се борили са преводилаштвом свих земаља, са дезинформацијама и искривљеним сликама, које су већ претходно лансирали иницијатори, превасходно Немци. Мислим да смо у доброј мери многим делегацијама, ипак, успели да разјаснимо право стање о Косову. Иначе, ове године је тема Интерпарламентарне уније била сида и здравствени проблеми у свету. Јасно је шта се све користи и докле иду пишчи овог тероризма.

- Шта учинити сада?"

"На крају овог нашег разговора до- дао бих да ћемо сигурно почети да успостављамо ред у овом хаосу бесправне државе, да ће ускоро тај термин престати да се употребљава за време у коме живимо. Када сваки грађанин ове земље буде осетио да има сва права, која су му прописана Уставом и законима, неће му пасти тешко ни да савесно испуњава и своје обавезе према земљи у коју је стекао поверење. Када казне буду примерене учињеним делима, када се буду спроводиле без великих градација и без заобилажења одређених припадника, када свако буде мотивисан, награђен, али и кажњен када и како треба, моћи ћемо да се изборимо и са терором и са другим криминалним делима. Оно што је сада важно, и зашта се залажу радикали са својим председником др Војиславом Шешељем је, да сачувамо нашу земљу, када сачувамо и људе, сачували смо све, јер - наши људи су драгоценци својој земљи".

Весна Арсић

БРОЈ 528

Када сваки грађанин ове земље буде осетио да има сва права која су му прописана Уставом и законима, неће му пасти тешко да савесно испуњава обавезе према Земљи у коју је стекао поверење

ло неовлашћено набављање, држање и ношење, израду, размену, или продају ватреног оружја, муниције или експлозивних материја". Само код ухваћених шиптарских терориста пронађено је и одузето: 64 аутоматске пушке са 97 оквира муниције, 20 других пушака, 8 пушкомитраљеца, 7 ручних бацача, 2 ракетна бацача, 231 бомба, 6 мина, 8 граната, 24 кумулативне мине, 35 килограма експлозива и преко 10.000 метака за аутоматско оружје, што јасно говори о средствима која су коришћена или су намењена тероризму против цивила и припадника безбедности".

- Може ли се пресећи доток оружја преко албанске границе и дефинитивно онемогућити упад група специјално обучених терориста?"

"Границе са Албанијом нису биле довољно обезбеђене, али се сада скоро свакодневно ухвати или неки терориста, или целе групе, које покушавају да се убаци са позамашним ар-

времени попис становништва могао да разјасни дилеме које сада постоје. У сваком случају, попис би могао да се обави за веома кратко време и показао би праву демографску слику Косова и Метохије, којом се сада доста манипулише. Са тачним подацима имали бисмо и тачнију ситуацију, а када се постави тачна дијагноза, прецизније се реагује. Када будемо имали поуздане основне податке, као што је тачан број припадника шиптарске националне мањине на територији Косова и Метохије, лакше ћемо побити, ионако климаве аргументе, којима машу пред светом.

Подршке Америке и Немачке и других земаља са Запада, за сада су тесно повезане са албанским новцем, који потиче од шверца и продаје дроге. То стално показују. Рецимо, недавно сам био на једном међународном скупу. Реч је о Скупштини интерпарламентарне уније, која се сваке године одржава негде у свету. Ове године је одржана у Намибији, трајала је од 6. до 11.

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ – ДРАШКО МАРКОВИЋ,
САВЕЗНИ ПОСЛАНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

НАТО - ПАКТ ЈЕ ПРЕТЊА МИРУ

Драшко Марковић, савезни посланик Српске радикалне странке, ових дана се вратио из Москве, где је присуствовао Међународној конференцији "Нова архитектура европске безбедности и НАТО". Био је то разлог да уприличимо разговор с Драшком Марковићем и сазнамо о чему се све причало на конференцији чија је основна тема била НАТО пакт у Европи?! Али, наравно, подсећања ради, с Драшком Марковићем смо причали и о неким ранијим дешавањима као што је, на пример, поливање Радомана Божовића, тек да се не заборави!

Радикал, потомак Марковића који су донели комунизам у Црну Гору

Драшко Марковић је савезни посланик, ово му је други мандат. Шеф је посланичке групе Српске радикалне странке. Има тридесет пет година, ожењен је и има једно дете. По сопственом признању, Марковић каже да је Србин из Црне Горе, сви преци Марковића били су наклоњени Русима. Наиме, будућност Србије везивали су искључиво за пансловизам и будућност Русије. Ни данас ситуација није много другачија, Драшко Марковић је само наставио да негује љубав према Русији.

О коренима породице Марковић

Марковићи су позната и чувена породица у Црној Гори, увек су били веома револуционарни. Драшков деда, Вукашин Марковић био је један од ближих Лењинових сарадника у време Октобарске револуције. Често се говорило да је Вукашин донео комунизам у Црну гору.

Драшков отац, Мирко Марковић је са својим оцем Вукашином кренуо у Русију, када је имао четрнаест, петнаест година. У Москви је завршио школу, факултет, тамо је и докторирао, у двадесет другој години. По задацима Коминтерне Мирко Марковић је боравио у више земаља, учесник је Шпанског грађанског рата. Оно што је такође остало забележено у биографији Мирка Марковића је и чињеница да је био добар пријатељ Ернеста Хемингвеја. Ни сам Драшко Марковић не зна тачно које године је његов отац Мирко боравио годину дана код Ернеста Хемингвеја у Хавани, на Куби, али мисли да је то било 1937. или 1938. године. Био је то период у коме је Хемингвеј писао једно од својих најбољих дела, "За ким звона звоне", па је у том писању својим сутестијама, акти-

вно учествовао и Мирко Марковић. Наиме, њих двојица, Хемингвеј и Марковић су се присећали заједничких дана проведених у Шпанском грађанском рату.

Историју, односно биографију Драшковић предака тешко је илустровати једним кратким разговором. Све у свему, као на филму, или у добро осмишљеном роману, Мирко Марковић је 1948. године због своје љубави према Русији, завршио и на Голем отоку, а затим на Св. Гргуру. Драшко Марковић, говорећи о свом оцу и његовим успоменама на Голи оток, каже како у Мирку није било горчине и кајања због свега што му је учинила политика у животу. Међутим, када се родио син Драшко, родитељи су се трудили да га држе што даље од политике. Драшко признаје да га политика, у неким касним осамдесетим годинама није претерано занимала, све до појаве вишепарламентарног система.

Љубав према Русији је у генима свих Марковића

"Љубав према Русији", каже Драшко Марковић, "нама, Марковићима је у генима, у нашем породичном корену. Моја мајка, која је такође, као седамнаестогодишњакиња била на Голем отоку, због певања руских песама, такође потиче из русофилске породице. Татина мајка је врло често умела да каже својој деци: "Е, децо, да нам није Русије, ни име нам се не би знало". Тако је сасвим нормално да сам и ја наследио ту исконску љубав према свему што је руско. То је део породичне традиције. Пре него што је отац кренуо на Голи оток, отишао је у Црну Гору, УДБ-а га је ревносно пратила, али он није марио. Питао сам га зашто је ишао баш тада у Црну Гору, одговорио ми је на свој начин: "Из Пипера се чак и по највећој магли, најбоље види Москва. Као на длану".

"Иначе, кад говоримо о комунизму као покрету, као читавом друштвеном систему који је био прихваћен и код нас, у нашој земљи, мислим да праве разлоге тог прихватања треба тражити, пре свега у томе што је комунизам прихватила Русија. Практично, социјализам је прво био спроведен у Русији, а људи из Србије и Црне Горе су сматрали да ништа што долази из Русије не може бити лоше".

Због последица које је проузроковало бављење политиком у породици Марковић, родитељи су се трудили да Драшка склоне од политике и евентуалних притисака и нервоза које неминовно доноси бављење политиком. Међутим, живот је одлучио другачијим путем да поведе Драшка Марковића.

Националиста од када зна за себе

Драшко каже да је, од када зна за себе, био националиста. Увек је био поносан на то што је Србин. У почетку

је свој национализам испољавао на фудбалским утакмицама некадашњих ривала Звезде и Динама.

"Још у основној школи почео сам да се изјашњавам као српски националиста, а када је у нашој земљи постао актуелан политички плурализам, деведесетих година, за мене није било дилеме, знао сам да ћу подржати странку која штити националне интересе Срба. Логично, од свих политичких партија које су се појавиле на нашим просторима, једино је Српска радикална странка била она политичка партија која је својим програмом могла да одговори на сва моја питања. Српској радикалној странци, и њеном лидеру, др Војиславу Шешељу пришао сам без неких великих политичких амбиција. Једино што ме је тада интересовало, јесте да се национални интереси морају ставити у први план, а наш човек, Србин, заштити пред наездом мондијализма и осталих светских политичких групација које су почеле да налазе своје ухљебљење на овим просторима.

У мају 1991. године постао сам члан Српске радикалне странке. Пре тога сам био активни симпатизер Српске радикалне странке. Ишао сам редовно на све митинге, свуда, где је др Војислав Шешељ одржавао своје промотивне скупове. Данас се сећам тих дана, био сам опчињен идејама и снагом Српске радикалне странке. Посебно ме је одушевљавао др Шешељ, његова неискрпна снага, енергија, виолентност ума, начин на који се обраћао људима. Све то је утицало на моју коначну одлуку, приступ Српској радикалној странци. Знао сам да ће српски радикали једног дана постати највећа политичка партија на овим просторима. Протекло време, показало је којим трновитим путем су ишли српски радикали, али ниједног тренутка се нисам покајао због своје одлуке. Веровао сам, као што и данас верујем у исправност свог избора, избора свих оних људи који су чланови Српске радикалне странке.

Када сам постао члан Српске радикалне странке, максимално сам се активирао, желео сам да што боље пролазим на свим местима. Активирао сам се на Општини Савски венац. Избори који су били одржани 1991. године, нису имали никаквог утемељења, јер се Савезна скупштина расформирала само после шест месеци рада. Тако да су нас 1992. године, чекали нови савезни избори. После избора сам постао савезни посланик, и сам сам био прилично изненађен добрим резултатом. На неки начин, све је то за мене било неочекивано. Наравно, био сам задовољан, јер сам најзад добио прилику да јавно, за говорницом, критикујем и предлажем, у име оних бирача који су своје поверење поклонили Српској радикалној странци, па и мени, у мојој изборној јединици."

Одговорност према народу је огромна

Наравно, поверење задобијено на тим изборима 1992. године, код Драшка Марковића је створило велику одговорност, не само према странци коју је представљао, већ и према народу који га је изабрао. Пун полета и елана, подгрејан политичким дешавањима и ратним сукобима који су беснели на територији некадашње СФРЈ, Марковић је то своје незадовољство показивао и за говорницом. Када је требало, умео је жестоко да напада власт, али и да заступа интерес народа. Уосталом, такви су српски радикали.

У политичкој биографији Драшка Марковића остаће забележено да је часом воде полио председника Већа грађана Радомана Божовића у Савезној Скупштини. Тај догађај је само утемељио и учврстио популарност овог српског радикала, јер је начин вођења савезних седница у Већу грађана, на коме је инсистирао председавајући Радоман Божовић, увелико иритирао све грађане који су преко ТВ екрана пратили те седнице. О том догађају Драшко каже и следеће:

"Божовић је био оличје арогантног режима"

"О томе сам доста причао у периоду када је то и било актуелно. Можда ћу сада нешто пропустити, али свакако, поента је остала иста, оживљавање Радомана Божовића нисам више могао да поднесем. Моја част налагла ми је да, у том тренутку, одговорим на начин на који сам реаговао. Незгодно је са ове временске дистанце посматрати то време и дешавања која су била учестала. Био је то период када је Српска радикална странка највише прогањана, кад смо преживљавали апсолутну медијску блокаду. Бич тадашњег режима био је умерен ка српским радикалима. Радоман Божовић је био персонификација тог времена и волунтаризма. Значи, Божовић је био персонификација једне арогантне власти. Он је на сваки начин спречавао било какво иступање Српске радикалне странке. Само тог дана, када се десио тај инцидент, Божовић је петнаесторици наших посланика, на исти начин као и мени, одузео реч – искључивши микрофон. Ја сам био шеснаести, можда, чак и седамнаести посланик Српске радикалне странке, са којим се Радоман обрачунавао на исти начин. Том његовом безобразлуку, једноставно, није било краја. У паузи те седнице, ми, српски радикали, разговарали смо како и на који начин бисмо могли да реагујемо, наиме, која су дозвољена средства супротстављања таквом дивљању председавајућег, наравно, не само у нашем Парламенту, него и у свим светским парламентима, цивилизованим демократијама које негују плурализам и демократију.

Таквом понашању Радомана Божовића покушавали смо да се супротставимо на све могуће дозвољене начине. Међутим, још увек нисмо пронашли најефикаснији начин супротстављања. Божовић је измислио и увео тај један прекидач, којим је могао да искључи сваког посланика који је био за говорницом. Тим својим "проналаском" се врло учестало служио, поготово ако су српски радикали били за говорницом. Изашао сам за говорницу и започео причу о Божовићевим аферама, јер је то било време министарске афере у којој су Сава Влајковић и Михајловић били ухапшени. У стенограмским белешкама, односно, изјави, коју је дао Влајковић, остало је записано да је Радоман Божовић дана тог и тог, код те и те пумпе, дао у пластичној кеси, толико и толико новаца. Значи, говорио сам о једном криминалном ланцу у који је био умешан Божовић. После треће, четврте реченице, Радоман Божовић ме прекинуо на свој начин, рекавши ми: "Идите ви кући, па себи испред огледала реците то у лице". Ја сам дохватио чашу воде и полио га! Тада је настао цумбус. Радоман Божовић је хтео да ме избаци из сале, међутим, председник Српске радикалне странке др Шешељ то није дозволио. Сви посланици Српске радикалне странке сели су око мене, и тако нису дозволили обезбеђењу да ме избаци. Било је ту и рвања са њима, али ја сам, ипак, остао у сали. Др Шешељ, чак ни шефу обезбеђења Савезне скупштине није дозволио да ми се приближи. Остало је све познато... О томе се доста писало. Био је то један од начина на који смо тада разбили ту грозну медијску блокаду у којој су већ дужи период били српски радикали."

Српски радикали су, ипак, победили медијску блокаду

Много воде је протекло Дунавом и Савом од тог немилостивог догађаја, али српски радикали се нису дали. Није им сметала медијска блокада, они су обилазили села, засеке, објашњавали људима у каквом распону се налазила Србија, а решавање многих проблема налази се у програму Српске радикалне странке. Онда су дошли локални и савезни избори 1996. године, када су српски радикали освојили власт у Земуну и завидан број посланика у Савезној скупштини. И, док су неке друге политичке партије тражиле помоћ за освајање власти од иностраних сила, борили се за што удобније фотеле, не би ли сместили родбину и фамилију у њих, српски радикали су радили у Општини Земун. Километри и километри асфалта су изграђени, уведени су водовод и канализација у околним селима Земуна, затим, руководство Општине Земун је издвојило огромне своте новца за помоћ деци лошег материјалног стања, за поправке школа, формирана су два велика насеља, Бусије и Грмовац. Радикалско чудо,

звано Земун, постало је најхваљенији град Србије. Дobar глас далеко се чује, па се тако прочуло како и српски радикали спроводе власт на локалном нивоу. Онда су дошли и парламентарни и председнички избори у Србији, па је народ своје поверење у великој мери поклатио српским радикалима, а као продукт тога, данас су српски радикали постали владајућа партија.

Боравак Драшка Марковића у Русији

Наравно, како је популарност Српске радикалне странке бивала све већа и већа код народа, тако су савезни и народни посланици имали све више и више обавеза. Једна од последњих обавеза Драшка Марковића био је и пут у Русију, где је одржана Међународна конференција, под називом "Нова архитектура европске безбедности и НАТО".

О свом боравку у Москви Драшко Марковић каже:

"У Москву сам отишао на позив руске Думе. Наиме, у склопу руске Думе формиран је анти-НАТО савез, који чине посланици свих фракција и политичких странака руске Думе. Значи, они су заказали међународну конференцију којој је присуствовало двадесет земаља, односно њихови представници. Тема ове конференције била је "Нова архитектура европске безбедности и НАТО". Иначе, морам да признам да ме геополитика врло интересује, тако да ми није било тешко да се припремим за ову конференцију.

Овде морам да направим дигресију, и да напоменем како се српски народ ових дана налази пред огромним искушењима, каквих у новијој историји још није било. Наиме, притисци западних сила су изузетно јаки за Србију и српски народ, па ме је ова тема још више заинтриговала, јер сам имао шта да кажем на тој конференцији, а да ме чује и она друга страна.

У Москву сам ишао испред Српске радикалне странке, односно скупштинске делегације. Оно што ме је интересовало пре пута, јесте које су то руске снаге на које ми, Срби, можемо да рачунамо, односно снаге које би, условно речено, могле да буду гарант Србије. Наиме, Српски радикали су окренути ка Русији, чекамо њено усправљање. И не само српски радикали, већ читав српски народ, очекује помоћ Русије, њено усправљање. Захваљујући овој конференцији међународног карактера и значаја, схватио сам и видео сам, заправо, колику безрезервну подршку Думе има Србија, односно посланика Думе, без обзира којим политичким странкама припадају... Такође ме је веома обрадовало сазнање да је тај анти-НАТО савез јак, обухвата веома велики број политичких странака из читаве Европе. Сасвим је јасно да је конференција протекла у поларизовању та два става: став ко-

ји заступа НАТО-пакт, и који је изнео председник Политичког одбора Скупштине НАТО-а, Јан Петерсен. Његово излагање односило се на то како је НАТО тај битни фактор који доноси стабилност, демократију, просперитет, па затим, како НАТО-пакт еволуира, да ће он бити гарант мира и слично. Као пример да ће НАТО-пакт бити гарант мира, навео је бившу Босну и Херцеговину, где је по Петерсеновим речима, захваљујући НАТО-пакту престало са убијањем. Наравно, био је то део дискусије са једне стране, а са друге стране је истина, став који сам и ја заступао у Москви, јер сам се јавио за реч на том "округлом столу", који је одржан сутрадан. Права истина је да је НАТО-пакт дестабилизатор мира у Европи. Говорио сам о томе како је НАТО ударна песница америчке хегемоније, америчке спољне политике у Европи. НАТО у ствари омогућује Америци да успостави не само војну, већ и политичку и економску доминацију.

Европа је постала нестабилна захваљујући НАТО-пакту

Оно што морам још једном да нагласим је чињеница да сам био пријатно изненађен иступањима посланика руске Думе. Тако је Генадий Зјуганов, председник Комунистичке партије Руске Федерације нагласио како се мора престати с политиком насиља. Такође, Зјуганов је нагласио да је Европа велики губитник, јер њен Исток представља трупско подручје, баш захваљујући експанзији НАТО-пакта. Ни, остали депутати Думе нису много заостајали за Зјугановим у критиковању НАТО-пакта. Сви су се сложили да је НАТО-пакт обична превара Запада и да би требало подвући црвену линију, како кажу, којом ће се спречити даље ширење НАТО-пакта. Наглашено је да се бојеве главе НАТО-пакта налазе у Чешкој, Мађарској, Пољској, а примећује се и слична тенденција код Балтичких земаља: Естоније, Литве, Летоније и других. Те Балтичке земље управо праве једно плодно тло за искрцавање НАТО снага на том делу земље.

Руски народ прати политичка дешавања у Србији

Мени је било посебно драго што сам у необавезном разговору са депутатима Думе, или са обичним народом Русије схватио да су они потпуно свесни како ће се њихово евентуално попуштање пред НАТО снагама завршити. Од њих неће остати ништа. Убеђен сам да Русија, уопште руски народ у целини гледано, има неку невидљиву неисцрпну снагу и да ће врло брзо стати на своје ноге и да ће бити оно што морају да буду, оно што им је историја наменила, а то је да буду поново моћна супер сила".

Говорећи о својим званичним и незваничним сусретима како са депутатама руске Думе, тако и са обичним руским народом, Драшко Марковић истиче како су сви Руси апсолутно свесни ситуације у којој се налази Србија и српски народ, да управљање Србије умногоме зависи од Русије. Такође, обични људи прате политичка дешавања на просторима бивше Југославије, а посебно Србије. Присутна је, како каже Марковић, и та некаква идентификација руског народа са српским народом. Наравно, сви Руси, по Драшковим речима изражавају велико жаљење због официјелне руске политике, као и због политичара типа Козирјева.

"Они су врло свесни проблема на Косову и Метохији", истиче Драшко Марковић, "поготову што су и они имали слично искуство са Чеченијом. Међутим, свесни су они да је Косово и Метохија за нас много болнија рана, јер је то колевка наше државности, на-

проблемима у којима се налази православни народ овог тренутка. Они су врло расположени да помогну Србији. Уосталом, велики број Козака се борио са Србима и у овом последњем рату. Наравно, они су правили поређења између дешавања у Чеченији код њих, и код нас на Косову и Метохији. Кроз читаву нашу причу, јављале су нам се некакве идентичне слике из живота. Политика неефикасности и њима и нама је донела губљење неких територија, па смо и о томе причали. У сваком случају, подршка коју су они спремни да нам пруже, провела из сваке изговорене козачке речи. После тог мог иступања, представници Белорусије су ми прилазили, тапшали ме по рамену и честитали, говорећи да и они имају исти став по питању НАТО-пакта. Сергеј Глотов је изашао за говорницу и показао велики комад бомбе, нагласивши како НАТО спроводи и чува мир у Републици Српској."

тересе. У време када смо имали расправу о НАТО-пакту, Жириновски је наглашавао да је српски народ пример како се треба супротстављати америчком империјализму".

Марковић примећује да је за време његовог боравка у Русији, некако све било подређено бирању премијера, јер је Дума по други пута изгласала неповерење Кирјенку, али причало се о неким мањкавостима и пропустима официјалне руске политике. Наравно, било је речи и о евентуалном увођењу санкција Србији и Црној Гори, али већ тада се дало наслутити да ће се Руси супротставити санкцијама.

Овлашћења Думе још увек нису права

"Кад говоримо о Русији", наглашава Драшко Марковић, "морамо имати једну веома важну ствар у виду, а то је Устав Русије. Наиме, улога руске Думе, још увек није онаква каква би требало да буде у једној парламентарној и демократској земљи. Овлашћења Думе су доста ограничена, и поред тога што се ту, управо кроз Думу, види воља грађана Русије. Но, ипак, се нешто изменило на боље у курсу официјелне политике Русије.

Имао сам сусрет и са Примаковим, али нисам имао прилике за неки дужи и значајни разговор са њим, јер је доста заузет."

Оно што је нас из редакције "Велике Србије" највише занимало, јесте колика је популарност Српске радикалне странке код депутата руске Думе, али и код обичног народа.

"Занимљиво је да сви депутати руске Думе неизмерно цене политику српских радикала, а посебно поштују и уважавају политичке ставове др Војислава Шешеља. Иначе, значај и улогу др Војислава Шешеља, посебно је истицао и напомињао потпредседник руске Думе, Бабурин. Патриотизам и борба српских радикала је и те како примећена и срдечно поздрављена од свих депутата. Оно што ми је такође пријало, јесте ситуација када су ме најављивали, рекли су да сам из Српске радикалне странке, а иначе, то им није био обичај да наглашавају, ко је из које странке, већ само коју земљу представљамо."

Утисака је много, а времена мало, али како је и сам савезни посланик Српске радикалне странке рекао, биће још прилика, јер српски радикали су снага српског народа која тек долази. На наше питање како би волео да заврши данашњи разговор, Драшко Марковић је одговорио:

"Извесно је да српски радикали долазе, а како је ово време избора у Црној Гори, надам се да ћемо и тамо, у црногорском Парламенту, бити заступљени у што већем броју, јер ми долазимо!"

Јасна Олујић

Д.МАРКОВИЧ

ЈУГОСЛАВИЈА

D.MARKOVITCH

JUGOSLAVIA

Знак распознавања: беџ Драшка Марковића са конференције у Москви

ше српске културе, свесни су да је Косово, у ствари, српски завет. Сви се надају да ће ускоро Русија стати на ноге и помоћи Србији, на прави, братски начин, како је то чинила и раније.

Козаци су укрестили мач Русије и православља

Имао сам и веома занимљив сусрет са Козацима. После мог излагања за "округлим столом", пришао ми је Александар Мартинович Гаврилов и позвао ме да будем гост Козака за Васкрс. Заиста, то дружење са Козацима ми је остало незаборавно. Они су у правом смислу речи крст и мач Русије. Козаци су бранили православља, они су онај најтврђи и највојничкији део Русије. Увек су бранили границе Русије. Наиме, прво су бранили цара, али када је требало у II светском рату бранили су и СССР. Оно што се прво примети код Козака јеста та њихова чврстина и одлучност. Наравно, наш сусрет је протекао врло срдечно, причали смо о свим

Жириновски увек заступа српске националне интересе

Причајући о утисцима донетим из Русије, савезни посланик Српске радикалне странке Драшко Марковић је рекао како се овог пута није срео са Владимиром Жириновским, јер председник Либерално демократске партије није био у Москви. Међутим, депутат Либералне демократске партије Нина Викторовна Криенскаја је имала запажено излагање за великим округлим столом, а њена прича била је везана за погубно дејство и уопште појаву верских секти у Русији. Оно што је, такође, везано за причу о Москви јесте чињеница да се човек на сваком кораку сусреће са пропагаторима различитих верских секти, а њихов утицај је ужасно велики, нарочито на младе људе.

"Жао ми је што нисам имао прилике да се сретнем у Москви са Жириновским, али занимљиво је да он редовно заступа српске националне ин-

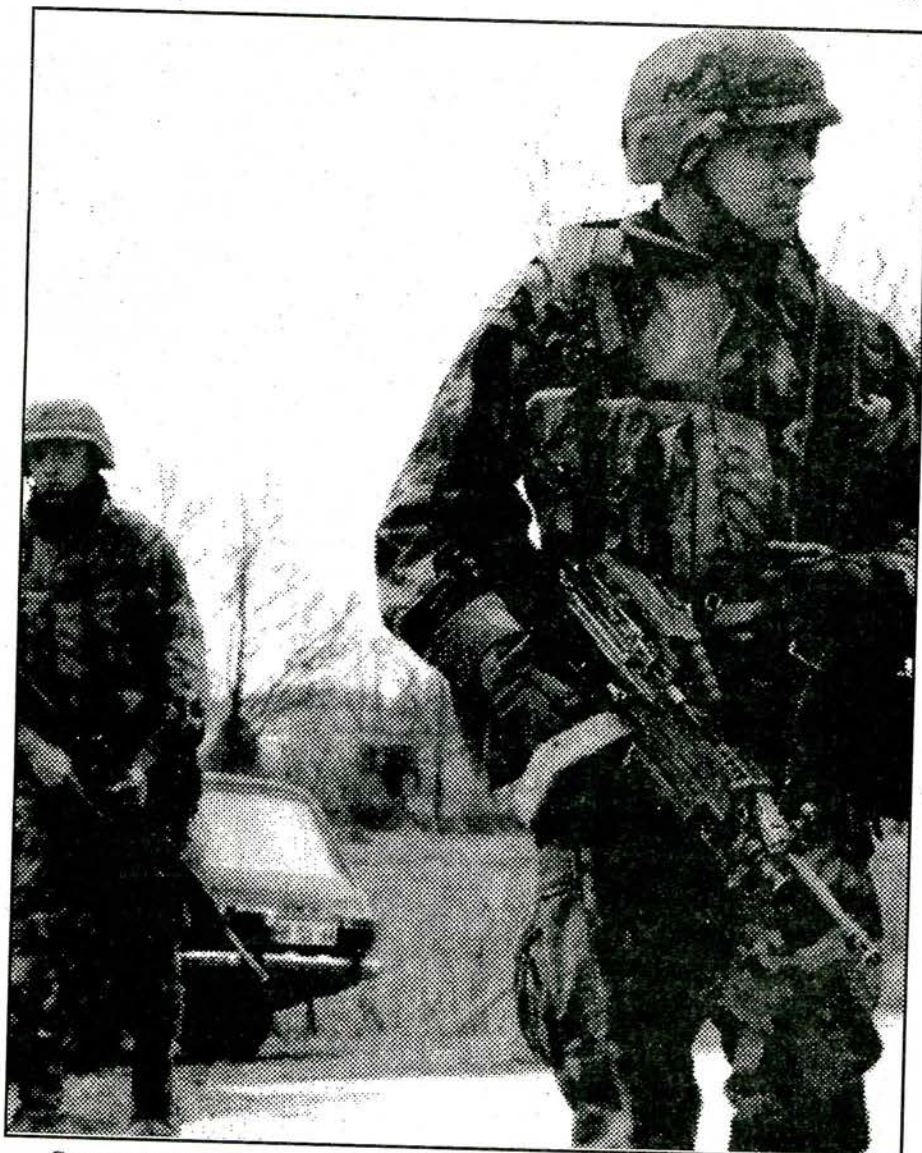
КАКВУ ТО СИГУРНОСТ ГАРАНТУЈЕ НАТО

Ова међународна конференција под радним називом "Нова архитектура европске безбедности и НАТО" иницирала је низ важних питања из домена европске безбедности, те је на тај начин и оправдала сврсисходност оваквог сусрета. Овој конференцији присуствовао је савезни посланик Српске радикалне странке Драшко Марковић, и ово су његова виђења тих дешавања.

На позив председника Државне думе Федералне скупштине Руске Федерације, ГенADIЈА Селезњова, делегација Савезне скупштине, у којој су били

Драшко Марковић, посланик у Већу грађана (СРС), Милутин Стојковић, шеф посланичке групе СПС у Већу грађана, Марко Максимовић, члан Одбора

за одбрану и безбедност Већа грађана (СПС), Милорад Васиљковић, члан Одбора за одбрану и безбедност Већа грађана (ЈУЛ) и Милан Гајовић, посланик у Већу република (ДПС Црне Горе).

Српски народ је полигон у лабораторији западних сила: НАТО у Брчком

"Међународни лекари за спречавање нуклеарног рата"

На Конференцији су учествовали представници 19 земаља из различитих европских региона, као и представници Скупштине НАТО-а и Међународног покрета "Међународни лекари за спречавање нуклеарног рата".

Конференција се одвијала 16. и 17. априла у Думи и била је подељена на две тематске целине: "Европа и Русија: од конфронтације до сарадње" и "Нова реалност у Европи и приоритети колективне безбедности". Конференцијом је председавао Сергеј Бабурин, заменик председника Државне думе. Конференцију је отворио ГенADIЈА Селезњов, председник Државне думе, а учесницима се обратио Николај Афанасијевски, заменик министра иностраних послова Руске Федерације.

Другог дана, 17. априла, рад се одвијао у виду великог јавног округлог стола о питањима европске безбедности.

На крају је шефове делегација примио и поздравио Јевгениј Примаков, министар иностраних послова Руске Федерације (са наше стране је присуствовао Драшко Марковић, с обзиром да се шеф наше делегације, Милутин Стојковић, тада налазио на разговору са председником Државне думе, ГенADIЈОМ Селезњовим).

У расправи на Конференцији преовладало је мишљење да треба градити опшнеевропски систем безбедности који неће бити уперен ни против које државе, а за то је много погоднији ОЕБС, него НАТО. Велика већина учесника у расправи била је против ширења НАТО-а, указујући да је то већ сада извор затегнутости у међународним одно-

сима, да нема никаквог разлога за ширење НАТО-а, сада када овај пакт нема противника и да његово ширење представља реалну војну претњу за Русију. Руски представници су посебно изражавали забринутост због најаве могућности размештања нуклеарног оружја на територији будућих новопримљених чланова НАТО-а, противно првобитним обећањима да се НАТО неће ширити на исток у земље бившег Варшавског пакта и наглашавали да за Русију, у погледу таквог ширења НАТО-а, постоји црвена линија која не сме бити прећена.

НАТО је прво донео одлуку о свом ширењу, а потом објашњава, уместо да се то питање прво разматра са Русијом, а тек после да се о томе одлучује. Притом, углавном је заборављано на референдуме на којима су се народи одговарајућих држава изјашњавали о уласку у НАТО (Шпанија). Чињеница је да НАТО пакт остаје и даље војна организација, и као таква представља претњу миру. Пример његовог деловања у БиХ, потпуно незаснован на међународном праву, показује и двоструке стандарде његовог деловања (помоћ Хрватима и муслиманима, а бомбама на Србе).

Због тога је у Државној думи и формирана посланичка група АНТИ-НАТО, која броји 300 посланика и која делује у сарадњи са сличним групама у парламентима неких других земаља Заједнице независних држава. Против ширења НАТО-а изјашњавали су се и представници неких западно-европских и других држава. Поједине политичке партије (Шпанија, Грчка, Чешка итд), указујући да и у овим државама и њиховим парламентима има значајних политичких снага које су против ширења НАТО, и да у њима у том погледу ставови ни у ком случају нису монолитни као што се жели представити.

Малобројни учесници у расправи, који су подржавали ширење НАТО-а (Јан Петерсен – Норвешка, председник Политичког одбора Скупштине НАТО пакта, представници Немачке и балтичких држава), указивали су да је НАТО пакт искључиво одбрамбена организација која није уперена ни против кога и која еволуира у свом карактеру. Уз то, није НАТО тај који било коју државу подстиче да му се придружи, већ напротив, само реагује на изражене жеље и захтеве низ држава.

Ипак ће бити "црвене линије"

Најзначајнији заговорник неопходности НАТО-а био је Јан Петерсен, председник Северноатлантске скупштине, који је замерио парламентарцима из посланичке групе АНТИ-НАТО савеза на помињању термина: "црвена линија", и похвалио учешће снага НАТО пакта у рату у Босни, јер је он, по његовим речима, спречио даља убијања људи.

Од учесника Конференције издвајам излагање следећих парламентарара:

ца: ГенADIЈ ЗЈуганов, председник Комунистичке партије Руске Федерације, између осталог је рекао да је "данас 25 милиона Руса изван граница Русије у државама бившег СССР-а, док је у Литванији 740.000 Руса лишено елементарних људских и грађанских права. Демагошки звучи говорити о уједињеној Европи, док настају нове државе, које никад раније нису постојале. Европа је највећи губитник, јер њен Исток представља турсно подручје, захваљујући експанзији НАТО пакта. Иако је некада постојала блоковска поделеност, која је била конфронтациона, та биполарност света је утолико праведнија, јер је бар предвидива".

Представник Украјине, Јатшенко, напоменуо је да је Украјина ванблоковска земља која је ликвидирала нуклеарна постројења, али подржава ширење НАТО-а. Изразио је бојазан због отицања капитала из Украјине и изразио неопходност у освајању нових тржишта у Заједници независних држава.

НАТО је претња миру Европе

Николај Чергинетс, из Комитета за безбедност Белорусије, подржао је иступање ГенADIЈа ЗЈуганова и истакао велике жртве за слободу које је поднела Русија у отаџбинском рату (Други светски рат). Такође, упозорио је представнике Северноатлантске алијансе да систем базиран на сили не доводи до мира.

Сасвим супротан став изнели су парламентарци из Немачке, који су дали безрезервну подршку НАТО пакту, чији је циљ јачање мира; а представник Летоније – да оружје НАТО пакта није уперено ни на једну земљу.

Генерал Безбородов напоменуо је да је велика количина војно-материјалних средстава остала у земљама бившег Варшавског уговора у рукама НАТО пакта; пример – аеродроми које је градила бивша совјетска армија.

Сергеј Глотов, заменик председављућег, изашао је за говорницу показујући свима велики комад бомбе (1 x 0,5 метара) бачене са борбеног авиона НАТО пакта на српске положаје на Јахорини.

У сваком случају, закључено је да је даљи дијалог о овим питањима неопходан како би се супротстављена гледишта приближила и нашле додирне тачке.

Координациони савет депутатског савеза АНТИ-НАТО чине 15 депутата, и то 6 (Комунистичка партија Руске Федерације), 3 ("Власт народа"), 2 ("Наш дом – Русија"), 2 ("Руски региони"), 1 ("Либерално-демократска партија Русије") и 1 ("Аграрна депутатска група").

Током рада Великог округлог стола, којим је председавао Јуриј Петров (Руски покрет за нови социјализам и Покрет подршке Унији Белорусије и Русије), посебно су, поред ширења НАТО-а на исток и безбедности Русије,

елaborирана и питања нових аспеката хелсиншког процеса у модерној Европи, прилагођавања Уговора о ограничавању конвенционалног наоружања на нову ситуацију у Европи, неких аспеката обавештајних операција у Русији, неких страних религиозних операција.

Два поларизована става о НАТО пакту

Активност делегације Савезне скупштине током Конференције, била је врло интензивна. У расправи је учествовао и члан наше делегације, савезни посланик Српске радикалне странке, Драшко Марковић, који се обратио учесницима следећим речима:

"Ова конференција иницирала је низ важних питања из домена европске безбедности и оправдала сврсисходност оваквог скупа. Уз сву конструктивност парламентарца из европских земаља, евидентно је да је Конференција искристализовала два поларизована става који се заступају са дијаметрално супротном аргументацијом. Савезна Република Југославија се залаже за право сваке суверене државе да сама бира пут којим ће ићи по овим питањима. Ценимо и званичан став Русије да би окосницу европске безбедности требало да чини ОЕБС, чија би услуга била заснована на духу хелсиншког процеса и да тај систем има наглашену европску, па чак и евро-азијску, али никако северно-атлантску димензију.

Јан Петерсен је Норвежанин, а ја сам Србин

Једино у чему могу да се сложим са излагањем господина Јана Петерсона је његова констатација да је он Норвежанин. Ја, као припадник српског народа, желео бих, из нашег искуства и са аспекта своје политичке странке, Српске радикалне странке, да кажем следеће: данас када не постоји биполаран свет, односно бивши Совјетски Савез и Варшавски уговор, најважнију полуку и ударну песницу америчке спољне политике представља НАТО пакт.

Посављају се два питања. Какву то сигурност НАТО гарантује у измењеном свету и против кога је уперено његово ширење на Исток? Не треба сувише размишљати да би се добио одговор на друго питање. На европском континенту Југославија и српски народ служе као мали полигон у лабораторији западних сила. Њихов крајњи циљ је Русија и стављање под њихову контролу највећих светских ресурса сировина и енергената. У таквој визији вашингтонске политике, Русија би заузимала место једног економски зависног регионалног партнера Сједињених Америчких Држава, уместо суверене светске силе.

Што се тиче економских мотива, једини интерес од НАТО пакта остварују Американци који једностраним

диктатом у војној алијанси освајају нова тржишта за доминацију својих индустријских, корпорацијских гиганата и лобија наоружања. У ту сврху је прошле године на Самиту НАТО-а у Мадриду присуствовала и делегација Конгреса Сједињених Америчких Држава, да би се уверила да Америка неће бити главни финансијер ширења Алијансе на исток.

Процена трошкова таквог ширења варира од 40 до 140 милијарди долара које би сносиле: Сједињене Америчке Државе 15%, државе западне Европе 50%, све остале 15%, а остаје енигма ко ће да намира преосталих 20%. На пример, колико ће само коштати стандардизација, односно замена војне опреме у армијама држава нових чланица НАТО пакта, које су раније припале варшавском блоку.

НАТО покушава да заташка сопствену кризу

НАТО, ширењем на исток и пријемом нових чланица, жели да прикрије и замагли сопствену кризу у измењеном постхладноратовском свету, где ће у сваки нови корак на исток задавати све веће проблеме.

Један од главних задатака НАТО пакта носи назив "Управљање кризама" и управо пример бивше Југославије практично показује да се кризе не разрешавају, већ се усмеравају ка стратешким интересима америчког Стејт департмента. Тамо где кризе нема, ваља је изазвати, да би се Северно-атлантска војна алијанса појавила "под маском мировних снага" као њен покровитељ.

У визији Вашингтона и њихових сателита у Европи нема места за слободарске и национално свесне народе које ће предводити патриотске снаге, спремне у сваком тренутку да бране национални интерес, већ за поданике који савијене главе мазохистички служе туђину.

Господин Јан Петерсен је у свом излагању истакао како је НАТО пакт спречио убијање људи на тлу Босне. Ја ћу му рећи да је по први пут у својој историји НАТО на тлу Европе ангажовао све расположиве војне потенцијале и извршио агресију на Републику Српску. Као инструмент злочина западних сила, бомбардери НАТО пакта усмерили су свој смртоносни товар на главе српских цивила, болница, школа. Међународна заједница је остала слепа и нема пред највећим егзодусом једног народа у Европи од краја II светског рата. Преко 300 хиљада Срба су у једном дану прогнани са својих вековних простора и огњишта, крећући се у неизвесност.

НАТО не спречава, већ продубљује кризу у Европи

Било какво ширење НАТО пакта у Европи служи само јачању америчког утицаја, јер он не само да представља америчку доминацију у политичкој и економској сфери, већ и окупацију појединих држава.

Под формулом "демократизације и модернизације друштва", запад преко НАТО-а успоставља војну превласт у Европи. Механизми те диктатуре су препознатљиви – одузимање суверенитета државама и подстицање суко-

ба до мера потреба њихових интереса. У пракси, то се опет види на примеру Југославије, где се покушава на све начине да се раскомада српски етнички простор и Србији сломи кичма, чиме би се трајно дестабилизовао регион Балкана.

Западне силе уцењују Србију, али Влада то неће дозволити

Западне силе притисцима и уценама намећу Србији решење по коме би она остала без Косова и Метохије, чиме се угрожава територијални интегритет Србије и Савезне Републике Југославије. Сједињене Америчке Државе потхрањују и охрабрују оне представнике албанске националне мањине за које су тероризам и сепаратизам основни вид политичке борбе. На Косову и Метохији Албанци уживају сва национална, грађанска, верска и културна права по свим међународним нормама и националним мањинама и Влада Србије с пуним правом одбија сваки вид страног мешања у унутрашње питање Србије.

Изражавам наду да ће и српски народ потврдити овакав став своје владе на референдуму 23. априла, јер Косово представља српски завет и националну колевку духовности и државности. Српски народ жели мир, он не жели рат, јер не спада у оне народе чија је историја кратка и срећна, већ у оне чија је историја дуга и крвава.

Зашто ја скоро подједнаку бригу делим и за Русију и за Србију?! Јер је и у српском и у руском народу историјски утемељена свест о нераскидивој и братској повезаности. У најте-

Експанзија НАТО блока налази се у функцији дестабилизацији источне Европе

жим и најтрагичнијим тренуцима и догађајима по човечанство, судбина је наменила Србији, Црној Гори и Русији исконско заједништво. То заједништво нас је пратило како у добру, тако и у злу.

И зато са зебњом и скепсом гледам на форсирано ширење НАТО пакта, јер је извесно да експанзија овог војног блока на Исток није у функцији стабилизације, већ дестабилизације овог дела Европе”.

Говор нашег представника, Драшка Марковића, био је веома запажен и наишао на одличан пријем, посебно од стране учесника из Русије и Белорусије, који су му лично честитали. Својом срдечношћу и непосредношћу издвојио се заменик председника Координационог савета АНТИ-НАТО са-

меник председника Државне думе, Николај Безбородов, заменик председника Одбора за одбрану Државне думе; Хакон Блакенборг, председник Одбора за иностране послове парламента Шведске; генерал-пуковник Валериј Манилов, заменик начелника Генералштаба Руске Федерације, и многи други.

У разговорима су са наше стране акцентирана питања наших захтева за чланство у Савету Европе и очекивања подршке Русије у том правцу, питања Косова и Метохије, као и двоструких стандарда међународне заједнице у односу на Савезну Републику Југославију и последица које то може имати по европску безбедност. Са руске стране је изражено разумевање за наше ставове и наглашено да ће нас макси-

мином гласова прихватио да се НАТО прошири на три источноевропске земље: Пољску, Чешку Републику и Мађарску. Тим поводом, у саопштењу издатом у седишту НАТО пакта, каже се: ”Да та одлука шаље веома снажан сигнал наде и поверења у нове демократије у средњој и источној Европи”.

Овим повећањем Атлантског пакта на својеврстан начин мењају се границе у Европи, јер се западни војни савез шири 640 км на Исток према Русији. Значи, НАТО је буквално пред вратима Русије. Руска Влада нерадо прихвата експанзију НАТО-а, и то само зато што јој је потребна америчка финансијска подршка. Отприлике као кад наркоман жури да набави дрогу, а не види и не осећа смртоносну омчу која му се затеже око врата.

*По случају проведення Международной конференции парламентариев
"Новая архитектура безопасности Европы и НАТО"*

*Председатель Государственной Думы
Федерального Собрания Российской Федерации
Г.Н. Селезнев*

просит г-на Д. Марковица

пожаловать на прием, который состоится в пятницу, 16 апреля 1998 года, в 18 час. 30 мин.

*Государственная Дума
Особый ряд, 1
"Красный зал", 1 этаж*

*R.S.V.P.
292-9496*

Позивница за пријем у руској Думи

веза, депутат Руске думе и атаман Савеза Козака, Александар Гаврилович Мартинов, који је позвао посланика Српске радикалне странке да заједно присуствују ускршњој служби у козачком хаму у Москви. У униформи донског атамана, Мартинов је лично дошао у хотел код Марковића и уступио му свој службени ауто Руске думе. Српски радикал је имао ту част да буде почасни гост у поноћ, 18. априла, на велики хришћански празник посвећен Христовом васкрснућу у Храму Успење Богородице, заједно са стотинама Козака обученим у њихове традиционалне униформе.

Делегација Савезне скупштине је током Конференције остварила и низ неформалних сусрета и разговора. Саговорници су били: Сергеј Бабурин, за-

мално подржати за улазак у Савет Европе, као и Белорусију. Такође је подвучено да је Косово неодвојиви део Србије.

Руски говорници су, такође, елаборирајући тешкоће своје унутрашње ситуације, указали на могућност распуштања Државне думе, уколико и по трећи пут одбије да потврди Киријенка као новог председника Владе и истакли, с тим у вези, мањкавости постојећег Устава који је прављен по мери једног човека. Обострано је оцењено да парламентарну сарадњу треба даље развијати.

НАТО мења европске границе

Сенат Сједињених Америчких Држава је 2. маја 1998. године великом ве-

Као врхунац цинизма, поводом ширења западног војног савеза, звучи објашњење америчког државног секретара Мадлен Олбрајт, како се пријемом Пољске, Чешке и Мађарске у НАТО суштински доприноси интегрисању Русије у Европу. Каже госпођа Олбрајт: ”Уколико желимо да Русија заврши своју трансформацију у модерну европску силу, последња ствар коју би требало да чинимо, јесте да се понашамо као да је Централна Европа још сфера руског утицаја”.

Сваки даљи коментар био би излишан, а с обзиром да нас, српске радикале, између осталог краси и оптимизам, не могу да се не сетим речи једног руског књижевника: ”Русију је немогуће кораком измерити и језиком описати”.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 2. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

Даме и господа, најновија резолуција Савета безбедности Уједињених Нација представља даљи корак у кршењу свих суштинских норми међународног јавног права повеље Уједињених нација. Представља самовољу западних сила које су у својој бескрупулозној вршиле притиске на све друге земље чланице, Савета безбедности да се једна овако противправна резолуција уопште усвоји.

Сама резолуција није неки велики претерани проблем за нашу земљу, она нама не може нанети неку велику штету, али је проблематична због рушења кључних принципа међународног јавног права, и проблематична је што је опасан преседан у међународним односима.

Овом резолуцијом, рецимо, подједнако се третира једна терористичка банда, разбојничка дружина, са легалном и легитимном влашћу Србије и Савезне Републике Југославије. Кажу, ембарго Србији и Савезној Републици Југославији на увоз оружја, али ембарго и терористима. Као да је уопште потребно уводити ембарго на ис-

поруку оружја терористима. Као да се не подразумева по свим осталим нормама међународног права да ниједна држава не сме продавати оружје терористима. Ово је сумрак интелекта, сумрак разума, сумрак морала, и потпуно уништење кључних правних принципа.

Наравно, наша земља мора томе да се енергично одупре, ми морамо издржати све оно што су нам смислиле западне силе. Њихов је крајњи циљ да нам отму Косово и Метохију, а ми не смемо дозволити да нам отму тај део Србије.

Српска радикална странка се непрекидно залагала да курс динара буде реалан, и ако се сећате негде пре месец и по дана, када су неки други државни органи били категорички против девалвације Српска радикална странка се на оваким конференцијама за штампу залагала да курс динара буде саображен његовој реалној вредности. И зато ми у принципу подржавамо ову девалвацију и довођење номиналног са реалним курсом динара у неки правилан склад.

Зашто је било веома лоше да номинални курс динара заостаје за реалним? Зато што су се одмах појављивале монополске фирме које су уживале привилегован статус и девизе набављале по званичном курсу 3,3 и остваривале енорман профит само на основу те трампе по нереалном курсу. Међутим, наравно, да девалвација динара представља и велику опасност уколико се не поткрепи ефикасним системским и другим мерама да се спречи раст цена и да се спречи даље монополско понашање на нашем тржишту.

Српска радикална странка ће, са своје стране, пружити пун допринос да девалвација динара да само позитивне последице, а да се спрече оне негативне. Ви сте видели да је и Влада Србије исправно схватила шта треба да ради у таквој ситуацији и да је корекција цена бензина и нафтних деривата била заиста минимална. Да је пратила само ову номиналну девалвацију динара, да није ништа друго узимала у обзир, без обзира што са разних страна постоје притисци да се иде у неко

Са једне од конференција за штампу Српске радикалне странке

веће повећање цена. Ми ћемо инсистирати да до тога не дође, да девалвација не значи атак на животни стандард. Да се све негативне последице спрече, елиминирају или ублаже.

Изволите, имате ли ви неко питање.

Новинар: Да ли ће Српска радикална странка подржати независне медије у добијању радио-телевизијских фреквенција?

Др Шешељ: Конкурс је расписала Савезна влада, односно Савезно министарство. Ми сматрамо да сва физичка и правна лица под истим условима имају право на доделу фреквенција и да ти услови морају бити стриктно поштовани и за државне и за приватне медије.

Иначе, залажемо се за потпуну либерализацију информативног простора, ништа што је било у нашем програму није доведено у питање, а ми ћемо инсистирати да се државни медији руководе принципима објективности, непристрасности. И, као што видите, данас смо елиминисали са наше конференције за штампу екипу државне телевизије Србије и спречили улазак Танјуговом новинару, јер ми нисмо на Влади Србије стигли још о тим стварима да разговарамо, преокупирани смо економским, социјалним и питањима Косова и Метохије, а нећемо сада да ометамо Владу у решавању ових најважнијих питања, да бисмо наметали оно што нам је можда као странци у датом тренутку веома интересантно. Али нећемо ни да толеришемо необјективно пристрасно, крајње пристрасно информисање и од стране Танјуга и од стране државне телевизије Србије. И док се њихово понашање не промени, нема шта да траже једноставно овде.

Знате, ми не можемо себи дозвољавати да када је реч о приватним медијима да се љутимо или се не љутимо. Ми се љутимо само онда када приватни медији лансирају да смо рекли нешто што нисмо рекли. Али они медији који се финансирају из државног буџета или од такси морају стриктно да поштују принцип објективности и непристрасности. И ми инсистирамо да све парламентарне странке буду пропорционално заступљене у програмима државне телевизије. И ово је био један начин да искажемо јавно наше немирење са задржавањем старе праксе на овим државним медијима или агенцијама.

Новинар: Да ли мислите да ће држава почети да гаси независне медије који не добију фреквенције, на пример Радио-индекс?

Др Шешељ: Знате, ви сада тражите да се изјаснимо на основу неких ваших шпекулација да ли ће до нечега доћи или не. Ми смо за стриктну примену принципа објективности и непристрасности. Свако ко испуњава законске услове и услове из конкурса треба да добије фреквенцију. Али за ту фреквенцију треба нешто и да се плати. Ми још не знамо колике су те таксе, али за фреквенцију мора да се држави плаћа такса и залагаћемо се да та такса бу-

де у оном износу да не буде дестимулативна, за оне који би иначе ишли са формирањем радио или телевизијске станице. А, са друге стране, да не буде ни безначајна да се не би држави умањивали приходи. Шта то подразумева. Да се све фреквенције продају, да је цена толика да се за сваку фреквенцију и централну и регионалну и локалну може наћи купац, може наћи онај ко ће плаћати таксу, а да та такса доноси реалан приход у државни буџет.

Новинар: Прецизирајте, чиме сте незадовољни у државним медијима?

Др Шешељ: Принципијелно за све странке, а и наша странка је у томе. Ми сматрамо да у информативним емисијама државне телевизије све парламентарне политичке странке треба да буду представљене адекватно својој заступљености у Републичкој скупштини. Такође, када је реч о Танјугу мислим да су претерали са необјективним, пристрасним дезинформацијама. Не може Танјуг да се меша у међустраничке сукобе. Не може Танјуг својим коментарима да неку странку напада а другу да хвали. Танјуг треба да пружи информацију. Или ако треба да води пропаганду, онда да треба да води државну пропаганду према иностранству, а не да се меша у унутрашњи странички живот. Ништа од онога за шта смо се залагали као опозициона странка нисмо напустили. Наравно, свесни смо и неког редоследа у решавању кључних друштвених проблема, значи нећемо да исказујемо неку љутњу и да наметемо Влади неке приоритете у решавању мимо оних који су усаглашени. Свесни смо да сада треба највише пажње да посветимо економским и социјалним питањима, питању Косова и Метохије. Рецимо, у уторак ми смо имали три седнице Владе, последња је почела у 23 сата. Ради Влада пуном паром, и ту ствари солидно функционишу, али наравно, то не значи ни да ћемо чекати док ово стигне на дневни ред, па онда изражавати свој став као странка ми смо свој став изразили према уређивачкој политици државне телевизије и према Танјугу.

Новинар: Јуче је на градском одбору ЈУЛ-а речено да ће ЈУЛ подржати иницијативу Демократске странке за смену градске власти у Скупштини града. Хоће ли то исто учинити и Српска радикална странка?

Др Шешељ: Знате шта, ми нећемо никога подржавати. Ми смо увек били за смену градске власти, и ми ћемо сваку прилику која се укаже да се градска власт смени искористити. Ми сматрамо да су сазрели услови да се распишу ванредни избори на нивоу града Београда. И у још у неким општинама у унутрашњости, али, пре свега, у Београду. У Београду је мањинска власт која нема скупштински легитимитет и која избегава заказивање скупштине зато што нема већину. Најбоље је решење, најбољи излаз из такве ситуације је расписивање ванредних избора. Ми у принципу нисмо за принудну управу, мислимо да тај институт принудне управе треба само изу-

зетно примењивати кад баш нема никаквог другог решења. Свуда тамо где су кризне ситуације на локалном нивоу власти, и где власт изгуби легитимитет треба ићи на ванредне изборе, то је најбољи начин да се из кризе изађе.

Новинар: Како коментаришете чињеницу да је и Русија гласала за увођење резолуције према СРЈ?

Др Шешељ: Подразумева се да све оно што кажем на овој конференцији за штампу кажем као председник Српске радикалне странке. Моје информације из Њујорка су, дакле, не званичног него приватног карактера, и те информације нису прослеђиване преко Владе, и да увек то имате у виду. Све оно што кажем на овој конференцији за штампу, кажем као председник Српске радикалне странке. А оно што треба Влада да саопшти, Влада то саопштава сопственим каналима информисања. Можда ће се нешто мењати и у тим каналима, међутим ја на овим конференцијама не наступам као потпредседник Владе Србије. Оно што сам сазнао лично, то је да је предлог ове резолуције био много озбиљнији, много опаснији, много ригорознији и да је после тих дужих усаглашавања изнађен компромис да се уведе само ембарго на извоз оружја, како би онда и Русија у том комплексу гласала за усвајање, а Кина била уздржана. Иначе, онај први пројекат резолуције је био заиста веома, веома гадан по нашу земљу.

Новинар: Да ли ће ваша партија захтевати да приватизација буде обавезна?

Др Шешељ: Да. Ми се залажемо за потпуну, обавезну и правичну приватизацију и од тога никада нећемо одустати. А и Влада Србије, видели сте то и по експозеу премијера Марјановића који представља усаглашен договор странака које партиципирају у Влади, посебну пажњу ће посветити процесу приватизације. Ми се надамо да ће се тај процес убрзати.

Новинар: Како је гласила првобитна форма резолуције?

Др Шешељ: Ја то нисам видео, чуо сам само овако, па вам дајем неку основну информацију, не бих могао намет о томе да говорим ако већ текст нисам видео.

Новинар: Како ће утицати на Југославију када је реч о разговорима везаним за Косово и Метохију?

Др Шешељ: Настојања Владе Србије увек су наилазила на одбојност припадника албанске националне мањине и њених политичких странака. Али ми ћемо бити у томе упорни, учествовати у иницирању тог процеса преговарања, сматрајући да је то најбоље решење за излазак из садашњег стања и за решавање косовско метохијског проблема.

Новинар: Како тумачите оштре реакције из Подгорице, везане за одлуку Савезне владе?

Др Шешељ: Ја мислим да та реакција није добра и није објективна. Да је она само стајање у заштиту неких

монополиста у нашем привредном систему, пре свега, увозних фирми које су имале привилеговани положај код набавке девиза у Народној банци Југославије. И са друге стране лоби увозника плаћао је веома, веома ниску царинску стопу за сву увезену робу. Та царина је била обезвредена прецењеним динаром а, са друге стране, ако се сећате на последњем заседању Савезне скупштине огроман број царинских стопа је оборен, смањене су царине. Управо на последњој седници је усвојен закон о измени царинских тарифа. Тако да практично увозници нису ни плаћали царину. Још су смањене, негде преполовљене царине и још се плаћају по званичном курсу 3,3 и потпу-

ке. Банке морају бити у правотној својини. Дакле, приватизација је једино решење за тај проблем.

Новинар: 1995. године ваша Централна отаџбинска управа је издала новину у којој даје објашњење како решити питање Косова и Метохије. Да ли је то и даље ваша платформа за решавање проблема на Косову и Метохији?

Др Шешељ: Нашу платформу за решавање косовскометохијског проблема ми смо објавили уназад два месеца. То је наша платформа. А 1995. године смо објавили политичка разматрања на ту тему. Оно чиме се сада руководимо објављено је пре два месеца, и то је стриктан став Српске радикалне стра-

тој Влади. Не можемо вам унапред дати рокове, не можемо вам предвиђати потезе у име Владе, не можемо наступити док се у Влади не усагласимо око појединих питања. А ја вам износим страначки став и гаранцију да ћемо ми до краја на томе insistирати.

Новинар: Када већ говоримо о ванредним изборима у Београду, да ли су се, по вашој оцени, стекли услови за ванредне изборе у Србији и Југославији?

Др Шешељ: То ћемо да видимо. Услови не постоје, нема разлога за расписивање ванредних избора уколико власт има комотну скупштинску већину. Садашња Влада у Републици

Влада ради пуном паром: и по три седнице дневно

но се обезвреди. Зато је ова мера била неопходна да би сви увозници плаћали пуни износ царина. Да не би остваривали екстра профит у разлици између номиналног и реалног курса динара. И у принципу, као присталице либералног концепта привреде, ми смо увек за реалан курс динара. Наравно, да ћемо се супротставити додатном штампању новца, новој примарној емисији, како сада ствари стоје нико на то и не помишља, ми смо трамо да треба налазити унутрашње резерве како би се решавали нагомилани економски и социјални проблеми, а не штампањем новца.

Новинар: Какав ће ваш став бити у вези реорганизације банкарског система?

Др Шешељ: Све док постоји друштвена својина ми практично немамо бан-

нке и сада као владајуће странке у Србији. То смо свим новинарима који су били на конференцији за штампу дали у писменој форми, мислим да има око два месеца.

Новинар: Да ли су услови сазрели за ванредне локалне изборе у Београду?

Др Шешељ: Ми непрекидно на томе insistирамо.

Новинар: Да ли ваше залагање за промену својинске трансформације значи да ће ускоро до ње и доћи, и то на начин који предлажу српски радикали?

Др Шешељ: Ја вам сада говорим о нашем залагању, а шта ће то значити, о томе ће Влада одлучити. Ми не смо својим јавним изјавама да прејудицирамо ниједну одлуку Владе. Коалициона Влада народног јединства је, ипак, ствар постизања компромиса међу странкама и људима који учествују у

Србији има четири петине посланика иза себе, међутим ако се нађе неко прихватљиво решење косовскометохијског проблема, проблема албанске националне мањине, онда ће вероватно бити нужно расписивање избора на свим нивоима како би се показала добра воља и омогућило припадницима албанске националне мањине да адекватно својој бројности, имају сопствене представнике у свим нивоима скупштинске власти. С тим што је став Српске радикалне странке да није добро да се иде на расписивање избора у једном дану на свим нивоима, него да треба кренути постепено од локалних па надаље.

Имате ли још питања? Хвала што сте дошли.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 9. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

Даме и господо, ситуација на Косову и Метохији се даље компликује искључиво због политике коју Западне силе воде против српског народа и Србије. Најновије демонстрације, демонстрације које се управо одржавају у Приштини, демонстрације припадника албанске националне мањине, очигледно су организоване од добро опремљених и обучених западних инструктора. Чак се примењују оне варијанте које су уиграване својевремено и у Београду, и у неким другим местима, а које су темпиране на изазивање нервозе власти, нервозе политичких субјеката у Србији и на подгревање антисрпске хистерије у западним медијима. Ово нису демонстрације намењене Србији, српској јавности, него демонстрације намењене СНН и другим центрима за пропагандно ратовање западних сила.

Што се Српске радикалне странке тиче, она ће остати до краја хладна али одлучна да се бори за заштиту српских националних интереса. Ниједна варијанта решавања косовско-метохијског питања не може бити наметнута Србији и српском народу. Може се по-

стићи само она варијанта која се договори у отвореним разговорима политичких представника српске власти, српских политичких партија и представника албанских политичких партија, али, у оквиру Устава републике Србије. И на томе ће Српска радикална странка до краја инсистирати.

Српска радикална странка се залаже за одлучније, промишљеније и систематске кораке на плану решавања кључних економских и социјалних проблема. Наравно, ми смо свесни да се ти проблеми не могу преко ноћи разрешити. Али, прве иницијативе у правцу решавања неких од тих проблема, најизраженијих, су дате и ми очекујемо да ћемо у договорима са нашим коалиционим партнерима у Влади народног јединства ускоро јавност информисати о тим првим мерама. Оно чега се највише бојимо су претерана очекивања, превелика очекивања за кратко време. Проблеми су деценијама нагомилани, и требаће поприлично времена да се они сви разреше, да се стање у земљи нормализује. Али, у сваком случају, спремни смо да максимум учинимо, да се тај процес убрза и

да се доносе системске мере које ће у будућности гарантовати ефикасније механизме решавања проблема.

Изволите имате ли ви неко питање.

Новинар: За које решење косовско-метохијског проблема, у случају да се народ Србије на предстојећем референдуму изјасни против страног мешања, ће се залагати Српска радикална странка?

Др Шешел: Српска радикална странка сматра да не може бити никаквог говора о независности Косова и Метохије, нити може бити говора о Косову и Метохији као посебној федералној јединици у саставу Југославије. И такво решење једноставно нам нико не може наметнути. Ми се залажемо, и као странка смо то прокламовали још пре месец и по дана, да се припадницима албанске националне мањине дају извесна аутономна права изнад онога што прописују Уједињене нације, Савет Европе и Конференција о европској безбедности и сарадњи. Ми смо вам предочили концепт културне аутономије за коју се залаже Српска радикална странка, писмено смо вам то

Српска радикална странка је одлучна да се бори за заштиту националних интереса

свима доставили на конференцији за штампу.

Што се тиче Савета Европе и других међународних организација, очигледна су њихова настојања против Србије и српског народа и очигледно је да њих највише боли оно што је за српску политику тренутно најкорисније. Видите колико су неке Западне силе буквално гракнуле против референдума. Зашто? Мислиле су да им је лакше притискати српску и југословенску власт, уколико нема иза њих

Др Шешел: Тај правни акт је формално одавно анулиран. Одавно, и он уопште не постоји у данашњем правном поретку Србије и Савезне Републике Југославије. Из чега се може видети да сваки Србин који жели да живи на Косову и Метохији може да оде тамо савршено слободно да живи. И онај ко је раније живео и онај ко није никада живео. Постоје само извесни спорови који потичу из таквог правног акта а они су искључиво својинско-правне природе. Спорови својинско-правне природе

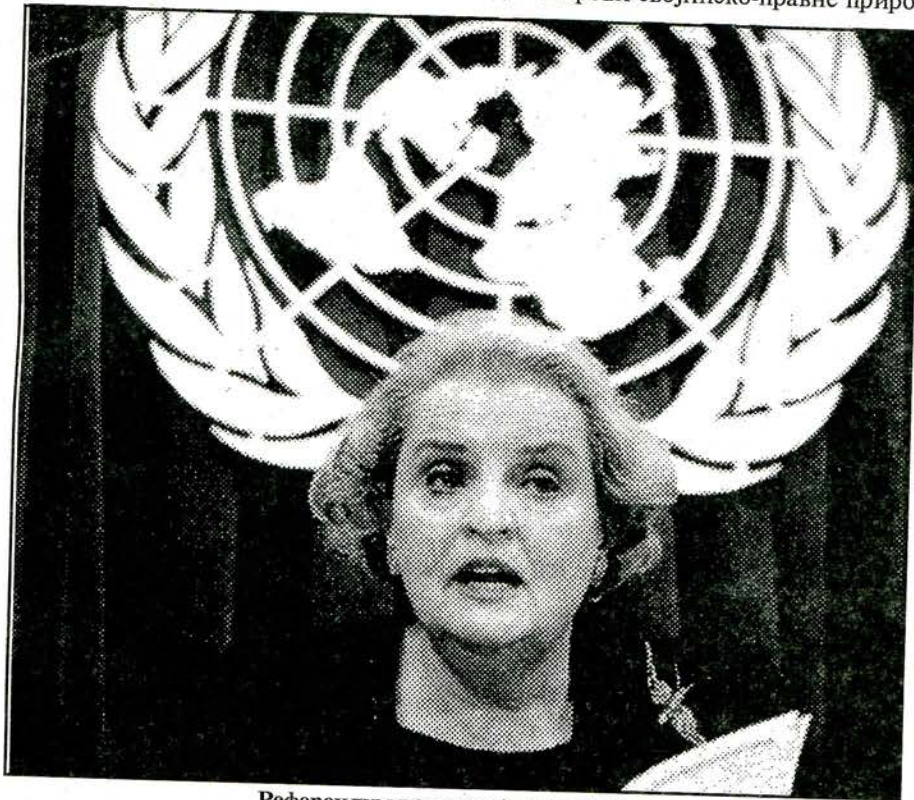
референдуму у Србији итд. Такви потези, позиви на интернационализацију косовско-метохијског проблема, директно негирање сваког значаја референдума на који се излази у Србији без обзира што су иза тог референдума стале све озбиљне политичке партије у Србији, говоре да је руководство у Црној Гори актуелни режим захватила извесна нервоза. Нервоза је, пре свега, проузрокована неким лошим перспективама које се очекују на предстојећим ванредним изборима заказаним за крај маја, за 31. мај. Нервоза је вероватно проузрокована и неким резултатима истраживања јавног мњења који су неповољни за актуелни режим у Црној Гори. Нервоза је изазвана и очигледном стабилизацијом политичких прилика у Србији формирањем Владе народног јединства. Свако у политици има право да буде нервозан, свако у политици има право да буде незадовољан. Али ми позивамо све политичке субјекте, све политичке странке на подручју целе Савезне Републике Југославије и Републике Српске да ипак мало поведу рачуна о националним интересима и да никада страначке интересе не постављају тако да буду изнад националних и изнад државних интереса.

Новинар: Мислите ли да Србија може да поднесе нове санкције?

Др Шешел: Србија је била у стању да поднесе 500 година Турске окупације. Србија је поднела Немачку и Аустроугарску агресију у Првом светском рату и окупацију. Србија је издржала Хитлеров удар 1941. године. Србија је издржала полувековни комунистички режим. Србија је издржала и те злочиначке санкције од 1992. године. Србија ће све издржати, јер српски народ не да своју земљу. Српском народу је отаџбина изнад свега.

Новинар: Како коментаришете оставку потпредседника Савезне владе, Данка Ђунића?

Др Шешел: Ја нисам видео никакво образложење те оставке, свако има право на оставку. Оставка је лични политички чин. Вероватно ће то питање оставке бити разматрано у његовој политичкој партији, оној политичкој партији која га је предложила у кабинет Радоја Контића, ви знате ми на савезним нову имамо канцеларски систем, тамо председник Владе лично поставља и разрешава министре. Српска радикална странка није владајућа на савезном нивоу, него само на нивоу Републике Србије. Према томе, сва кадровска решења на савезном нивоу остају у надлежности коалиционих партнера у Савезној скупштини који сада држе власт. А колико знам јавност ни о каквим разлозима оставке није обавештена. Заправо, није ни званично саопштено да је поднео оставку, него се чуло можда из његових уста, можда из нечијих других, у новинама је то саопштено као сазнаје се. Чак ни он лично није потврдио оставку.

Референдум наљутио стране силе:
чим су оне због нечега љуте знамо да је то корисно за српски народ

тако опишљиве воље народа каква ће, по нашим очекивањима, бити изражена на предстојећем, референдуму. Свесни су они да ће овај референдум заправо бити плебисцит да ће се огромна већина грађана изјаснити против било каквог страног мешања. Оволика њихова нервоза и љутња проузрокована је свешћу да им се на овај начин умањују шансе да постигну извесне резултате притисцима на режим у Београду.

Новинар: Како процењујете значај предстојећег референдума?

Др Шешел: Тај референдум је веома важан за Србе и Србију зато што се западне силе страшно љуте на саму идеју о расписивању референдума. Чим се западне силе због нечега љуте, ми поуздано знамо да је то корисно за српски народ. Да су западне силе случајно са одушевљењем реаговале на референдум, ми бисмо онда помислили да је то грешка, да то није добро за српски народ.

Новинар: Да ли је Српска радикална странка предвидела да учини нешто на анулирању давнашње Одлуке о забрани повратка Срба на Косово и Метохију?

де морају се решавати кроз правосудни систем, а ми се надамо да ће ускоро тај правосудни систем бити неупоредиво ефикаснији него до сада. Па се неће дешавати да по 20 година траје нека грађанска парница, него ће судови радити ефикасно, брзо, и на томе ће почивати правни поредак земље.

Новинар: Можете ли да коментаришете јучерашње саопштење владајуће црногорске Демократске партије социјалиста?

Др Шешел: Српска радикална странка у принципу нема ништа против тога да се састају кључни политички функционери српских земаља, да се састају политички представници Републике Српске и Црне Горе. Ми чак сматрамо да треба све учинити да сарадња на политичком, економском и културном плану Србије, Црне Горе, Републике Српске буде на што већем нивоу. Али, Српска радикална странка се категорички супротставља неким политичким идејама, интенцијама које се могу извести из садашњег понашања актуелног руководства Црне Горе, поготово њиховог залагања за интернационализацију косовско-метохијског питања, њиховог супротстављања рефе-

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 16. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

Даме и господа, Српска радикална странка је јуче предала комплетну листу кандидата за ванредне парламентарне изборе у Црној Гори. Српски радикали су први предали листу Републичкој изборној комисији, тим поводом данас је на нашој конференцији за штампу Душко Секулић председник Извршног одбора Српске радикалне странке за Црну Гору, и први на листи наших посланичких кандидата. Српска радикална странка наставља своје интензивне припреме за црногорске изборе, кампања је у пуном јеку. Мислим да смо до сада и најуспешнији били у тој кампањи. Најозбиљније смо приступили огромном количином пропагандног материјала, и радом на терену. Предали смо јуче скоро два пута више потписа него што закон прописује, закон прописује око 4700, ми смо предали више од 8600 потписа. Што говори да имамо добру организацију у Црној Гори, ефикасну организацију. Што говори да имамо висок степен популарности у народу.

Српска радикална странка позива све грађане републике Србије да 23. Априла 1998. године изађу на референдум, да гласају по својој савести, по својим опредељењима и да заокруже НЕ било каквом страном мешању у наше унутрашње послове. То је најбољи начин да демонстрирамо општенародну вољу пред свим страним силама, да демонстрирамо нашу одлу-

чност да по сваку цену сачувамо Косово и Метохију као саставни део Републике Србије.

Српска радикална странка свим Србима и другим грађанима православне вероисповести честита васкрсне празнике и жели много среће и успеха у овој години. Празник Христовог васкрсења је највећи хришћански празник, празник који сведочи о тријумфу живота над смрћу, који сведочи о тријумфу вере и наде у односу на очај и ништавило. Ми смо убеђени да се ближи час великог васкрса српског народа који је тешко пропатио у протеклој деценији, који је патио у целом XX веку. Али, српски народ је велик и моћан народ, пре свега, по томе што је у стању да поднесе патњу. Из патње се велике ствари обично рађају.

Христос васкресе! Ваистину васкресе!

Изволите ако ви имате неко питање.

Новинар: Господине Шешел, да ли ће Српска радикална странка сада када је у Влади покушати прогурати Закон којим се забрањује поседовање приватних фирми за време рада у државној служби, као што сте обећавали да ћете учинити док сте били у опозицији?

Др Шешел: Српска радикална странка ништа неће прогурати, ми ћемо се залагати. А мислим да имамо и консензус у Влади Србије по том питању

и мислим да ће прва тачка на којој ће се решити да неко не може у исто време да обавља и посао у државној установи и да обавља приватну праксу, бити здравство. И мислим да можете ускоро очекивати и први пропис из те области. Доследно ћемо се залагати да се то до краја проведе.

Новинар: Шта сте конкретно договорили са независним пензионерима, које сте конкретно концесије дали? Друго, да ли се припремају неке измене у Закону о приватизацији? Да ли се очекује обавезна приватизација?

Др Шешел: Спремају се измене Закона о приватизацији, када буду спремне ви ћете благовремено бити обавештени.

А ми смо одувек били за обавезну приватизацију и мислим да ћемо имати консензус у Влади народног јединства по том питању.

Друго, ја никакве концесије никоме нисам обећавао, а комплетан садржај разговора са делегацијом независног удружења пензионера објавићемо у редовном априлском броју "Велике Србије". Комплетан разговор јер разговор је био стенографисан, два службена стенографа су стенографисала тај разговор. А ја иначе имам обичај да никога не примам на службени разговор без службеног записника. У јавности је било извесних недоумица, извесних дезинтерпретација, извесних измишљања када видите комплетан стенограм све ће вам бити јасно. Мени остаје поука да следећи пут мало више бирам са киме разговарам.

Новинар: Како коментаришете неке вести да Карацић преговара с Хогом о својој евентуалној предаји?

Др Шешел: Ја у то лично не верујем. А и немам никаквих вести такве врсте. Навикао сам већ на разне методе специјалног психолошког ратовања па ме никакве гласине и измишљотине које се систематски лансирају у јавности не могу изненадити.

Новинар: Да ли знате, и да ли ће Српска радикална странка да учествује у стварању статута за Косово?

Др Шешел: Српска радикална странка учествује и на тај начин што је потпредседник Републичке владе Томислав Николић један од чланова владиног преговарачког тима и што наш страначки представник додатно учествује у раду преговарачког тима. А када тај нацрт буде спреман за објављивање бићете обавештени. У сваком случају, не долази у обзир да ишта битно мењамо у садашњем уставном статусу покрајина у Србији. Ако већ нисмо

Припреме за повратак у Скупштину: Душко Секулић и Мирослав Васиљевић на састанку Извршног одбора Српске радикалне странке "Др Војислав Шешел"

у стању да укинемо покрајине, онда им нећемо ни уставне надлежности проширивати. То је сигурно. Све што је у оквиру тих уставних надлежности може бити ствар договора и ми смо на те договоре спремни.

Новинар: Да ли ће предлог новог статута, такође, ићи на референдум?

Др Шешел: Још нико о томе ни реч није проговорио у Влади ни у руководствима странака која су ушле у Владу народног јединства.

Новинар: Али, шта ви мислите?

Др Шешел: Па, не знам. Видећемо.

Новинар: Шта мислите о смени Додика?

Др Шешел: Српска радикална странка је опозициона политичка партија у Републици Српској и све док смо опозициона партија желимо обарање власти. Али, та Влада Милорада Додика није тренутно основни проблем у Републици Српској. Основни проблем је што организација за европску безбедност и сарадњу и Западне силе уопште покушавају да наметну нове изборне услове у Републици Српској. Па чак и такве изборне услове где би муслимани и Хрвати из Муслиманско-Хрватске федерације гласали за српске представнике у највишим државним телима, где би српски представници могли бити изабрани само њиховом вољом. Што је нешто не подношљиво. Тако да су све опције отворене у погледу будућег понашања Српске радикалне странке. Није немогуће и бојкотовање избора уколико таква намећања туђе воље буду интензификована.

Новинар: У међународном праву прави се разлика између странака у некој земљи и националних мањина, националне мањине су заштићене законима, а странци ни на који начин. Свака земља на Западу то практикује. Колико је мени познато, на Косову и Метохији има два милиона Албанаца, једна половина од њих нема ни наше држављанство, самим тим они су странци за нас.

Др Шешел: Ја не знам господине где сте ви пребројали два милиона Албанаца, ја сам лично убеђен да их нема више од милион, а по неким службеним наговештајима има их свега око 800.000 на Косову и Метохији.

Друго, није тачно да међународно право не штити странце. Међународно право штити странце и сва људска права односе се и на странце. Али у случају да страни држављани не поштују прописе државе у којој тренутно живе, та држава има право да их прогласи да им откаже гостопримство и ми, српски радикали, никада нисмо одустали од тог става. Оно што је потребно урадити на Косову и Метохији то је и ванредни попис становништва. Да се тачно утврди ко тамо живи ко не живи. Шта се дешавало код припадника албанске националне мањине. Рецимо, умре неки човек, по 10 година га не пријављују да би узимали његову пензију. Роди се дете па га пријаве у 7-8 општина код матичара. На вештачки начин се та бројка повећавала, а попис становништва под

комунистичком шиптарском влашћу су били редом фалсификовани. Нема ниједног рационалног решења за проблем албанске националне мањине без додатног пописа становништва.

Новинар: Шта ако се деси да референдум не успе?

Др Шешел: Ја апсолутно не верујем да је могуће да референдум не успе. Али, уколико заиста не успе, мој опстанак на функцији потпредседника Владе био би даље немогућ.

Новинар: Како оцењујете прогнозе да ће нових 100.000 младих људи напустити Србију ако нам Међународна заједница поново уведи санкције?

Др Шешел: Ко је дао те прогнозе?

Новинар: Штампана.

Др Шешел: У овом стручњаку за идиоте, господине Марковићу.

Новинар: Шта очекујете у Црној Гори поводом парламентарних избора?

Секулић: У овом тренутку не бих коментарисао политички живот Црне Горе, осим да је Српска радикална странка јача него што је била икада раније, организованија и сада, овог пута 31. маја, најспемнији очекујемо изборе до сада.

Новинар: Господине Вучићу, имам питања за час: да ли се може очекивати промена закона до краја летњег распуста и када ће доћи до промена на државној телевизији?

Вучић: Покушаћу да одговорим на ова ваша питања. Ми не меримо доношење или не доношење нових закона до летњег или зимског распуста, ми размишљамо о томе да ли би доношење новог закона могло да донесе неке промене. Када то будемо решили или када се будемо договорили, када постигнемо сагласност на томе у Влади, са тим ћемо изаћи у јавност.

Што се тиче програма радио телевизије Србије, надам се и мислим једнако као и остали из Српске радикалне странке да су промене могуће.

Национална телевизија мора да постоји.

Др Шешел: Промене су неопходне.

Новинар: Како оцењујете даље догађаје у Црној Гори након избора у случају победе Ђукановића?

Др Шешел: Очекујем да ће избори у Црној Гори бити одржани на време. И очекујем да ниједна политичка партија неће самостално моћи да оствари више од половине посланичких мандата. Поред две најмоћније партије које излазе на изборе, а то су Ђукановићева и Булатовићева, снажне странке су Српска радикална странка, Ливерални савез, странка муслимана односно Странка демократске акције и странка шиптарске националне мањине. Мислим тих шест странака да ће се наћи у црногорском парламенту, какав ће бити њихов међусобни однос снага просудиће народ. Остали немају шанси.

Новинар: Да ли је ваша иницијатива да у сваком ресорном министарству Владе Србије буду министри и заменици министра из свих партија, да ли је то нека врста међусобне контроле?

Др Шешел: Да, то је тачно. То је између осталог и нека врста међусобне контроле, али и начин да се та сарадња интензификује. Јер Влада ради као Влада народног јединства. Не као чисто страначка Влада. Ми не излазимо у јавност никада са једним ставом а да га претходно међусобно не договоримо. И могу вам рећи да су односи поверења у Влади толико добри, да смо ми врло лако налазили заједнички језик по свим досадашњим нашим пословима. А сутра ће Влада разматрати кадровска питања и доћи ће до именована. Наш је принцип да се не повећава број чиновника, бар тамо где се иде на заменика смањује се број помоћника итд. Дакле, у целини број чиновника да остане исти да не дође до повећања, а да ми имамо једну Владу која ће заиста функционисати као тим, као јединствено тело. Нећемо дакле, ресоре да делимо на ресоре ове ики оне странке. А постоји наравно, и међусобна контрола, зашто да не? Нема поверења без добре међусобне контроле. Нема довољног поверења.

Новинар: Како коментаришете закључни део извештаја међународне групе у Југославији, да Слободану Милошевићу и Ибрахиму Ругови тереба оставити финансијске полуге моћи?

Др Шешел: Формулација је бесмислена. Пошто наша земља нема никакве финансијске моћи напољу, сва наша финансијска моћ зависи од стања наше привреде, стање у привреди је веома тешко и ова Влада народног јединства је Влада штедње. Ми ћемо да крешемо разна буџетска давања. Ми ћемо максимално да штедимо и без обзира на девалвацију динара, видели сте, саопштили смо јавности да нам не пада ни на крај памети да идемо на ребаланс буџета. Ако нешто зашкрипи у буџету ми ћемо онда из једног сектора пребацивати у други, а апсолутни износ буџета ће остати исти. Номинални износ ће остати исти дакле, неће бити никаквог прилагођавања девалвацији и на тај начин Влада даје пример и другим субјектима у нашем привредном животу како би требали да се понашају.

Новинар: Мислите ли да можете да решите косовски проблем без међународног учешћа и на који начин?

Др Шешел: Да ли ви Французи мислите да проблем Корзике можете да решите без међународног учешћа?

Новинар: Како?

Др Шешел: Можете ли да решите? Ја одговарам контрапитањем. Онако како Французи решавају проблем Корзике ми ћемо решаваати проблем Косова и Метохије. Када Корзика постане федерална јединица у оквиру француске федерације онда ће Косово бити федерална јединица у оквиру југословенске федерације.

Ја највише волим да говорим о Француској, госпођо. И о Канади, када је господин Бодић ту, иначе ретко нам у последње време долази.

Имате ли још питања? Хвала што сте дошли.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 23. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

Наметања стране воље нашем народу неће бити

Даме и господо, на београдским улицама је већ почело славље, српски радикали су изашли са српским и радикалским заставама, све су прилике да је одзив на референдум био масован, а ми очекујемо прве резултате, још их немамо, али смо убеђени да су скоро сви они који су данас изашли на референдум заокружили реч НЕ испод референдумског питања.

Оно што имамо сада поуздано, односи се на резултате до 18 и 19 часова. До 18 часова у општини Врачар је изашло 42%, у Земуну 46%, на Новом Бе-

ограду 52%. До 19 часова у Обреновцу 58%, у Руми 58%, у Зајечарском округу 62%, у Пећи 32%, у Панчеву 44%, у Шапцу 59%, у Нишу до 18 часова 73%, и у Ваљеву 73%.

Прве потпуније податке очекујемо да ћемо имати у 22 сата и тада ћемо држати нову конференцију за штампу. Не бисмо желели да сада лицитирамо, на основу усмених информација које смо добили, али те информације се односе на процене у 20 часова. У сваком случају очигледно је да је референдум у потпуности успео. То се

могло видети и данас у Београду, на скоро свим бирачким местима одзив је био много већи него на септембарским изборима.

Имате ли ви неко питање.

Добро када немате питања, значи у 22 часа.

Ми вам сада предлажемо да се заједно са нама мало провозате кроз Београд, јер радикалско славље на улицама Београда већ два сата траје. Па да кренете са нама, вратићемо се овде после једно пола сата.

Немамо то сада целовито, него најновије што је стигло:

Бачки Петровац, изашло 65%, од тога 86,44% гласало не;

Тител, изашло 83,4% од тога 96,07% гласало не;

Беоцин, изашло 88,81% од тога 94,6% гласало не;

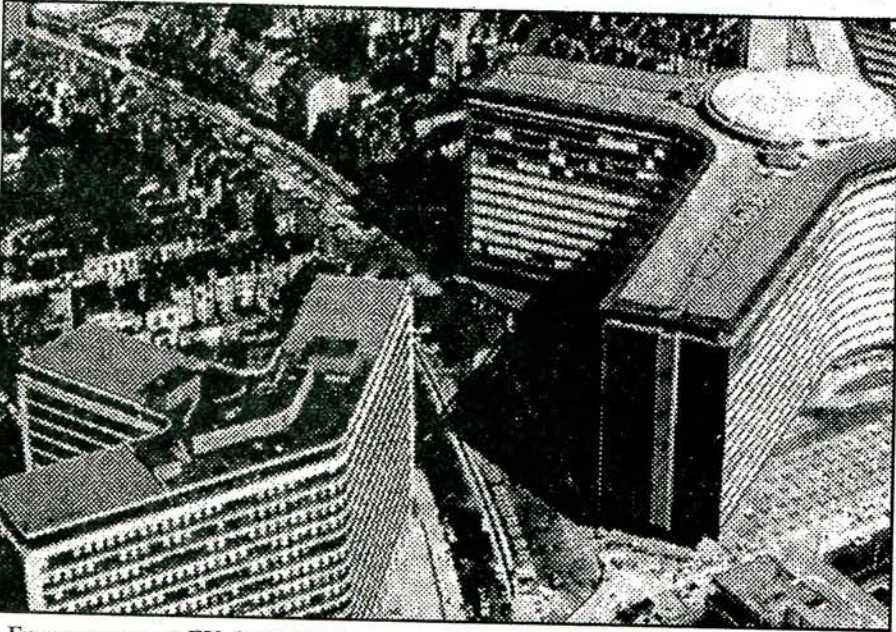
Бачка Паланка, изашло 89,04% од тога 94,7% гласало не;

Према резултатима који су до сада пристигли у централну отаџбинску управу Српске радикалне странке може се са сигурношћу рећи да је референдум у потпуности успео, да је негде око 70-75% грађана Србије уписаних у бирачке спискове изашло на референдум, и да је негде око 95% изашлих заокружило реч НЕ испод референдумског питања. Што значи да су грађани Србије у огромној већини јасно ставили до знања читавом свету да Србија неће дозволити никакво мешање у своје унутрашње послове. Да се и проблем Косова и Метохије и албанске националне мањине може решавати само у оквирима Србије. Српска радикална странка потпуно је задовољна резултатима референдума. Српски радикали заправо нису у то никада ни сумњали, јер ми познајемо душу свога народа. Били смо уверени, били смо сигурни да ће се народ овако изјаснити. Сваки другачији одговор елиминисао би основни смисао нашег бављења политиком. Уверени смо да ће и Србија у будуће бити јединствена по питању заштите својих основних националних и државних интереса. Овај референдум има велики историјски значај. Овај референдум стабилизује Србију, категорични одговор народа на референдумско питање јача нашу позицију у међународним односима.

Имате ли ви неко питање.

Новинар: Хоће ли проблеми на Косову и Метохији бити решени и шта ће Влада Србије учинити по решавању овог питања?

Др Шешел: Влада ће наставити са покушајима да се успостави дијалог са представницима албанске националне мањине. Док се са њима не успостави дијалог ми ћемо наставити разговоре са представницима косовских муслимана, Рома, Турака, Египћана, Горанаца, и свих других који живе на Косову и Метохији. Јер ни њихови интереси се не могу запоставити. Тамо је 200.000 Срба, 150.000 муслимана, око 150.000 Рома, неколико десетина хиљада Турака, више хиљада Египћана, Горанаца сви они имају право да изразе свој став по питању решавања основних проблема на Косову и Метохији и без икакве мајоризације.

Брисел седиште ЕУ: Западне силе нису дочекале референдум са одушевљењем

Новинар: На који начин ће се решити проблеми на Косову и Метохији?

Др Шешел: Цела Србија је свесна да је неопходно да средимо катастарске и друге земљишне књиге, матичне књиге држављана. Ми се спремамо да тај посао обавимо. Не бих вам сада могао говорити о неким роковима, ви знате имамо много да радимо, радимо пуном паром, а наша основна преокупација у ових месец дана, колико егзистира Влада народног јединства, је косовско питање, економско питање и социјално питање. Али бавићемо се и свим другим питањима и проблемима на основу минимума заједничких програмских циљева Владе народног јединства, странака које је чине, а који је изражен у експозеу премијера Марјановића приликом формирања наше Владе.

Новинар: Западне силе нису с одушевљењем дочекале референдум, мислите ли да ће Запад испоштовати вољу народа ако је народ одлучио "не"?

Др Шешел: Ја мислим да овај референдум учвршћује позицију Србије, тешко је дати праву процену. Лично сам убеђен да ће ово олакшати наш положај у међународним односима. И да ће се велике силе замислити после ова-

ко јединственог става целокупног нашег народа, свих грађана Србије. Да ће вероватно тражити неке друге начине усаглашавања својих интереса са државним интересима Србије. Схватиће да се Србији не може наметнути ничија страна воља. Да се српски народ не може понизити. Да грађани Србије нису спремни да се одрекну државног суверенитета и територијалног интегритета.

Хвала вам, ми ћемо још неко време бити у седишту странке, позивамо и вас уколико не журите, да будете ту са нама. Сада очекујемо да се огласи Републичка изборна комисија. Мислим да је компјутерска обрада при кра-

ју. За 40 општина је већ компјутерска обрада завршена. Ми овог пута нисмо имали компјутерску обраду него смо само сабирали оне резултате који нам стигну из наших општинских и окружних одбора.

Новинар: Како је могуће да Републичка изборна комисија овог пута тако брзо изврши обраду података и да нам саопштава резултате референдума?

Др Шешел: Сада је много лакше, у компјутер се убацују само два податка, гласови не и гласови да, и ништа више. Наравно, компјутер броји и неважеће гласове, вероватно има таквих гласова у мањем проценту, јер је референдумско питање било крајње јасно и мало је забуна приликом давања одговора на то питање. На парламентарним изборима има више политичких партија и компјутерска обрада је утолико тежа.

Новинар: Да ли овај референдум значи да апсолутно неће бити никаквог страног мешања?

Др Шешел: Страног мешања и наметања стране воље нашој држави, нашем народу неће бити. А то не значи да ми нећемо и разговарати, да нећемо објашњавати нашу позицију. Кад

год неки странац дође у нашу земљу, када са њиме разговарамо, ми објаснимо нашу позицију до краја. Ми немамо шта да кријемо. И међународној јавности објашњавамо своју позицију. Видели сте јутрос када је господин Вучић, као министар информисања, говорио за светски сервис ВВС да су прекинули емитовање његове изјаве из Београда, јер им се одговор није свиђао. Ми настављамо да тумачимо нашу позицију и страним дипломатама, страним политичким представницима. Ја сам недавно примио специјалног емисара румунског министарства иностраних послова, дакле, ми не избегавамо разговоре, ми само не дозвољавамо страном мешање, страну арбитражу, страном посредовање. Нама посредници нису потребни. Али ми ћемо свакоме ко жели да сазна истину да објаснимо нашу позицију, да објаснимо како ствари у Србији заправо стоје. Ово није затварање Србије, посредовања нема, арбитраже нема. Јер у сваком том међународном посредовању намеће се туђа воља. И због тога је то посредовање опасно. Посредовање се претвори у арбитражу.

Новинар: Како тумачите посредовање једне међународне организације, као што је "Св. Вудиђио"?

Др Шешел: Знате, то није међународно посредовање, то је хуманитарна организација. Међународни посредници су стране државе или међународне организације које окупљају државе. То је оно што је опасно. Не може хуманитарна организација да нам наметне после своју вољу и да каже да морамо то да применимо у пракси. Разумете, опасно је мешање страних сила и опасно је мешање међународних организација, а које окупљају државе. То су Уједињене нације, Савет Европе, Конференција о европској безбедности и сарадњи, НАТО пакт, разне регионалне организације итд.

Новинар: Докле Влада Србије мисли да чека?

Др Шешел: Месец, два, шест месеци, годину дана, пет година, десет година, сто година, колико буде требало.

Новинар: По истом принципу као што је сада?

Др Шешел: Некада ће одлазити у Приштину, некада ће позивати у Београд. Зависи од договора у Влади Србије и о процени где су веће шансе да се појаве представници албанских политичких партија ради разговора, ради отварања дијалога.

Неких сигнала је било, чули смо да су формирали неки преговарачки тим, да се међусобно консултују о платформама за разговоре итд. Правних контаката није било. Наше је да непрекидно нудимо дијалог.

Када сазнамо ове коначне резултате ми ћемо вам то саопштити, очекујемо да то сада дефинитивно потврди Републичка изборна комисија у наредних сат времена.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 30. АПРИЛА 1998. ГОДИНЕ

Даме и господо, притисци против Србије и Савезне Републике Југославије се настављају. И на данашњем заседању Контакт групе Американци покушавају да натерају друге чланице да пристану на завођењу нових санкција Савезној Републици Југославији. Српски народ и грађани Србије су на референдуму рекли све што су мислили о политици Западних сила и њиховом мешању у наше унутрашње послове. До мешања не може доћи. Нико не дамо да се меша у наше унутрашње послове. Ми нисмо у стању да спречимо оно што велике силе смисле да примене против нас. Али смо у стању

да издржимо. Јер ми немамо куд државу морамо сачувати. И државу ћемо сачувати у томе смо одлучни до краја.

На Косову и Метохији се наставља дивљање шиптарских терориста. Ми смо убеђени да је наша полиција у стању да им стане у крај. И да ће њихово дивљање сузбити. Наше границе успешно чува Војска Југославије. Чак и неки истакнути официри НАТО пакта су изненађени ефикасношћу акције наших граничара са ликвидацијом великих терористичких банди, а да на страни наше војске није било жртава.

Где су шиптарски терористи у стању да изазову наше жртве. Онда када

нападају с леђа, када нападају изненада, када нападају цивиле. И учестали су напади на српске цивиле, али на мети шиптарских терориста су и грађани албанске националности који су лојални Србији. То говори о великој нервози, то говори о хистерији, бесу, то говори о очајничком понашању шиптарских терориста. Они немају никаквих шанси осим да дође до директне војне интервенције НАТО пакта. НАТО пакт нема никакву правну основу за своју интервенцију.

Ми и даље позивамо представнике албанских политичких партија на дијалог. На дијалог смо непрекидно спремни, али се са тероризмом нећемо мирити. Српска радикална странка као једна од чланица коалиционе Владе народног јединства на томе ће до краја инсистирати.

Изволите имате ли ви неко питање.

Новинар: Како коментаришете то што се на пријему у Савезној скупштини није појавио председник Црне Горе, Мило Ђукановић?

Др Шешел: Ту немамо никакав коментар. Неки кажу да је Ђукановић позван неки нају да није позван. Колико знамо од службених фактора Савезне Републике Југославије, позиви су упућени. Сада је мало чудно да дође Филип Вујановић, а да не дође Мило Ђукановић или Светозар Маровић. Знате, не верујем да је до њиховог доласка у Београд, до доласка једног броја посланика, министара и председника Владе дошло без претходних консултација са председником Републике и председником Народне скупштине. Очигледно је нека игра у питању, каква игра ми не знамо конкретне чињенице, а нисмо се много ни трудили да сазнамо. Али, чули смо информацију која је поприлично поуздана да су позивнице упућене.

Новинар: Како оцењујете став Русије у вези са Косовом и Метохијом, изнет на састанку Контакт-групе, а с обзиром на традиционално добре односе Русије и Југолавије?

Др Шешел: Ми смо веома задовољни јучерашњом изјавом министра иностраних послова руске федерације, господина Примакова, који је још једном саопштио став своје Владе, став руске државе да је Косово и Метохија унутрашње питање Србије и да се Русија супротставља сваком страном мешању, да се супротставља успостављању санкција против наше земље. Ми смо убеђени да ће руска Влада и да ће

Влада народног јединства настојаће да своје обавезе измирује из реалних прихода

руска држава издржати на таквом курсу, а свесни смо да се и на Русију врше притисци у циљу промене таквог објективног и принципијелног става у овом конкретном питању међународних односа.

Новинар: Можете ли навести шта ће Влада Србије конкретно предузети на очувању територијалног интегритета Републике?

Др Шешел: Све што буде потребно да би сачували државу, сигурно ћемо урадити. Имамо неко искуство, санкција се прибојавамо, ми бисмо били луди људи када се не би плашили санкција. Плашимо се санкција, али немамо куд, и ако нам их заведу морамо их издржати. Државу морамо сачувати по сваку цену. А све ћемо учинити са наше стране да до санкција не дође, наравно, без жртвовања и једног елемента државне суверености и територијалног интегритета земље. Свега онога на чему инсистирају све независне државе у свету.

Новинар: Сматрате ли да су реална очекивања власти у Црној Гори да ће ова југословенска република бити поштеђена санкција?

Др Шешел: Та варијанта је практично немогућа, немогуће је да један део државе буде под санкцијама, а други део не буде. Онда је то прављење спрдње, комедије са санкцијама. Друго, очигледно је да западне силе све више интервенишу у политику актуелног режима у Црној Гори и да се црногорски актуелни режим ставља на позиције које су супротне српским националним интересима и интересима Савезне Републике Југославије у целости. Поготово позивањем на страном мешање у унутрашње послове Србије, на интернационализацију косовског питања, на супротстављања актуелног црногорског режима референдуму у Србији, изражавању воље народа итд. Такво понашање западних сила мотивисано је њиховим покушајем да се помогне владајућој партији у Црној Гори на предстојећим ванредним парламентарним изборима. Али, ми смо убеђени, ми српски радикали да ће такво понашање западних сила заправо бити контрапродуктивно. Убеђени смо да нико не може наговорити грађане Црне Горе да делују против Србије и против српског народа у целини. Не могу они деловати против народа којем сами припадају и коме су вековима представљали национално најсвеснији део.

Новинар: Како оцењујете дејства Војске Југославије на граници са Албанијом? Да ли их је одобрио Врховни савет одбране на некој од својих седница, што демантује председник Црне Горе, Мило Ђукановић, иначе члан Савета?

Др Шешел: Војска Југославије је увек активна на граници. Њен је задатак да чува границу. На граници нема сукоба. Никаквих сукоба није било између војске Југославије и војске Албаније или војске неке стране државе.

Војска је само спречила илегалност у изазак наоружаних терориста у нашу земљу, и наравно, ликвидирала повешћи број тих терориста, запленила веће количине наоружања и друге војне опреме. И то је оно што је добро у свему овоме и ми смо задовољни што је наша војска осветлила образ. Што је показала висок степен способности у чувању наших државних граница.

А што се тиче седница Врховног савета одбране, то је саветодавни орган председника Савезне Републике Југославије, нити смо икада учествовали на његовим седницама, нити смо били присутни. Нити знамо методологију по којој седнице сазивају и одржавају. То је једно специфично државно тело, наравно, то државно тело чине три члана председник Савезне Републике Југославије, председник Републике Србије и председник Републике Црне Горе. То тело дакле, није изабрано од стране Савезне скупштине Савезне Републике Југославије да би-

Задатак Војске Југославије је да чува границу

смо га ми могли позвати на одговорност. То тело је већ самом уставном одредбом конституисано. И у Уставу се каже ко чини то тело, чине га три председника, савезни и два републичка. То тело, дакле, не полаже рачуне било ком државном органу за свој рад.

Новинар: Да ли је истија да се у Топлицкој ковници поново доштампа новац и да се из примарне емисије измирују обавезе Владе Србије према грађанима? Хоће ли то дестабилизovati садашњи курс динара?

Др Шешел: Први пут чујем за такве информације. Новац се не штампа и став је све три Владе, и савезне и две републичке, да се не иде на доштампавање новца. Наш је циљ да се сачува садашњи курс динара што је дуже могуће. И трудимо се, покушавамо на све могуће начине и као Влада народног јединства у Србији да своје обавезе измирујемо из реалних извора прихода. Влада настоји да се исплати први део пензија за фебруар у току сутрашњег дана. Све своје снаге Влада је ангажовала да се у томе успе. Што је доказ против те тезе да је дошло до доштампавања новца, да је доштампан новац, онда овакав труд не би био неопходан.

Новинар: Неке политичке странке оцењују да је недавни референдум био само "пуцањ у празно", јер се на политичкој сцени Србије, после њега, није ништа променило.

Др Шешел: Променило се много тога. Прво, десило се нешто што је било незамисливо у протеклих осам година – да све озбиљне политичке партије по једном конкретном питању заузму полударан политички став. Ко је био против референдума, маргиналне политичке странке, безначајне. И показало се да те странке више никаквог упоришта немају у народу.

И друго, показало се на референдуму да Влада и грађани Србије мисле исто по питању евентуалног страног мешања, и једни и други смо против. Доказали смо целом свету да ни Гелбард није био у праву када је тврдио у емисији Студија Б, да би народ хтео другачији наступ у међународним односима, другачију политику, али ето, Влада не да. Не, Влада се по овом конкретном питању понаша управо онако како сви грађани Србије желе.

Новинар: Према неким проценама, критични моменат би на Косову и Метохији могао да наступи у случају да албански терористи нападну неки већи војни објекат, а да војска узврати на провокацију. Како мислите да би у таквој ситуацији Војска Југославије требало да реагује?

Др Шешел: Ми очекујемо да ће наша полиција да се до краја обрачуна са албанским терористима и да ни до каквог напада на војне објекте неће ни доћи. Ако случајно дође до напада на војне објекте, војска ће се бранити и уништити терористе који нападну војне објекте. И у то смо убеђени. И војска по Уставу и Закону има право да оружјем брани војне објекте. Иначе, борба против тероризма на територији наше земље поверена је полицији, то је уставна и законска надлежност полиције. А војска брани границе. И наравно, брани своје објекте ако су они угрожени.

Имате ли још питања? Хвала што сте дошли.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 7. МАЈА 1998. ГОДИНЕ

Уводна реч др Војислава Шешеља, председника Српске радикалне странке:

"Даме и господо, најновија интензификација терористичких активности на Косову и Метохији показује да јачају притисци западних сила против Савезне Републике Југославије и да шиптарски терористи и даље уживају подршку западних центара моћи и утицаја, који их подстрекавају да се дижу на оружје и изазивају крвопролиће. Наша војска и наша полиција у стању су да обаве свој посао, војска да заштити границе, а полиција да угуши тероризам. Српска радикална странка подржава таква настојања. Ми сматрамо да са терористима не може бити компромиса. Да треба све учинити да се тероризам на Косову и Метохији оконча. С друге стране, непрекидно смо спремни на разговоре, на дијалог. Али разговоре без страних посредника, што не значи да смо ми за тајне разговоре. Не, ми смо за јавне, најјавније разговоре, најјавнији дијалог. И свако кога тај дијалог интересује може да га прати, може да га посматра. Да се организују директни телевизијски преноси, у сали да се разговори воде пред публиком. А могу бити у публици и страни и домаћи посматрачи. Ко год жели да се информиса, може да се информиса до краја. Али, нико не може додатно да учествује у тим разговорима, да буде модератор, као што траже неки који не разумеју ни шта то значи, нико споља не може да изиграва арбитражу. Ту одступања нема. О томе се и народ јасно изјаснио на референдуму.

Што се тиче конкретних решења, о њима такође може да се разговара. Ми смо за то да Шиптари имају културну аутономију на Косову и Метохији, а што се тиче територијалне аутономије, максимум је оно што сад постоји у Уставу Србије. А у оквиру тога, Законом о локалној самоуправи, ми ћемо тражити солучију која ће избећи мајоризацију било које етничке групе на Косову и Метохији над осталим етничким групама. И по том питању коалициони партнери у Влади народног јединства су потпуно сагласни.

Српска радикална странка указује јавности да се води прави психолошки и пропагандни рат против Владе народног јединства. На страну то што многи прижељкују, што многи ишчекују сукобе, а сукоба нема па нема, ни ти ће их, по свој прилици, бити у скорије време. Неки медији, који се финансирају из иностранства и познати су по лансирању разноразних лажи и неистина, овога пута шпекулишу о неким енормним повећањима цена. Па

најављују: поскупеће ово, поскупеће оно, једно ће поскупети 30 одсто, друго ће поскупети 50 одсто, и тако даље. Нема од тога ништа. Ако дође до извесних корекција цена, оне ће бити минималне за веома ограничен број производа, и увек ће корекције цена пратити обарање стопе доприноса и пореза на плате. Без тога нема корекција.

Дакле, ако се на једном месту новац узима, на другом месту се смањују давања, правимо равнотежу. Кад тај посао завршимо, јавност ће бити обавештена. А то што неко најављује да ће струја поскупети 30 или 50 одсто, то су глупости и од тога нема ништа. То што неко најављује поскупљење хлеба, уља и других основних прехранбених артикала, од тога нема ништа. Ова влада жели да заштити динар, жели да заштити већ ослабљену куповну моћ становништва, ова влада жели да створи услове да људи релативно нормално живе у условима дубоке економске кризе. Ми смо свесни, наравно, да ће ти притисци са разних страна да се повећавају, да ћемо и даље бити излагани методама специјалног рата, али, једноставно, на то се не осврнемо. Кад на насловним странама жуте штампе видим такве неке најаве, онда једноставно могу само да се горко смејем. Да је нека боља ситуација у друштву, па да се онако добродушно до краја насмејем, овако, ти новинари који такве ствари лансирају делују трагично. Неки из савезне администрације такође им иду на руку, као потпредседник Савезне владе Војин Ђукановић, са једном неозбиљном, неомереном изјавом, да ће струја поскупети толико и толико. Шта њега брига хоће ли, или неће, то уопште није у компетенцији Савезне владе. И ако једног дана поскупи, сигурно неће поскупети толико колико он очекује. Свесни смо да нам је цена струје најјефтинија у Европи, свесни смо да је то практично испод цене коштања, али тражимо варијанте да куповну моћ становништва заштитимо. Дакле, енормна повећања цена роба које су под Владином контролом једноставно не треба очекивати. Енормних повећања цена роба које су под Владином контролом неће бити.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Прво питање новинара се односило на суђење у Штрпцима и промене изјава сведока. Затражен је коментар од председника Српске радикалне странке др Војислава Шешеља.

Др Шешељ: "Актуелни режим у Црној Гори, од једног у основи озбиљног суђења, заправо прави комедију. И то су-

ђење претвара у неки свој предизборни адут који ће му се разбити о главу. О целом том случају мора да се води озбиљна истрага. Озбиљна истрага подразумева и озбиљан процес, процес без унапред напумпаних сведока, који ће и исказе мењати од прилике до прилике, зависно од налога својих инструктора. Мене изненађује само што ме још нису оптужили да сам финансирао убиство Цона Кенедија, да сам организовао убиство Мартина Лутера Кинга или убио спортисте на минхенској олимпијади и сличне ствари.

Новинар: Како коментаришете недавни општар напад на Вас од стране војводе Момчила Ђујића у листовима "Београдске новине" и "Српска реч", као и телевизији Студио Б, а уједно и захтев Хрватске Америци да им се Ђујић изручи као ратни злочинац ради суђења?

Др Шешељ: Војвода Момчило Ђујић има само један једини озбиљан проблем. Тај проблем се састоји у чињеници да није на време умро, него је дочекао да га у најпознијим годинама живота, као сенилног старца, користе за пропагандни рат против Српске радикалне странке. Војвода Ђујић је заправо одступио и од политичких ставова своје емигрантске организације. Челници те емигрантске организације хватају се за главу (то је Покрет српских четника Равне Горе у слободном свету) због таквих изјава војводе Момчила Ђујића. Када је Ђујић почео такве изјаве да даје, онда је Српска радикална странка заопштрила односе са америчком администрацијом. Од оног мог разговора са америчким конгресменом Цимом Муђијем у Народној скупштини Републике Српске, када сам му у лице сасуо истину о америчкој политици на Балкану, поготову о понашању тадашњег америчког амбасадора у Београду Ворена Цимермана, па наовамо. Очигледно да је Ђујић под великом претњом изручења Хрватској, и да је та претња координисана са акцијом Српског покрета обнове да се снимом оваква емисија и да се с њом покуша постићи неки ефекат у српској политичкој јавности. Сама чињеница да та емисија није репризирана, говори да су и налогодавци схватили да су постигли контраефекат.

Било је жалосно гледати једног старца од 91 годину који не може да хода, како прича пред камерама да се са мнош договором да окупим пет хиљада четника на Динари, а он да искочи палобраном из авиона неке пријатељске државе која је обећала помоћ и да преузме команду над тим четницима да би ослободио Шибеник и Задар. То је, рецимо, једна од тих трагикомичних

изјава. Па онда, та измишљања како је он пратио ковчег краља Александра, како је он био пчелар краљу Александру. Уосталом, емисија се и свела само на то како је био пчелар краљу Александру, како је пратио његов ковчег од Книна до Загреба, па се напрасно разболео у возу и тако даље. Знате, то је једна жалосна ствар, али нама остаје само да даље жалимо, а сав грех на душу оних који су тако нешто замислили и организовали.

Новинар: Како коментаришете шпекулације да би Југославија могла дозволити долазак Фелипеа Гонзалеса уколико јој се дозволи улазак у ОЕБС, и да ли ћете се Ви сложити са тим?

Др Шешел: Колико ја знам никада нико није забранио долазак Фелипеу Гонзалесу у Савезну Републику Југославију. Реч је о евентуалној мисији Организације за европску безбедност и сарадњу. Та мисија, стална мисија ОЕБС-а у Београду, има смисла ако се наша земља врати у чланство ОЕБС-а. Не да се прима као новостворена држава, него да се врати у чланство из кога је суспендована. Зашто би онда мисија Конференције о европској безбедности и сарадњи, или било која друга амбасада у Београду, нама сметала?

Друго, ми желимо једно отворено друштво, трудимо се да српско друштво буде отворено у правом смислу речи, што значи да немамо никаквих тајни ни пред домаћом ни пред светском јавношћу у погледу унутрашњег политичког живота. Свако ко овде обавља било какву дипломатску мисију има право да се у потпуности информира о нашем политичком животу, да разговара с ким год пожели. Још се није десило, од слома комунизма наопако, да било који грађанин бива спречен да контактира са страним дипломатским представницима, да им износи своје мишљење и тако даље. Оно што ми не можемо никако прихватити, и нећемо, то је било каква арбитража, било какво мешање у наше унутрашње послове. Кад решавамо наше унутрашње проблеме, онда нема учешћа страних представника. А са свим страним представницима могу разговарати политичари режима, политичари из опозиционих странака, политичари из албанских политичких странака и обични грађани наше земље. Чак неки од њих могу примати и савете од њих. И међу вама овде присутним има доста оних чији уредници непрекидно примају савете и налоге како да делују на нашој јавној сцени. Ви то знате добро. Ко прима новац, тај прима и налоге и инструкције. Новац никада не долази сам, без налога и инструкција.

Новинар: Да ли је тачна Ваша недавна изјава да у Србији може да почне одмах исплата девизних штедних уклога до 1.000 немачких марака. Да ли ће то и када бити учињено?

Др Шешел: Господине Марковићу, размислите мало о своме питању. Рекли сте да ли је тачна моја недавна изјава.

Новинар: Да ли заиста наше банке могу почети одмах то да исплаћују?

Др Шешел: Где сам ја то изјавио, господине Марковићу?

Новинар: У новинама.

Др Шешел: У којим новинама? Изгледа да погрешне новине читате. То јесте проблем. Не могу ја да одговорам на питања која Ви постављате на основу онога што сте сањали, господине Марковићу.

Новинар: Читао сам у новинама.

Др Шешел: Прочитајте још једном, па преформулишите питање.

Новинар: Како коментаришете на јаву црногорског председника Мила Ђукановића да ће повући своје регруте ако се настави ескалација сукоба на Косову?

Др Шешел: Мило Ђукановић не може да повлачи ничије регруте, он за тако нешто нема уставно овлашћење. Ако буде кришио Устав, онда ће морати да сноси и одговарајуће конеквенце. Он унапред шпекулише са евентуалним мешањем војске у процес решавања косовско-метохијског проблема, а нико у Србији на томе не ради нити се за то припрема. Војска штити само границе Савезне Републике Југославије, полиција се показала довољно способном да се обрачунава са унутрашњим тероризмом.

Новинар: Ако могу да се вратим на Фелипеа Гонзалеса, реците ми кратко који је, дакле, услов да пристанете на његову мисију?

Др Шешел: Ја сам вам рекао, све међународне организације чији смо пуноправни члан могу да имају своју мисију у Београду. Знате ли шта је мисија? То вам је као амбасада. Амбасада је, заправо, мисија. Мисија значи представништво. То могу све међународне организације. Шта ће онда да раде ти страни емисари? Они ће да разговарају. С ким ће разговарати? С ким пожеље и ко прихвати с њима да разговара. То је све. Институционално да се мешају у наше унутрашње односе, то не могу. То не може ниједна амбасада. Могу страни амбасадори и емисари да постројавају политичаре из неких опозиционих странака, то је зато што они на то пристају. Неке могу постројавати, неке не могу.

Новинар: Да ли је тачна вест из прошлог броја "Недељног телеграфа" да су Американци недавно контактирали са Српском радикалном странком ради смене са власти Слободана Милошевића, односно устолочења неке нове личности на место председника Југославије?

Др Шешел: "Недељни телеграф" је, најалост, такође једна од крајње прљавих новина које лансирају разне лажне и дезинформације. И овога пута су потегли једну крајњу неистину. Не само да о томе нисмо разговарали са Американцима, него између представника Српске радикалне странке и било ког америчког грађанина никакве везе није било, никаквог додира, никаквог разговора. Апсолутно никаквог.

Новинар: Како коментаришете недавну изјаву Добрице Ћосића да се језгро будуће српске државне и политичке елите налази међу онима који данас нису у политици?

Др Шешел: Добрица Ћосић је велики српски књижевник. И веома га ценим због његовог књижевног дела. Али, Добрица Ћосић се показао веома, веома, неуспешним и неспособним у политици, тако да његове политич-

ке изјаве практично не значе ништа. Добро би било да свако буде мајстор свог заната, да се ограничи на свој занат, онда би постигао врхунске резултате. Да ради оно за шта му је Бог дао таленат, за шта је способан. Као кад бих ја сада почео да се бавим пољопривредом, да возим трактор, вероватно би то свима изгледало гротескно. Или кад бих покушао некоме да скројим одело, остали не би били задовољни. Тако је исто као кад се Добрица Ћосић, као велики књижевник, почне бавити оним за шта му Бог није дао талента и за шта није способан.

Новинар: Да ли је Српска радикална странка примила иницијативу црногорског председника Мила Ђукановића о програму Савезне Републике Југославије, и какво је Ваше мишљење о тој иницијативи?

Др Шешел: Пре два дана сам добио лично писмо Мила Ђукановића у коме ми је послао тај свој програм. На жалост, још нисам стигао да прочитам, спремам се овог викенда да прочитам. Кад прочитам, моћи ћу да дам свој суд о томе. У сваком случају, прочитаћу пре свог одласка у Црну Гору, да бих тамо учествовао у предизборној кампањи и то је материјал који ми је потребан за саму кампању.

Новинар: Како оцењујете иницијативу Слободана Милошевића за успостављање односа са Босном?

Др Шешел: Српска радикална странка сматра да наша земља треба да успостави односе са унијом Босне и Херцеговине, под условом да у томе равноправно третман имају Република Српска и муслиманско-хрватска федерација. Али, нисмо спремни на било какве односе, на било какве релације које би доводиле у питање равноправност Републике Српске као конститутивног дела уније.

Новинар: У "Дневном телеграфу" је писало да се до краја године могу очекивати ваљадни покрајински избори на Косову. Да ли имате какву информацију о томе?

Др Шешел: Ја немам намеру да коментаришем било шта што се појави у тој прљавој новини која се зове "Дневни телеграф". Толико је прљави новина да ми се гади и сама помисао на тако нешто.

Новинар: Добро, да ли могу да се очекују тамо избори?

Др Шешел: Што се тиче републичке власти, она још није имала то питање на дневном реду. За покрајинске изборе смо спремни чим се постигне неки договор са албанским политичким партијама, а што се тиче локалних избора, имамо став Српске радикалне странке - за нас су нови локални избори пожељни што пре. Питање сте могли поставити без позивања на "Дневни телеграф", јер ја не бежим ни од једног питања, али бежим од прљавих новина. Новинари "Дневног телеграфа" су једини новинари чији је долазак у просторије Српске радикалне странке трајно непожељан, заувек непожељан, све док је власник те новине Славко Ђурувија. Не само "Дневни телеграф", него и "Европљанин", и све друго што буду

имали на репертоару, док им се не угаси.

Новинар: С обзиром да је однос Српске радикалне странке према медијима промењен, личи на однос СПС-а и ЈУЛ-а. Да ли је то ствар договора међу вама и да ли ћете ограничити слободу штампе?

Др Шешељ: А на основу чега Вам се то чини, госпођице? Из којих сте Ви новина?

Новинар: Из Агенције Бета.

Др Шешељ: А на основу чега вам се то чини, када вам одговарамо на сва питања на конференцијама за штампу, кад смо спремни да гостујемо на свим радио и телевизијским емисијама које нам се закажу. Никада нико од нас није тражио унапред питања, никад нико од нас вам није сугерисао шта да нас питате. Има, додуше, један број новинара који сматрају да ме могу звати у свако доба и кући и кад спавам, и кад се купам, и кад се бријем, и кад се чешљам, али онда је то недостатак неке елементарне пристојности и културе с њихове стране. Ако новинари мисле да могу у сваком тренутку да ме вуку за рукав, онда то једноставно ни правила пристојности не дозвољавају. А никада одговор ни на једно питање нисмо ускратили на конференцијама за штампу, и никада нико од челника Српске радикалне странке није одбио да се појави уживо у некој радио и телевизијској емисији, а спремни смо и да дајемо интервјуе новинама, наравно под одређеним условима. Тамо где ме једном слажу, нисам спреман и следећи пут. Никад никоме нисам тражио ауторизацију, и нећу тражити ауторизацију, али кад једном неко стави у моја уста нешто што нисам изговорио, тај више не може да очекује да ћу следећи пут да му дам интервју. Значи, ствар међусобног поверења. Ту се ништа није променило.

Што се тиче односа према медијима уопште, ми смо за потпуну либерализацију. Наш је став доследан: у државној својини треба да остане само државна телевизија Србије, државни радио и Компанија "Политика". Компанија "Политика" не у стопроцентном власништву, него само 51 одсто да буде Владин пакет акција, а остало да се приватизује.

Новинар: Да ли неко из Српске радикалне странке учествује у експертском тиму за припрему Закона о локалној самоуправи и ко је то?

Др Шешељ: Закон о локалној самоуправи припрема министар за локалну самоуправу. Нацрт Закона о локалној самоуправи већ је припремило министарство за локалну самоуправу, и у радној верзији сада вршимо међустраничке разговоре, али нећете сазнати садржај, док се то не усагласи на нивоу Владе. Кад Влада усагласи, онда обећавајуће и упућује Народној скупштини на расправу и усвајање.

Новинар: Када очекујете да ће то бити?

Др Шешељ: У најскорије време. У овом месецу сигурно, можда већ за који дан. При крају је тај посао. Не морате да тражите, нећете добити док се то не заврши.

Новинар: Хоће ли бити промена закона о РТС-у?

Др Шешељ: Биће промене Закона о јавном информисању и основна идеја је да се једним законом обухвати цела информативна сфера. Ми као иницијатори закона сматрамо да нема потребе да постоји посебан закон о РТС-у, да је довољан један закон о информисању који би све то садржао.

Новинар: Када ће бити пред Скупштином?

Др Шешељ: Ускоро. Не може све одједном пред Скупштину.

Новинар: Шта мислите о РТ Југославија?

Др Шешељ: Па, морам да будем искрен, ниједну емисију нисам до краја погледао, у једно два наврата сам гледао временску прогнозу. Не знам, не могу да дам никакав суд. Али, оно што је кључно, што мене у таквој ситуацији интересује, је начин финансирања. Тај начин финансирања мени још није јасан, то морам признати.

Новинар: Шта то значи није Вам јасан начин финансирања?

Др Шешељ: Не знам каква је структура финансирања. Једноставно, нисам информисан. Појавила се савезна телевизија, нисмо учествовали у њеном организовању. Ви знате, ми смо на савезном нивоу још увек опозициона политичка партија, чак у самој Влади чујем одједном неке супротне ставове. Неки кажу да је Влада у томе учествовала, неки кажу да није учествовала, па ћемо ми тражити од Савезне владе да се о томе јасно изрази, да саопшти чуњенице, па да онда коментаришемо.

Новинар: Рекли сте малопре да сте још увек опозициона партија на савезном нивоу. Да ли то значи да се може очекивати неки савез на савезном нивоу?

Др Шешељ: То може да траје још један дан, може да траје још три године, две године, две и по године, то се не зна унапред. Али, ако питате да ли је било неких разговора на тему стварања нових коалиција на савезном нивоу, није било никаквих разговора са учешћем Српске радикалне странке. Међутим, резултати избора у Црној Гори, 31. маја, сигурно ће створити извесну нову атмосферу. Видећемо какву, и видећемо какви ће се тада политички потези вући на савезном нивоу.

Присутни новинари више нису имали питања и др Војислав Шешељ им се захвалио на доласку.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ОДРЖАНА 14. МАЈА 1998. ГОДИНЕ

Др Шешељ: Даме и господо, Српска радикална странка је једна од три политичке партије које излазе са комплетним листама кандидата за општинске одборнике у свим општинама у Републици Црној Гори. То говори о нашој снази, то сведочи о степену организованости српских радикала, о озбиљности припрема за следеће ванредне локалне и парламентарне изборе. Српска радикална странка је прва поднела листу кандидата за републичке посланике. Ми приводимо крају нашу предизборну кампању, а најинтензивније актив-

ности имаћемо од 18. маја па до краја кампање. Српска радикална странка сматра да би најпаметније решење било да Радоје Контић, председник Савезне владе, поднесе оставку на своју функцију. Тиме би Савезну скупштину поштедео неке дуготрајније расправе, а очигледно је да је Влада изгубила скупштинско упориште. Када Влада не располаже скупштинском већином у оба већа, треба сама да оде. Као још увек опозициона партија на савезном нивоу, ми би имали много тога да замримо Савезној влади. Али, поставља се

питање да ли је та расправа уопште неопходна. Било би елегантније решење да Контић сам оде и да му се Скупштина захвали на досадашњем раду.

Српска радикална странка сматра да је добро што је дошло до извесног пробоја у напорима да се отпочне дијалог између Владе Србије и представника политичких странака косовских Албанаца. Надамо се да ће после сутрашњег сусрета Слободана Милошевића и Ибрахима Ругове дијалог моћи да крене.

Веома је важно што ће тај планиран дијалог бити без икаквог страног посредовања, у коме ће сви учесници да искажу своје политичке интересе, политичке ставове, што ће се тражити оно решење које задовољава интересе грађана Србије у целини.

Имате ли ви неко питање?

Новинар: Колико су дешавања у Студију Б последица, а колико узрок, сукоба ваше странке са Српским покретом обнове?

Др Шешељ: Студио Б већ више дана не постоји за Српску радикалну странку.

Новинар: Шта мислите о томе да се бившим албанским политичарима одузму бенефициране пензије и друге погодности које уживају?

Др Шешељ: Као политичар мислим да су ти захтеви глупи, а као правник мислим да су немогући.

Новинар: Какав је Ваш став и став Ваше странке поводом доласка господина Холбрука?

Др Шешељ: Ја мислим да би сви новинари који се баве политичким информисањем, требало да заврше Правни факултет. Јер, без тога немају довољну стручност да се баве политичким информисањем. На Правном факултету се изучава један веома озбиљан предмет – Међународно јавно право. Оно што се у међународном јавном праву сматра посредовањем, није исто као када се две комшинице посвађају, па трећа дође да их мири и посредује међу њима, да би поново успоставиле добре односе. Неке новине у Србији на тај начин третирају питање посредовања.

У међународном јавном праву посредовање је прва фаза арбитраже. Посредник се узима онда када су ставови дијаметрално супротни, са циљем да се изнађе компромис, али ако се компромис не постигне консензусом, онда је воља посредника пресудна, јер се подразумева да су обе стране пристале на тог посредника. То је прва фаза арбитраже.

То што долазе страни емисари у нашу земљу, сасвим је природно. Ми још увек имамо дипломатске односе са Сједињеним Америчким Државама, и све док постоје ти дипломатски односи треба да се остварују дипломатски контакти. Страни посредници који долазе у нашу земљу, могу да разговарају са представницима свих политичких партија, па и албанским. Могу једни другима да изнесе политичке ставове, мишљења, а поготову страни политичари могу да делују на оне политичке субјекте које подупиру, финансирају, подржавају и чије акције планирају.

Више је него очигледно да су западне силе подупирале шиптарске сепаратисте и терористе, и да на њих имају огроман утицај. Тероризам би на Косову и Метохији престао оног момента када би западне силе искрено утицале на своје штићенике да обуставе такве активности. Уосталом, те стране земље и неке политичаре у Београду постројавају на травњацима сво-

јих амбасада. Што би то нама сметало, нама је битно да нико споља не може утицати на Српску радикалну странку. Веома је важно да нико споља не може институционално да се меша у наше унутрашње односе. Ако почне дијалог, почеће између представника Владе Србије и представника албанских политичких партија које прихватају дијалог. За тим столом, за којим ће се водити дијалог, неће седети ниједан странац.

То што ће албанске политичке партије и даље имати своје тугоре, саветнике и консултанте, то је њихова ствар.

Новинар: Можда је чудно то што страни емисари уговарају састанке са председником Савезне државе?

Др Шешељ: Страни емисари су дошли као представници америчке владе. И кад дођу у нашу земљу, најнормалније је да се обрате савезним органима власти. То је и учињено. Примлио их је председник Савезне Републике Југославије и министар иностраних послова, што је сасвим природно. Основна је претпоставка да су разговарали о билатералним односима Савезне Републике Југославије и Сједињених Америчких Држава, и евентуално осталих западних сила са којима су у контакту. Било је речи и о Косову и Метохији. Сваки страни политичар који дође у нашу земљу, разговара и о Косову. Али, разговор о Косову није мешање у унутрашње ствари наше земље.

Ја сам недавно разговарао са емисаром румунског министарства иностраних послова о разним питањима, а највише о Косову и албанским националним мањинама. Што се тиче Руговиног сутрашњег доласка у Београд, он долази на позив Слободана Милошевића. Председник Савезне Републике Југославије позива на разговор председника једне политичке партије. Додуше, ванпарламентарне, па то може изгледати мало чудно. Али, то је политичка партија за коју се основано претпостављамо да има упориште у значајном делу албанске популације на Косову и Метохији. Она је изашла на изборе да би имала значајан део посланичких мандата у Републичкој и Савезној скупштини. То су чињенице.

А ко је сада утицао на Ругову да пристане да дође у Београд. Ми можемо да претпостављамо да су утицали Холбрук и Гелбард, чак и да тврдимо, јер су они први саопштили јавности да Ругова долази у Београд. Какве ће консултативне разговоре имати Ибрахим Ругова са својим западним савезницима, саветницима, то је, такође, његова ствар. Нама је битно да са аспекта нашег Устава и нашег закона нема никаквог мешања у наше унутрашње послове, стране интервенције, страних посредника, арбитраже.

Новинар: Има ли председник Савезне Републике Југославије уставно овлашћење за све то?

Др Шешељ: Да. Председник Савезне Републике Југославије по савезном уставу предствља Савезну Републику Југославију у земљи и свету.

Новинар: Како се на изборе у Црној Гори може одразити овај покушај смене савезног премијера од стране партије господина Булатовића?

Др Шешељ: Прво, то није покушај само Социјалистичке народне партије да смени савезног премијера. Додуше, они су написали текст захтева, али иза њега стоје четири политичке партије – Социјалистичка народна партија, Српска радикална странка, са највише потписника, Српска народна странка и Демократска странка. Те четири партије су поднеле иницијативу за смену Радоја Контића, са образложењем које је у тексту. Коинциденција је да сам ја још приликом усвајања дневног реда припретио да би Влада требало да падне због одбијања да преко савезне телевизије обезбеди пренос седница Савезне скупштине. У међувремену су и из Социјалистичке народне партије кренули са том идејом и на једној од скупштинских пауза смо тај став усагласили.

Што се тиче иницијативе да се за сутра закаже седница Народне скупштине Црне Горе и усвоји Закон о изменама и допунама Закона о избору посланика у Већу република, ако се случајно такав закон усвоји као што се најављује, то ће бити директно кршење Савезног устава и Уставни суд ће морати одмах да интервенише. По Савезном уставу немогуће је опозвати савезне посланике. Мандат савезном посланику може да престане само по стриктним законским условима: ако умре, сам поднесе оставку, ако му престане чланство у политичкој партији чији је члан и тако даље. Не може бити опозван, а поготову не ако неко процени да у Већу република не заступа ставове своје републике. Ко је тај који то може да процени. То би значило увођење императивног мандата. Ако би постојао императивни мандат, онда не би морали да имамо Веће република са по двадесет посланика из сваке Републике, него Веће република са једним послаником из Србије и једним послаником из Црне Горе са императивним мандатом. Императивни мандат нигде у савременим правним системима не постоји.

Какав ће то ефекат имати на изборе у Црној Гори, одредиће понашање политичких актера. Што се тиче Српске радикалне странке, мислим да ће ова иницијатива даље повећати нашу популарност. Можда ће то нешто допринети и Момиру Булатовићу. А што се тиче Ђукановића и његове странке, они очигледно повлаче нервозне потезе, а такве потезе повлачи само онај ко је у изнудици и ко очекује да би могао имати политичке штете од тренутних политичких збивања. Претња повлачењем свих посланика из Црне Горе говори само о нервози. Она није утемељена ни на једном правном акту и таква претња је правно непостојећа.

Новинар: Да ли ће, можда, радикали ући у нову Савезну владу?

Др Шешељ: О томе још није било говора. Ако се постигне договор, могло би се десити да уђу, али може се десити и да не уђу. Ви знате које су наши принципијелни ставови по том питању. Кад се буде формирала нова Влада ми желимо да она има што ширу скупштинску основу. Идеално би било да у тој новој влади партиципирају све политичке партије које имају посланике у Савезној скупштини и да та влада буде саздана пропорционално снази у Савезној скупштини. Међутим, када падне ова Влада, предстоји нам период разговора. Председник Републике ће прво позивати представнике парламентарних странака, па ће одредити мандатар. По правилу, тај мандатар по слову устава требало би да буде из Црне Горе, а онда мандатар поново разговара са представницима политичких странака и тражи формулу за коју ће обезбедити већину у оба дома. Дакле, нити искључујемо могућност нашег уласка у Владу, нити је најављујемо.

Новинар: У неким листовима данас се појавила вест да је са професором Ратком Марковићем урађен нацрт статутарних одлука о националним мањинама?

Др Шешељ: Та статутарна одлука, односно њен нацрт, направљен је и у основи излаган на састанку са представницима неких етничких група у Приштини. Остаје да се о том нацрту разговара и са представницима партија албанске националне мањине.

Новинар: Шта мислите о дводомној покрајинској скупштини?

Др Шешељ: То не би била дводомна, него шестодомна покрајинска скупштина, и то би било добро решење, јер не би било мајоризације. Ту би било веће Срба и Црногораца, веће Албанаца, веће Рома, веће муслимана, веће Турака и веће осталих етничких група. Свако веће имало би по двадесет посланика.

Новинар: Да ли ће доћи до превремених локалних избора у Србији?

Др Шешељ: Све то није сметна одржавању ванредних локалних избора. Српска радикална странка жели што пре ванредне локалне изборе у свим општина у Србији и за њих се већ спремамо.

Новинар: Како ће се радикали понашати у Влади ако председник буде давао превелике уступке Албанцима, и шта су за вас велики устуци?

Др Шешељ: Председник Савезне Републике Југославије не може да даје никакве уступке Албанцима. Са Албанцима ће разговарати представници Владе Србије, а биће присутни и представници савезног нивоа власти, специјални изасланик председника Милошевића, Владан Кутлешкић и, вероватно, још један представник Савезне владе. Али, прави дијалог се води између Владе Србије и представника албанских политичких странака. Наравно, Влада Србије не може нигде мимо Устава и закона, а у оквиру њих постоје

могућности да се нађе добро решење којим би сви били задовољни. Наравно, ако се одрекну неких максималистичких илузија. Не може се разговарати о отцепљењу Косова од Србије. То је депласирано.

Новинар: Какав је Ваш став поводом иницијативе да се промени делегација Црне Горе у Већу република?

Др Шешељ: То не може да дође ни пред какву комисију, јер ће то Уставни суд оборити. То је противуставно. Нема опозива савезних посланика. Тај институт једноставно не постоји. Ми смо још 1992. године усвојили принцип пропорционалне заступљености свих странака које имају посланике у републичким скупштинама на савезном нивоу. И тај принцип су до сада увек поштовале и Србија и Црна Гора. Не мислите да је сада могуће да скупштинска већина у Црној Гори опозове представнике опозиционих странака и само своје изабере. У Србији 1993. године ДЕПОС и Демократска странка нису хтеле да учествују у избору посланика у Веће република, а 1994. године на гласању није поштован договор о представницима Српске радикалне странке. Тада су тражили од нас да одредимо нове кандидате, ми на то нисмо пристали и онда је остатак скупштине, чије смо ми одборе потпуно бојкотовали, изабрао посланике из редова Нове демократије и Социјалистичке партије. Поделили су мандате који су нама припали.

Новинар: Јуче су иницијативу поднеле две странке које нису учествовале на парламентарним изборима, већ су мандате добиле као Демократска партија социјалиста Момира Булатовића и Народна странка Божидара Бојовића?

Др Шешељ: Формално сте можда у праву, али суштински нисте. Када се поцепала Народна странка, сви показатељи су говорили да је већинско крило остало уз Божидара Бојовића. Он је био у стању да одржи скупштину странке, он је задржао општинске одборе у целој Црној Гори. Новак Килибарда није задржао ниједан општински одбор и није био у стању да одржи скупштину странке, већ је заказао митинг на који су либерали дошли као публика и извикали га као наводног председника.

Када се поцепала Демократска партија социјалиста Црне Горе, већинско крило остало је уз Момира Булатовића, а мањинско следи Мила Ђукановића. То су и избори показали. Али, Мило Ђукановић је имао Министарство правде које је њему прикочило атрибут легалности, као што је и Новаку Килибарди омогућило да присвоји регистрацију. Слично су урадили и српским радикалима 1995. године, када су изабацили све наше посланике из Скупштине Црне Горе, па смо морали поново да се региструјемо. Тај метод сада је примењен и по питању Демократске партије социјалиста и по питању Народне странке. Али, постигнут је договор да се иде на ванредне парламентарне изборе. Ђукановић је тако одустао од избацивања Булатовићеве странке из Скупшти-

не Црне Горе, а Булатовић од избацивања Ђукановићеве из Већа грађана Савезне скупштине. Ванредни парламентарни избори су једини исправни начин да се реши то питање. Ако би се десило ово о чему ви говорите, онда би сутра могли сви Ђукановићеве да се избаци из Већа грађана Савезне скупштине. За то би се сигурно постигла већина. Али, не сме питање статуса политичких странака у народној скупштини бити ствар процене скупштинске већине, него ствар стриктног поштовања Устава и закона.

Новинар: Ипак, не види се уз ког лидера је већина?

Др Шешељ: Разлика у броју гласова између Момира Булатовића и Мила Ђукановића била је око шест хиљада. А сада је установљено да недостаје десет хиљада људи у бирачким списковима, односно да је за толико мање него што је било на председничким изборима. Први аргумент је да нешто није било у реду са тим изборима. Затим, Булатовића је од озбиљних странака подржала само Српска радикална странка, а Ђукановића су подржали либерали, Килибарда, муслиманске странке, шиптарске странке.

Када се у праву и политици каже за нешто да је очигледно, мисли се да је то ноторна чињеница, нешто што је толико упечатљиво да је бесмислено о томе водити расправу и доказивати. На савезном нивоу регистрована је Демократска партија социјалиста Булатовића.

Новинар: Та странка није поднела иницијативу за смену Контића?

Др Шешељ: Ниједна странка није поднела иницијативу за смену Контића. За његову смену иницијативу су поднели савезни посланици, а ја сам вам говорио из којих странака су ти посланици.

Новинар: Колико сукоб око Контића заопштава питања функционисања савезне државе?

Др Шешељ: Нимало га не заопштава, јер оно је толико заопштено да га ништа додатно не може заопштити. Али, примиче се неки расплет.

Новинар: Може ли Мило Ђукановић да сноси последице ако Скупштина Црне Горе усвоји најављени закон којим ће опозвати посланике у Савезној скупштини?

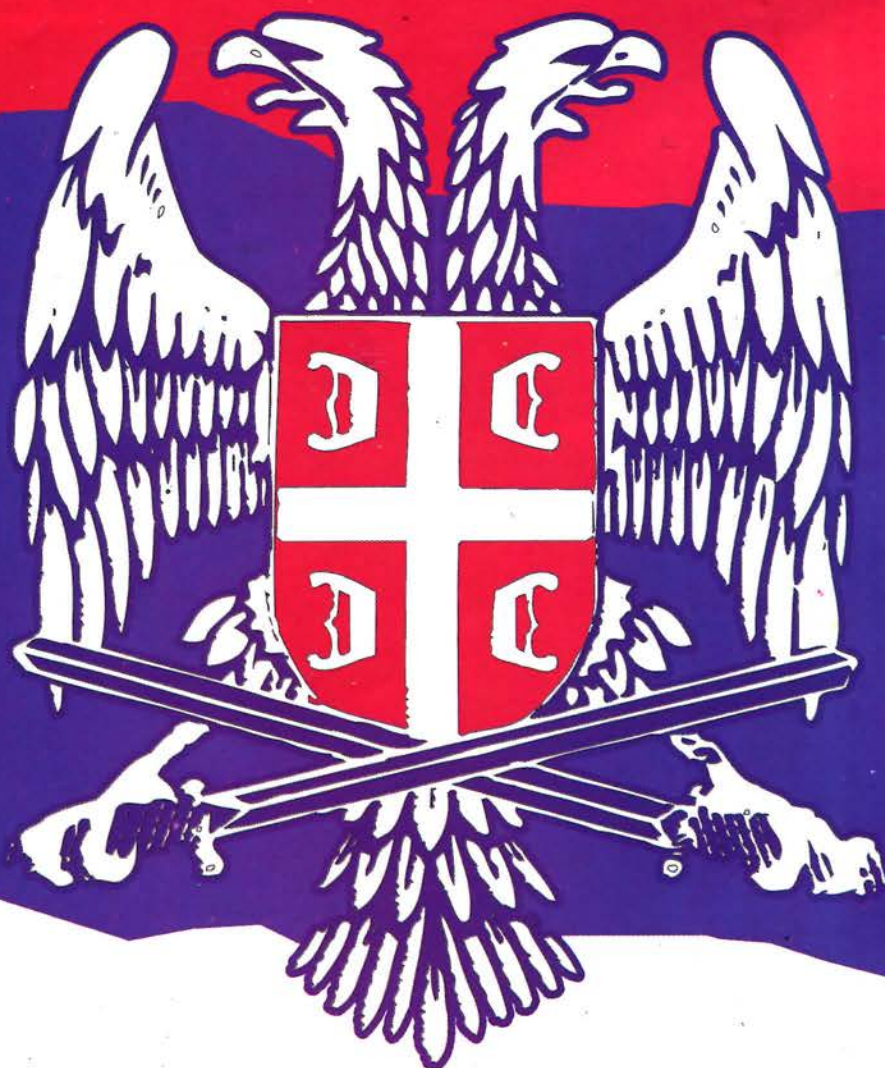
Др Шешељ: Последице не може сносити Мило Ђукановић, јер би то урадила Скупштина Црне Горе. Тај закон би био проглашен неуставним и не би се примењивао. Нема правне санкције ако Скупштина донесе неуставни закон. Такав закон пада на уставном суду. Тек када би неко покушао на силу да примени неуставни закон, дошао би под удар кривично правних норми.

Овим је конференција за новинаре завршена.

СРПСКИ РАДИКАЛИ У ВЕЋУ ГРАЂАНА САВЕЗНЕ СКУПШТИНЕ

**НА ИЗБОРИМА У ЦРНОЈ ГОРИ 31. МАЈА
ГЛАСАЈТЕ ЗА
СРПСКУ РАДИКАЛНУ СТРАНКУ
"ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ"**

**ЗА ВЛАСТ
ПОШТЕНИХ ЉУДИ!**